Projekt

z dnia 4 kwietnia 2017 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W MSZCZONOWIE

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023".

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446 z późn zm.[1)]) Rada Miejska w Mszczonowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji dokument „Program Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXIII/240/17 Rady Miejskiej w Mszczonowie z dnia 4 stycznia 2017r. w sprawie przyjęcia „Program Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023".

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mszczonowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Mszczonowie

Łukasz Koperski

[1)] zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2016r. poz. 1579, poz. 1948

Załącznik nr ……
do Uchwały Rady Miejskiej w Mszczonowie
z dnia …… 2017 roku

Program Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023

Autorzy:
Zespół ds. opracowania Programu Rewitalizacji

NBO-LED Warszawa:
1. Rafał Wójcik – koordynator, ekspert ds. ekonomicznych i strategicznych
2. Marek Dondelewski – ekspert ds. rewitalizacji i rozwoju

Mszczonów, Listopad / Grudzień 2016

Spis treści

Wykaz użytych skrótów 3
WPROWADZENIE 4
I. Podsumowanie rewitalizacji Mszczonowa w latach 2007-2015 6
II. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy 7
III. Diagnoza sytuacji w Mszczonowie 10
3.1. Czynniki i zjawiska kryzysowe 11
3.2. Wyniki konsultacji społecznych Diagnozy 12
3.3. Skala i charakter potrzeb rewitalizacji 13
IV. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji 14
V. Planowany efekt rewitalizacji 15
VI. Cele rewitalizacji i kierunki działań 16
6.1. Cel główny rewitalizacji Mszczonowa 16
6.2. Cele szczegółowe rewitalizacji Mszczonowa 16
6.3. Opis celów i planowany zakres przedsięwzięć rewitalizacji 17
VII. Przedsięwzięcia i Projekty rewitalizacyjne 20
7.1 Główne Przedsięwzięcia i Projekty Rewitalizacyjne 20
7.2. Projekty rewitalizacyjne uzupełniające 59
VIII. Cechy PRM 62
8.1. Kompleksowość 62
8.2. Koncentracja 62
8.3. Komplementarność przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych 63
8.4. Partnerstwo i partycypacja społeczna 73
IX. Ramy finansowe 74
X. System realizacji (struktura organizacyjna) 75
XI. Monitoring 76
XII. Zakończenie 82
XIII. Załączniki 82

Wykaz użytych skrótów

Diagnoza	Diagnoza sytuacji w Mszczonowie opracowana na potrzeby Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GCI	Gminne Centrum Informacji w Mszczonowie
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KFM	Krajowy Fundusz Mieszkaniowy
LPR	Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2007-2015
PRM	Program Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023
MBP	Miejska Biblioteka Publiczna
MIR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MOK	Mszczonowski Ośrodek Kultury
MOPS	Mszczonowski Ośrodek Pomocy Społecznej
MSP	Małe i Średnie Przedsiębiorstwa
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSiR	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mszczonowie
OZE	Odnawialne Źródła Energii
POIŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RPO WM 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020
RIS WM 2014-2020	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Mazowieckiego 2014-2020
SWM	Samorząd Województwa Mazowieckiego
UE	Unia Europejska
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Zespół	Zespół ds. opracowania Programu Rewitalizacji
ZGKiM	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Mszczonowie
ZOPO	Zespół Obsługi Placówek Oświatowych w Mszczonowie

WPROWADZENIE

Długofalowa poprawa sytuacji życiowej mieszkańców Mszczonowa stanowi podstawowy priorytet rozwojowy miasta. Jednym z kluczowych narzędzi realizacji tego postulatu przez lokalne władze jest rewitalizacja wybranych obszarów miasta Mszczonowa. *Program Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023* (zwanym dalej PRM) jest dokumentem opracowanym na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890), art. 52 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 poz. 1777) oraz Uchwały NR XX/142/16 Rady Miejskiej w Mszczonowie z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Programu Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023 i wyznacza cele i kierunki kompleksowej odnowy obszarów rewitalizacji miasta w sferach: społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Kompleksowe podejście do procesu rewitalizacji ma na celu zapewnienie rozwoju zdegradowanych obszarów miejskich, a także przyległych terenów inwestycyjnych Mszczonowa. PRM jest wynikiem prac ekspertów oraz Zespołu ds. opracowania Programu Rewitalizacji, powołanego Zarządzeniem Nr 3/16 Burmistrza Mszczonowa z dnia 27 stycznia 2016 r.

Zgodnie z przyjętą definicją rewitalizację należy rozumieć jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. PRM powstał w procesie partnersko-eksperckim, z wykorzystaniem wniosków płynących z procesu konsultacji społecznych PRM, a także prowadzonych badań i analiz strategicznych, analizy dokumentów programowych na lata 2014-2020 oraz eksperckich ustaleń w wyniku prowadzonego dialogu społecznego. PRM jest odpowiedzią na problemy występujące w mieście, skupia się na zintegrowanych działaniach w celu przywrócenia obszarów rewitalizowanych do ich pełnej funkcjonalności w przestrzeni miejskiej. Dla realizacji tego celu koniecznym było wyłonienie kluczowych obszarów, przeznaczonych do rewitalizacji. Dotychczasowe doświadczenia władz lokalnych Mszczonowa wskazują również, iż nie da się uzyskać znaczących efektów rewitalizacyjnych bez zwiększenia koncentracji zarówno środków, jak i działań na wybranym obszarze.

Projekty rewitalizacyjne w ramach PRM, realizowane będą na wyznaczonych do rewitalizacji obszarach, ale również na obszarach znajdujących się poza nimi, zgodnie z przyjętym harmonogramem oraz z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania w celu uzyskania najbardziej efektywnych wyników interwencji. Podstawą wyboru projektów w ramach PRM jest realizacja założonych celów rewitalizacji, przyjętych w PRM. Projekty te stanowić będą instrument tzw. interwencji kryzysowej w odpowiedzi na występujące i zidentyfikowane w przeprowadzonej Diagnozie sytuacji w Mszczonowie problemy społeczne, funkcjonalno-przestrzenne, gospodarcze i środowiskowe.

Przyjęte w PRM podejście oparte jest na przekonaniu, że obszary Mszczonowa, realizujące dotychczasowe funkcje społeczne, przestrzenne i gospodarcze muszą być postrzegane także, jako atrakcyjne do życia, inwestowania oraz o dobrej organizacji przestrzennej. Efektem PRM będzie wdrożenie w latach 2016-2023 skutecznych narzędzi w postaci zintegrowanych projektów, które pozwolą na sprawniejsze wprowadzanie zdegradowanych obszarów do realizowania funkcji społecznych i gospodarczych oraz rozwojowych Mszczonowa. W PRM przyjęto m.in.

- konieczność budowania systemu wsparcia obszarów kryzysowych poprzez projekty gminne i z udziałem lokalnych partnerów i interesariuszy PRM,
- konieczność tworzenia rozwiązań kompleksowych, powiązanych przestrzennie reagujących na ograniczenie wiodącego problemu danego obszaru,
- włączenie inicjatyw lokalnych i wykorzystanie ich do realizacji projektów,
- możliwość włączenia do PRM nowych źródeł finansowania poza środkami własnymi gminy m.in. dotacji bezzwrotnych, środków prywatnych i krajowych oraz funduszy celowych.

Na terenie Mszczonowa obszary zdegradowane, objęte PRM, pokrywają się ze strefą centralną miasta. Obszar rewitalizacji nie posiada charakteru jednego zwartego obszaru i składa się z czterech obszarów rewitalizacji, położonych w różnych częściach obszarów zdegradowanych. Pozwala to na lepsze uwzględnienie specyfiki problemów występujących w mieście w poszczególnych jego częściach. Każdy z wyznaczonych obszarów cechuje się występowaniem określonych negatywnych zjawisk społecznych i co najmniej jednego negatywnego zjawiska ze sfer: funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej, środowiskowej.

PRM składa się z dwóch komplementarnych części:

- Diagnostycznej – obejmującej gromadzenie i uporządkowanie informacji statystycznych, przygotowanie danych na potrzeby analiz, a także przeprowadzenie procesu konsultacyjnego w postaci spotkań z udziałem mieszkańców, przedstawicieli instytucji i organizacji działających na obszarze miasta, jak również przeprowadzenie badań ankietowych oraz prezentującej ustalenia Diagnozy w zakresie identyfikacji obszaru zdegradowanego i obszarów rewitalizacji wraz z wyznaczeniem ich granic.
- Programowej – określającej kierunki interwencji w ramach działań rewitalizacyjnych, cele oraz przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne wraz z zestawem potencjalnych źródeł ich finansowania. W tej części ujęto również opis cech PRM, monitoringu rewitalizacji oraz wskaźniki rewitalizacji. W tej części wykorzystano również dane uzyskane w wyniku konsultacji społecznych.

PRM nie zamyka możliwości wprowadzania zmian i składania propozycji działań w toku aktualizacji PRM wynikającej z dynamicznie zmieniających się uwarunkowań rozwoju kraju i regionu. Ujęte w PRM przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących mają charakter jedynie propozycji, a ich realizacja zależy od możliwości finansowych i technicznych inwestora.

I. Podsumowanie rewitalizacji Mszczonowa w latach 2007-2015

Lokalny Program Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2007-2015 został opracowany i przyjęty przez Radę Miejską w 2007 roku. W roku 2009 Gmina złożyła do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego wniosek o dofinansowanie projektu rewitalizacyjnego, jednak projekt ten nie znalazł się na liście dofinansowania. Władze samorządowe podjęły decyzję o realizacji części przedsięwzięć wynikających z LPR z własnych środków budżetowych. Również niektóre przedsięwzięcia zostały zgłoszone do dofinansowania z innych działań w ramach RPO WM 2007-2013.
Realizacja tych przedsięwzięć przedstawiała się następująco:

1. Przedsięwzięcia zrealizowane:

– wybudowano ulicę z miejscami parkingowymi przy nowych 2 budynkach wielorodzinnych i pawilonach usługowych na Os. Dworcowa III
– wybudowano ulicę Termalną przy kompleksie basenów geotermalnych
– dokonano adaptacji dodatkowych pomieszczeń na potrzeby Gminnego Centrum Informacji
– rozbudowano i zmodernizowano Miejskie Przedszkole (roboty termomodernizacyjne uzyskały dofinansowanie z RPO WM)
– wybudowano 2 boiska typu „ORLIK" z dofinansowaniem krajowym
– wykonano kanalizację sanitarną z podłączeniem mieszkańców Os. Spokojna z dofinansowaniem z RPO WM
– zbudowano chodniki w ul. Józefpolskiej
– dokonano adaptacji targowiska przy ul. Morelowej
– wykonano nowe nawierzchnie jezdni oraz chodniki w ulicach na Os. Spokojna z dofinansowaniem z RPO WM
– wykonano nowe chodniki na ul. Tarczyńskiej
– przebudowano ul. Sienkiewicza z oświetleniem ulicznym z dofinansowaniem z RPO WM
– zaadaptowano budynek przy ul. Warszawskiej na Izbę Pamięci Ziemi Mszczonowskiej oraz siedzibę ZHP
– wykonano termomodernizację Zespołu Szkół (Powiat) z dofinansowaniem z RPO WM
– wykonano ocieplenie ścian budynków mieszkalnych z wymiana okien na klatkach schodowych oraz podłączono je do sieci grzewczej Geotermii Mazowieckiej (Wspólnota Mieszkaniowa „Keramzyt")
– Spółdzielnia Mieszkaniowa wykonała:
  - ocieplenie ścian w 18 budynkach mieszkalnych
  - remont wiatrołapów z montażem dodatkowych drzwi wejściowych w 13 budynkach
  - wymianę okienek piwnicznych w 21 budynkach
  - remont kominów w 20 budynkach
  - oraz wybudowała 2 nowe budynki mieszkalne i pawilony handlowo-usługowe na Os. Dworcowa III.

2. Poza działaniami typowo inwestycyjnymi gmina zrealizowała w Mszczonowie również projekty z POKL z dofinansowaniem unijnym, a mianowicie:
   – „Standardy konsultacji społecznych. Wzmocnienie konsultacji społecznych dotyczących regulacji prawnych i uzgadniania polityk publicznych w Gminie Mszczonów". W projekcie uczestniczyło 200 mieszkańców.
   – „Punkty przedszkolne w Gminie Mszczonów". W projekcie uczestniczyło 307 dzieci w wieku 3-5lat.
   – „Otwarci na wiedzę – konkurencyjni w pracy". Przeprpowadzono szkolenia z języka angielskiego, przedsiębiorczości oraz kursy zawodowe prawa jazdy, operatora koparko –n ładowarki, magazyniera dla grupy 307 osób.

- „Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I-III". W projekcie wsparto indywidualny rozwój 381 uczniów dostosowany do zdiagnozowanych ich potrzeb edukacyjnych oraz ich możliwości psychofizycznych.
- „Lepsze jutro młodych". W ramach projektu 68 osób bezrobotnych uczestniczyło w kursach zawodowych na opiekuna osób starszych, obsługę kasy fiskalnej, kierowcę wózków jezdniowych, ABC przedsiębiorczości.
- „Dziecięca akademia przyszłości". W projekcie 75 uczniów uczestniczyło w nieodpłatnych zajęciach dodatkowych z zakresu technik informacyjno – komunikacyjnych, przedmiotów przyrodniczo-matematycznych, języków obcych, zajęć sportowo- wychowawczych oraz wsparcia psychologiczno – pedagogicznego.

Również Powiat realizował projekty z POKL z dofinansowaniem unijnym, a mianowicie:

- „Języki obce + matematyka = atrakcyjny zawód. Podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego w powiecie żyrardowskim"
  Projekt był realizowany w 4 szkołach, w tym w Zespole Szkół w Mszczonowie. Projekt obejmował m.in. zajęcia dodatkowe z jęz. angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, matematyki, fizyki i informatyki, obsługę programów informatycznych oraz doposażenie szkół.
- „Atrakcyjna szkoła = atrakcyjny pracownik. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego na terenie powiatu żyrardowskiego"
  Projekt był realizowany w 5 szkołach, w tym w Zespole Szkół w Mszczonowie i obejmował zajęcia dodatkowe z jęz. obcych, kursy i szkolenia w zawodach oraz doposażenie szkół.
- „Profesjonalna kadra dla zawodów technik hotelarz i technik obsługi turystycznej"
  Projekt był realizowany w 2 szkołach, w tym w Zespole Szkół w Mszczonowie i obejmował kursy i szkolenia nauczycieli oraz zakup podręczników.

3. Przedsięwzięcia niezrealizowane:

- budowa systemu monitoringu centrum Mszczonowa
- zagospodarowanie placu przed Ratuszem
- przebudowa skrzyżowania ul. Nowy Rynek i Żyrardowskiej
- rewaloryzacja parku
- adaptacja budynku przy ul. Tarczyńskiej
- rewaloryzacja budynku OSP
- budowa boiska na terenie LO (Powiat)
- budowa kompleksu turystyczno-rekreacyjnego przy ul. Warszawskiej (inwestor zewnętrzny)
- adaptacja budynku Policji (Komenda Wojewódzka Policji)
- naprawa dachów, modernizacja placu zabaw, budowa parkingu, zagospodarowanie terenów zielonych i budowa wiatrołapów (Wspólnota Mieszkaniowa „Keramzyt").

Jak wynika z powyższego wiele przedsięwzięć zostało zrealizowanych przez mszczonowski samorząd. Jednak z powodu braku środków budżetowych lub możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego nie zostały zrealizowane przedsięwzięcia, które będą miały istotne znaczenie w obecnie konstruowanym PRM.

II. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy

PRM jest zgodny z dokumentami strategicznymi Gminy Mszczonów:

- Strategią Rozwoju Gminy Mszczonów na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 roku,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Zagospodarowania Przestrzennego Mszczonowa,
- Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mszczonów.

Strategia Rozwoju Gminy Mszczonów na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 roku

Zgodnie z zapisami *Strategii Rozwoju Gminy Mszczonów na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025* roku istotne dla rozwoju Mszczonowa jest podjęcie działań rewitalizacji kulturowej, społecznej, poprzemysłowej oraz rewitalizacji terenów i obszarów przyrodniczych, krajobrazowych. Rewitalizacja w nowoczesnym ujęciu prowadzić powinna do aktywizacji określonych obszarów miejskich, ożywienia gospodarczego w mieście oraz wzrostu perspektyw społecznych i gospodarczych na wyznaczonych obszarach podlegających procesom rewitalizacyjnym. Wymaga to przygotowania określonego programu rewitalizacji oraz planu wdrożenia, w tym także instrumentów finansowania rewitalizacji oraz włączenia partnerów rewitalizacji. Jest także procesem aktywizacji społecznej i gospodarczej poprzez realizację zintegrowanych projektów na terenie Mszczonowa. Rewitalizacja w ramach rozwoju Mszczonowa objąć powinna zintegrowaną rewitalizację społeczno-gospodarczą na wyznaczonych obszarach miejskich do rewitalizacji. Przewidziane w Strategii działania to m.in. Opracowanie aktualnego PRM jest zgodny ze Strategią i jest elementem realizacji jednego z celów rozwojowych Mszczonowa, określonych w tym dokumencie.

„Strategia Rozwoju Gminy Mszczonów na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 roku" przyjęta została uchwałą nr XXIII/161/16 Rady Miejskiej w Mszczonowie z dnia 1 czerwca 2016r.

W dokumencie tym dokonano zdiagnozowania sytuacji w gminie Mszczonów w tym występujące problemy oraz ustalone zostały cele i działania mające na celu poprawę sytuacji w wielu sferach ważnych dla mieszkańców. Wskazane w PRM cele i działania wpisują się w cele i działania wskazane w Strategii. Określona w Strategii misja „Zbudowanie konkurencyjnego ośrodka gminnego , wykorzystującego własny potencjał produkcyjno-usługowy oraz turystyczny i rekreacyjny, dogodne położenie geograficzne i walory naturalne dla wzmocnienia współpracy społeczno-gospodarczej i tworzenia harmonijnych warunków rozwoju życia na terenie Gminy" została zorientowana m. in. na wzmocnienie więzi społecznych i gospodarczych sprzyjających aktywności edukacyjnej, zawodowej i społecznej oraz turystycznej mieszkańców oraz zbudowanie świadomości bycia mieszkańcem Gminy otwartym na potrzeby człowieka i otoczenia.

Głównym celem Strategii jest „wzrost konkurencyjności gminy opartej na potencjale własnym dla rozwoju zrównoważonej gospodarki o środowiskowych walorach technologicznych i dynamicznej przedsiębiorczości z udziałem aktywnie zawodowo i społecznie mieszkańców.

Cel ten będzie realizowany m. in. poprzez działania :

- Tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej
- Budowa nowych i modernizacja istniejących placów zabaw
- Wdrożenie przedsięwzięć w zakresie rozbudowy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz wypoczynku
- Dalszy rozwój infrastruktury zapewniającej warunki do organizowania i animowania uczestnictwa społeczności lokalnych w życiu społecznym oraz wydarzeniach kulturalnych
- Podniesienie estetyki miasta w ramach systemowych rozwiązań rewitalizacji i odnowy obiektów
- Kształtowanie przestrzeni publicznej
- Poprawa jakości powietrza poprzez realizacje inwestycji PGN
- Kształtowanie warunków sprzyjających aktywności fizycznej
- Rozwój i modernizacja placówek o charakterze opiekuńczym
- Wspieranie rozwoju ośrodków dziennego pobytu
- Rozwój infrastruktury opieki społecznej poprzez tworzenie domów dziennego pobytu
- Przystosowanie instytucji publicznych dla potrzeb osób niepełnosprawnych

- Wspieranie inicjatyw służących walce z wykluczeniem społecznym osób lub osób wykluczonych takim zagrożeniem
- Wdrażanie programów podnoszenia kwalifikacji zawodowych określonych grup społecznych
- Rozwój systemu monitoringu miejskiego

Cele i działania PRM wpisują się w cele ustalone w Strategii zaś proponowane w ramach PRM zadania będą realizowały założone cele.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Zagospodarowania Przestrzennego Mszczonowa

Działania przewidziane w PRM wpisują się w ustalenia *Studium Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Zagospodarowania Przestrzennego Mszczonowa*, w którym wskazano m.in., że warunkiem rozwoju i restrukturyzacji obszarów gminy będzie podjęcie działań realizacji lokalnej infrastruktury technicznej chroniącej środowisko i budującej warunki życia na poziomie europejskim – wobec rozbudowanej sieci wodociągowej, będzie to głównie rozwój sieci kanalizacji sanitarnej oraz energooszczędność.

Proponowane w PRM przekształcenia przestrzenne i funkcjonalne oraz zadania rewitalizacji zdegradowanych obszarów są zgodne z ustaleniami Studium.

Rozwój Mszczonowa, który posiada już zasób usług, bazę materialną, zasoby lokalnej siły roboczej, bardzo dobrą dostępność komunikacyjną, stanowiąc atrakcyjne miejsce dla kapitału polskiego i zagranicznego, powinien mieć również na celu zatrzymanie na miejscu ludności i zahamowanie jej odpływu do dużych miast". Jako główny cel polityki przestrzennej Gminy studium zakłada: „stworzenie warunków do harmonijnego i dynamicznego rozwoju gospodarczego zaspokajającego stale rosnące materialne i kulturowe potrzeby społeczności gminy, poprzez efektywne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych, społeczno-ekonomicznych i kulturowo- historycznych". Powyższy cel będzie realizowany m.in. przez stworzenie dogodnych warunków do rozwoju wielokierunkowej przedsiębiorczości zarówno w Mszczonowie jak i wiejskiej części gminy oraz poprawę warunków życia społeczności i zaspokajanie ich potrzeb społecznych. Generalną zasadą kształtowania zagospodarowania gminy Mszczonów określoną w Studium jest „zrównoważony rozwój uznany za priorytet gospodarki przestrzennej w Polsce. Rozwój ten rozumiany jest jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego pokolenia jak i przyszłych".

Działania przewidziane w PRM są zgodne z celami określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mszczonów przyjętego Uchwałą nr XXXVI/280/13 Rady Miejskiej w Mszczonowie z dnia 25 czerwca 2013r .

Jako główny cel polityki przestrzennej studium zakłada: „ stworzenie warunków do harmonijnego i dynamicznego rozwoju gospodarczego zaspokajającego stale rosnące materialne i kulturowe potrzeby społeczności gminy, poprzez efektywne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych, społeczno-ekonomicznych i kulturowo-historycznych".

Cel ten będzie m. in. realizowany poprzez działania:

- stworzenie dogodnych warunków do rozwoju wielokierunkowej przedsiębiorczości
- poprawę warunków życia społeczności i zaspokajanie ich potrzeb społecznych.

Działania te będą realizowane poprzez:

- poprawę standardów środowiska oraz zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko w tym wprowadzanie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do środowiska , związanych głównie z ogrzewaniem,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej zapobiegającej ponadnormatywnych poborom wód oraz wprowadzania ścieków do wód, które uniemożliwiłyby prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów wodnych,

- w ścisłym centrum Mszczonowa utrzymanie i porządkowanie istniejącego układu urbanistycznego ze szczególną dbałością o formę architektoniczną układu rynku,
- zagospodarowanie i modernizację parku i terenów zielonych wzdłuż rzeki Okrzeszy,
- utrzymanie i wprowadzenie nowych terenów zieleni miejskiej, które jako cenny element krajobrazu winny być wykorzystane dla rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej oraz kulturowej,
- rozbudowę terenów sportu i rekreacji.

Proponowane do realizacji w ramach PRM zadania wpływają na realizację celów wskazanych w studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Dla obszaru miasta Mszczonowa Uchwałą nr XIX/151/04 z dnia 28 maja 2004 r. Rady Miejskiej w Mszczonowie został przyjęty miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i proponowane do realizacji zadania są zgodne również z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta Mszczonowa.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mszczonów

Założenia PRM wpisują się również w cele określone w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mszczonów, w którym jako cel główny postawiono poprawę jakości powietrza i komfortu życia mieszkańców poprzez redukcję zanieczyszczeń powietrza, w tym CO2 oraz ograniczenie zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach. Cel główny Gmina zamierza osiągnąć przez realizację następujących celów szczegółowych:

- promowanie gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Mszczonów,
- efektywne gospodarowanie energią w Gminie Mszczonów,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- zredukowanie gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza, w tym CO2,
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz ich wpływ na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną i jakość powietrza.

III. Diagnoza sytuacji w Mszczonowie

Ocena sytuacji w Mszczonowie została zawarta w dokumencie pn.: *„Diagnoza sytuacji w Mszczonowie opracowanej na potrzeby Programu Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023" i* pozwoliła na zidentyfikowanie głównych problemów i sytuacji kryzysowych na obszarach wymagających interwencji. Diagnoza była także podstawą do opracowania scenariusza rozwoju oraz wskazania celów rewitalizacji Mszczonowa. Diagnoza stanowi załącznik nr 1 do PRM.

Poszczególne etapy prac pozwoliły na przygotowanie szczegółowej diagnozy społeczno-ekonomicznej Mszczonowa w układzie pozwalającym na zdefiniowanie najważniejszych problemów i ich stopnia koncentracji w poszczególnych częściach miasta, co pozwoliło na ustalenie sytuacji kryzysowych (bazowano na informacji ilościowej, w tym wskaźnikach opisujących koncentrację zjawisk, a następnie odzwierciedleniu ich w układzie przestrzennym). Analizie poddano m.in. dane z zakresu demografii, aktywności zawodowej, rynku pracy, ubóstwa i wykluczenia społecznego, bezpieczeństwa publicznego, a także jakości przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego. W toku opracowania PRM w celu określenia kierunków rewitalizacji Mszczonowa wykorzystano następujące dane:

1. Dane zgromadzone w wyniku analizy strategicznej dokumentów programowych województwa mazowieckiego na lata 2014-2020;
2. Dane statystyczne GUS;

3. Dane raportów i analiz sektorowych z zakresu rozwojowego Gminy Mszczonów;
4. Dane źródłowe uzyskane z Urzędu Miejskiego w Mszczonowie;
5. Dane uzyskane w toku spotkań i procesu konsultacji projektu diagnozy celem wyznaczenia obszarów rewitalizacji;
6. Dane uzyskane w wyniku konsultacji społecznych.

Po uwzględnieniu obszarów znacznych odchyleń i stopnia nasycenia danego negatywnego zjawiska w układzie przestrzennym, wyznaczono ostatecznie obszary rewitalizacji

3.1. Czynniki i zjawiska kryzysowe

W Diagnozie zostały zidentyfikowane następujące główne problemy w poszczególnych badanych sferach:

SFERA SPOŁECZNA

W sferze społecznej dominującymi problemami i czynnikami stanowiącymi podstawę przyszłej interwencji w ramach zidentyfikowanych obszarów rewitalizacji są:

- utrzymująca się stosunkowo duża liczba bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych,
- wysoka liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej,
- starzenie się społeczności lokalnej,
- brak wystarczającej liczby miejsc przedszkolnych w placówkach publicznych,
- wysoka liczba przestępstw i wykroczeń,
- niewystarczające lub ograniczone kwalifikacje oraz niskie wykształcenie osób bezrobotnych.

Zjawiskiem problemowym wymagającym działań rewitalizacyjnych jest liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Jedną z przyczyn problemów społecznych powodujących wyznaczenie obszaru rewitalizacji jest niekorzystny trend demograficzny, prowadzący w dłuższej perspektywie do wzrostu liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Wykazano, iż w niektórych częściach miasta korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej wiąże się ze zjawiskiem bezrobocia. Największa liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia pomocy społecznej występuje w miejscach, gdzie zlokalizowano również występowanie środowisk osób długotrwale bezrobotnych. Stanowić może to jeden z powodów zagrożeń wykluczeniem społecznym. Również w tych samych częściach miasta odnotowuje się nasilenie zjawiska przestępczości i większą liczbę wykroczeń. Wszystkie powyżej analizowane i opisane zjawiska wymagają interwencji w ramach rewitalizacji. Ich uzupełnieniem powinny być działania ukierunkowane na rozwój edukacji i zapewnienie infrastruktury dla rozwój wczesnych form edukacji, w tym przedszkolnej. Docelowo odpowiedni poziom edukacji pozwala na lepszy rozwój przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności społecznej mieszkańców. Analiza społeczno-gospodarczej sytuacji miasta wraz z analizą wskaźników charakteryzujących poszczególne zjawiska społeczne pozwala na wyznaczenie kierunków planowanych działań rewitalizacji mających na celu ograniczenie głównych zjawisk problemowych w poszczególnych obszarach miasta, zidentyfikowanych jako wymagające rewitalizacji z uwagi na skalę i koncentrację zjawisk społecznych.

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Obszar do rewitalizacji miasta Mszczonowa odznacza się znacznym stopniem nasycenia infrastruktury miejskiej w tym komunikacyjnej (drogi, chodniki, place, parki, obiekty użyteczności publicznej). Wpływa to na konieczność podejmowania działań rewitalizacyjnych w zakresie zagospodarowania przestrzeni miejskiej oraz odnowy infrastruktury technicznej w tym ochrony środowiska oraz zieleni miejskiej.

Głównymi zjawiskami problemowymi w sferze funkcjonalno-przestrzennej Mszczonowa są m.in.

- Niedostateczna estetyka zabudowy centralnej części miasta;
- Zły stan techniczny części dróg;
- Niski stan techniczny lub brak ogólnodostępnych terenów użyteczności publicznej;

– Niski stan techniczny niektórych obiektów użyteczności publicznej.

SFERA GOSPODARCZA

Mobilizacja aktywności gospodarczej i zawodowej stanowi ważny element procesu rewitalizacji obszaru miasta. W Mszczonowie zlokalizowanych jest 62,18 proc. ogółu podmiotów działalności gospodarczej zarejestrowanych na terenie gminy Mszczonów. Elementem procesu rewitalizacji wyznaczonego obszaru miasta powinny być działania zwiększające aktywność gospodarczą mieszkańców w tym poprzez projekty realizowane w zakresie stymulowania przedsiębiorczości np. poprzez działalność Gminnego Centrum Informacji. Następujące zjawiska charakteryzują stan rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta

– Spadek liczby podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne;
– Niewystarczający rozwój sfery usług turystycznych;
– Niewykorzystane w pełni walory występujących wód geotermalnych;
– Niewystarczająca infrastruktura techniczna na nowych terenach inwestycyjnych.

Należy zwrócić również uwagę, na niewykorzystany potencjał turystyczny, płynący z wód geotermalnych i basenów zlokalizowanych na terenie miasta.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Głównymi problemem zidentyfikowanym na obszarze rewitalizacji są:

– Duży udział gospodarstw domowych z ogrzewaniem węglowym;
– Niedostateczna efektywność energetyczna niektórych obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.

3.2. Wyniki konsultacji społecznych diagnozy

Konsultacje projektu diagnozy zostały przeprowadzone zgodnie z Obwieszczeniem Burmistrza Mszczonowa z dnia 19 kwietnia 2016r. i trwały w okresie od 19.04.2016r. do 20.05.2016r.

Przyjęto następujące formy konsultacji społecznych:

1) Zbieranie uwag i wniosków do projektu diagnozy;
2) Wypełnianie ankiet zgodnie z opracowanym przez Zespół wzorem;
3) Spotkania konsultacyjne z interesantami rewitalizacji.

Spotkania konsultacyjne odbyły się:

a) w dniu 27.04.2016r. dla wszystkich mieszkańców Mszczonowa;
b) w dniu 12.05.2016r. dla mieszkańców osiedli wielorodzinnych Dworcowa III i Dworcowa I i II (obszar rewitalizacji nr 2 i 3);
c) w dniu 17.05.2016r.dla mieszkańców obszaru rewitalizacji nr I.

W spotkaniach uczestniczyli Burmistrzowie oraz członkowie Zespołu.

W ramach konsultacji zostało złożonych w formie elektronicznej oraz papierowej 257 ankiet w tym 121 przez kobiety i 131 przez mężczyzn. Wiek respondentów to 145 osób w wieku do 30 lat, od 31 lat do 50 lat – 87 osób i powyżej 50 lat – 24 osoby. Ze względu na wykształcenie 82 osoby posiada wykształcenie podstawowe i gimnazjalne, 114 osób wykształcenie średnie i 53 osoby wykształcenie wyższe.

Na pytanie czy potrzebny jest Program Rewitalizacji 241 osób odpowiedziało twierdząco, zaś 14 osób odpowiedziało na „nie".

W tabeli dotyczącej oceny elementów związanych z jakością życia w Mszczonowie ponad 50% respondentów oceniło dobrze tylko „Poziom rozwoju sieci wodociągowej", zaś poniżej 50% zostały ocenione pozostałe elementy w poszczególnych sferach z oceną „źle" lub „średnio". Najgorszą ocenę „źle" uzyskał element „Jakości dróg" (25%), „Zanieczyszczenie powietrza" (23%), „Poziom rozwoju bazy turystyczno-wypoczynkowej" (23%), „Wykorzystanie walorów miasta do rozwoju turystyki, promocja

miasta" (22%), „Poziom rozwoju infrastruktury sportowo – rekreacyjnej i jej dostępność dla mieszkańców" (21%), „Jakość i dostępność terenów rekreacyjnych" (21%).
W ankietach mieszkańcy wskazali kierunki działań, które powinny zostać uznane za priorytetowe w procesie rewitalizacji. Wskazano następujące kierunki działań z najwyższą liczbą osób:

1) Rozwój i podniesienie dostępności infrastruktury rekreacyjno-sportowej – 168 osób,
2) Rozwój infrastruktury kulturowo-rozrywkowej – 150 osób,
3) Aktywizacja życia społecznego – 139 osób,
4) Modernizacja ulic – 116 osób,
5) Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej – 100 osób.

W ankietach mieszkańcy zgłosili również wiele uwag i propozycji, które zostały podzielone na „Główne problemy" oraz „Proponowane przedsięwzięcia" w kilku różnych dziedzinach. Analizując zgłoszone uwagi można stwierdzić, iż ujęte w diagnozie zjawiska kryzysowe zostały potwierdzone przez mieszkańców. Również proponowane przez mieszkańców przedsięwzięcia są w większości przypadków zgodne ze wstępnie zakreślonymi przez samorząd. Należy podkreślić, że do granic zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego oraz proponowanych granic obszarów wyznaczonych do rewitalizacji nie wpłynęły żadne uwagi.
Biorąc powyższe pod uwagę, można stwierdzić, że zaproponowany projekt diagnozy został zaakceptowany przez mieszkańców. Szczegółowe dane z zebranych ankiet znajdują się w „Informacji podsumowującej przebieg konsultacji społecznych projektu diagnozy", która stanowi Załącznik Nr 2 do PRM.

3.3. Skala i charakter potrzeb rewitalizacji

Uwzględniając wyniki analiz oraz cele rozwojowe Mszczonowa wynikające z dokumentów strategicznych gminy oraz potrzeby wynikające z Diagnozy ustanowiono następujący zakres dla procesu rewitalizacji Mszczonowa w latach 2016-2023:

- rozwój funkcji gospodarczych i centro-twórczych Mszczonowa,
- poprawa jakości życia mieszkańców, w tym m.in. w zakresie bezrobocia, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej oraz edukacji,
- porządkowanie wymagającej odnowy tkanki urbanistycznej i infrastruktury technicznej,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych,
- zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego oraz rekreacyjno-zdrowotnego Mszczonowa,
- stworzenie warunków dla rozwoju nowych form aktywności gospodarczej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i turystyczno-rekreacyjnej,
- poprawa jakości powietrza.

Mając na uwadze zarówno występowanie różnorodnych zjawisk oraz czynników determinujących rozwój na obszarze rewitalizacji Mszczonowa, jak również wewnętrzny potencjał tego obszaru i jego znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego całego miasta, zdiagnozowane zostały następujące potrzeby w zakresie rewitalizacji miasta:

- ograniczenie skali występowania problemów społecznych (w szczególności przeciwdziałanie zjawiskom oraz procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej, będących efektem ubóstwa i bezrobocia),
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego w centrum miasta,
- rozwój nowych oraz poprawa stanu zagospodarowania i jakości (w tym estetyki) istniejących przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców, a także ich szerszej integracji i aktywizacji (m.in. zagospodarowanie tych miejsc i otaczających przestrzeni),

- poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych,
- tworzenie warunków podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej,

Rewitalizacja Mszczonowa ma na celu przezwyciężenie występującego na danym obszarze „stanu kryzysowego" poprzez ograniczenie, niwelowanie negatywnych zjawisk społecznych i przywrócenie lub nadanie nowej funkcji oraz stworzenie warunków do jego zrównoważonego rozwoju w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania wewnętrzne. Działania te powinny być prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez określenie i realizację programów rewitalizacji, ukierunkowanych na trwałe ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru[1].

IV. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji

Obszar do rewitalizacji Mszczonowa został wyznaczony na podstawie pogłębionej diagnozy społeczno – gospodarczo – przestrzennej. W ramach procesu delimitacji obszaru skoncentrowano się na analizie występowania zjawisk kryzysowych, w tym przede wszystkim problemów natury społecznej. Dodatkowo zwrócono również uwagę na wewnętrzny potencjał rozwojowy obszarów, który może mieć kluczowy wpływ na rozwój całego miasta.
W wyniku przeprowadzonej Diagnozy wykazany zakres zidentyfikowanych miejsc występowania w Mszczonowie zjawisk społecznych był podstawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji miasta, składającego się z czterech obszarów zamykających się w następujących granicach:

Obszar I: od zachodu i południowego zachodu: błonia wokół kościoła ograniczone rzeką Okrzeszą oraz rowem melioracyjnym; od strony południowej: ul. Rawska do ul. Zarzecznej, dalej ul Zarzeczna, ul. Grójecka do ul. Traugutta; od strony wschodniej: ul. Traugutta, ul. Sienkiewicza do ul. Traugutta, ul. Nowy Rynek; od strony północnej: Nowy Rynek, ul. Poniatowskiego do rowu melioracyjnego, dalej ul. Kościuszki i ul. Żyrardowską do rowu melioracyjnego na błoniach.

Obszar II: tereny osiedli: Dworcowa I i II ograniczone ulicami Tarczyńską, Tysiąclecia, Sienkiewicza, wraz z wszystkimi budynkami wielorodzinnymi (w tym po obu stronach ul. Dworcowej), terenem Liceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół oraz terenami niezagospodarowanymi u zbiegu ulic: Tysiąclecia, Sienkiewicza i Maklakiewicza.

Obszar III: teren osiedla Dworcowa III ograniczony ulicami: Północną, Brzoskwiniową, terenami targowiska miejskiego wraz z wszystkimi budynkami wielorodzinnymi pomiędzy ulicą Warszawską a Brzoskwiniową i terenem rekreacyjnym.

Obszar IV: teren osiedla Wspólnoty Mieszkaniowej KERAMZYT przy ul. Spokojnej wraz z wszystkimi budynkami wielorodzinnymi i terenem rekreacyjnym.

Powyższe obszary w ramach PRM dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju miasta, obejmujących wyznaczone miejsca zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Na powyższe obszary skierowano założone w PRM działania rewitalizacyjne. Obszary wskazane charakteryzują się kumulacją i nasileniem określonych zjawisk społecznych i poza zidentyfikowanymi problemami typu degradacja infrastruktury technicznej w

[1] Źródło: Krajowa Polityka Miejska 2023 (projekt), Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 23 września 2015 r., www.mir.gov.pl

określonej części czy środowiska odznaczają się określonymi zjawiskami społecznymi dominującymi w danym obszarze tj. głównie wyższym poziomem bezrobocia niż w pozostałej części miasta, wyższym odsetkiem rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej oraz wyższy stopień przestępczości i osób w wieku poprodukcyjnym. Uwzględniając powyższe, realizacja działań rewitalizacyjnych w ramach PRM zakłada wzajemne dopełnianie się projektów PRM i jego oddziaływanie na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno- funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).
Ponadto dla zachowania w PRM komplementarności technicznej i społecznej wskazane obszary zostały zakreślone w przestrzeni miejskiej i uporządkowane ze względu na skalę problemów w nich występujących, mierzoną wartościami poszczególnych wskaźników.
Powierzchnia gminy Mszczonów wynosi 151,9 km2, a liczba mieszkańców to 11 335 osób. Obszary wskazane do rewitalizacji obejmują 0,17 % obszaru gminy, zaś mieszkańcy obszarów rewitalizacji stanowią 27,61 % ogółu mieszkańców gminy. Jak wynika z załączonej diagnozy sytuacji na obszar rewitalizacji składają się cztery obszary niepołączone ze sobą. W każdym z tych obszarów została potwierdzona sytuacja kryzysowa. Zostały opracowane wskaźniki dotyczące bezrobocia, pomocy społecznej oraz przestępczości. Dodatkowo został wyliczony wskaźnik dotyczący osób w wieku poprodukcyjnym z uwagi na fakt, iż ta grupa mieszkańców miasta stanowi w obszarach wskazanych do rewitalizacji znaczący udział 62,9%.
Wskaźniki wskazują, iż negatywne zjawiska związane z bezrobociem, ubóstwem i złym stanem środowiska naturalnego występują w obszarze wskazanym do rewitalizacji w większym zakresie niż na trenie całego miasta. Jedynie wskaźnik przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji ukształtował się niewiele poniżej średniej dla całego miasta, ale uwzględniając uciążliwość tego zjawiska dla mieszkańców, należy uznać jego negatywny wpływ i w obszarze rewitalizacji.

Mapa z zaznaczonymi obszarami wskazanymi do rewitalizacji stanowi załącznik nr 3 do PRM

V. Planowany efekt rewitalizacji

Określenie wizji rewitalizacji pozwoli na ukierunkowanie tego procesu dla uzyskania spójności obszaru pod względem społeczno-gospodarczym i przestrzenno-funkcjonalny przy uwzględnieniu warunków ekonomicznych i ekologicznych (środowiskowych). Zdefiniowanej wizji podporządkowany został cel główny oraz cele szczegółowe rewitalizacji.

WIZJA

Obszar rewitalizacji w wyniku rewitalizacji i wdrożeniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest wielofunkcyjnym ośrodkiem miejskim o znaczącym oddziaływaniu gospodarczym w regionie , ożywionym społecznie, gospodarczo, kulturowo, turystycznie oraz przestrzennie, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i walorów środowiskowych. Przyjazna i zróżnicowana przestrzeń publiczna wzmacnia aktywność mieszkańców, służy rozwojowi gospodarczemu i inwestycyjnemu, rozwojowi turystyki poprzez przywrócenie obszarom rewitalizowanym wielu funkcji miejskich ograniczenie głównych problemów społecznych na terenie obszaru rewitalizacji.

Przedstawiona wizja rewitalizacji określa pożądany stan rozwoju obszarów rewitalizowanych i jest odpowiedzią na wyzwania rozwojowe tj. posiadanie nowoczesnej infrastruktury, atrakcyjnych warunków dla rozwoju gospodarczego oraz rekreacyjnych przestrzeni miejskich o walorach turystycznych i

kulturowych, dobrych warunków zamieszkania, edukacji, opieki i pracy dla mieszkańców tych obszarów. Wykorzystanie rewitalizacji obszarów poprawi spójność powiązań z otoczeniem i w skali całego miasta.

VI. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Główne kierunki rewitalizacji Mszczonowa odpowiadają zidentyfikowanym problemom społecznym i wynikają z uwzględnienia kumulujących się problemów społeczno-gospodarczych na danym terenie. Rewitalizacja Mszczonowa ukierunkowana została m.in. na:

- ograniczenie skali występowania problemów społecznych (w szczególności przeciwdziałanie zjawiskom oraz procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej, będących efektem ubóstwa, bezrobocia i nierównomiernego dostępu do dóbr i usług),
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego w centrum miasta,
- rozwój nowych oraz poprawa stanu zagospodarowania i jakości (w tym estetyki) istniejących przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców, a także ich szerszej integracji i aktywizacji,
- poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz budynków wielorodzinnych,

6.1. Cel główny rewitalizacji Mszczonowa

Celem głównym rewitalizacji jest społeczno-gospodarczy i funkcjonalny wzrost znaczenia obszarów miejskich poprzez ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk społecznych i zapewnienie warunków zrównoważonego rozwoju miasta ukierunkowanego na poprawę jakości życia mieszkańców Mszczonowa

Długofalowym wynikiem procesu rewitalizacyjnego Mszczonowa jest zrównanie rozwoju obszarów obecnie wymagających interwencji w ramach rewitalizacji z pozostałymi obszarami miasta pod względem jakościowym i funkcjonalnym w wyniku ograniczenia negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych występujących na obszarze rewitalizacji. Głównym celem działań rewitalizacyjnych przewidzianych w PRM jest: ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk i procesów na obszarze rewitalizacji i terenów przylegających oraz wzmocnienie wewnętrznego potencjału tego obszarów w celu zrównoważonego rozwoju całego miasta. Powyższy cel główny realizowany będzie przez realizację celów szczegółowych odniesionych do poszczególnych sfer rozwojowych Mszczonowa.

6.2. Cele szczegółowe rewitalizacji Mszczonowa

Cel główny rewitalizacji Mszczonowa zostanie osiągnięty przez realizację czterech celów szczegółowych.

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców.

Cel 2. Rozwój i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Cel 3. Rozwój aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości.

Cel 4. Poprawa stanu środowiska naturalnego i racjonalne korzystanie ze środowiska naturalnego przy jego poszanowaniu.

Powyższe cele rewitalizacji zostały zdefiniowane na podstawie przeprowadzonej analizy społeczno-gospodarczej, a tym samym wynikają z określonych zjawisk i kwestii problemowych. Cele są zatem komplementarne z występującymi na obszarach miasta Mszczonowa problemami. W PRM wyróżniono cztery cele szczegółowe, odnoszące się do wszystkich sfer, na które oddziaływać będzie rewitalizacja Mszczonowa, a zatem sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz funkcjonalno-przestrzennej. Wszystkie cele wzajemnie przenikają sfery działań przewidziane dla rewitalizacji, dzięki czemu zapewniają także komplementarność i spójność PRM.
Równoległa realizacja wskazanych powyżej celów szczegółowych rewitalizacji Mszczonowa pozwoli na osiągnięcie kompleksowego i zintegrowanego podejścia do procesu rewitalizacji na obszarze zdegradowanym poprzez interwencję na wyznaczonych obszarach rewitalizacji miasta.
W zależności od danego celu szczegółowego dobrane zostały odpowiednie przedsięwzięcia, projekty dla danego obszaru rewitalizacji, które pozwolą na osiągnięcie docelowego efektu.

6.3. Opis celów i planowany zakres przedsięwzięć rewitalizacji

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców.

Władze Mszczonowa realizują politykę rozwoju społeczno-gospodarczego mając na uwadze zróżnicowanie w zakresie warunków życia mieszkańców i potrzeby inwestycyjne miasta. Wyrazem tego w procesie rewitalizacji będzie podejmowanie działań ograniczających negatywne zjawiska społeczne na obszarze rewitalizacji i terenach zdegradowanych. W ramach tego celu działania ukierunkowane będą na ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk poprzez podejmowanie działań, ukierunkowanych na: przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej, walkę z bezrobociem, wspieranie aktywizacji społecznej mieszkańców czy rozwój infrastruktury edukacyjnej oraz społecznej służącej procesom integracji mieszkańców. Rozwój społeczny wymaga także ukierunkowania interwencji na wzmocnienie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście np. poprzez budowę monitoringu przestrzeni miejskiej czy realizację inicjatyw profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa. Cel zakłada także udział partnerów społecznych w realizacji programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży czy integrujących poszczególne grupy społeczne na bazie wzmocnienia kapitału ludzkiego Mszczonowa. Cel zakłada dalszy rozwój oferty usług publicznych kierowanych do różnych grup mieszkańców Mszczonowa, w tym usług edukacyjnych rekreacyjnych i kulturalnych mających w założeniu wzmocnienie procesów integracji i aktywizacji mieszkańców wynikających z ich aktywności i partycypacji w sprawach publicznych i społecznych Mszczonowa. Czynnikiem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu będzie wsparcie oferty opiekuńczej, zdrowotnej i edukacyjnej dla mieszkańców. Działania te powinny wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców Mszczonowa. Cel niniejszy koncentruje się na rewitalizacji zwiększającej szanse rozwojowe oraz edukacyjne dzieci i młodzieży, wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, niwelowanie barier w dostępie do przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym przystosowanie struktur miasta do potrzeb i możliwości osób starszych i niepełnosprawnych, wzmocnienie systemu opieki nad osobami niepełnosprawnymi i ich aktywizację społeczno-zawodową, a także działania aktywizujące społecznie określone grupy mieszkańców. Istotnym działaniem zapobiegającym wykluczeniu

społecznemu nowych pokoleń jest wzmocnienie kompetencji społecznych, opiekuńczo-wychowawczych, edukacji poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury i obiektów, a także oferty zajęć i opieki systemowej. Zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców stanowi kluczowy aspekt podejmowanych działań rewitalizacyjnych. Ograniczenie zjawisk kryzysowych w obszarze rewitalizacji wpływa przede wszystkim na podniesienie jakości życia mieszkańców. Cel ten obejmuje ingerencję w zakresie sfery problemów związanych z korzystaniem mieszkańców z pomocy społecznej, problemów wynikających z utrzymującego się bezrobocia, systemy wsparcia osób uzależnionych, a także wsparcie dla osób niepełnosprawnych w celu wyrównywania ich szans na rynku pracy. W ramach tego celu rewitalizacja obejmie również wzmocnienie aktywności społecznej i inicjatyw lokalnych mieszkańców m.in. poprzez stworzenie odpowiednich warunków i zachęcenie organizacji, grup społeczności do włączania się we wspólne przedsięwzięcia oraz do inicjowania zmian na rzecz swojego otoczenia. Prowadzi to do trwałej poprawy jakości życia, zwiększenia identyfikacji z miejscem zamieszkania, a także budowania tożsamości lokalnej mieszkańców. Cel ten przyczyni się do tworzenia i wspieranie partnerstw i współpracy grup mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz instytucji na obszarach lokalnych objętych rewitalizacją.

Cel 2. Rozwój i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

Kształtowanie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni miejskiej zapewni odpowiednie warunki wzrostu gospodarczego Mszczonowa. Działania te realizowane będą w ramach wyznaczonych obszarów rewitalizacji oraz wokół miejsc koncentracji aktywności mieszkańców. Miejsca te w sposób naturalny będą oddziaływać także na przyległe obszary, wpływając pozytywnie na zmiany społeczno-gospodarcze. W tym celu kluczowe znaczenie posiadać będą projekty i inwestycje z zakresu infrastruktury miejskiej, w tym drogowej, komunikacyjnej oraz integrujące przestrzeń miejską np. poprzez nadanie terenom nowej funkcji czy wzmocnienie wykorzystania rekreacyjnego terenów przestrzeni miejskiej. Zintegrowanie przestrzeni w wyniku rewitalizacji oznaczać będzie także, iż przedsięwzięcia te są ze sobą powiązane i dotyczyć będą w szczególności: odnowy i rozwoju terenów zielonych, poprawy jakości ciągów komunikacyjnych pieszych i ulic wraz z modernizacją oświetlenia ulicznego, infrastruktury technicznej ochrony środowiska oraz miejsc parkingowych, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców poprzez montaż systemów monitoringu, a także poprawy zagospodarowania otoczenia budynków, przygotowania przyjaznych i bezpiecznych oraz atrakcyjnych miejsc integracji społeczności Mszczonowa. W ramach realizacji celu nastąpi zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych, a także rozwój infrastruktury miejskiej, mieszkalnej oraz publicznej przy wdrożeniu zasad gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska i efektywności energetycznej obiektów publicznych. W zakresie tego celu uwzględniono rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w zakresie potrzeb edukacyjnych, rekreacyjnych i turystyki. Wiązać się to będzie z kształtowaniem przestrzeni miejskiej i zagospodarowaniem miejsc i obiektów także pod względem estetyki przestrzeni publicznych czy terenów zieleni oraz parkowych miasta m.in. w celu stworzenia oferty rekreacyjnej. Ważnym elementem będzie ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, a także tworzenie warunków dla dalszego rozwoju przestrzenno-funkcjonalnego miasta, w tym rozwój terenów inwestycyjnych. Cel przestrzenny oznacza także wspieranie inicjatyw z zakresu rozwoju infrastruktury mieszkalnictwa i budownictwa oraz obiektów użyteczności publicznej. Miasto Mszczonów w procesie rozwoju wykorzystać musi także swój duży potencjał turystyczny i kulturalny dla poprawy jakości życia mieszkańców. Oznacza to odnowę infrastruktury zabytkowej i rekreacyjnej oraz sportowej miasta, wyeksponowanie posiadanych wartości kulturowych, a także dziedzictwa kulturowego i naturalnego dla rozwoju miasta. Wpłynie to także na poprawę dostępności turystycznej miasta. Cel ten spowoduje szersze włączenie do funkcji miejskich zabytków, obszarów

przyrodniczych, rekreacyjnych w sposób pozwalający na uzupełnienie różnych formy aktywności w przestrzeni publicznej, w tym wprowadzenie sportu, rekreacji, aktywnego wypoczynku, a także kultury i sztuki do przestrzeni publicznej Mszczonowa. Cel ten zakłada ponadto realizację w wyniku udostępnienia infrastruktury i zrewitalizowanej przestrzeni miejskiej dla działań artystyczno-kulturalnych, turystycznych i rekreacyjno-sportowych. Realizacja wyżej opisanych działań pozwoli na pozyskanie nowej przestrzeni publicznej na cele aktywizujące mieszkańców w zakresie sportu, kultury oraz wzmacnianie więzi lokalnych i tożsamości lokalnej poprzez inicjatywy mieszkańców. Ponadto obiekty w ramach rewitalizacji staną się dodatkową przestrzenią, dzięki której możliwe będzie organizowanie działań bezpośrednio skierowanych do lokalnej społeczności, a także dla turystów. Istotnym czynnikiem rewitalizacji będzie także poprawa sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie dostępności oferty kulturalnej, rekreacyjnej promującej aktywność i zdrowy styl życia. Ukierunkowanie rewitalizacji na ten cel dzięki zaoferowaniu i zaangażowaniu lokalnej społeczności sprzyjać będzie aktywnemu wypoczynkowi w przestrzeniach, które nie są dziś wykorzystywane lub są silnie zdegradowane (m. in. podwórka, place, tereny niezagospodarowane, kwartały ulic w obszarach rewitalizowanych, skwery). Adaptacja takich przestrzeni dla lokalnych działań sportowo-rekreacyjnych wpłynie nie tylko na poszerzanie oferty rekreacyjnej, ale również spowoduje wzrost integracji społecznej mieszkańców oraz wzmocnienie modelu społecznego opartego na priorytetach dbałości o zdrowie, ruch, sportowe zachowanie, umocnienie dobrej kondycji psychofizycznej mieszkańców. Powyższym kierunkowaniu rewitalizacji towarzyszyć musi aktywna promocja Mszczonowa oraz rewitalizowanych obszarów i ich atrakcji turystycznych, w połączeniu z wydarzeniami kulturalnymi i społecznymi oraz sportowymi przy wykorzystaniu przestrzeni miejskiej.

Cel 3. Rozwój aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości

Zniwelowanie różnic pomiędzy obszarami rewitalizacji oraz innymi częściami miasta pozwoli na uzyskanie trwałej poprawy przede wszystkim w sferze gospodarczej, jak i w jakości przestrzeni miejskiej. W ramach celu 3 założono rozwój określonych aktywności gospodarczej, a także społeczno-gospodarczej i zawodowej mieszkańców na obszarach rewitalizacji, co w konsekwencji przyczyni się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej miasta. Ważnym elementem zapewnienia osiągnięcia tego celu będzie stymulowanie przedsiębiorczości mieszkańców poprzez np. programy edukacji czy edukacji ekonomicznej młodzieży, przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych, wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości np. poprzez dalszy rozwój działalności GCI.

Cel 4. Poprawa stanu środowiska naturalnego i racjonalne korzystanie ze środowiska naturalnego przy jego poszanowaniu.

Cel powyższy wiąże się z zapewnieniem odpowiednich standardów obiektów użyteczności publicznej m.in. poprzez ochronę i zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych miasta, czy racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych i poszanowanie środowiska przyrodniczego. Realizacja tego Celu przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego, w tym poprzez działania mające na celu wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz działania na rzecz modernizacji infrastruktury technicznej ochrony środowiska, również pobudzanie świadomości mieszkańców w zakresie użytkowania prywatnych instalacji grzewczych czy podejmowanie działań ukierunkowanych na termomodernizację, wzmocnienie efektywności energetycznej i poprawę oddziaływania środowiskowego wytypowanych obiektów zabudowy Mszczonowa. W ramach tego celu przewiduje się inwestycje w odnawialne źródła energii, ograniczenie liczby gospodarstw domowych wykorzystujących ogrzewanie węglowe, termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej, modernizację oświetlenia ulicznego, którego efektem będzie ograniczenie zużycia energii elektrycznej oraz poprawa bezpieczeństwa w mieście.

VII. Przedsięwzięcia i Projekty rewitalizacyjne

7.1 Główne Przedsięwzięcia i Projekty Rewitalizacyjne

PRZEDSIĘWZIĘCIE I: PRZYWRÓCENIE PEŁNEJ FUNKCJONALNOŚCI OBSZARÓW WYZNACZONYCH DO REWITALIZACJI

- **Zakres realizowanych działań:**
  Szereg działań podejmowanych w celu odnowy zdegradowanych części miasta i udostępnienie ich mieszkańcom m.in. w celach rekreacyjnych, integracyjnych i aktywizujących mieszkańców obszaru rewitalizacji i pozostałych mieszkańców miasta. Realizacja działań o charakterze inwestycyjnym warunkuje realizacje projektów prospołecznych. Projekt obejmuje również swoim zakresem poprawę estetyki miasta i jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych.
- **Szacowana wartość, w tym koszty kwalifikowane dróg (jeśli dotyczy):**
  18.781.800,00 zł
  w tym koszty kwalifikowane dróg: 7.190.000,00 zł (39,72 %)
- **Lokalizacja:** Projekty realizowane w obszarze oraz poza obszarem rewitalizacji.
  W przypadku inwestycji realizowanych poza obszarem rewitalizacji Gmina wykorzystuje swoje zasoby, w celu obniżenia kosztów realizowanych projektów. Projekty te realizowane są w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji a charakter realizowanych tam projektów jest ściśle związany z walką z negatywnymi zjawiskami zdiagnozowanymi w obszarze rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2017-2023

Główne Projekty Rewitalizacyjne w Przedsięwzięciu I

1.1. Nazwa: Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego na os. Dworcowa III

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** wykonanie dużego (około 800 m^2) placu zabaw ze sztuczną nawierzchnią i ogrodzeniem oraz zabawkami. Urządzenie siłowni zewnętrznej wyposażonej w 10 dwustronnych urządzeń do różnych ćwiczeń. Zagospodarowanie terenu w ławki, kosze do śmieci oraz urządzenie zieleni. Budowa altan oraz szaletu publicznego. Zrewitalizowanie tej przestrzeni stworzy mieszkańcom obszaru zdegradowanego miejsce do rekreacji, wypoczynku i integracji. Da również możliwość organizacji wydarzeń integracyjnych jak np. opisanych w pkt. 1.2. Powierzchnia obszaru do zagospodarowania 0,52 ha.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** udostępnienie mieszkańcom miejsca do wypoczynku i rekreacji, zawiązywanie więzi społecznych, liczba osób korzystających z obiektu
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: wizja lokalna, spotkania z mieszkańcami, ankiety, wywiady. Ocena będzie dokonywana na podstawie raportów rocznych zawierających liczbę osób korzystających z obiektu i wyniki ankiet.
- **Lokalizacja:** ul. Jeżynowa / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2018

1.2. Nazwa: Piknik z okazji Dnia Dziecka

- **Podmiot realizujący:** OSiR
- **Zakres realizowanych działań:** organizacja Pikniku z okazji Dnia Dziecka na terenie rekreacyjnym na os. Dworcowa III. Impreza integracyjna z udziałem zaproszonych przedszkolaków oraz uczniów z gminy Mszczonów, konkursy (muzyczne, plastyczne), występy dzieci, gry rekreacyjne, warsztaty dla dzieci, poczęstunek, pamiątkowe fotografie.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 20.000,00 zł / rok, suma 140.000,00 zł, Budżet Gminy

- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** polepszenie atrakcyjności placu zbaw, integracja rodzin w społeczności lokalnej, wypełnienie czasu wolnego. (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: spotkania z mieszkańcami, ankiety, wywiady. Sprawozdanie roczne OSiR z informacją o liczbie osób uczestniczących i analizą badania ankietowego.
- **Lokalizacja:** ul. Jeżynowa, os. Dworcowa III / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2018-2023 / 1 czerwca / cyklicznie - corocznie

2. Nazwa: Zagospodarowanie terenu Wspólnoty Mieszkaniowej KERAMZYT
- **Podmiot realizujący:** Wspólnota Mieszkaniowa KERAMZYT
- **Zakres realizowanych działań:** Zagospodarowanie terenów zielonych, modernizacja placu zabaw dla dzieci, modernizacja odwodnienia terenu, utwardzenie nawierzchni, wykonanie parkingu. Dobudowa wiatrołapów przy wejściach do bloków, częściowa naprawa dachu.
  Powierzchnia obszaru do zagospodarowania 0,65 ha.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,453 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / środki prywatne Wspólnoty 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa jakości i estetyki terenów zielonych, poprawa jakości terenów rekreacyjnych, poprawa środowiska, zapobieganie podtopieniom
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: Liczba zmodernizowanych / nowo wybudowanych obiektów. Protokół odbioru inwestycji.
- **Lokalizacja:** os. przy ul. Spokojnej / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2018-2019

3. Nazwa: Budowa urządzeń rekreacyjno-sportowych z zagospodarowaniem terenu Liceum Ogólnokształcącego
- **Podmiot realizujący:** powiat żyrardowski
- **Zakres realizowanych działań:** Budowa dwóch boisk wielofunkcyjnych o wym. 40mx20m przeznaczonych do rozgrywania piłki ręcznej, piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, tenisa ziemnego wraz z bramkami, koszami i słupkami o nawierzchni poliuretanowej. Boiska będą udostępnianie dla mieszkańców miasta po zakończeniu zajęć szkolnych i w okresie wakacji. Budowa bieżni trzytorowej wokół boiska i bieżni na 100m oraz strefy do skoku wzwyż i pchania kulą. Budowa urządzeń dla mieszkańców: siłownia rekreacyjna, ścieżka zdrowia, stoliki szachowe. Budowa oświetlenia terenu boisk i rekreacyjnego oraz budowa ogrodzenia wraz z bramą wjazdową. Zagospodarowanie terenu wraz z przebudowa ciągów komunikacyjnych (chodniki, droga dojazdowa, schody) i zagospodarowaniem zieleni. Monitoring obiektu. Remont dachu na budynku gospodarczym oraz odnowienie elewacji szkoły wraz z uzupełnieniem ubytków tynku.
  Powierzchnia obszaru do zagospodarowania 1,1 ha.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,757 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Powiatu 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** udostępnienie mieszkańcom miejsca do wypoczynku i rekreacji, zawiązywanie więzi społecznych, liczba osób korzystających z obiektu
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: wizja lokalna, spotkania z mieszkańcami, ankiety, wywiady. Informacja roczna przygotowana przez Starostwo Powiatowe zawierająca analizę badań ankietowych i wywiadów.
- **Lokalizacja:** ul. Maklakiewicza 18 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2019

4.1. Nazwa: Zagospodarowanie parku miejskiego wraz z terenami przykościelnymi
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** zagospodarowanie terenów zielonych, powstanie duży plac zabaw, boisko wielofunkcyjne, tzw. pumptrack, amfiteatr z widownią, małe i duże altany, fontanna, dysze wodne oraz inne elementy małej architektury.

Celem jest wygospodarowanie przestrzeni na potrzeby organizacji wydarzeń kulturalnych, aktywizacji mieszkańców i integracji lokalnej społeczności. W zrewitalizowanym parku zostaną przeprowadzone projekty opisane w pkt. 4.2.-4.11.
Powierzchnia obszaru do zagospodarowania 3,1027 ha.

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 7 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** stworzenie zintegrowanej, atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców Mszczonowa, zwiększenie oferty wydarzeń społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych, zwiększenie więzi społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: powierzchnia zmodernizowanych terenów publicznych, liczba zmodernizowanych / nowo wybudowanych obiektów, liczba nowych obiektów na cele społeczne, kulturalne, rekreacyjne
- **Lokalizacja:** Park Miejski w obrębie ul. Żyrardowskiej i ul. Rawskiej oraz rzeki Okrzeszy / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** Etap I: 2017-2020. Etap II: 2020-2022.

4.2. Nazwa: Gry terenowe na Ziemi Mszczonowskiej – cykle gier terenowych dla całych rodzin

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Na terenie Parku Miejskiego rozgrywane będą gry terenowe dopasowane do infrastruktury parku. Każda z nich będzie miała, w miarę możliwości, tło historyczne. Jedna z gier będzie nosiła nazwę „Co wiesz o Ziemi Mszczonowskiej?".
  W ramach działania odbędzie się także nocny „Spacer po nieistniejącym mieście" - spacer będzie zaczynał się i kończył w umówionym punkcie na błoniach. Będzie to spacer ulicami miasta z opisaniem dawnego wyglądu Mszczonowa, ważnych wydarzeń, z podaniem dawnych nazw ulic, opisem obyczajów itp., ponieważ wiedza ta będzie niezbędna do udziału w niektórych grach.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 5.000,00 zł / rok, suma 20.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Wzrost poziomu wiedzy o historii Ziemi Mszczonowskiej. Wzrost zainteresowania grami terenowymi i rodzinnymi formami spędzania wolnego czasu. Poznanie zasad zapominanych a także nowych zabaw. Większe zaangażowanie uczestników w organizację wydarzeń o tle historycznym
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Opinia prowadzących gry. Opinia osób zajmujących się organizacją wydarzeń o tle historycznym dotycząca wzrostu zaangażowania i liczby uczestników takich imprez. Informacja z analizy badania ankietowego opracowana przez GCI
- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023 (corocznie w okresie wiosna-jesień)

4.3. Nazwa: Cykl plenerowych seansów filmowych pod chmurką

- **Podmiot realizujący:** MOK przy współpracy z GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Projekt „WIECZORNE SEANSE FILMOWE POD CHMURKĄ" jest przeznaczony dla ludzi dorosłych chociażby z tego tytułu, że seanse odbywać się będą o godzinie 20.30 - w związku z tym tematyka filmów będzie przygotowana dla tego przedziału wiekowego. Projekcje będą organizowane w trzecią i czwartą sobotę czerwca oraz we wszystkie soboty sierpnia, a miejscem spotkań będzie amfiteatr. Ponadto odbywać się będą plenerowe seanse filmów historycznych połączone z rozmowami o prezentowanych obrazach. Seanse odbywałyby się w okresie lipiec-wrzesień raz w miesiącu.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** Budżet Gminy
  seanse pod chmurką 7 dni x 800,00 złotych (licencja na każdą projekcję) = 5.600,00 zł / rok
  seanse o tematyce historycznej: 3.000,00 zł / rok
  suma 34.400,00 zł,
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Wzrost poziomu wiedzy o historii Ziemi Mszczonowskiej i Polski. Większe zaangażowanie uczestników w organizację wydarzeń o tle historycznym. Wzrost zainteresowania filmami historycznymi. Zwiększenie zainteresowania kulturalno-historycznymi formami spędzania wolnego czasu.

Duże zainteresowanie ze względu na darmowy charakter wyświetlanych filmów
Projekcje przyciągną nie tylko zadeklarowanych fanów kina, ale także tych, którzy w ten sposób zdecydują się spędzić wieczór w gronie znajomych
Wzmocnią się więzi miedzy mieszkańcami
Seanse w plenerze zachęcą mieszkańców do częstszego uczestniczenia z życiu kulturalnym miasta
Szansa dla ludzi wykluczonych społecznie do włączenia się i uczestniczenia w życiu kulturalnym miasta (projekt realizuje cel: 1)
Ocena efektów: Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Opinia prowadzących spotkania oraz prelegentów. Opinia osób zajmujących się organizacją wydarzeń o tle historycznym dotycząca wzrostu zaangażowania i liczby uczestników takich imprez.
Oceną efektów projektu będzie liczba mieszkańców Mszczonowa na seansach filmowych
Zdjęcia wykonywane podczas seansów
Artykuły w miejscowej prasie.
Sprawozdanie roczne MOK.

- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023
  seanse pod chmurką 2 soboty czerwca + 5 czwartków sierpnia = 7 dni / cyklicznie – corocznie
  seanse o tematyce historycznej: po 1 razie w miesiącach lipiec-wrzesień / cyklicznie – corocznie

4.4. Nazwa: Mszczonowiacy to jedna rodzina – sierpniowe spotkania biesiadne

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** Głównym celem naszego projektu jest zorganizowanie spotkań taneczno-biesiadnych w amfiteatrze dla mieszkańców miasta Mszczonowa. Wzajemne poznanie, integracja środowiskowa i wspólne biesiadowanie przyczynią się do zaciśnięcia więzi między mieszkańcami, zainteresowaniem życiem miasta oraz zachęcą ludzi do częstszego uczestniczenia w propozycjach kulturalnych.
  Mszczonów to miejscowość, gdzie ludzie w niewielkiej ilości angażują się w życie i wydarzenia kulturalne. Impreza „MSZCZONOWIACY TO JEDNA RODZINA – SIERPNIOWE SPOTKANIA BIESIADNE" ma na celu zmienić dotychczasowe zachowania, zbliżyć ludzi do siebie, zachęcić do aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym i kulturowym miasta, wypowiadania się na temat oczekiwań i potrzeb.
  „MSZCZONOWIACY TO JEDNA RODZINA – SIERPNIOWE SPOTKANIA BIESIADNE" – będzie cyklem imprez taneczno- biesiadnych w każdy piątek sierpnia, w godzinach 19.00-23.00. miejscem spotkań będzie amfiteatr. Do tańca przygrywać będzie zespół biesiadny a dobrą kuchnię zapewnią gastronomie znajdujące się przy amfiteatrze.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 7.500,00 zł / rok, suma 30.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** wzajemne poznanie, integracja środowiskowa i wspólne biesiadowanie przyczynią się do zaciśnięcia więzi między mieszkańcami, zainteresowaniem życiem miasta oraz zachęcą ludzi do częstszego uczestniczenia w propozycjach kulturalnych
  Odczuwanie radości ze wspólnej zabawy
  Nabycie umiejętności estetycznego poruszać się
  Pogłębianie świadomości własnego ciała i jego możliwości ruchowych
  Rozwijanie koordynacji zmysłowo-ruchową
  Rozwijanie wyobraźni i myślenia logicznego, przestrzennego i abstrakcyjnego
  Podnoszenie sprawności fizycznej
  Poszerzenie zakresu percepcji kinestetycznej
  Wzbogacanie gamy możliwości wymiany komunikatów – rozwijanie kompetencji komunikacyjnych na płaszczyźnie pozawerbalnej
  Wzmacnianie więzi społecznych
  Przyspieszanie rozwoju poczucia rytmu, elastycznego poruszania się taneczno- ruchowego, podnoszenie sprawności ruchowej
  Projekt posiada walory edukacyjno-wychowawcze - zmienia styl i sposób spędzania czasu wolnego oraz integruje społecznie.

(projekt realizuje cel: 1)

- **Ocena efektów:** Oceną efektów projektu będzie liczba mieszkańców Mszczonowa na spotkaniach biesiadnych, zdjęcia wykonywane podczas spotkań, artykuły w miejscowej prasie. Sprawozdanie roczne MOK.
- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / każdy piątek sierpnia / cyklicznie – corocznie

4.5. Nazwa: Biesiada rodzinna „na dechach"

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** Biesiada rodzinna „na dechach" na rozpoczęcie i zakończenie wakacji będzie przeznaczona dla wszystkich, którzy lubią się bawić i tańczyć. Biesiada odbywać się będzie w pierwszą niedzielę lipca oraz ostatnią niedzielę sierpnia od godziny 19.00 do 22.00, a miejscem będzie amfiteatr w Parku Miejskim.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2 x 1.500,00 zł = 3000,00 zł / rok, suma 12.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** jak w pkt 5.4.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: jak w pkt 5.4.
- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / pierwsza i ostatnia niedziela wakacji / cyklicznie – corocznie

4.6. Nazwa: Teatr młodego widza

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** Projekt „TEATR MŁODEGO WIDZA" jest przeznaczony dla najmłodszych odbiorców – dzieci. Głównym celem naszego projektu jest zorganizowanie niedzielnych spotkań teatralnych pod tytułem „TEATR MŁODEGO WIDZA" w amfiteatrze dla najmłodszych mieszkańców miasta Mszczonowa.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 4 niedziele x 2.000,00 złotych = 8.000,00 złotych / rok, suma 32.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:**
  Rezultatem niedzielnych spotkań teatralnych będzie kształtowanie i wychowywanie małego człowieka;
  Pomaganie mu w zrozumieniu siebie i innych;
  Możliwość uczestniczenia w wielu wydarzeniach bohaterów ;
  Przedstawienia stworzą ogromne możliwości pozytywnego wpływu na rozwój dziecka w sferze emocjonalnej, poznawczej, edukacyjnej i wychowawczej;
  Zmuszą dzieci do aktywności intelektualnej i pozwolą na samodzielną, indywidualną interpretację;
  W wychowaniu przez kulturę teatralną będziemy zmierzać do oddziaływania na osobowość dziecka, wzbogacania jego wiedzy, kształcenia postaw moralnych, rozwijania wyobraźni, stymulowania postawy twórczej charakteryzującej się otwarciem na rzeczywistość, zdolnością rozumienia ludzi i samego siebie;
  Zacieśnianie więzi rodzinnych poprzez wspólne przebywanie ze sobą.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów:
  Oceną efektów projektu będzie liczba dzieci z Mszczonowa biorących udział w spektaklach teatralnych;
  Zdjęcia wykonywane podczas spotkań;
  Artykuły w miejscowej prasie.
  Sprawozdanie roczne MOK.
- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / każda niedziela sierpnia o godz. 15.00 / cyklicznie – corocznie

4.7. Nazwa: Karaoke po mszczonowsku

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** „Śpiew jednoczy" i przecież „śpiewać każdy może". A przy okazji „muzyka łagodzi obyczaje". To tylko kropla w morzu zalet: śpiewania, muzykowania, karaoke, muzykoterapii,

słuchania wibrujących nutek. Karaoke to forma rozrywki pochodząca z Japonii, polegająca na śpiewaniu w pubie, klubie, plenerze, itp. znanych przebojów na tle odtwarzanego z nagrania akompaniamentu instrumentalnego bez warstwy wokalnej. Śpiewającemu może pomagać wyświetlanie tekstu na dowolnym medium: telewizorze, monitorze, projektorze itp. Nazwa w dosłownym tłumaczeniu oznacza „pusta orkiestra" i powstała z dwóch słów japońskich: karappo (pusty) i ōkesutora (orkiestra).
„KARAOKE PO MSZCZONOWSKU" " jest przeznaczona dla wszystkich, którzy lubią śpiewać i dobrze się bawić.

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1.350,00 zł / rok, suma 5.400,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:**
  Poprzez śpiew uwolnienie dodatkowej endomorfiny do mózgu dzięki czemu uczestnicy karaoke poczują się lepiej i szczęśliwiej;
  W przypadku dzieci śpiewanie piosenek karaoke zwiększy ich umiejętności społeczne i pewność siebie;
  Poprzez udział w Karaoke nastąpi zwiększenie liczby znajomych oraz wytworzy się nawyk na sposób spędzania wolnego czasu w ciekawy sposób ze znajomymi czy rodziną;
  Poprzez śpiewanie w otoczeniu innych i z innymi będzie budowanie i zacieśnianie więzi społecznych.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów:
  Oceną efektów projektu będzie liczba osób z Mszczonowa biorących udział w Karaoke;
  Zdjęcia wykonywane podczas spotkań;
  Artykuły w miejscowej prasie.
  Sprawozdanie roczne MOK.
- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / każdy wtorek sierpnia od godziny 19.30 do 22.00 / cyklicznie – corocznie

4.8. Nazwa: Obchody Międzynarodowego Dnia Osób Starszych

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** W ostatnich latach daje się zauważyć, że wyraźnie wzrasta w naszym kraju liczba inicjatyw i usług przeznaczonych dla osób starszych. Mają one charakter edukacyjny, zdrowotny, społeczno-kulturalny. Jest to pozytywne zjawisko pod pewnym warunkiem... Otóż starości i starzenia nie można traktować jak choroby, a ludzi starszych jak grupy specjalnej troski. Faktem jest, że zmiany organizmu i psychiki osób w podeszłym wieku mają charakter postępujący i nieuchronny, jednak często nie przebiegają tak szybko jak się popularnie myśli. Ponadto warto pamiętać, że przy odpowiednim stylu życia, dbałości o aktywność intelektualną i dobre relacje z otoczeniem, osoba zaawansowana w latach może nie tylko czuć się młodo i sprawnie, ale również rzeczywiście taką być.
  Projekt przeprowadzony zostanie w formie imprezy plenerowej „**Świętujcie z nami!",** w pierwszą sobotę października, w amfiteatrze.
  Celem projektu będzie kształtowanie społecznego postrzegania osób starszych oraz podejmowanie wszelkich działań mających na celu zapewnienie im godnego życia, walka z wykluczeniem osób w podeszłym wieku (zwłaszcza z ageizmem), ułatwienie dostępu do opieki medycznej, a także do pełnego życia kulturalnego i społecznego. Wspieranie aktywnego udziału w społeczeństwie oraz zachęcenie do zdrowego trybu życia.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 12.000,00 zł / rok, suma 48.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:**
  Przeciwdziałanie społecznej dyskryminacji osób starszych
  Zapobieganie niepełnosprawności
  Upowszechnienie wiedzy o problemach ludzi starszych
  Popularyzowanie idei pełnego udziału seniorów w rozwoju kulturalnym i ekonomicznym społeczeństw
  Konieczność większej integracji międzypokoleniowej
  Wypracowanie modelu postępowania zwiększającego aktywność fizyczną wszystkich grup wiekowych i wzrost świadomości społecznej o roli ruchu w zachowaniu optymalnego stanu zdrowia i sprawności fizycznej
  Wydłużenie dalszego przeciętnego trwania życia
  (projekt realizuje cel: 1)

Ocena efektów:
Na podstawie ewidencji osób korzystających z projektu
Na podstawie przeprowadzonych badań
Na podstawie zdjęć zrobionych na poszczególnych zajęciach profilaktycznych.
Sprawozdanie roczne MOK.

- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / 1 sobota października / cyklicznie - corocznie

4.9. Nazwa: Piknik – powitanie wakacji / pożegnanie wakacji

- **Podmiot realizujący:** OSiR
- **Zakres realizowanych działań:** integracja dla mieszkańców Gminy Mszczonów w postaci tematycznej imprezy plenerowej (np. wioska indiańska, pokazy rycerskie itp.), organizacja konkursów, oprawa artystyczna, wynajem atrakcji dla dzieci np. dmuchańce, trampoliny, stoiska z watą cukrową, lodami, malowanie buziek, zatrudnienie animatorów z zakresów tematycznych, zakup dekoracji, artykułów spożywczych oraz niezbędnych nagród które przyczynią się do zadowolenia uczestników pikniku.
  Zorganizowanie działań rekreacyjno-artystycznych dla najmłodszych - wypoczynek na świeżym powietrzu, zaproszenie profesjonalnych animatorów zajęć dla dzieci (np. teatralnych, muzycznych), pokazy iluzjonisty oraz szereg atrakcyjnych działań kulturalnych, plastycznych prowadzonych przez profesjonalistów i otwartych dla wszystkich zainteresowanych dzieci. Występy dzieci i młodzieży oraz np. wspólna potańcówka na świeżym powietrzu przy akompaniamencie zespołu muzycznego
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2 x 15.000,00 zł = 30.000,00 zł / rok, suma 120.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zwiększenie integracji społecznej mieszkańców gminy Mszczonów, umocnienie więzi między poszczególnymi pokoleniami, stworzenie warunków do nawiązywania współpracy i porozumienia, pobudzenie aktywności społecznej, zwiększenie rozwoju kulturalnego społeczeństwa lokalnego, przełamanie barier społecznych.
  Uatrakcyjnienie życia kulturalnego miasta, umożliwienie dzieciom i młodzieży na aktywne i twórcze spędzenie czasu wolnego.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Oceną efektów projektu będzie liczba osób biorących udział w Pikniku;
  Zdjęcia wykonywane podczas spotkań;
  Artykuły w miejscowej prasie.
  Sprawozdanie roczne OSiR.
- **Lokalizacja:** Park miejski
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / pierwsza i ostatnia niedziela wakacji / cyklicznie - corocznie

4.10. Nazwa: Mszczonowski Festiwal Świętojański

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Wydarzenie jest skierowane przede wszystkim do pasjonatów muzyki poważnej. Celem całego przedsięwzięcia jest promowanie lokalnych tradycji muzycznych, związanych z najsłynniejszym z mszczonowskich rodów, czyli rodziną Maklakiewiczów. Ponadto festiwal świętojański będący wydarzeniem cyklicznym ma na celu zachęcanie uzdolnionych muzycznie mieszkańców Mszczonowa do podjęcia edukacji muzycznej. Wykonawcami utworów będą uczniowie i absolwenci szkół i zajęć muzycznych, jak również zostanie zaproszony znany zespół wykonujący muzykę symfoniczną. Zakłada się występ kilkudziesięciu artystów podczas kilkugodzinnego koncertu. Festiwal będzie się odbywał w kościele przy ul. Żyrardowskiej, a następnie w Parku Miejskim.
  Po koncercie, w godzinach popołudniowych odbędzie się impreza taneczna na tradycyjnych „dechach", która odbywać się będzie przy muzyce dawnej. Także w godzinach popołudniowych odbyłby się „Sabat czarownic" czyli wspólne czytanie wybranych wcześniej baśni i legend przy świętojańskim ognisku.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 20.000,00 zł (jeden koncert), suma 140.000,00 zł, Budżet Gminy

- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Umożliwienie mieszkańcom dostępu do mało popularnej kategorii muzycznej, jaką jest muzyka poważna. Kształtowanie gustu muzycznego. Rozwijanie wrażliwości muzycznej. Zachęcenie uczestników do własnej interpretacji wykonywanych utworów oraz do wyrażania siebie poprzez swoją pasję.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Wzrost zainteresowania imprezami artystycznymi na terenie gminy Mszczonów (np. ankieta). Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Wzrost liczby wykonawców podczas koncertów realizowanych dla społeczności miejskiej.
  Sprawozdanie roczne GCI.
- **Lokalizacja:** Kościół przy ul. Żyrardowskiej / Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** czerwiec / cyklicznie 2017- 2019 Kościół przy ul. Żyrardowskiej, 2020-2023 Park Miejski

4.11. Nazwa: Z pieśnią poprzez wojenny wrzesień
- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Koncert upamiętniający Franciszka Maklakiewicza oraz wszystkich poległych podczas wojny na terenie Ziemi Mszczonowskiej, utwory o charakterze patriotycznym i pieśni wojskowe wykonywane przez uczniów lokalnych szkół i zajęć umuzykalniających, Orkiestrę OSP, chór i rodzinę Maklakiewiczów. Będą zapraszane również zespoły wokalno-instrumentalne z repertuarem o tej tematyce.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 10.000,00 zł (jeden koncert), suma 40.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Zapoznanie mieszkańców poprzez muzykę Mszczonowa z tragiczną, wojenną historią Ziemi Mszczonowskiej oraz naszego kraju. Rozwijanie wrażliwości artystycznej mieszkańców. Zachęcenie do nauki gry na instrumencie oraz częstszego obcowania w muzyką. Wzrost wiedzy o historii rodziny Maklakiewiczów i jej znaczeniu dla lokalnej i narodowej kultury.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych.
  Sprawozdanie roczne GCI.
- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** wrzesień / cyklicznie 2020-2023

5.1. Nazwa: Budowa boiska rekreacyjnego ze sztuczną nawierzchnią przy ul. Wschodniej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Budowa boiska o wymiarach 32x62 z piłkochwytami i ogrodzeniem. Montaż 2 bramek. Wykonanie odwodnienia boiska. Boisko będzie przeznaczone dla dzieci i młodzieży z osiedla Dworcowa III. Na tym boisku będą prowadzone zajęcia dla dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo, opisane poniżej.
  Powierzchnia obszaru do zagospodarowania 0,24 ha.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,7 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** wybudowanie nowego boiska dla dzieci i młodzieży w szczególności z zasobów budownictwa wielorodzinnego na potrzeby organizacji zajęć dodatkowych i aktywizacji społecznej.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: liczba dzieci i młodzieży korzystających z obiektu. Protokół odbioru boiska.
- **Lokalizacja:** ul. Wschodnia / przy obszarze rewitalizacji
  Inwestycja realizowana przy obszarze rewitalizacji (na terenie zdegradowanym) w celu wykorzystania już istniejącej infrastruktury i optymalizacji kosztów realizowanego projektu. Z uwagi na położenie będzie w pierwszej kolejności oddziaływać na obszar rewitalizacji ze względu na charakter organizowanych zajęć i przedsięwzięć.
- **Lata realizacji:** 2019-2020

5.2. Nazwa: Akcja Lato w Mieście

- **Podmiot realizujący:** OSiR
- **Zakres realizowanych działań:** Zabawy i turnieje, na boisku przy ul. Wschodniej, dla dzieci i młodzieży z terenu miasta pod opieką wykwalifikowanych instruktorów, zakup pamiątek, nagród, słodyczy.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 15.000,00 zł / rok, suma 60.000,00 zł, Budżet Gminy
  Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji: integracja lokalnej młodzieży poprzez zajęcia rekreacyjno-sportowej, integracja różnych środowisk społecznych (osoby uboższe i te lepiej sytuowane) oraz nabycie przez dzieci nowych sportowych umiejętności.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Oceną efektów projektu będzie liczba osób biorących udział w wydarzeniu;
  Zdjęcia wykonywane podczas spotkań;
  Artykuły w miejscowej prasie.
  Roczne sprawozdanie OSiR.
- **Lokalizacja:** Boisko przy ul. Wschodniej / przy obszarze rewitalizacji
  Projekt realizowany z wykorzystaniem infrastruktury rekreacyjno-sportowej w celu jej optymalnego wykorzystania na cele aktywizacji społeczności obszaru rewitalizacji, integracji, poprawy kondycji fizycznej i stanu zdrowia.
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / lipiec-sierpień / cyklicznie - corocznie

6. Nazwa: Przebudowa ulicy Brzoskwiniowej

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok. 350 mb konstrukcja nawierzchni jezdni wykonana z płyt betonowych, pokrytych masą, ma liczne pęknięcia i ubytki, wykruszone krawędzie jedni. Pobocza gruntowe naturalne, rozjeżdżone przez parkujące samochody. Teren przed boiskiem o nawierzchni tłuczniowej z licznym ubytkami i zastoinami wody, brak odwodnienia drogi. Istniejące miejsca parkingowe z płytek chodnikowych zniszczonych o nierównej nawierzchni z ubytkami. Teren pasa drogi ma niezagospodarowaną przestrzeń, którą można wykorzystać na miejsca parkingowe bardzo potrzebne w obrębie osiedla budownictwa wielorodzinnego. Droga położona w centralnej części osiedla budownictwa wielorodzinnego, bardzo uczęszczana przy wjeździe do centrum miasta.
  Przebudowa nawierzchni jezdni, chodników, miejsc postojowych.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,35 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów, budowa dodatkowych miejsc postojowych
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: długość przebudowanej ulicy, liczba nowych miejsc parkingowych
- **Lokalizacja:** ul. Brzoskwiniowa / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2018

7. Nazwa: Przebudowa ulicy Zarzecznej

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok. 230 mb . Istniejąca nawierzchnia bitumiczna z licznymi pęknięciami i ubytkami. Brak kanalizacji deszczowej na części ulicy przewidzianej do przebudowy. Chodnik dwustronny z nierównościami i ubytkami bardzo stary. Brak odpływu wody z chodnika. Zabudowa zwarta przy chodniku.
  Przebudowa nawierzchni jezdni, chodników, odwodnienia ulicy.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,35 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: długość przebudowanej ulicy

- **Lokalizacja:** ul. Zarzeczna / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2022 (realizacja jednoroczna)

8. Nazwa: Przebudowa ulicy Dworcowej między ul. Tarczyńską i Sienkiewicza
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok 210 mb. Istniejąca nawierzchnia bitumiczną z pęknięciami. Brak kanalizacji deszczowej na odcinku drogi przewidzianej do przebudowy. Chodnik dwustronny z nierównościami i ubytkami. Brak miejsc postojowych przy istniejących obiektach usługowych i w obrębie osiedla budownictwa wielorodzinnego. Dostępność terenu pozwala na przebudowę drogi i utworzenie miejsc postojowych. Planowany zakres robót obejmuje: przebudowę nawierzchni chodników, miejsc postojowych, budowa nowych miejsc postojowych i chodników.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,6 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów, budowa dodatkowych miejsc postojowych, chodników (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: długość przebudowanej ulicy, liczba nowych bezpiecznych miejsc postojowych.
- **Lokalizacja:** ul. Dworcowa / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2021-2022

9. Nazwa: Przebudowa ulicy Północnej z łącznikiem do ul. Brzoskwiniowej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok. 490 mb + łącznik 64 mb nawierzchnia bitumiczna ma liczne pęknięcia i ubytki, oraz liczne miejsca napraw cząstkowych. Nierówności nawierzchni, zadolenia i zastoiska wody. Odwodnienie częściowa kanalizacja deszczowa i rów jednostronny. Pobocza gruntowe naturalne. Chodnik jednostronny wymagający przebudowy. Miejsca postojowe o nawierzchni bitumicznej z ubytkami i odwróconymi spadkami wymagające przebudowy. Droga główna wlotowa do miasta położona na obrzeżu osiedla budownictwa wielorodzinnego, bardzo uczęszczana przy wjeździe do centrum miasta i Term Mszczonowskich. Zakres robót obejmuje: przebudowę nawierzchni jezdni, chodników, miejsc postojowych, odwodnienia.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,17 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów, budowa dodatkowych miejsc postojowych (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: długość przebudowanej ulicy, liczba nowych miejsc parkingowych
- **Lokalizacja:** ul. Północna / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2021-2022

10. Nazwa: Przebudowa ulicy Jeżynowej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok. 330 mb Nawierzchnia utwardzona na płytach betonowych ma liczne pęknięcia i ubytki, wykruszone krawędzie jedni. Pobocza gruntowe naturalne, rozjeżdżone przez parkujące samochody. Część miejsc postojowych o nawierzchni tłuczniowej z licznym ubytkami i zastoinami wody, brak odwodnienia drogi. Istniejące miejsca parkingowe z płytek chodnikowych zniszczonych o nierównej nawierzchni z ubytkami. Teren pasa drogi ma niezagospodarowaną przestrzeń, którą można wykorzystać na miejsca parkingowe bardzo potrzebne w obrębie osiedla budownictwa wielorodzinnego.
  Przebudowa nawierzchni jezdni, chodników, miejsc postojowych.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,98 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów, budowa dodatkowych miejsc postojowych

(projekt realizuje cel: 1 i 2)
Ocena efektów: długość przebudowanej ulicy, liczba nowych miejsc parkingowych
- **Lokalizacja:** ul. Jeżynowa / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2021-2022

11. Nazwa: Przebudowa Placu Piłsudskiego z częścią ul. Nowy Rynek
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: Plac przez budynkiem Urzędu w centrum miasta o pow. ok 0,4 ha, gdzie znajdują się liczne obiekty usługowe, główny przystanek autobusowy w centrum miasta. Aktualnie plac jest zagospodarowany na parking, który ma nierówną nawierzchnię bitumiczną z ubytkami oraz posiada jezdnię dwukierunkową od strony Wschodniej. Proponowana przebudowa pozwoli na optymalne wykorzystanie terenu na miejsca postojowe oraz nastąpi poprawa bezpieczeństwa poprzez zmianę organizacji ruchu na drogę jednokierunkową.
- Zakres robót obejmuje: przebudowę nawierzchni placu, chodników, wykonanie miejsc parkingowych, zmiana organizacji ruchu na drogę jednokierunkową, wykonanie zatoki autobusowej, wykonanie nowych nasadzeń, rozbudowę kanalizacji deszczowej.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,34 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** wykonanie dodatkowych miejsc parkingowych
(projekt realizuje cel: 1 i 2)
Ocena efektów: powierzchnia zagospodarowanego terenu, liczba nowych miejsc parkingowych
- **Lokalizacja:** Plac Piłsudskiego / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2022-2023

12. Nazwa: Przebudowa skrzyżowania ulic: Żyrardowskiej, Rawskiej, Nowy Rynek i Poniatowskiego
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: Skrzyżowanie ulicy Rawskiej, Żyrardowskiej, Nowy Rynek , jest układem opartym na pierwszeństwie na łuku ul. Rawskiej i Nowy Rynek a ulica Poniatowskiego jest bez wyjazdu. Taki układ spowodowany był dawnym przebiegiem drogi krajowej nr 50 przez miasto. Po powstaniu obwodnicy zasadna jest poprawa bezpieczeństwa na tym skrzyżowaniu, zmiana geometrii na rondo i włączenie ulicy Poniatowskiego w miejscu o lepszej widoczności i zmiana organizacji ruchu przy ul. Kościuszki, gdzie wyjazd na ul. Żyrardowską na bardzo ograniczoną widoczność wspomaganą lustrem. Zakres projektu obejmuje: przebudowę skrzyżowania na rondo z czterema wlotami, zaprojektowanie przejść dla pieszych z azylami , ciągów pieszych i rowerowych, miejsc postojowych.
- Zmiana organizacji ruchu, wykonanie oznakowania poziomowego i pionowego.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,4 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** budowa funkcjonalnego i bezpiecznego skrzyżowania w postaci ronda, bezpośrednie włączenie ul. Poniatowskiego do układu komunikacyjnego centrum miasta
(projekt realizuje cel: 1 i 2)
Ocena efektów: poprawa bezpieczeństwa pojazdów i pieszych - sprawozdanie roczne Komendy Policji z informacją o liczbie zdarzeń drogowych w tym miejscu.
- **Lokalizacja:** skrzyżowanie ulic: Żyrardowskiej, Rawskiej, Nowy Rynek i Poniatowskiego / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2022-2023

PRZEDSIĘWZIĘCIE II: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA I DOSTĘPNOŚCI EDUKACYJNEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW REWITALIZACJI
- **Zakres realizowanych działań:**
Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji, stworzenie miejsc dziennego pobytu, organizacje szkoleń, spotkań tematycznych oraz dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci i

młodzieży, dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych, tworzenie nowych miejsc przedszkolnych.
Przewidziano działania inwestycyjne wpływające na poprawę jakości życia mieszkańców, przede wszystkim obszarów zdegradowanych.

- **Szacowana wartość, w tym koszty kwalifikowane dróg (jeśli dotyczy):**
  17.751.200,00 zł
  w tym koszty kwalifikowane dróg 1.450.000,00 zł (8,17 %)
- **Lokalizacja:** Projekty realizowane w obszarze oraz poza obszarem rewitalizacji
  W przypadku inwestycji realizowanych poza obszarem rewitalizacji Gmina wykorzystuje swoje zasoby, w celu obniżenia kosztów realizowanych projektów. Projekty te realizowane są w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji a charakter realizowanych tam projektów jest ściśle związany z walką ze negatywnymi zjawiskami zdiagnozowanymi w obszarze rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2016-2023

Główne Projekty Rewitalizacyjne w Przedsięwzięciu II

1.1. Nazwa: Adaptacja II piętra budynku Szkoły Podstawowej z placem zabaw

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** przebudowa i nadbudowa skrzydła „B" budynku szkoły, polegająca na adaptacji pomieszczeń II piętra dla potrzeb stworzenia nowych miejsc przedszkolnych dla dzieci. Dobudowany zostanie także zewnętrzny szyb z dźwigiem osobowym. Przewidywana jest modernizacja istniejących przyłączy wraz z instalacjami wewnętrznymi energii elektrycznej i cieplnej oraz wody i kanalizacji w celu włączenia się do sieci zewnętrznych. Planowane jest także wymiana okien, docieplenie ścian zewnętrznych II pietra i dachu, budowa przy szkole podstawowej nowego placu zabaw dla przedszkola oraz zakup pierwszego wyposażenia.
  Realizacja projektu jest warunkiem do uruchomienia nowych miejsc przedszkolnych oraz w powiązaniu z projektem 1.2. i 1.3. koniecznym do prawidłowej realizacji projektu 1.4. i 1.5.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2,264 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** wygospodarowanie dodatkowych 100 miejsc przedszkolnych
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: utworzenie nowych miejsc przedszkolnych
- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 27 / poza obszarem rewitalizacji
  Budynek zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji, a inwestycja ta rozwiązuje jeden z problemów zidentyfikowanych w sferze społecznej, a mianowicie brak wystarczającej liczby miejsc przedszkolnych w placówkach publicznych.
- **Lata realizacji:** 2016-2017

1.2. Nazwa: Przebudowa układu komunikacyjnego w ulicy Szkolnej i Sportowej

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący, budowa odcinka łączącego ul. Szkolną z ul. Sportową na odcinku ok. 66 mb. Teren jest porośnięty roślinnością. Projektowany odcinek w nawierzchni z kostki betonowej z miejscami parkingowymi, zatokami postojowymi, chodnikami. Łącznik pomiędzy ul. Sportową i Szkolną ma bardzo istotne znaczenie komunikacyjne. Ulica Szkolna na odcinku dojazdowym do szkoły jest droga jednokierunkową, budowa łącznika rozwiąże problem organizacji ruchu w tym rejonie.
  Zakres robót obejmuje: przebudowę nawierzchni ulicy, chodników, wykonanie dodatkowych miejsc parkingowych przy terenach szkolnych, zmiana organizacji ruchu w celu poprawy bezpieczeństwa.
  Projekt jest uzupełnieniem projektu 1.1. oraz 1.3. i niezbędny do prawidłowej realizacji projektów 1.4. i 1.5.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,3 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%

- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów przy szkole, wykonanie dodatkowych miejsc parkingowych dla rodzin uczniów i osób korzystających z nowych miejsc przedszkolnych oraz z obiektów szkolnych w ramach innych projektów realizowanych w szkole.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: liczba nowych miejsc parkingowych, długość nowego odcinka drogi,
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna / poza obszarem rewitalizacji
  Nowy układ komunikacyjny niezbędny jest w związku z utworzeniem nowych miejsc przedszkolnych. Spowoduje to usprawnienie komunikacji i poprawę bezpieczeństwa w szczególności w okresie wzmożonego dowozu i odbioru dzieci z oddziałów przedszkolnych, przedszkola, szkoły podstawowej i gimnazjum.
- **Lata realizacji:** 2016

1.3. Nazwa: Przebudowa ulicy Szkolnej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań: :** Stan istniejący droga utwardzona o długości ok. 580 mb Droga na odcinku od ul. Warszawskiej do ul. Spokojnej posiada nawierzchnię z bloczków betonowych o licznych nierównościach i ubytkach w nawierzchni z bloczków. Stan nawierzchni wymaga pilnej poprawy. Na pozostałym odcinku jest to droga tłuczniowa. Jest to droga o dużym znaczeniu strategicznym stanowiąca dojazd min. do szkoły podstawowej, gimnazjum, hali sportowej i biblioteki miejskiej.
  W ramach projektu planowana jest: przebudowa nawierzchni ulicy, chodników, wykonanie dodatkowych miejsc parkingowych przy terenach szkolnych, zmiana organizacji ruchu w celu poprawy bezpieczeństwa.
  Projekt jest uzupełnieniem projektu 1.1. oraz 1.2. i niezbędny do prawidłowej realizacji projektów 1.4. i 1.5.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,15 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów przy szkole, wykonanie dodatkowych miejsc parkingowych dla rodzin uczniów i osób korzystających z nowych miejsc przedszkolnych oraz z obiektów szkolnych w ramach innych projektów realizowanych w szkole.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: liczba nowych miejsc parkingowych, długość zmodernizowanej drogi
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna, / poza obszarem rewitalizacji
  Nowy układ komunikacyjny niezbędny jest w związku z utworzeniem nowych miejsc przedszkolnych. Spowoduje to usprawnienie komunikacji i poprawę bezpieczeństwa w szczególności w okresie wzmożonego dowozu i odbioru dzieci z oddziałów przedszkolnych, przedszkola, szkoły podstawowej i gimnazjum.
- **Lata realizacji:** 2020-2021

1.4. Nazwa: Zabawa uczy i doskonali
- **Podmiot realizujący:** Przedszkole Miejskie
- **Zakres realizowanych działań:** Zapewnienie bieżącego funkcjonowania nowo utworzonych miejsc przedszkolnych (wynagrodzenia nauczycieli, pracowników administracji i obsługi). Rozszerzenie oferty przedszkola o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów. Realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dzieciom z niepełnosprawnościami udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytów. Zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu, narzędzi dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wsparcie dla nauczycieli.
  Projekt realizowany w zrewitalizowanej przestrzeni i budynkach w ramach projektów 1.1., 1.2. i 1.3.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,8 mln zł, RPOWM (działanie 10.1.4) 80% / Budżet Gminy 20%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** wzrost dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. Realizacja celu odpowiada na potrzebę upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz wyrównania szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dodatkowe wsparcie będzie dotyczyć również podnoszenia kompetencji

zawodowych nauczycieli edukacji przedszkolnej, co przełoży się na podniesienie jakości wychowania przedszkolnego.
(projekt realizuje cel: 1)
Ocena efektów:
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie;
Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej;
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie.
Roczne sprawozdania przedszkola.

- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 27, ul. Tarczyńska 28 / poza obszarem rewitalizacji
  Zajęcia zlokalizowane są w dwóch obiektach zlokalizowanych w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i ma wpływ na obszar rewitalizacji poprzez zmniejszenie negatywnych zjawisk społecznych związanych z brakiem wystarczających miejsc przedszkolnych w placówkach publicznych.
- **Lata realizacji:** 2017-2018

1.5. Nazwa: Każde dziecko to potrafi

- **Podmiot realizujący:** Szkoła Podstawowa
- **Zakres realizowanych działań:** Wyposażenie oddziałów przedszkolnych przy Szkole Podstawowej. Wydłużenie pracy oddziałów. Rozszerzenie oferty edukacyjnej o dodatkowe zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, integracji sensorycznej. Wsparcie dla nauczycieli.
  Projekt realizowany w zrewitalizowanej przestrzeni i budynkach w ramach projektów 1.1., 1.2. i 1.3.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,1 mln zł, RPOWM (działanie 10.1.4) 80% / Budżet Gminy 20%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** wzrost dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. Realizacja celu odpowiada na potrzebę upowszechnienia edukacji przedszkolnej, zwłaszcza w środowiskach, w których z braku odpowiedniej liczby miejsc (przedszkolnych) dzieci nie są objęte wychowaniem przedszkolnym oraz wyrównania szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dodatkowe wsparcie będzie dotyczyć podnoszenia kompetencji zawodowych nauczycieli edukacji przedszkolnej, co przełoży się na podniesienie jakości wychowania przedszkolnego.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów:
  Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie;
  Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej;
  Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie.
  Roczne sprawozdania szkoły.
- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 27 / poza obszarem rewitalizacji
  Zajęcia zlokalizowane są w obiekcie zlokalizowanym w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i ma wpływ na obszar rewitalizacji poprzez zmniejszenie negatywnych zjawisk społecznych zidentyfikowanych w sferze społecznej Mszczonowa.
- **Lata realizacji:** 2018-2019

2.1. Nazwa: Rozbudowa i adaptacja budynku przy ul. Tarczyńskiej 31

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Przebudowa i modernizacja istniejącego budynku polegająca na przystosowaniu go dla potrzeb oddziału rehabilitacji, domu dziennego pobytu dla osób starszych i pomieszczeń dla dzieci niepełnosprawnych. Wykonanie nowych kompletnych wewnętrznych instalacji sanitarnych i elektrycznych. Przewidywana jest modernizacja istniejących przyłączy energii elektrycznej i cieplnej oraz wody i kanalizacji w celu włączenia się do sieci zewnętrznych. Budynek zostanie rozbudowany o wydzieloną klatkę schodową wraz z wbudowanym szybem z dźwigiem osobowym. Planowana jest także

termomodernizacja budynku polegająca na docieplenie ścian zewnętrznych i dachu oraz zakup wyposażenia.
Realizacja projektu warunkuje uruchomienie projektu 2.2.

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2,5 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** powstanie oddziału rehabilitacji, stworzenie miejsc dziennego pobytu dla osób starszych oraz pomieszczeń dla dzieci niepełnosprawnych.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: liczba nowych miejsc pracy, ilość osób korzystających z obiektu
- **Lokalizacja:** ul. Tarczyńska 31, / przy obszarze rewitalizacji
  Obiekt graniczy bezpośrednio z najbardziej zaludnionymi terenami obszaru rewitalizacji, a mianowicie os. Dworcowa II i Dworcowa III. Funkcje jakie obiekt będzie pełnił w dużej mierze dotyczą ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych stwierdzonych w obszarze rewitalizacji oraz realizacji celów szczegółowych PRM
- **Lata realizacji:** 2017-2018

2.2. Nazwa: Uruchomienie działalności Domu Dziennego Pobytu

- **Podmiot realizujący:** MOPS
- **Zakres realizowanych działań:** Do zadań Domu Dziennego Pobytu należy w szczególności:
  1. Podejmowanie działań służących utrzymaniu uczestników w ich naturalnym środowisku i przeciwdziałanie instytucjonalizacji i marginalizacji.
  2. Zapewnienie bezpiecznego miejsca do wielogodzinnego przebywania i godnego spędzania czasu.
  3. Organizacja pobytu w Domu z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, oczekiwań i zainteresowań uczestników.
  4. Prowadzenie różnorodnych form terapii zajęciowej (zajęcia plastyczne, muzyczne itp.) i rehabilitacji ruchowej.
  5. Umożliwienie realizacji potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych, i towarzyskich, m.in. poprzez organizację uroczystości okolicznościowych, świąt, wspólnych udziałów w imprezach kulturalnych, turystycznych, telewizji, Internetu itp.
  6. Umożliwienie korzystania z urządzeń i przedmiotów służących utrzymaniu higieny osobistej.
  7. Współpraca z pracownikami socjalnymi Ośrodka w zakresie rozwiązywania problemów życiowych.
  8. Współpraca z rodzinami uczestników w zakresie poradnictwa, informacji i włączenia ich w proces asymilacji ze środowiskiem.
  9. Udzielanie porad i wsparcia, terapii.
  10. Udzielanie pomocy w załatwieniu spraw osobistych i urzędowych.
  11. Zapewnienie jednego posiłku – obiadu – odpłatnie.
  Realizacja projektu nastąpi w zrewitalizowanym budynku w ramach projektu 2.1.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 168.000,00 zł / rok, suma 504.000,00 zł, RPOWM (działanie 9.2.1) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Pobyt w DDP przynosi określone korzyści zarówno opiekunom, jak i ich podopiecznym. Jest to forma wielostronnej opieki i terapii dla osób chorych oraz sposób wsparcia i pomocy opiekunom.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Przedłużenie pobytu ludzi starszych w środowisku lokalnym oraz zmniejszenie kosztów przeznaczonych na pobyt w Domu Pomocy Społecznej. Sprawozdanie roczne MOPS.
- **Lokalizacja:** ul. Tarczyńska 31 / przy obszarze rewitalizacji
  Działanie zlokalizowane jest w budynku o przeznaczeniu na Dom Dziennego Pobytu zlokalizowanym w sąsiedztwie najbardziej zaludnionych terenów obszaru rewitalizacji, a mianowicie pomiędzy os. Dworcowa II i Dworcowa III. Na tych terenach zamieszkuje znacząca liczba osób starszych, które będą korzystały z projektu.

- **Lata realizacji:** 2018-2020

3.1. Nazwa: Adaptacja pomieszczeń hali sportowej przy ul. Szkolnej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Adaptacja małej sali do ćwiczeń gimnastyki korekcyjnej, zakup specjalistycznych przyborów i przyrządów oraz wyposażenie pomieszczenia w klimatyzację. Realizacja projektu warunkuje uruchomienie projektu 3.2.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 100.000,00 zł, RPOWM (działanie 6.1) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Gminy 11%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Projekt służy przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym w zakresie wad rozwojowych, zwiększenia dostępności i jakości usług zdrowotnych, publicznych oraz aktywizacji mieszkańców.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: Liczba dzieci korzystających z zajęć rekreacyjno-korekcyjnych. Protokół odbioru robót.
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 1 / poza obszarem rewitalizacji
  Obiekt zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Pomieszczenia w nim występujące mogą służyć jako pomieszczenia do zajęć rekreacyjno-korekcyjnych. Zasoby lokalowe będące w posiadaniu Gminy Mszczonów stanowią dodatkowy atut dla tego projektu.
- **Lata realizacji:** 2020 (realizacja jednoroczna)

3.2. Nazwa: Zajęcia korekcyjno-ruchowe dla dzieci
- **Podmiot realizujący:** OSiR
- **Zakres realizowanych działań:** Prowadzenie zajęć dla dzieci z klas I-III szkoły podstawowej w wymiarze 2 godzin tygodniowo w zmodernizowanych pomieszczeniach hali sportowej w ciągu roku szkolnego pod opieką wykwalifikowanego nauczyciela / instruktora. Realizacja projektu nastąpi po realizacji projektu projektu 3.1.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 20.000,00 zł / rok, suma 80.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Poprawa stanu zdrowia w zakresie korekcji wad postawy.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: liczba dzieci uczestniczących w zajęciach. Roczne sprawozdanie OSiR.
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 1 / poza obszarem rewitalizacji
  Projekt wykorzystuje zmodernizowaną dostępną infrastrukturę hali sportowej w zakresie adaptacji pomieszczeń do prowadzenia zajęć rekreacyjno-korekcyjnych.
- **Lata realizacji:** 2020-2023

4.1. Nazwa: Rozbudowa i adaptacja budynku starego Komisariatu Policji
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Z uwagi na duże nagromadzenie eksponatów dotyczących Izby Pamięci Ziemi Mszczonowskiej w budynku przy ul. Warszawskiej 23 oraz brak odpowiedniej powierzchni na ich wyeksponowanie w obecnej lokalizacji, Izba zostanie przeniesiona po dokonaniu rozbudowy do budynku starego Komisariatu Policji. Będzie tam również wygospodarowanie pomieszczeń dla obsługi monitoringu miejskiego z 10 monitorami i urządzeniem rejestrującym oraz pomieszczeń dla Związku Harcerstwa Polskiego. Realizacja obejmuje nadbudowę I pietra, rozbudowę budynku, nowe instalacje elektryczne i sanitarne, wyposażenie oraz zagospodarowanie terenu działki. Realizacja projektu pozwoli na uruchomienie Izby Pamięci w ramach projektu 4.2.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,5 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** odpowiednie wyeksponowanie zebranych eksponatów oraz zabezpieczenie powierzchni dla centrum monitoringu.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: Nowa powierzchnia dla eksponatów dotyczących Izby Pamięci Ziemi Mszczonowskiej.

- **Lokalizacja:** ul. Kościuszki 3 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019-2020

4.2. Nazwa: Jak wyglądał dawny Mszczonów
- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** W Izbie Pamięci organizowane będą cykliczne, dwumiesięczne wystawy dotyczące historii Ziemi Mszczonowskiej. Ich tematyka obejmie m.in. pokaz dawnych pocztówek, zdjęć ważnych obiektów dawniej i dziś, haftowanych serwetek, bicia monet, stron dawnego „Merkuriusza Mszczonowskiego". Wystawy będą okazją do zorganizowania spotkań z pasjonatami (historyk, metaloplastyk, hafciarka, filatelista etc.). Każda wystawa będzie przedstawiana w nowym budynku Izby Pamięci Ziemi Mszczonowskiej przez ok. 2 miesiące. W jednym roku kalendarzowym zorganizowanych zostanie 5 wystaw.
  Projekt będzie realizowany jako następny etap po zakończonym projekcie 4.1.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 5.000,00 zł / rok, suma 20.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Wzrost poziomu wiedzy o historii Ziemi Mszczonowskiej. Wzrost zainteresowania mieszkańców zdobywaniem wiedzy o życiu dawnych Słowian a także o historii ich regionu. Poszerzenie oferty historyczno-kulturalnej Gminy Mszczonów. Powiększenie oferty możliwości spędzania wolnego czasu.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Opinia prelegentów. Liczba osób odwiedzających wystawę.
- **Lokalizacja:** ul. Kościuszki 3 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023

4.3. Nazwa: Klub Modelarski
- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Warsztaty modelarskie trwać mogą cały rok (z wyłączeniem okresów świątecznych) ze szczególnym uwzględnieniem czasu wolnego od nauki (ferie zimowe i wakacje), po 2 h tygodniowo. Rozpocznie je seans filmów nakręconych podczas rekonstrukcji Bitwy Mszczonowskiej i Szarży pod Osuchowem, który to pozwoli wprowadzić uczestników w realia epoki II wojny światowej. Prowadzący warsztaty, podczas wszystkich spotkań, opowiadać będą o historii, szczególnie dziejach Ziemi Mszczonowskiej, a także o specyfice i historii każdego składanego modelu oraz pokazywać archiwalne zdjęcia przedstawiające sklejane przedmioty w rzeczywistych realiach. Uczestnicy zajęć odbędą także lekcje muzealną w IPZM, gdzie zgromadzono eksponaty dotyczące wojennych dziejów regionu a także nocny spacer po „nieistniejącym mieście" czyli wyprawę szlakiem tablic upamiętniających przedwojenne budowle, podczas którego pasjonaci historii opowiedzą o terenie i przebiegu walki a także inne ciekawe informacje dotyczące przeszłości Mszczonowa.
  Wśród składanych podczas zajęć modeli znajdzie się uzbrojenie polskiej i niemieckiej strony biorącej udział w walce 11 września 1939 r. w Mszczonowie, m.in. armata Schneider, niemiecki samochód rozpoznawczy Adler, armata przeciwlotnicza Bofors, czołgi 7TP, figurki żołnierzy obu stron etc. Wszystkie wykonane modele znajdą się na poglądowej makiecie oddającej realia Bitwy Mszczonowskiej, która zostanie cennym elementem ekspozycji Izby Pamięci Ziemi Mszczonowskiej. Każdy z uczestników będzie mógł przynosić na zajęcia swoje własne modele, co zmniejszy koszty prowadzenia Klubu. Cyklicznie organizowane będą wystawy wykonanych sprzętów uzbrojenia, pojazdów etc.
  Projekt będzie realizowany jako następny etap po zakończonym projekcie 4.1.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 4.200,00 zł / rok, 16.800,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** propagowanie wiedzy o historii, tradycjach oraz obecnym wyglądzie Ziemi Mszczonowskiej, promowanie zdolności manualnych, wyrabianie cech charakteru takich, jak cierpliwość i konsekwencja, zaproponowanie młodym mieszkańcom innej formy rozrywki niż te, które są związane z nowoczesną technologią
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Opinia osób prowadzących zajęcia oraz prelegentów. Liczba osób uczestniczących w projekcie.

- **Lokalizacja:** ul. Kościuszki 3 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2023

5. Nazwa: Adaptacja budynku przy ul. Warszawskiej 23
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Wygospodarowanie w budynku pomieszczeń z wyposażeniem dla działalności organizacji pozarządowych, w tym lokali dla spotkań organizacji emerytów i rencistów.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,8 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zabezpieczenie pomieszczeń dla organizacji pozarządowych.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: powierzchnia wygospodarowanej powierzchni dla organizacji. Liczba organizacji pozarządowych zlokalizowanych w zrewitalizowanym budynku. Liczba osób starszych biorących udział w zajęciach organizowanych w budynku.
- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 23 / poza obszarem rewitalizacji
  Obiekt znajduje się w zasobach Gminy Mszczonów. Zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i jego nowe przeznaczenie będzie ściśle związane ze zidentyfikowanymi problemami w sferze społecznej (starzenie się społeczności lokalnej) oraz realizuje cele PRM.
- **Lata realizacji:** 2020-2021

6. Nazwa: Przebudowa sieci wodociągowej na Os. Dworcowa III
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Wymiana (zły stan techniczny) starej żeliwnej sieci na PE 160 i PE 110 na długości ok. 1000 mb.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,3 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** osiągnięcie wymaganych parametrów sieci wodociągowej oraz poprawa jakości usług świadczonych na rzecz mieszkańców.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: długość przebudowanej sieci
- **Lokalizacja:** os. Dworcowa III / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020 (realizacja jednoroczna)

7. Nazwa: Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej Os. Dworcowa III
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Wymiana (zły stan techniczny) starej kamionkowej sieci na nową PVC 315 i PEVC 200 o długości ok. 1100 mb.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,2 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa jakości usług dla mieszkańców osiedla, zmniejszenie liczby awarii, polepszenie stanu środowiska naturalnego.
  (projekt realizuje cel: 1, 2 i 4)
  Ocena efektów: Długość przebudowanej sieci. Liczba awarii w ciągu roku. Roczne sprawozdania ZGKiM.
- **Lokalizacja:** os. Dworcowa III / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2021-2022

8. Nazwa: Przebudowa sieci kanalizacji deszczowej na Os. Dworcowa III
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów

- **Zakres realizowanych działań:** Stara kanalizacja zbudowana z rur betonowych ϕ 300 ϕ 600 wymaga odcinkami przebudowy. W ulicy Brzoskwiniowej i Tarczyńskiej będzie wykonana nowa kanalizacja deszczowa o długości 800 mb z rur PE 300.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,8 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** likwidacja gromadzenia się wody na placach i ulicach. Poprawa jakości życia mieszkańców.
  (projekt realizuje cel: 1, 2 i 4)
  Ocena efektów: długość przebudowanej sieci
- **Lokalizacja:** os. Dworcowa III / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2021-2022

9.1. Nazwa: Adaptacja budynku przy ul. Sienkiewicza 60
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Po wykonanej przebudowie i adaptacji, w budynku powstaną pomieszczenia z przeznaczeniem na Spółdzielnię Socjalną, świetlicę środowiskową, łaźnię, pralnię i jadłodajnię wraz z wyposażeniem.
  Przedmiotem działalności Spółdzielni Socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków spółdzielni. Istotą działania spółdzielni jest społeczna i zawodowa reintegracja jej członków. Założycielami spółdzielni mogą być osoby fizyczne albo osoby prawne.
  W przypadku osób fizycznych do założenia spółdzielni socjalnej potrzeba jest minimum 5 osób, w tym musi być minimum 50% osób defaworyzowanych (np. 3 osoby bezrobotne + 2 osoby z otwartego rynku). W przypadku osób prawnych – minimum 2 osoby prawne (np. 2 NGO lub 2 JST lub 1 NGO i 1 JST).
  Głównym celem spółdzielni socjalnej jest tworzenie miejsc pracy. Formy wsparcia w kontekście stworzenia miejsc pracy są następujące:
  - wsparcie w projektach unijnych (wsparcie finansowe i pomostowe),
  - dotacja z Funduszu Pracy,
  - dotacja z PFRON,
  - refundacja ZUS.
  Udzielaniem dotacji ze środków unijnych zajmują się Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej. Dotacja na członka założyciela spółdzielni wynosi ok. 24 000 zł.
  Spółdzielnia Socjalna tworzona jest przede wszystkim w celu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług opiekuńczych, gastronomicznych oraz remontowo-budowlanych.

a) Spółdzielnia Socjalna – wybudowanie pomieszczeń dla potrzeb Spółdzielni, której członkowie będą osobami bezrobotnymi. Działalność Spółdzielni będzie prowadzona w oparciu o ustawę o spółdzielniach socjalnych.
b) Świetlica środowskowa.
c) Łaźnia i pralnia - przeznaczona będzie dla osób korzystających z pomocy społecznej i czynna będzie od poniedziałku do piątku od godz. 10.00 do godz. 18.00. Przewidywana liczba osób korzystających z łaźni z terenu miasta to 70 osób.
d) Jadłodajnia - urządzenie Jadłodajni, do której posiłki będą dostarczane przez firmę cateringową. Działalnością Jadłodajni będzie kierować osoba/-y wydająca posiłki. Prawo korzystania z Jadłodajni będą miały osoby ubogie, znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, których nie stać lub nie są zdolne do samodzielnego przygotowywania sobie posiłków. Osoby spełniające kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z programu rządowego „Posiłek dla potrzebujących" będą finansowane przez MOPS. Dla pozostałych osób posiłek będzie odpłatny. Przewidywana liczba korzystających z Jadłodajni z terenu miasta to 103 osoby.
   Realizacja projektu jest konieczna do uruchomienia projektu 9.2.

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,7 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Udostępnienie mieszańcom o niskich dochodach korzystania z łaźni i pralni. Zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym. Uruchomienie nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych. Udostępnienie pomieszczeń świetlicy środowiskowej.

(projekt realizuje cel: 1, 2 i 3)
Ocena efektów: liczba osób korzystających z obiektu
- **Lokalizacja:** ul. Sienkiewicza 60 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019-2020

9.2. Nazwa: Uruchomienie działalności spółdzielni socjalnej
- **Podmiot realizujący:** MOPS
- **Zakres realizowanych działań:** Założycielami Spółdzielni Socjalnej będą osoby fizyczne. Przewiduje się iż będzie to grupa ok. 10 osób z tego co najmniej 50% to osoby defaforyzowane. Założyciele Spółdzielni Socjalnej na pierwszym spotkaniu założycielskim podejmą uchwałę o powołaniu Spółdzielni, dokonają uchwalenie Statutu oraz powołania Zarządu Spółdzielni. Do realizacji celów statutowych zostanie dokonany zakup niezbędnego sprzętu.
  Projekt będzie realizowany w zrewitalizowanym budynku po zakończeniu projektu 9.1.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,45 mln zł, RPOWM (działanie 9.3) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** stworzenie nowych miejsc pracy, zmniejszenie ilości osób bezrobotnych, ich społeczne reintegracja
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: liczba członków spółdzielni
- **Lokalizacja:** ul. Sienkiewicza 60 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2021

10.1. Nazwa: Odrestaurowanie historycznego budynku młyna
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Wykonanie prac remontowych zewnętrznych, w tym termodernizacji, w zakresie okien, elewacji i dachu oraz prac naprawczych wewnątrz budynku: podłogi, ściany, sufity, ogrzewanie.
  Realizacja projektu warunkuje uruchomienie projektu 10.2.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,7 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** odrestaurowanie historycznego obiektu młyna oraz udostępnienie go zwiedzającym.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: liczba osób odwiedzających obiekt po modernizacji
- **Lokalizacja:** ul. Młynarska 1 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019-2020

10.2. Nazwa: Z początków Ziemi Mszczonowskiej
- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Ścieżka edukacyjna w starym młynie. Cykl zajęć dotyczących dawnych Słowian, obejmujący m.in. pokaz bicia monet na replice XVI w. walcarki z warsztatami metalopastyki, opowieści o początkach Ziemi Mszczonowskiej (herb, dawne legendy, nazwa miasta), warsztaty rękodzielnicze (np. wyplatania koszyków). Spotkania będą podzielone na skierowane do dzieci oraz dorosłych. Projekt będzie realizowany po zakończeniu rewitalizacji obiektu przewidzianej w projekcie 10.1.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 10.000,00 zł / rok, suma 30.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Wzrost poziomu wiedzy o początkach Ziemi Mszczonowskiej. Nabycie umiejętności w zakresie rękodzielnictwa. Wzrost zainteresowania mieszkańców zdobywaniem wiedzy o życiu dawnych Słowian a także o historii ich regionu.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Opinia instruktorów. Listy obecności podczas warsztatów. Sprawozdanie roczne GCI.
- **Lokalizacja:** ul. Młynarska 1 / obszar rewitalizacji

- **Lata realizacji:** 2021-2023

11.1. Nazwa: Zainstalowanie nowego sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego oraz klimatyzacji w budynku Mszczonowskiego Ośrodka Kultury

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:**
  1. Zastosowanie innowacyjnych, nowoczesnych rozwiązań branży scenicznej i nagłośnieniowej wpłynie na uatrakcyjnienie oferty dla mieszkańców, poprawę bezpieczeństwa pracy, obniżenie kosztów eksploatacji urządzeń systemu oświetlenia i nagłośnienia scenicznego w działalności Mszczonowskiego Ośrodka Kultury.
  2. Kilkunastoletnie urządzenia w obiekcie w wyniku czasu pracy oraz stałego obciążenia wynikającego z dużej ilości imprez są bardzo wyeksploatowane i wymagają kosztownych napraw, często równoważnych z zakupem nowych.
  3. Zwiększenie ilości sprzętu pozwoli na równomierne rozłożenie intensywności pracy co pozwoli na przedłużenie żywotności urządzeń.
  4. Zastosowanie nowoczesnych systemów nagłośnieniowych zmniejszy zużycie energii elektrycznej, poprawi mobilność (sprzęt będzie wykorzystany w plenerze jak i w pomieszczeniach) i jakość dźwięku. Zakup nowoczesnych mikrofonów bezprzewodowych pozwoli na wyeliminowanie problemów powstałych wraz z pojawieniem się internetu LTE który działa na tych samych częstotliwościach co starsze modele. Cyfrowa konsoleta gwarantuje komfort pracy dla artystów i dla obsługi bez inwestowania w dodatkowe urządzenia peryferyjne.
  5. Dotychczasowa ilość urządzeń tradycyjnych, wyposażonych w żarowe źródła światła generowała dużo ciepła, zastosowanie źródeł typu LED znacznie obniży emisję energii cieplnej, generowanej przez park urządzeń oświetlenia sceny, a tym samym koszty związane z eksploatacją urządzeń wentylacji obiektu.
  6. Nowoczesna cyfrowa konsoleta sterowania oświetleniem pozwala na intuicyjną, szybką pracę dodatkowo pozwala na dalszy rozwój parku oświetleniowego w przyszłości. Zastosowane złącza sieciowe pozwalają na 7-krotne zmniejszenie kosztów instalacyjnych z DMX,– udostępniając zarazem wykorzystanie instalacji DMX, jak i sieciowej.
  7. Wykonana zostanie system klimatyzacji co wpłynie na poprawę warunków pracy i korzystania z MOK.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1,213 mln, RPOWM (działanie 5.3) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Gminy 11% lub Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego 50% / Budżet Gminy 50%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:**
  Modernizacja wyposażenia MOK w powyższym zakresie stworzy lepsze warunki korzystania z infrastruktury obiektu. Zwiększona będzie oferta MOK, większy zakres oferty i dodatkowe projekty z tytułu modernizacji polepszy ich jakość i zwiększy zainteresowanie tymi projektami wśród mieszkańców miasta.
  Zostanie stworzone miejsce do organizacji większej liczby wydarzeń o charakterze kulturalnym integrującym lokalną społeczność. Poprawi atrakcyjność turystyczną Mszczonowa dając możliwość występów większej liczbie bardziej znanych artystów. Realizacja projektu warunkuje uruchomienie projektów 11.2., 11.3.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: zmniejszenie zużycia energii, polepszenie warunków korzystania z obiektu, dostosowanie urządzeń i sprzętu do aktualnych rozwiązań systemowych,
- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 33 / poza obszarem rewitalizacji
  Mszczonowski Ośrodek Kultury zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Jest to jedyny obiekt w mieście realizujący działania z zakresu kultury z wykorzystaniem zaplecza scenicznego.
- **Lata realizacji:** 2019-2020

11.2. Nazwa: Pozostań aktywny z uśmiechem! – zajęcia animacyjne

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** To zajęcia, na których wielozmysłowo prezentujemy dzieciom otaczający świat pełen dźwięków, instrumentów oraz tanecznych ruchów. Na zajęciach zajmujemy miejsca w okręgu wraz z dziećmi i poprzez wieloelementową zabawę pokazywaną przeze osobę prowadzącą, powtarzaną przez dorosłych wraz z dziećmi przybliżamy dzieciom ciekawy świat zabaw. W programie m.in. zabawy : rytmiczne i umuzykalniające, integracyjne, z tanecznymi kroczkami; piosenki, mruczanki, rymowanki; kolorowa chusta - Klanza i zabawy z piłkami a także wiele ciekawych rekwizytów pod względem swojej

formy, faktury i kolorystyki - a wszystko to zebrane w ciągi 45minutowych zajęć dwa razy w tygodniu z zabawami uaktywniającymi Maluszki.
Realizacja projektu jest uwarunkowana zakończeniem projektu 11.1.

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1.300,00 zł miesięcznie x 10 miesięcy = 13.000,00 zł / rok, suma 52.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** uczenie dzieci w wieku od 6 miesięcy do 3 lat myślenia i działania konkretno-wyobrażeniowego aby wspierać od małego przyszły rozwój dziecka. Maluszki poprzez obserwację i naśladowanie dorosłych aktywizują się do kreatywnej zabawy i poznawania świata. Wsparcie rodziców / opiekunów na zajęciach wzmacnia ich poczucie bezpieczeństwa, ale również buduje w ich oczach dobrą, prawidłową postawę – autorytet.
  Zapewnienie miejsca, czasu i środków umożliwiających spontaniczną zabawę dzieci
  Prawidłowy rozwój psychiczny dziecka
  Orientacja w przestrzeni i działanie w niej
  Przyswajanie wiedzy z otaczającego świata
  Dobre samopoczucie dzieci i odczuwanie radości z podejmowanych działań
  Uczenie odczytywania sygnałów wysyłanych przez uczestników zabawy
  Interakcje społeczne i integracja
  Tworzenie podstaw do kształtowania się myślenia i działania konkretno-wyobrażeniowego
  Pogłębianie więzi miedzy dziećmi a rodzicami
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów :
  na podstawie wywiadu z rodzicami/opiekunami dzieci na zajęciach
  na podstawie wykorzystanych materiałów do zajęć
  na podstawie Ilości godzin odbytych zajęć
  na podstawie sprawozdania z przeprowadzonego projektu.
  Roczne sprawozdanie MOK.
- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 33 / poza obszarem rewitalizacji
  Zajęcia będą się odbywały w zmodernizowanym do tych celów Mszczonowskim Ośrodku Kultury. Jest to jedyny obiekt w mieście, w którym mogą być realizowane działania z tego zakresu.
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / cyklicznie – corocznie

11.3. Nazwa: Robotyka – laboratorium kreatywnej zabawy

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** warsztaty dla dzieci od 7 roku życia, prowadzone co dwa tygodnie po 2 godziny, 16 osób w grupie, 0% nudnej teorii, 100% nauki poprzez wykonywanie interesujących zadań,
  Każde zajęcia to rozwój zdolności logicznego myślenia, wyobraźni przestrzennej, kreatywności, a także pracy zespołowej, Zajęcia odbywają się w zespołach na nowoczesnym sprzęcie, Warsztaty z robotyki to nie tylko fascynujące hobby dla dziecka, ale także inwestycja w jego przyszłość.
  Podczas warsztatów dzieci budują najprawdziwsze ROBOTY. Uczestnicy wcielają się w konstruktorów i składają konstrukcję klocek po klocku, budując swoją praktyczną wiedzę na temat świata. Na kursach uczestnicy biorą udział w wyjątkowym treningu kreatywności, zdobywają nowe techniczne umiejętności i przede wszystkim doskonale się bawią! Jest to zdrowa rywalizacja i kreatywne wyrażanie emocji.
  Uczestnicy poza budowaniem robotów mają okazję poprzez zabawę zrozumieć podstawowe zagadnienia **z informatyki, techniki, matematyki i elektroniki,** co wpływa na szybsze przyswajanie programu szkolnego.
  Warsztaty obsługuje 3 instruktorów. Dzieci pracują w 2-osobowych grupach na sprzęcie prowadzącego.
  Realizacja projektu jest uwarunkowana zakończeniem projektu 11.1.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1.760,00 zł miesięcznie x 10 miesięcy = 17.600,00 zł / rok, 70.400,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:**
  Dzieci będą odkrywać nowe technologie
  W przyjemny sposób będą się uczyć matematyki, fizyki, informatyki
  Rozwiną swoją kreatywność
  Nauczą się pracy w grupie

Rozwiną zainteresowania
Zajęcia mogą przyczynić się do odkrycia pasji u dziecka
Dzieci nauczą się efektywnie spędzać czas
Dzięki pracy zespołowej dzieci rozwiną się społecznie, nawiążą nowe kontakty, nauczą się pracować w grupie na równych prawach
(projekt realizuje cel: 1)
Ocena efektów:
Ilości osób na zajęciach
Wystawy wytworów pracy w galerii MOK
Zdjęć z przebiegu zajęć na stronie internetowej MOK i miejscowej prasie.
Roczne sprawozdanie MOK.

- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 33 / poza obszarem rewitalizacji
- Zajęcia będą się odbywały w zmodernizowanym do tych celów Mszczonowskim Ośrodku Kultury. Jest to obiekt, w którym mogą być realizowane działania z tego zakresu.
- **Lata realizacji:** 2020-2023 / cyklicznie – corocznie, warsztaty co 2 tyg.

12. Nazwa: Lepszy start – pewna meta

- **Podmiot realizujący:** Szkoła Podstawowa
- **Zakres realizowanych działań:** realizacja dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. Organizacja zajęć dodatkowych (warsztatów, laboratoriów, kółek zainteresowań) m.in. z przedmiotów przyrodniczych oraz techniczno-informatycznych. Tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych. Realizacja zajęć organizowanych poza szkołą, w tym wyjazdów edukacyjnych. Realizacja projektów edukacyjnych. Stworzenia warunków do nauczania metodą eksperymentu. Doposażenie szkolnych pracowni matematycznych, przyrodniczych i informatycznych, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej. W pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Uzupełnienie stanowić będzie wsparcie nauczycieli.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,7 mln zł, RPOWM (działanie 10.1.1) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Planowane działania służyć będą wspieraniu przedsięwzięć rozwijających kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy obejmujące: porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczno-przyrodnicze, kompetencje informatyczne. Kształtowaniu umiejętności i postaw przydatnych i ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy a także stanowiących podstawę i kształtujących nawyk uczenia się przez całe życie. Wpłyną na wyrównywanie szans uczniów z różnych środowisk (tj. ze zróżnicowanym kapitałem środowiskowym), zarówno przez indywidualizację pracy z uczniem (w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), wsparcie ucznia młodszego, nauczanie eksperymentalne. Realizacji celu służyć będzie wsparcie nauczycieli w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych, w tym wsparcie nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, matematyki, podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli w zakresie włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego.
(projekt realizuje cel: 1)
Ocena efektów:
1. Liczba szkół wyposażonych w ramach programu i wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych;
2. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie i wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych;
3. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu;
4. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu;
5. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie;
6. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie;

7. Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie
Sprawozdanie Szkoły Podstawowej.

- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 27 / poza obszarem rewitalizacji
  Zajęcia mogą się odbywać w szkole podstawowej. W mieście funkcjonuje tylko jedna szkoła podstawowa zlokalizowana w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji**.**
- **Lata realizacji:** 2017-2018

13. Nazwa: Pytaj, badaj, wnioskuj, działaj – rozwój kompetencji uczniów Gimnazjum w Mszczonowie

- **Podmiot realizujący:** Gimnazjum
- **Zakres realizowanych działań:** realizacja dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. Organizacja zajęć dodatkowych (warsztatów, laboratoriów, kółek zainteresowań) m.in. z przedmiotów przyrodniczych oraz techniczno-informatycznych. Tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych. Realizacja zajęć organizowanych poza szkołą, w tym wyjazdów edukacyjnych. Realizacja projektów edukacyjnych. Stworzenia warunków do nauczania metodą eksperymentu. Doposażenie szkolnych pracowni matematycznych, przyrodniczych (biologicznej, chemicznej, fizycznej i geograficznej) oraz informatycznych, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej. Wyposażenie w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Uzupełnienie stanowić będzie wsparcie nauczycieli.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,35 mln zł, RPOWM (działanie 10.1.1) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
  Planowane działania służyć będą wspieraniu przedsięwzięć rozwijających kompetencje kluczowe na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodnicze, językowe) a także kształtowaniu właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej, przedsiębiorczości). Kształtowaniu umiejętności i postaw przydatnych i ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy, a także stanowiących podstawę i kształtujących nawyk uczenia się przez całe życie. Wpłyną również na wyrównywanie szans uczniów z różnych środowisk (tj. ze zróżnicowanym kapitałem środowiskowym), zarówno przez indywidualne podejście do pracy z uczniem, nauczanie eksperymentalne, jak również rozwój kompetencji (np. cyfrowych, językowych). Uzupełnienie stanowić będzie doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów:
  Liczba szkół wyposażonych w ramach programu i wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych;
  Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie i wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych;
  Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu;
  Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu;
  Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie;
  Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie;
  Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie.
  Sprawozdanie Gimnazjum.
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 3 / poza obszarem rewitalizacji
  Zajęcia mogą się odbywać w gimnazjum. W mieście funkcjonuje tylko jedno gimnazjum zlokalizowane w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji**.**
- **Lata realizacji:** 2017-2018

14. Nazwa: Podróże na emeryturze – Podróż zwana życiem

- **Podmiot realizujący:** MPB
- **Zakres realizowanych działań: p**rojekt to seria cyklicznych spotkań, które odbywać się będą raz w miesiącu, przez 10 miesięcy w roku (wyłączając okres wakacji). Przy pomocy nowych technologii oraz zaproszonych gości zaprezentujemy różne ciekawe miejsca, ich kulturę, związane z nimi tradycje i zwyczaje. Zachęcimy uczestników spotkań do realizacji swoich marzeń związanych z podróżami oraz do podzielenia się doświadczeniami z już odbytych wypraw. Na każdym spotkaniu pojawi się gość specjalny, który podzieli się swoimi doświadczeniami z seniorami
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 8.000,00 zł / rok, suma 16.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** aktywizacja społeczna seniorów i osób nieaktywnych zawodowo – sprawienie, by seniorzy wyszli z domów i spotkali się ze sobą w miejscu publicznym. Stworzenie przyjaznej przestrzeń, która umożliwi im nawiązywanie nowych kontaktów oraz otworzy ich na innych ludzi. Rozbudzanie w nich chęci do dzielenia się swoją wiedzą, pasją z innymi. Chcemy pokazać, jak wiele osób starszych kreatywnie wykorzystuje swój czas wolny na dokształcanie się, podróże, rozwijanie pasji, pomoc innym
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Stopniowe aktywizowanie się osób 50+, asymilacja w społeczności lokalnej, nawiązanie więzi między mieszkańcami. Sprawozdanie Miejskiej Biblioteki Publicznej.
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 3 / poza obszarem rewitalizacji
  Zajęcia będą się odbywały pomieszczeniach Miejskiej Biblioteki Publicznej. Z uwagi na to, że organizatorem jest Miejska Biblioteka Publiczna zasadnym jest aby zajęcia były w jej siedzibie. Budynek zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2017 - 2018

15. Nazwa: Światowy dzień walki z cukrzycą

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** Będzie to inauguracja cyklu spotkań na temat choroby jaką jest cukrzyca.
  Światowy Dzień Cukrzycy obchodzony jest każdego roku w dniu 14 listopada. W ramach projektu ŚWIATOWY DZIEŃ WALKI Z CUKRZYCĄ planuje się zorganizować w Mszczonowie różnego rodzaju działania edukacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie cukrzycy.
  14 listopada w Mszczonowskim Ośrodku Kultury zostanie uruchomiony punkt, gdzie będzie można zmierzyć poziom cukru we krwi, ciśnienie tętnicze, masę ciała oraz skonsultować się z lekarzem specjalistą i otrzymać materiały informacyjno-promocyjne.
  W sali klubowej odbędzie się wykład edukacyjny o problemie cukrzycy i prawidłowej diecie. Dietetycy pomogą w sporządzeniu listy zakupów, z których można skomponować zdrową dietę oraz dla zachęty przygotują kilka prostych potraw. Do końca listopada dwa razy w tygodniu odbywać się będą na Termach Mszczonowskich zajęcia z gimnastyki w wodzie, aby poprzez ruch spalić tkankę tłuszczową i pozbyć się zbędnej nadwagi, która wiąże się z powstawaniem cukrzycy typu II.
  Głównym celem akcji jest zwiększenie świadomości szerokich kręgów społeczeństwa odnośnie przyczyn, objawów, sposobu leczenia i powikłań związanych z cukrzycą. Światowy Dzień Cukrzycy przypomina, że liczba przypadków cukrzycy wzrasta i nadal będzie wzrastać, o ile nie zostaną podjęte natychmiastowe działania prewencyjne.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2.500,00 zł / rok, suma 17.500,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:**
  Zwiększenie świadomości żywieniowej społeczeństwa Mszczonowa
  Prozdrowotna modyfikacja modelu spożycia żywności
  Zmniejszenie częstości występowania żywieniowych czynników ryzyka chorób dietozależnych
  Wypracowanie modelu postępowania zwiększającego aktywność fizyczną wszystkich grup wiekowych i wzrost świadomości społecznej o roli ruchu w zachowaniu optymalnego stanu zdrowia i sprawności fizycznej
  Zmniejszenie częstotliwości występowania nadwagi, otyłości
  Poprawa żywienia i aktywności fizycznej ludności dorosłej, w tym powyżej 65 roku życia

Obniżenie częstości występowania przedwczesnej niepełnosprawności fizycznej oraz przedwczesnej umieralności z powodu chorób układu krążenia, nowotworów żywieniowo zależnych, osteoporozy oraz chorób układu pokarmowego
Wydłużenie dalszego przeciętnego trwania życia
Zmniejszenie kosztów leczenia przewlekłych chorób niezakaźnych oraz skutków ekonomicznych niepełnosprawności i przedwczesnej umieralności
(projekt realizuje cel: 1)
Ocena efektów :
Na podstawie ewidencji osób uczestniczących w projekcie
Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych
Na podstawie zdjęć wykonanych na poszczególnych zajęciach profilaktycznych
Sprawozdanie roczne MOK.

- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 33 / poza obszarem rewitalizacji
  Spotkania będą się odbywały w Mszczonowskim Ośrodku Kultury. MOK jest organizatorem projektu więc zasadne jest aby projekt realizowany był w siedzibie. MOK jest zlokalizowany w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 14 listopada 2018-2023 / cyklicznie – corocznie

16. Nazwa: W zdrowym ciele zdrowy duch - Mszczonowski Dzień walki z cholesterolem

- **Podmiot realizujący:** MOK
- **Zakres realizowanych działań:** Zadaniem projektu jest także dostarczenie mieszkańcom Mszczonowa wszystkich niezbędnych informacji i wskazówek, opracowanych przez specjalistów m.in. z zakresu żywienia, które pomogą osobom borykającym się z podwyższonym poziomem cholesterolu w szybki i nieskomplikowany sposób wprowadzić **zmiany w stylu życia prowadzące do jego obniżenia.**
  W połowie października w Mszczonowskim Ośrodku Kultury zostanie uruchomiony punkt, gdzie będzie można skonsultować się z lekarzem specjalistą i otrzymać materiały informacyjno-promocyjne. W sali klubowej odbędzie się wykład edukacyjny na temat cholesterolu, stosowania prawidłowej diety oraz gimnastyki. Do końca listopada dwa razy w tygodniu odbywać się będą marsz z kijami - Nordic Walking, aby poprzez ruch spalić zbędny cholesterol.
  Celem projektu jest zwrócenie uwagi na ten problem społeczny, zachęcenie do zbadania poziomu cholesterolu oraz edukacja w zakresie sposobów obniżenia stężenia cholesterolu - poprzez ograniczenie tłuszczów nasyconych i włączenie do codziennej diety steroli roślinnych o udowodnionym klinicznie działaniu ograniczającym wchłanianie nadmiaru cholesterolu do krwiobiegu.
  Poza wskazaniami dietetycznymi elementem projektu jest również promocja codziennej aktywności fizycznej i rekreacji jako części zdrowego stylu życia.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2.500,00 zł / rok, suma 17.500,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:**
  Zmniejszenie spożywania pokarmów zwiększających poziom cholesterolu we krwi,
  Redukcja wagi ciała (w przypadku osób z nadwagą lub otyłością),
  Zwiększenie aktywności fizycznej (przynajmniej 30 minut aktywności fizycznej 3 – 4 razy w tygodniu),
  Zaprzestanie palenia papierosów,
  Regularna kontrola i diagnostyka stanu zdrowia.
  Obniżenie częstości występowania przedwczesnej niepełnosprawności fizycznej oraz przedwczesnej umieralności z powodu chorób układu krążenia, nowotworów żywieniowo zależnych oraz chorób układu pokarmowego
  Wydłużenie dalszego przeciętnego trwania życia
  Zmniejszenie kosztów leczenia przewlekłych chorób niezakaźnych oraz skutków ekonomicznych niepełnosprawności i przedwczesnej umieralności
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów :
  Na podstawie ewidencji osób korzystających z projektu
  Na podstawie przeprowadzonych badań
  Na podstawie zdjęć zrobionych na poszczególnych zajęciach profilaktycznych

Sprawozdanie roczne MOK.

- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 33 / poza obszarem rewitalizacji
  Spotkania będą się odbywały w Mszczonowskim Ośrodku Kultury. MOK jest organizatorem projektu więc zasadne jest aby projekt realizowany był w siedzibie. MOK jest zlokalizowany w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** październik - listopad 2018-2023 / cyklicznie – corocznie

PRZEDSIĘWZIĘCIE III: WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO I AKTYWIZACJA GOSPODARCZA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW REWITALIZACJI

- **Zakres realizowanych działań:**
  Działania podejmowane w ramach tego przedsięwzięcia związane są głównie z interwencją na lokalnym rynku pracy. Przede wszystkim realizowane będą projekty mające na celu zmniejszenie poziomu bezrobocia wśród osób wykluczonych, aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych, podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz poziomu edukacji.
  Działania mają realizować cel pn. rozwój aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości.
- **Szacowana wartość, w tym koszty kwalifikowane dróg (jeśli dotyczy):**
  16.385.000,00 zł
  w tym koszty kwalifikowane dróg: 5.400.000,00 zł (39,03 %)
- **Lokalizacja:** Projekty realizowane w obszarze oraz poza obszarem rewitalizacji
  W przypadku inwestycji realizowanych poza obszarem rewitalizacji Gmina wykorzystuje swoje zasoby, w celu obniżenia kosztów realizowanych projektów. Projekty te realizowane są w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji a charakter realizowanych tam projektów jest ściśle związany z walką ze negatywnymi zjawiskami zdiagnozowanymi w obszarze rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2017-2023

Główne Projekty Rewitalizacyjne w Przedsięwzięciu III

1.1. Nazwa: Adaptacja pomieszczeń Zespołu Szkół wraz z zagospodarowaniem terenu

- **Podmiot realizujący:** powiat żyrardowski
- **Zakres realizowanych działań:** Adaptacja pomieszczeń w suterenie (w tym łazienki i pralni) na potrzeby specjalistycznych pracowni zawodowych. Budowa ogrodzenia wraz z bramą. Przebudowa ciągów komunikacyjnych (chodniki i droga dojazdowa) wraz z przebudową i uzupełnieniem oraz przebudową małej architektury ogrodowej i użytkowej (śmietnik). Monitoring obiektu.
  Realizacja projektu da możliwość prowadzenia dodatkowych zajęć i kursów, podnoszących kwalifikację beneficjentów programów 1.2.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,155 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Powiatu 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:**
  Efektem projektu będzie wygospodarowanie pomieszczeń w Zespole Szkół na potrzeby specjalistycznych pracowni zawodowych, co w efekcie poprawi sytuację absolwentów szkoły na rynku pracy.
  (projekt realizuje cel: 1, 2 i 3)
  Ocena efektów: Liczba zmodernizowanych obiektów, liczba zajęć zorganizowanych w zrewitalizowanej części budynku. Ocena nastąpi w oparciu o sprawozdania Starostwa Powiatowego w Żyrardowie.
- **Lokalizacja:** ul. Ługowa 13 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2019

1.2. Nazwa: Wiedza i praktyka drogą do sukcesu

- **Podmiot realizujący:** powiat żyrardowski

- **Zakres realizowanych działań:** Projekt dla uczniów Zespołu Szkół. Projekt zbudowany jest wokół modernizacji szkolnictwa zawodowego. Obejmuje tworzenie trwałej współpracy z otoczeniem biznesowym i firmami, praktyki i staże uczniów, dodatkowe zajęcia specjalistyczne, kursy zawodowe oraz kształcenie umiejętności miękkich / społecznych. Projekt realizowany w części zrewitalizowanej budynku Zespołu Szkół w ramach projektu 1.1.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,5 mln zł, RPOWM (działanie 10.3.1) 80% / Budżet Państwa 10% / Budżet Powiatu 10%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** podniesienie umiejętności zawodowych uczniów, wzrost konkurencyjności uczniów na rynku pracy, zwiększenie umiejętności społecznych uczniów
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: Ankieta oceny projektu. Liczba uczniów uczestniczących w projekcie - szacunkowa liczba uczniów korzystających z projektu: 100. Sprawozdanie Starostwa Powiatowego.
- **Lokalizacja:** ul. Ługowa 13 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2020

2. Nazwa: Uzbrojenie gminnych terenów inwestycyjnych
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Gmina jest właścicielem 18,5 ha terenów położonych w północnej dzielnicy przemysłowej miasta. Tereny te wymagają wykonania dróg, sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Została opracowana dokumentacja techniczna na ten zakres robót.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:**
  6,1 mln zł - sieci, RPOWM (działanie 3.1.1) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Gminy 11%
  5,4 mln zł – drogi, PPP
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zapewnienie terenów dla potencjalnych inwestorów.
  (projekt realizuje cel: 3)
  Ocena efektów: liczba nowych inwestorów z uruchomioną działalnością na tym terenie, liczba osób zatrudnionych na tym terenie. Protokoły odbioru robót.
- **Lokalizacja:** tereny na północ od skrzyżowania dróg DK50 i S8 / poza obszarem rewitalizacji
  Gmina posiada tereny inwestycyjne, które zlokalizowane są poza obszarem rewitalizacji. Rewitalizacja tych terenów w celu stworzenia nowych miejsc pracy będzie miała bezpośredni wpływ na problem bezrobocia w obszarze rewitalizacji i przyczyni się do walki z ubóstwem na obszarze zdegradowanym
- **Lata realizacji:** 2021-2023

3. Nazwa: Budowa Centrum Edukacyjno-Dydaktycznego Energetyki Odnawialnej przy ul. Tarczyńskiej
- **Podmiot realizujący:** Geotermia Mazowiecka S.A.
- **Zakres realizowanych działań:** Wybudowany obiekt będzie stanowił bazę wraz z elementami laboratorium do prowadzenia działań szkoleniowych, dydaktycznych i edukacyjnych
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2,4 mln zł, środki Geotermii Mazowieckiej S.A.
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zatrudnienie około 8 osób. Podniesienie kwalifikacji zawodowych beneficjentów projektu, zmniejszenie bezrobocia i stworzenie nowych miejsc pracy.
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: Liczba osób przeszkolonych i nowozatrudnionych w ramach prowadzonego projektu. Roczne sprawozdania podmiotu realizującego.
- **Lokalizacja:** ul. Tarczyńska / poza obszarem rewitalizacji
  Zatrudnienie osób z obszaru rewitalizacji, szkolenia osób z obszaru rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2018-2019

4. Nazwa: Twórczy i kompetentni, czyli lik na TIK w powiecie żyrardowski
- **Podmiot realizujący:** powiat żyrardowski

- **Zakres realizowanych działań:** Projekt obejmujący trzy powiatowe Licea: w Mszczonowie, Puszczy Mariańskiej i ZS Nr w Wiskitkach. Projekt zbudowany jest wokół rozwoju kompetencji teleinformatycznych uczniów i nauczycieli. Przewiduje szkolenia uczniów i nauczycieli, doposażenie pracowni informatycznych oraz dodatkowe zajęcia i wyjazdy edukacyjne. Podniesienie kwalifikacji zawodowych uczniów i zwiększenie ich szans na rynku pracy.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,4 mln zł, RPOWM (działanie 10.1.1) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Powiatu 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** podniesienie kompetencji informatycznych uczniów
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: ankieta oceny projektu, szacunkowa liczba uczniów korzystających z projektu w LO w Mszczonowie: 30
- **Lokalizacja:** ul. Maklakiewicza 18 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2020

5. Nazwa: Mszczonowskie Targi Pracy

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Coroczny cykl spotkań na terenie Term Mszczonów. Spotkania skierowane są zarówno dla osób wchodzących na rynek pracy jak i tych, chcących się przekwalifikować, bądź poszerzyć swoje kwalifikacje. W trakcie trwania targów swoje oferty pracy będą przedstawiać firmy z takich branży jak: finanse i bankowość, informatyka, inżynieria, logistyka i transport, sprzedaż, hotelarstwo i gastronomia, farmacja, turystyka, medycyna i usługi opiekuńcze, usługi porządkowe, ochrona osób i mienia, administracja, służby mundurowe.
  W ramach targów zostaną również przygotowane:
  Salon Doradztwa Zawodowego, gdzie będzie można skonsultować swoje CV, a także uczestniczyć w szeregu prezentacji związanych z tematyką planowania kariery. Zainteresowani będą mogli uzyskać cenne porady, jak poprawnie opracowywać dokumenty aplikacyjne, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą oraz w jaki sposób profesjonalnie budować swoją markę na rynku pracy.
  Salon Przedsiębiorczości, gdzie osoby rozważające rozpoczęcie lub rozwój działalności gospodarczej będą mogli dowiedzieć się, w jaki sposób przygotować się do prowadzenia działalności gospodarczej pod względem finansowym, prawnym, organizacyjnym. Przewidziano spotkania z praktykami jakie będą w realny sposób pokazywały problemy i korzyści bycia przedsiębiorcą.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 5.000,00 zł / rok, suma 20.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Targi Pracy, mają na celu ułatwienie mieszkańcom naszego regionu znalezienie (zmianę) pracy bądź zdobycie wiedzy pozwalającej właściwie pokierować ścieżką swojego rozwoju.
  (projekt realizuje cel: 3)
  Ocena efektów: Subiektywna ocena uczestników (firmy oraz osoby) w ankietach ewaluacyjnych. Roczne raporty GCI nt. osób aktywnie poszukujących pracy.
- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 52 / poza obszarem rewitalizacji
  Targi Pracy realizowane będą w pakiecie projektów służących zmniejszeniu bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców miasta, w tym obszaru rewitalizacji. Lokalizacja Targów jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i z uwagi na dostępność oraz warunki lokalowe zasadnym jest ich organizacja na wskazanym terenie.
- **Lata realizacji:** 2018-2020

6. Nazwa: Obsługa komputera dla osób 50+

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Bezpłatny cykl zajęć na poziomie podstawowym. Szkolenie skierowane do osób powyżej 50 roku życia, które chcą nabyć podstawową wiedzę z zakresu obsługi komputera, obejmuje następujące zagadnienia:
  1) Pierwsze kroki z komputerem – 1H
  2) Obsługa systemu operacyjnego – 4H

3) Tworzenie dokumentów tekstowych – 5H
4) Praca z przeglądarką internetową – 2H
5) Wyszukiwanie w Internecie – 6H
6) Komunikacja w Internecie – 4H
7) Prezentacja możliwości oferowanych przez e-usługi – 3H

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2.000,00 zł / rok, suma 14.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do samodzielnej obsługi komputera i Internetu, podniesienie kwalifikacji potwierdzone certyfikatem, wymiana doświadczeń i kontaktów z pozostałymi uczestnikami kursu.
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: test wiedzy i umiejętności po zakończonym szkoleniu, cykl 3 spotkań: 1, 2 i 3 miesiące po zakończonym szkoleniu w celu utrwalenia i zweryfikowania nabytej wiedzy i umiejętności. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Roczne raporty GCI.
- **Lokalizacja:** ul. Żyrardowska 4 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2023

7. Nazwa: Pierwszy krok w biznesie

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Bezpłatne szkolenie skierowane do mieszkańców Mszczonowa planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, obejmuje następujące zagadnienia:
  1) Przygotowanie do zaplanowania działalności gospodarczej, 8H
  2) Formalno-prawne aspekty zakładania działalności gospodarczej, 4H
  3) Rozliczenia księgowe w firmie, 4H
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2.000,00 zł / rok, suma 14.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** nabycie praktycznych informacji niezbędnych do założenia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, podniesienie kwalifikacji potwierdzone certyfikatem, wymiana doświadczeń i kontaktów z pozostałymi uczestnikami kursu.
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: test wiedzy i umiejętności po zakończonym szkoleniu, ankieta analizująca: Jakie konkretne działania zostały podjęte przez uczestników szkolenia dzięki nabytej wiedzy i umiejętności, po okresie 6 miesięcy od daty zakończenia szkolenia. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Roczne raporty GCI.
- **Lokalizacja:** ul. Żyrardowska 4 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2023

8. Nazwa: Kurs tworzenia stron www z elementami grafiki komputerowej oraz tworzenia filmów

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Kurs skierowany jest do osób które zamierzają samodzielnie tworzyć i administrować nieskomplikowane strony www (np. małej firmy, restauracji, pensjonatu, szkoły itp.), a nie posiadają przygotowania informatycznego. , obejmuje następujące zagadnienia:
  Struktura klasycznej prezentacji WWW; Budowa dokumentu HTML; Podstawce znaczniki HTML; Znaczniki blokowe i wpisane; Rewolucja semantyczna języka HTML 5; Podstawy CSS
  Tworzenie warstw i manipulacja warstwami; Rysowanie gradientów; Praca z tekstem; Tworzenie typowych elementów stron internetowych np. bannera, tła elementu, przycisku; Przygotowanie obrazów na potrzeby stron www; Informacje o domenach i hostingu stron www; Publikowanie stron www w Internecie
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 2.000,00 zł / rok, suma 14.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** nabycie wiedzy i umiejętności dotyczących podstawowych zasad projektowania i przygotowywania stron internetowych, podniesienie kwalifikacji potwierdzone certyfikatem, wymiana doświadczeń i kontaktów z pozostałymi uczestnikami kursu.
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)

Ocena efektów: egzamin praktyczny sprawdzający poziom nabytek wiedzy i umiejętności po odbytym kursie. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Liczba uczestników kursu. Roczne raporty GCI.

- **Lokalizacja:** ul. Żyrardowska 4 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2023

9. Nazwa: Symfonia – program księgowy

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** Szkolenie skierowane do młodzieży i dorosłych pracujących lub planujących podjęcie pracy w księgowości, obejmuje następujące zagadnienia:
  1. Zapoznanie ze środowiskiem pracy programu księgowego. 2. Organizacja pracy. 3. Zakładanie nowej firmy. 4. Wprowadzanie nr VAT UE. 5. Tworzenie kopii bezpieczeństwa. 6. Odtwarzanie danych z kopii. 7. Wprowadzanie kontrahentów. 8. Kartoteki kontrahentów – zestawienia. 9. Pracownicy. 10. Rachunki Bankowe. 11. Urzędy. 12. Waluty. 13. Słowniki. 14. Plan Kont. 15. Definiowanie dokumentów. 16. Kwoty i konta VAT. 17. Rejestry VAT. 18. Parametry księgowań. 19. Bilans Otwarcia. 20. Obroty rozpoczęcia. 21. Przykładowe księgowania.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 5.000,00 zł / rok, suma 20.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do samodzielnej pracy z programem Symfonia, podniesienie kwalifikacji potwierdzone certyfikatem, wymiana doświadczeń i kontaktów z pozostałymi uczestnikami kursu
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: egzamin sprawdzający poziom wiedzy i umiejętności po odbytym szkoleniu. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Liczba uczestników kursu. Roczne raporty GCI.
- **Lokalizacja:** ul. Żyrardowska 4 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2018-2021

10. Nazwa: Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** szkolenie skierowane do osób zidentyfikowanych jako defaworyzowane na rynku pracy (kobiety, osoby 50+, niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni, o niskich kwalifikacjach), obejmuje następujące zagadnienia – tzw. Pakiet narzędzi - zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:
  Diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestników projektów i pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy – analiza sytuacji uczestnika i określenie ścieżki IPD;
  Podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy – szkolenia i kursy;
  Pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego – m.in. poprzez organizowanie płatnych staży zawodowych.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,5 mln zł, RPOWM (działanie 8.2) 80% / Budżet Państwa 15%/ Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** wzrost zatrudnienia osób defaworyzowanych na rynku pracy
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: liczba osób pracujących po opuszczeniu programu, liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu szkoleniu, liczba osób objętych wsparciem. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Sprawozdanie GCI.
- **Lokalizacja:** ul. Żyrardowska 4 / obszar rewitalizacji
  Lata realizacji: 2018-2020

11. Nazwa: Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród dorosłych

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** szkolenie skierowane do osób dorosłych, szczególnie najbardziej potrzebujących.

Cel: Wsparcie osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie przez nabywanie i podwyższanie kompetencji – zakończone procesem formalnego potwierdzenia i certyfikacji nabytych kwalifikacji w obszarze ICT i języków obcych.

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,15 mln zł, RPOWM (działanie 10.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Nabycie i podwyższenie kompetencji kluczowych wśród dorosłych w zakresie ITC i języków obcych potwierdzone certyfikatem.
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: liczba osób które uzyskały lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu - egzamin sprawdzający poziom wiedzy i umiejętności po odbytym szkoleniu po opuszczeniu programu, liczba osób objętych wsparciem. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Sprawozdanie GCI.
- **Lokalizacja:** ul. Żyrardowska 4 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019-2020

12. Nazwa: Doskonalenie zawodowe

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Zakres realizowanych działań:** szkolenie skierowane do osób dorosłych - powyżej 18 roku życia, zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych poprzez realizacje pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego. Preferowane będą projekty zgodne z programem rewitalizacji obowiązującym na danym obszarze. Program rew. Musi znajdować się w wykazie programów WM.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,3 mln zł, RPOWM (działanie 8.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** podniesienie umiejętności oraz uzyskanie nowych kwalifikacji zawodowych przez osoby dorosłe uczestniczące z własnej inicjatywy w pozaszkolnych formach kształcenia.
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia, liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Sprawozdanie GCI.
- **Lokalizacja:** ul. Żyrardowska 4 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2018-2019

13. Nazwa: Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy

- **Podmiot realizujący:** Polskie Centrum Edukacji we współpracy z Gminnym Centrum Informacji przy ul. Żyrardowskiej 4 w Mszczonowie
- **Zakres realizowanych działań:** realizacja projektu w ramach współpracy z Polskim Centrum Edukacji Tomasz Marciniak Spółka Jawna, z siedzibą w Warszawie, al. KEN 103/65; Współpraca w celu realizacji projektu pn. „Ze stażem w przyszłość", przygotowanego w ramach konkursu Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój nr POWR.01.02.01-IP.24-14-001/16 organizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. Projekt określa działania w zakresie rekrutacji grupy uczestników (osób w wieku 15 – 29 lat, które nie uczą się oraz pozostają bez zatrudnienia) oraz organizacji działań projektu. Główne działania projektu: podniesienie kompetencji z zakresu poruszania się po rynku pracy, planowanie ścieżki kariery w oparciu o swoje zasoby i predyspozycje.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** EFS (Poddziałanie 1.2.1 POWER), Gmina współpracuje z polskim Centrum Edukacji bez udziału środków własnych.
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** podjęcie trwałej aktywności zawodowej przez osoby, które nie uczą się oraz pozostają bez zatrudnienia.
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: Ankieta oceny projektu. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych. Sprawozdanie GCI.
- **Lokalizacja:** ul. Żyrardowska 4 / obszar rewitalizacji

- **Lata realizacji:** 2017-2018

14. Nazwa: Droga do kariery

- **Podmiot realizujący:** Gimnazjum
- **Zakres realizowanych działań:** utworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa). Zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego. Działania na rzecz intensyfikacji współpracy rynku pracy ze szkołami w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego, w tym rozpoznania potrzeb rynku pracy i promowania kształcenia zawodowego. Uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkole oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,2 mln zł, RPOWM (działanie 10.3.1) 80% / Budżet Państwa 10% / Budżet Gminy 10%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjach oraz współpracy z rynkiem pracy. Planowane działania pozwolą zorientować uczniów na oczekiwania rynku pracy i określenie drogi zawodowej. Przyczynią się do zwiększenia zdolności uczniów do świadomego wyboru drogi kształcenia na etapie ponadgimnazjalnym i zatrudnienia. Ukierunkowanie wsparcia, na kompetencje i postawy potrzebne na rynku pracy wynika z oczekiwań pracodawców i zmian cywilizacyjnych.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów:
  Liczba szkół objętych wsparciem w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego;
  Liczba szkół doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne;
  Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie. Subiektywna ocena uczestników w ankietach ewaluacyjnych.
  Sprawozdanie Gimnazjum.
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 3 / poza obszarem rewitalizacji
  Zajęcia mogą się odbywać w gimnazjum. W mieście funkcjonuje tylko jedno gimnazjum zlokalizowane w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji**.**
- **Lata realizacji:** 2018-2019

15. Nazwa: Samotny rodzic – silny rodzic

- **Podmiot realizujący:** MOPS
- **Zakres realizowanych działań:** projekt socjalny adresowany jest do mieszkańców z terenu Mszczonowa, długotrwale bezrobotnych, rodziców samotnie wychowujących dzieci. Projekt „Samotny rodzic – silny rodzic" realizowany jest we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Żyrardowie.
  Realizacja projektu ma na celu nabycie wiedzy o rynku pracy i pracodawcach, uniezależnienie się od otrzymywanej pomocy społecznej i powrót na rynek pracy, aktywizację i wsparcie zawodowe dla rodziców samotnie wychowujących dzieci i będących długotrwale bezrobotnych. Udział w projekcie zaproponowano dla 15 rodzin z terenu Miasta Mszczonów. Celem głównym jest szeroko pojęte (wieloaspektowe) wsparcie rodzin oraz ich członków, prowadzące do rozwiązania istniejących problemów oraz poprawy funkcjonowania rodziny w społeczeństwie. Celem projektu jest usamodzielnienie poprzez aktywizację zawodową i społeczną 15-tu nieaktywnych zawodowo, samotnie wychowujących dzieci oraz włączenie ich do czynnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym. Poprzez prowadzenie doradztwa specjalistycznego, organizację cyklicznych spotkań grupowych (grup wsparcia) oraz włączenie praktyków z innych instytucji związanych z pomocą społeczną, zdrowiem, edukacją zamierzamy wskazać członkom rodziny prawidłowe sposoby rozwiązywania konfliktów, jak również pokazać innowacyjne i efektywne metody wychowawcze, czy też przekazać ważne wskazówki do pracy z dziećmi. Efektem realizacji projektu socjalnego będzie wszechstronne wsparcie osób bezrobotnych oraz nabycie umiejętności pełnienia ról społecznych.
  Powyższe cele realizowane są poprzez zwiększenie dostępności poradnictwa wspierającego rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oraz dzięki organizacji bezpłatnego doradztwa

specjalistycznego prowadzonego przez wykwalifikowanych i doświadczonych w pracy z rodziną pracowników.

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,13 mln zł, RPOWM (działanie 9.1) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa kondycji w sferze psychicznej samotnych rodziców, nabycie kompetencji społecznych, wzmocnienie kompetencji w pełnieniu ról rodzicielskich
  (projekt realizuje cel: 1 i 3)
  Ocena efektów: podjęcie zatrudnienia, uniezależnienie się od świadczeń z pomocy społecznej, poprawa jakości życia. Liczba osób uczestniczących w Projekcie oraz liczba osób, które podjęły pracę. Sprawozdanie MPOS.
- **Lokalizacja:** ul. Grójecka 45 / poza obszarem rewitalizacji
  Zajęcia będą się odbywały pomieszczeniach MOPS. Z uwagi na to, że organizatorem jest MOPS zasadnym jest aby zajęcia były w jego siedzibie. Budynek zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2018

16. Nazwa: A jak będę dorosły – czyli z dziećmi o przyszłości

- **Podmiot realizujący:** MBP
- **Zakres realizowanych działań:** Projekt jest cyklem spotkań z dziećmi w wieku 6-9 lat, na które będziemy zapraszać przedstawicieli różnych ciekawych zawodów, zarówno tych tradycyjnych jak i tych rzadko spotykanych. Spotkania będą odbywały się raz w miesiącu, przez okres całego roku szkolnego i będziemy na nie zapraszać dzieci ze szkoły podstawowej. Nasi zaproszeni goście opowiedzą dzieciom o tym na czym polega ich praca, co jest dla nich najtrudniejsze, a co najprzyjemniejsze i dlaczego zdecydowali się wybrać akurat tą ścieżkę zawodową.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 4.000,00 zł / rok, suma 28.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** uświadomienie dzieciom, kim mogą zostać w przyszłości poprzez prezentacje różnych ciekawych zawodów. Dzieci będą mogły się dowiedzieć jak wygląda praca różnych osób i zdecydować, co podoba im się najbardziej. Będzie to jednocześnie ciekawa forma spędzania wolnego czasu, w miłym i przyjaznym miejscu – w bibliotece
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: pogłębienie wiedzy dzieci na temat możliwości wyboru różnych ścieżek kariery zawodowej, ankiety, wywiady. Liczba uczniów uczestniczących w projekcie. Sprawozdanie roczne Miejskiej Biblioteki Publicznej.
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 3 / poza obszarem rewitalizacji
- Zajęcia będą się odbywały pomieszczeniach Miejskiej Biblioteki Publicznej. Z uwagi na to, że organizatorem jest Miejska Biblioteka Publiczna zasadnym jest aby zajęcia były w jej siedzibie. Budynek zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2017-2023

17. Nazwa: Promocja gminnych terenów inwestycyjnych

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** przygotowanie materiałów promocyjnych, udział w targach inwestycyjnych, wystawienie do sprzedaży terenów inwestycyjnych,
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 10.000,00 zł /rok, suma 40.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Promocja gminnych terenów inwestycyjnych w celu pozyskania nowych inwestorów i utworzenia nowych miejsc pracy
  (projekt realizuje cel: 3)
  Ocena efektów: Liczba nowych inwestorów, liczba nowych miejsc pracy. Sprawozdania.
- **Lokalizacja:** Urząd Miejski w Mszczonowie
- **Lata realizacji:** 2018-2021

PRZEDSIĘWZIĘCIE IV: POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO W MIEŚCIE

- **Zakres realizowanych działań:**
  W ramach przedsięwzięcia będą podejmowane działania termomodernizacyjne, poprawiające efektywność energetyczną, ograniczające emisję szkodliwych gazów do atmosfery oraz poprawiające stan wód gruntowych i ukierunkowane na poprawę efektywności gospodarowania odpadami.
- **Szacowana wartość, w tym koszty kwalifikowane dróg (jeśli dotyczy):**
  4.250.900,00 zł,
- **Lokalizacja:** Projekty realizowane w obszarze oraz poza obszarem rewitalizacji
  W przypadku inwestycji realizowanych poza obszarem rewitalizacji Gmina wykorzystuje swoje zasoby, w celu obniżenia kosztów realizowanych projektów. Projekty te realizowane są w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji a charakter realizowanych tam projektów jest ściśle związany z walką ze negatywnymi zjawiskami zdiagnozowanymi w obszarze rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2017-2023

Główne Projekty Rewitalizacyjne w Przedsięwzięciu IV

1. **Nazwa:** Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Ocieplenie ścian zewnętrznych, ocieplenie dachu, wymiana drzwi zewnętrznych, montaż ogniw fotowoltaicznych, wymiana oświetlenia na energooszczędne.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,755 mln zł, RPOWM (działanie 4.2) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Gminy 11%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa efektywności energetycznej budynku, redukcja zanieczyszczeń do atmosfery. Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej.
  (projekt realizuje cel: 2 i 4)
  Ocena efektów: audyt po 1 roku eksploatacji
- **Lokalizacja:** Plac Piłsudskiego 2 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019-2020

2. **Nazwa:** Budowa zbiornika retencyjnego na terenie Parku Miejskiego
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Budowa zbiornika retencyjnego gromadzącego wody opadowe przy wystąpieniu deszczy nawalnych stopniowo odprowadzanych do rzeki Okrzeszy. Będzie to jeden z elementów zagospodarowania Parku Miejskiego.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,77 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** retencjonowanie wody odprowadzanej do rzeki.
  (projekt realizuje cel: 2 i 4)
  Ocena efektów: Protokół odbioru. Eliminacja występujących przekroczeń poziomu wód opadowych, zmniejszenie terenów zalewowych. Sprawozdanie Urzędu Miejskiego.
- **Lokalizacja:** Park Miejski / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2018

3. **Nazwa:** Podłączenie nieruchomości w ul. Grójeckiej i Zarzecznej do sieci kanalizacji sanitarnej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów / ZGKiM

- **Zakres realizowanych działań:** W chwili obecnej ścieki odprowadzane są do nieszczelnych szamb co grozi zanieczyszczeniem rzeki Okrzeszy sąsiadującej z tymi nieruchomościami i graniczącej z obszarem rewitalizacji. W związku z powyższym zachodzi potrzeba budowy przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,17 mln zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Uporządkowanie gospodarki ściekowej w obszarze poprzez budowę przyłączy kanalizacyjnych. Zmniejszenie zanieczyszczenia wód gruntowych oraz rzeki Okrzeszy
  (projekt realizuje cel: 1 i 4)
  Ocena efektów: Liczba podłączonych posesji. Protokoły odbioru przyłączy z ZGKiM.
- **Lokalizacja:** ul. Grójecka i ul. Zarzeczna / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2016

4. **Nazwa:** Wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach Zespołu Szkół i Liceum Ogólnokształcącego
- **Podmiot realizujący:** powiat żyrardowski
- **Zakres realizowanych działań:** Wymiana oświetlenia w budynkach szkół na energooszczędne ledowe, montaż instalacji fotowoltaicznych do 40 kW na obiekt.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,7 mln zł, RPOWM (działanie 4.3) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Powiatu 11%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa efektywności energetycznej instalacji elektrycznej, redukcja zanieczyszczeń do atmosfery
  (projekt realizuje cel: 4)
  Ocena efektów: Obniżenie zużycia energii elektrycznej, liczba instalacji OZE. Protokoły odbioru robót.
- **Lokalizacja:** ul. Ługowa 13 i ul. Maklakiewicza 18 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019-2020

5. **Nazwa:** Rozbudowa i termomodernizacja budynku przy ul. Brzoskwiniowej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Wygospodarowanie pomieszczeń z wyposażeniem na szatnie dla zawodników, natryski i sanitariaty, salę narad i szkoleń zawodników oraz dzieci i młodzieży przygotowywanych do gry w piłkę nożną. Wykonanie ocieplenia ścian i dachu budynku z wymianą okien oraz wymianą oświetlenia na energooszczędne. Montaż ogniw fotowoltaicznych. Budynek udostępniony jest nieodpłatnie dla Klubu Sportowego „Mszczonowianka".
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,6 mln zł, RPOWM (działanie 4.2) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Gminy 11% lub Ministerstwo Sportu i Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zapewnienie zawodnikom oraz dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków uprawiania sportu.
  (projekt realizuje cel: 1, 2 i 4)
  Poprawa efektywności energetycznej budynku, redukcja zanieczyszczeń do atmosfery.
  Ocena efektów: Protokół odbioru. Audyt po 1 roku eksploatacji.
- **Lokalizacja:** ul. Brzoskwiniowa / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019-2020

6. **Nazwa:** Przebudowa oświetlenia ulicznego na energooszczędne
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** W ramach realizacji projektu planowana jest wymiana opraw oświetleniowych (sodowych i rtęciowych) na oprawy energooszczędne LED w ulicach: Dworcowej, Zarzecznej, Północnej, Brzoskwiniowej, Jeżynowej.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,1 mln zł / RPOWM (działanie 4.3) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Gminy 11%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprawa jakości powietrza oraz stanu środowiska.
  (projekt realizuje cel: 4)

Ocena efektów: zmniejszenie zużycia energii elektrycznej
- **Lokalizacja:** w ulicach jw. / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019

7. Nazwa: Wymiana ogrzewania węglowego na gazowe w indywidualnych budynkach mieszkalnych
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** W ramach realizacji projektu dofinansowane będą koszty zakupu kotła gazowego, pod warunkiem stałej likwidacji pieca węglowego.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania**: 76.000,00 zł - Budżet Gminy plus środki prywatne
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprawa jakości powietrza oraz stanu środowiska,
(projekt realizuje cel: 1 i 4)
Ocena efektów: Liczba instalacji węglowych wymienionych na gazowe. Sprawozdanie roczne Urzędu Miejskiego.
- **Lokalizacja:** teren miasta / obszar rewitalizacji / poza obszarem rewitalizacji
Obszar rewitalizacji zlokalizowany jest w centralnej części miasta. Wszystkie instalacje ogrzewania węglowego mają negatywny wpływ na jakość powietrza, w szczególności na obszarach o zwartej zabudowie oraz osiedli wielorodzinnych. Na tych obszarach z uwagi na zwartą zabudowę kumulują się zanieczyszczenia powietrza z terenu całego miasta.
- **Lata realizacji:** 2017-2020

8. Nazwa: Termomodernizacja budynków komunalnych przy ul. Grójeckiej 6 oraz przy ul. Poniatowskiego 16
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Obecny stan budynków wymaga pilne interwencji z uwagi na brak docieplenia i w związku z tym wysokie koszty ogrzewania. W ramach realizacji projektu planowane są prace polegające na ociepleniu budynków.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 1 mln zł, RPOWM (działanie 4.2) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Gminy 11%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa efektywności energetycznej budynku, redukcja zanieczyszczeń do atmosfery. Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej.
(projekt realizuje cel: 2 i 4)
Ocena efektów: audyt po 1 roku eksploatacji
- **Lokalizacja:** ul. Grójecka 6, ul. Poniatowskiego 16 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2019-2020

9. Nazwa: Kampania edukacyjna w sprawie ograniczenia emisji i zwiększenia efektywności energetycznej
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Prowadzenie konferencji, szkoleń dla mieszkańców miasta i gminy. Wydanie ulotek informacyjnych w temacie ograniczenia szkodliwych emisji
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 30.000,00 zł / Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Zwiększenie świadomości wśród mieszkańców o skutkach wynikających z zanieczyszczenia środowiska, w szczególności związanych z emisją szkodliwych gazów. Zachęcanie mieszkańców do ekologicznego trybu życia i korzystania z OZE.
(projekt realizuje cel: 4)
Ocena efektów: liczba projektów z wykorzystaniem OZE, liczba projektów związanych z ograniczeniem emisji szkodliwych gazów oraz zwiększeniem efektywności energetycznej. Sprawozdanie Urzędu Miejskiego.
- **Lokalizacja:** Plac Piłsudskiego 1 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2020

10. Nazwa: Uruchomienie w LO w Mszczonowie klasy z programem nauczania rozszerzonym o ochronę środowiska z elementami OZE

- **Podmiot realizujący:** Powiat Żyrardowski
- **Zakres realizowanych działań:** Powiat Żyrardowski planuje otworzenie klasy od roku szkolnego 2017/2018 w cyklu trzyletnim, zatem minimalnie do roku szkolnego 2020/2021.W ramach tej innowacji do programu wprowadzone będą zajęcia z zakresu edukacji ekologicznej. Wprowadzenie innowacji będzie wiązało się z zatrudnieniem nauczyciela w wymiarze 2/18 etatu do realizacji dodatkowych zajęć.
  Innowacyjny program nauczania uwzględnia również ćwiczenia praktyczne oraz wyjazdy edukacyjne do zakładów Geotermii Mazowieckiej S.A. Szkoła podpisała umowę partnerską ze spółką w 2016 r.
  W ramach tego zadania powiat żyrardowski kupił dodatkowe pomoce dydaktyczne do pracowni ekologiczne (wiatraki, modele wodorowe, modele fotowoltaiczne) za kwotę 2700 zł oraz nową pracownię komputerowo-multimedialną za kwotę 36.000 zł.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** koszt prowadzenia innowacji w cyklu trzyletnim wynosi 11.200,00 zł, pomoce dydaktyczne: 2.700,00 zł, wyposażenie pracowni komputerowo-multimedialnej 36.000,00 zł, suma 49.900,00 zł, Budżet Starostwa Powiatowego.
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Wzrost świadomości i wiedzy wśród młodych ludzi o ochronie środowiska z elementami OZE. Dostosowanie kwalifikacji absolwentów szkoły średniej do aktualnych trendów na rynku pracy oraz w gospodarce.
  (projekt realizuje cel: 1 i 4)
  Ocena efektów: Liczba absolwentów kończących klasę
- **Lokalizacja:** ul. Maklakiewicza 18 / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2021

11. Nazwa: Termomodernizacja budynku Mszczonowskiego Ośrodka Kultury
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** W ramach projektu przewiduje się wymianę drzwi zewnętrznych, osieplenie stropu i podcieni, wymianę okien oraz regulację instalacji c.o. Ponadto przewiduje się modernizację oświetlenia oraz instalcję odnawialnych źródeł energii.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,37 mln zł, RPOWM (działanie 4.2) 80% / Budżet Państwa 9% / Budżet Gminy 11%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zmniejszenie zużycia energii, poprawa efektywności energetycznej budynku, redukcja zanieczyszczeń do atmosfery.
  (projekt realizuje cel: 2 i 4)
  Ocena efektów: audyt po 1 roku eksploatacji.
- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 33 / poza obszarem rewitalizacji
  Mszczonowski Ośrodek Kultury zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Jest to jedyny obiekt w mieście realizujący działania z zakresu kultury z wykorzystaniem zaplecza scenicznego.
- **Lata realizacji:** 2020-2021

PRZEDSIĘWZIĘCIE V: POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W MIEŚCIE
- **Zakres realizowanych działań:**
  W ramach przedsięwzięcia przewiduje się realizację projektów poprawiających bezpieczeństwo mieszkańców obszaru rewitalizacji, bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego oraz realizację akcji edukacyjnych.
- **Szacowana wartość, w tym koszty kwalifikowane dróg (jeśli dotyczy):**
  940.000,00 zł
- **Lokalizacja:** Projekty realizowane w obszarze oraz poza obszarem rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2017-2023

Główne Projekty Rewitalizacyjne w Przedsięwzięciu V

1. Nazwa: Budowa monitoringu w centrum Mszczonowa

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Zainstalowanie około 10 kamer obrotowych na słupach w uzgodnionych lokalizacjach. Całość będzie podłączona do stanowiska obserwacyjnego z rejestratorem zlokalizowanym w pomieszczeniu budynku dawnego komisariatu policji.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,5 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, możliwość identyfikacji sprawców oraz przebiegu przestępstw i wykroczeń.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Protokoły wykonanych robót. Zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń. Sprawozdania roczne Policji.
- **Lokalizacja:** centrum miasta / obszar rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2020-2021

2. Nazwa: Budowa azylów przy przejściach dla pieszych na terenie miasta
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Zakres realizowanych działań:** Budowa wysepek dla pieszych w niebezpiecznych miejscach w ulicach na terenie miasta.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,11 mln zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zwiększenie bezpieczeństwa pieszych, zmniejszenie prędkości pojazdów poruszających się w ruchu miejskim (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: Protokoły wykonanych robót. Zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych. Sprawozdania roczne Policji.
- **Lokalizacja:** teren miasta / obszar rewitalizacji / poza obszarem rewitalizacji
  Większość wysepek będzie zlokalizowana w centrum miasta co pokrywa się z obszarem rewitalizacji, zwiększenie bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji jest jednym z celów PRM.
- **Lata realizacji:** 2017-2023

3. Nazwa: Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- **Podmiot realizujący:** OSiR
- **Zakres realizowanych działań:** Szkolenie dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjum z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 10.000,00 zł / rok, suma 60.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz zwiększenie świadomości i umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: liczba dzieci biorących udział w projekcie, zmniejszenie liczby wypadków w ruchu drogowym z udziałem dzieci i młodzieży. Sprawozdania roczne OSiR
- **Lokalizacja:**
  Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Termy Mszczonów / poza obszarem rewitalizacji
  Z obszaru rewitalizacji w przeważającej mierze dzieci i młodzież uczęszcza do szkół na terenie miasta. Zwiększenie wiedzy i świadomości tej grupy wiekowej jest bardzo istotne w kontekście bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym. Spotkania i prezentacje będą się odbywały w punktach do tego przystosowanych na terenie miasta a beneficjentami będą w większości mieszkańcy obszaru rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2018-2023

4. Nazwa: Nauka pływania dla dzieci i młodzieży
- **Podmiot realizujący:** OSiR
- **Zakres realizowanych działań:** Zajęcia z nauki pływania zakończone uzyskaniem karty pływackiej. Zajęcia będą odbywały się raz w tygodniu w kompleksie basenów termalnych w Mszczonowie i będą skierowane do

dzieci i młodzieży uczęszczających do szkoły podstawowej i gimnazjum. Zajęcia będą prowadzone przez wykwalifikowanych instruktorów. Projekt przewiduje zakup przyborów pomocnych przy nauce pływania

- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 10.000,00 zł / rok, suma 60.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** poprawa umiejętności pływania wśród dzieci i młodzieży oraz wzrost świadomości bezpiecznego przebywania nad wodą.
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: liczba dzieci biorących udział w projekcie. Sprawozdania roczne OSiR
- **Lokalizacja:** Termy Mszczonów / przy obszarze rewitalizacji
  Termy Mszczonów są jedynym obiektem w mieście z infrastrukturą do nauki pływania. W przeważającej mierze z projektu będą korzystały dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji.
- **Lata realizacji:** 2018-2023

5. Nazwa: Wprowadzenie dodatkowych patroli policyjnych w obszarach rewitalizacji

- **Podmiot realizujący:** Komisariat Policji
- **Zakres realizowanych działań:** jak w tytule.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 10.000,00 zł / rok, 60.000,00 zł, Budżet Gminy
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** zwiększenie bezpieczeństwa w obszarze rewitalizowanym, zwiększenie liczby patroli
  (projekt realizuje cel: 1)
  Ocena efektów: zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń. Sprawozdania roczne Policji.
- **Lokalizacja:** obszary rewitalizacji
- **Lata realizacji:** 2018-2023

6. Nazwa: Dostosowanie budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Opis:**
  Budowa podjazdu do budynku Biblioteki Miejskiej przy ul. Szkolnej 3.
  Zainstalowanie platformy na schodach wejściowych do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Grójeckiej 45.
  Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.
- **Szacowana wartość, w tym źródła finansowania:** 0,15 mln zł, RPOWM (działanie 6.2) 80% / Budżet Państwa 15% / Budżet Gminy 5%
- **Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:** Eliminacja występujących barier dla osób starszych i niepełnosprawnych w dostępie do ww. obiektów użyteczności publicznej.
  (projekt realizuje cel: 1 i 2)
  Ocena efektów: Protokół odbioru.
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 3, ul. Grójecka 45 / poza obszarem rewitalizacji
  Ww. obiekty w dużej mierze służą mieszkańcom obszarów rewitalizacji. Ułatwienie dostępu dla osób starszych oraz niepełnosprawnych w znaczący sposób przyczyni się do realizacji celów PRM.
- **Lata realizacji:** 2017

7.2. Projekty rewitalizacyjne uzupełniające

1. Nazwa: Przebudowa ulicy Malinowej

- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów
- **Opis:** przebudowa nawierzchni ciągu pieszo-jezdnego dojścia od ulicy Tarczyńskiej do terenów osiedla budownictwa wielorodzinnego Dworcowa III.
  Poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów.

2. Nazwa: Budowa nowego Komisariatu Policji

- **Podmiot realizujący:** Komenda Wojewódzka Policji w Radomiu

- **Opis:** wybudowanie nowego Komisariatu zapewniającego wymagane warunki pracy dla policjantów. Pozyskanie nowego obiektu spełniającego wszelkie wymagania Policji.
  Ww. inwestycja umożliwi realizacje głównych projektów rewitalizacyjnych pn. Rozbudowa i adaptacja budynku starego Komisariatu Policji co z kolei umożliwi realizacje kolejnych projektów związanych z udostępnieniem nowych obiektów

3. Nazwa: Budowa centrum hotelowo-usługowego przy ul. Warszawskiej i ul. Północnej
- **Podmiot realizujący:** inwestor prywatny
- **Opis:** Inwestor planuje budowę obiektów hotelowo – usługowych na pow. ok. 1,32 ha , w ramach którego powstaną niedrogie miejsca hotelowe, obiekty handlowe oraz spa wykorzystujące wody geotermalne. Powstanie takiego obiektu w sąsiedztwie Term Mszczonów wpłynie i na zwiększenie liczby turystów odwiedzających obiekt Term jak również stworzenie nowych miejsc pracy .

4. Nazwa: Budowa Parku Wodnego we Wręczy
- **Podmiot realizujący:** inwestor prywatny
- **Opis:** Inwestor zamierza zrealizować inwestycję w I etapie na powierzchni ok. 20 ha, na którym powstanie park wodny z restauracjami, kawiarniami, zjeżdżalniami oraz SPA na pow. ok. 5,5 ha oraz parking o pow. ok. 11 ha. Do obsługi nowopowstałego obiektu przewiduje się zatrudnić ok. 800 – 1000 osób. Ponadto powstanie takiego obiektu spowoduje aktywizację miejscowych przedsiębiorców a co za tym idzie rozwój istniejących lub powstanie nowych przedsiębiorstw.

5. Nazwa: Budowa rozlewni wody mineralnej geotermalnej przy ul. Tysiąclecia
- **Podmiot realizujący:** inwestor prywatny
- **Opis:** W wyniku potwierdzenia przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny oceny wody geotermalnej eksploatowanej w Mszczonowie jako wody mineralnej zostanie wybudowana rozlewnia i butelkowanie tej wody.

6. Nazwa: Budowa instalacji do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Mszczonów
- **Podmiot realizujący:** Gmina Mszczonów / inwestor prywatny
- **Opis:** Budowa instalacji (fotowoltaicznych) do produkcji energii ze źródeł odnawialnych na budynkach użyteczności publicznej w Mszczonowie. Budowa instalacji (solarnych, fotowoltaicznych, pomp ciepła) na budynkach mieszkalnych znajdujących się na terenie miasta. W ramach projektu przewiduje się również promocję oraz edukację ekologiczną.

7. Nazwa: Mistrzostwa Gminy Mszczonów w Piłce Ręcznej oraz Grand Prix w Lekkoatletyce
- **Podmiot realizujący:** OSiR
- **Opis:** Organizacja Mistrzostw Gminy Mszczonów Szkół na boiskach przy Liceum Ogólnokształcącym, Zakup pucharów, statuetek, medali, dyplomów, opieka medyczna, sędziowska, poczęstunek. Kształtowanie przez uczniów rywalizacji „fair-play", doskonalenie w danej dyscyplinie sportu, zachęcanie młodych ludzi do uprawiania sportu, motywacja do działania zarówno dla nauczycieli jak i uczniów.

8. Nazwa: Nocny Pieszy Rajd
- **Podmiot realizujący:** OSiR
- **Opis:** organizacja pieszego, nocnego Rajdu na orientację, zakup urządzeń GPS, oznakowanie punktów kontrolnych, oznakowanie szlaków, zabezpieczenie strażaków OSP, harcerzy, poczęstunek – ognisko. Popularyzacja turystyki pieszej, promocja aktywnego wypoczynku, integracja drużyn, środowiska turystycznego, dobra zabawa i bezsenna, pełna wrażeń noc.

9. Nazwa: Spacerkiem po dziejach Ziemi Mszczonowskiej
- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Opis:** Projekt „Spacerkiem po dziejach Ziemi Mszczonowskiej" będzie polegał na popularyzowaniu i propagowaniu historii oraz tradycji narodowych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. W mszczonowskim

parku, z okazji świąt i rocznic narodowych, a także w dniach wspomnień miejscowych wydarzeń historycznych będą organizowane drobne inscenizacje, dioramy historyczne, konkursy, wystawy, pokazy. Wspomniane formy będą realizowane przez członków Mszczonowskiego Stowarzyszenia Historycznego we współudziale lokalnej Grupy Rekonstrukcji Historycznej oraz mszczonowskiej Jednostki Strzeleckiej Związku Strzeleckiego Rzeczypospolitej.

10. Nazwa: Od smyka do seniora

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Opis:** Zajęcia umuzykalniające będą realizowane w IPRM, trwają cały rok z uwzględnieniem ferii zimowych, letnich, jak również przerw świątecznych. Uczestnikami zajęć będą mieszkańcy Mszczonowa w każdym wieku. Dla jednego uczestnika przewiduje się możliwość darmowego uczestnictwa w zajęciach przez okres 2 lat, i w takim czasie zapewniamy możliwość edukacji muzycznej dla 50-60 osób. Każda z osób będzie miała zajęcia godzinę tygodniowo. Po upływie dwóch lat zostanie prowadzony nowy nabór.
  W czasie trwania jednego cyklu zajęć (2 lata) odbywają się koncerty podsumowujące zdobyte umiejętności, jednocześnie dające możliwość spotkania z muzyką poważną mieszkańcom Mszczonowa. Uczestnicy mają możliwość wyboru instrumentu, gdyż są one na wyposażeniu Izby. Należą do nich: gitara, perkusja, saksofon, pianino, akordeon, keyboard, wiolonczela oraz harmonijka ustna.
  Podstawowa umiejętność gry na wybranym instrumencie. Większa możliwość kontynuacji edukacji w szkole muzycznej.

11. Nazwa: Ferie i wakacje z GCI – zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Opis:** Gry i zabawy skierowane do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym z terenu Gminy Mszczonów, obejmujące następujące zagadnienia: zajęcia plastyczne powiązane z historią np.: malowanie herbu Mszczonowa połączone z opowieściami o historii Gminy Mszczonów w IPZM, cykl gier terenowych, planszowych oraz komputerowych w GCI, połączone z poznaniem historii, topografii Gminy Mszczonów, zajęcia muzyczne z instrumentami: zimowa/wakacyjna piosenka, połączone z prezentacją slajdów o historii rodziny Maklakiewiczów w IPRM.
  Zapewnienie czasu wolnego dzieciom i młodzieży podczas przerwy w nauce szkolnej, podniesienie wiedzy na temat historii i Gminy Mszczonów, integracja dzieci i młodzieży.

12. Nazwa: Klub Miłośników Gier „wy gracie"

- **Podmiot realizujący:** GCI
- **Opis:** Każde z cotygodniowych spotkań obejmowałoby swoim zakresem gry o innej tematyce i formie: karciane, ekonomiczne, logiczne, historyczne, RPG, terenowe. Gry planszowe i terenowe byłyby organizowane naprzemiennie tzn. co dwa tygodnie Klub proponowałby uczestnikom inną grę terenową (m.in. podchody, „Odkryj skarb" etc.), by w kolejnym przedstawić inny rodzaj gier planszowych. Jedno ze spotkań mogłoby się odbyć w parku przy stacji Orlen (szachy, warcaby). Działalność Klubu obejmowałaby także naukę zasad gier (m.in. szachy, może brydż), krótki wykład z historii i współczesnego oblicza Mszczonowa, naukę posługiwania się busolą etc. Uczestnicy mogliby również przynosić na spotkania swoje gry, wymieniać się doświadczeniami dotyczącymi ciekawych planszówek etc. Forma i kalendarz spotkań byłyby elastyczne i dostosowane do potrzeb uczestników (możliwość spotkań innego dnia i o innej godzinie, przełożenia zajęć Klubu z uwagi na wakacyjne wyjazdy większej grupy uczestników. W przypadku sukcesu Klubu, możliwa byłaby jego kontynuacja także poza wakacjami lub w ferie zimowe. Na zakończenie 24 lub 31 sierpnia możliwe byłoby uroczyste podsumowanie Klubu i zaproszenie do rozgrywki gości/gościa (np. burmistrz, radni, p. Dyrektor GCI, szefowie innych jednostek).
  Upowszechnienie wspólnego spędzania wolnego czasu w formie grania w gry planszowe oraz terenowe, integracja pokoleń, propagowanie wiedzy o historii, tradycjach oraz obecnym wyglądzie Ziemi Mszczonowskiej, zaproponowanie młodym i starszym mieszkańcom innej formy rozrywki niż te, które są związane z nowoczesną technologią.

13. Nazwa: Czas na zabawę! – zajęcia z elementami sensoplastyki

- **Podmiot realizujący:** MOK

- **Opis:** Zajęcia będą się odbywać dwa razy w tygodniu, w 2 godzinnych cyklach. Podczas zajęć obecność rodzica/opiekuna na każde dziecko obowiązkowa.
  W trakcie zajęć wykorzystywane będą wyłącznie produkty i barwniki spożywcze, które pomagają stworzyć własne ekologiczne materiały plastyczne, dzięki temu będzie można podczas ich wytwarzania obserwować procesy przemian substancji oraz ich związki przyczynowo- skutkowe.
  Wpływ dostarczanych wrażeń dzięki kolorowemu brudzeniu, wpłynie przede wszystkim na stymulację zmysłów dziecka: węchu, wzroku, dotyku, słuchu i smaku.
  To zajęcia, dzięki którym dzieci samodzielnie komponują ucząc się w ten sposób. Sprzyjają one wyciszeniu, skupieniu na samym sobie, budowaniu asertywności, odkrywaniu czegoś nowego w tym co nam znane. Dzieci wielozmysłowo poznają otaczający świat pełen dźwięków, instrumentów oraz tanecznych ruchów
  W programie m.in.: zabawy rytmiczne i umuzykalniające, integracyjne z tanecznymi krokami, piosenki, mruczanki, rymowanki, kolorowa chusta- Klanza i zabawy z piłkami a także wiele ciekawych rekwizytów pod względem swojej formy, faktury i kolorystyki.

VIII. Cechy PRM

8.1. Kompleksowość

PRM obejmuje 5 głównych przedsięwzięc rewitalizacyjnych i wiele różnorodnych głównych projektów rewitalizacyjnych. Taka konstrukcja umożliwia osiągnięcie kompleksowości interwencji w poszczególnych sferach działań opisanych w Diagnozie. Projekty rewitalizacyjne wykazują wzajemne powiązania oraz różnorodność źródeł ich finansowania. W PRM uwzględniono współfinansowanie projektów zarówno ze środków EFRR, EFS, budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, ale również ze środków prywatnych, co zostało ujęte w Rozdziale VII. Z uwagi na możliwości finansowe gminy oraz dostępnpośc innych źródeł finansowania, realizacja PRM została rozłożona w czasie z zachowaniem pełnej synchronizacji poszczególnych działań w celu ich optymalnego oddziaływania na zjawiska kryzysowe.

8.2. Koncentracja

Podejmowane w ramach PRM projekty są w przeważającej większości skoncentrowane na obszarze rewitalizacji i mają na celu walkę z zidentyfikowanymi zjawiskami problemowymi. Koncentracja działań pozwoli na kompleksową rewitalizację centralnej części miasta, której efekty oddziaływać będą zarówno na cały obszar rewitalizacji, ale i także poza jego granice. Wszystkie realizowane w ramach PRM przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeniach publicznych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie, czego konsekwencją będzie nie tylko poprawa jakości tych przestrzeni, ale również aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, propagowanie kultury i historii, rozwijanie wśród dzieci kompetencji kluczowych, czy też rozwój turystyki. Należy przy tym podkreślić, że część projektów podejmowanych w ramach rewitalizacji znajduje się poza obszarem rewitalizacji, jednak efekt uzyskany w wyniku realizacji danego projektu oddziaływać będzie przede wszystkim na obszar rewitalizacji. Przykładami takich projektów są : „Adaptacja drugiego piętra szkoły podstawowej", „Przebudowa ulicy Szkolnej", „Budowa łącznika z ulicy Szkolnej don ulicy Sportowej", „Rozbudowa i adaptacja budynku przy ulicy Tarczyńskiej" i „Budowa boiska rekreacyjnego przy ul. Wschodniej". W PRM przewidziano realizację projektów z wykorzystaniem istniejącego potencjału i infrastruktury, aby zoptymalizować koszty realizowanych projektów i zwiększyć efektywność podejmowanych działań.

8.3. Komplementarność przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów PRM. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami i projektami przyjęte w PRM skutkować będzie lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.
Przy opracowaniu PRM została uwzględniona komplementarność w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna
Komplementarność przestrzenna w PRM została zapewniona dzięki adresowaniu większości projektów na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany został wyznaczony po przeprowadzeniu analizy wskaźnikowej oraz uwzględnienia opinii, dzięki czemu można mówić o trafności oraz efektywności działań na danym terenie.
Projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Projekty stanowią odpowiedź na główne problemy dla obszaru rewitalizacji i dla całego miasta. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze Mszczonowa, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli zarówno mieszkańcy obszaru, jak i całego miasta. Ich realizacja będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary miasta.

Komplementarność problemowa
W PRM zapewniona została także komplementarność problemowa. Wybrane do realizacji przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Zadania infrastrukturalne dotyczące odnowy czy modernizacji obiektów lub infrastruktury, zakładają prowadzenie tam działań o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Działania zostały przewidziane w taki sposób aby równocześnie przeciwdziałały problemom w różnych sferach. Działania rewitalizacyjne związane z przebudową obiektów lub modernizacją infrastruktury technicznej służą zarówno poprawie jakości życia mieszkańców, zwiększeniu ładu przestrzennego, zwiększeniu aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców, jak również będą miały pozytywny wpływ na poprawę jakości środowiska naturalnego. Dodatkowo prognozowane rezultaty oraz oddziaływania zapobiegać będą fragmentaryzacji zadań.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna
Za zarządzanie PRM odpowiadać będzie Zespół powołany Zarządzeniem Nr 3/16 z dnia 27 stycznia 2016r. Burmistrza Mszczonowa. W skład tego Zespołu weszli przedstawiciele Wydziału Rozwoju Gospodarczego, Gospodarki Gminnej i Spraw Obywatelskich oraz kierownicy i dyrektorzy GCI, MOPS, ZOPO, OSiR, MOK, MBP i ZGKiM. Na pisemne zaproszenie Burmistrza do udziału w pracach Zespołu zostali zgłoszeni przedstawiciele Rady Miejskiej, Parafii, Klubu Sportowego, Powiatu, Cechu Rezmiosła i Przedsiębiorczości, Spółdzielni Mieszkaniowej, Wspólnot Mieszkaniowych oraz organizacji pozarządowych. Uczestnictwo tych przedstawicieli w pracach Zespołu obejmowało doradztwo i wyrażanie opinii na etapie przygotowania, realizacji i oceny PRM.
Umiejscowienie realizacji PRM w ramach obecnych struktur gminnych i Urzędu Miejskiego zapewni skuteczność zarzadzania PRM, a także wpłynie na zachowanie spójności z innymi przedsięwzięciami samorządu mszczonowskiego.

Komplementarność międzyokresowa
PRM zwraca także uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Przedsięwzięcia podejmowane w LPR 2007-2015 mają swóją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie programowym. Ujęcie w PRM

projektów niezrealizowanych w LPR umożliwia ożywienie społeczne przestrzeni w poszczególnych obszarch wyznaczonych do rewitalizacji. Projekty te w obecnym PRM będą powiązane z wieloma projektami społecznymi wpływającymi na aktywizację i integrację mieszkańców obszarów rewitalizacji. Dokonana w LPR adaptacja dodatkowych pomieszczeń na potrzeby GCI stworzyła warunki dla realizacji w PRM projektów szkoleniowych, w tym również z dofinnsowaniem EFS w celu przygotowania mieszkańców (w tym bezrobotnych) do podejmowania pracy w nowopowstałych firmach, co zostało już rozpoczęte zrealizowanym w …. roku projekcie „Otwarci na więdzę – konkurencyjni w pracy". Zrealizowane w LPR projekty edukacyjne będą w PRM kontynuowane i rozwijane w postaci projektów realizujących dodatkowe zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze oraz uzupełnienia wyposażenia pracowni matematycznych, przyrodniczych i informatycznych. Również kontymuowana będzie w PRM rozpoczęta w LPR termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz projekty związane z ochroną środowiska.

Komplementarność źródeł finansowania

Projekty, które zostały wyszczególnione i opisane w Rozdziale VII PRM mają założone finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. Wykorzystywane będą środki EFRR, EFS, budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto projekty zapisane w PRM dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji.

Opis komplementarności PRM

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy ustalaniu przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie komplementarności na poziomie:

- celów PRM,
- źródeł finansowania,
- przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- projektów rewitalizacyjnych.

Zastosowano również formułę tzw. przedsięwzięć zintegrowanych, która zakłada w przypadku realizacji danego przedsięwzięcia głównego powiązania ujętych w nim projektów infrastrukturalnych. Finansowanych głównie z EFRR, z projektami o charakterze społecznym finansowanymi między innymi z EFS. Na stronach 66 do 73 w sposób graficzny wykazano komplementarność w ramach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Komplementarność na poziomie celów występuje w poszczególnych przedsięwzięciach w różnym stopniu. Równocześnie występuje komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami i projektami oraz komplementarność projektów uzupełniających z przedsięwzięciami i projektami.

Komplementarność źródeł finansowania została również zapewniona. W zestawieniach graficznych w „innych źródłach" występują budżet Powiatu, budżet Państwa, środki prywatne oraz Partnerstwo Publiczno Prywatne. Udział realizacji w PRM różnych źródeł finansowania został przedstawiony w Rozdziale IX. Ramy finansowe.

PRZEDSIĘWZIĘCIE I: PRZYWRÓCENIE PEŁNEJ FUNKCJONALNOŚCI OBSZARÓW WYZNACZONYCH DO REWITALIZACJI

Komplementarność na poziomie celów PRM 2016-2023

Cel 2. Rozwój i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców.

Komplementarność finansowa

Finansowanie EFRR, budżet gminy, inne źródła

Finansowanie budżet gminy, inne źródła

PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWWZIĘCIA

PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWZIĘCIA

Komplementarność na poziomie poszczególnych projektów

Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego na os. Dworcowa III (projekt 1.1.) ↔ Piknik z okazji Dnia Dziecka (projekt 1.2.)

↕

Przebudowa ulicy Brzoskwiniowej (projekt 6.)
Przebudowa ulicy Północnej z łącznikiem do ul. Brzoskwiniowej (projekt 9.)
Przebudowa ulicy Jeżynowej (projekt 10.)

Przedsięwzięcia uzupełniające:
Przebudowa ulicy Malinowej (projekt 1.)

↕

Przedsięwzięcie II:
Przebudowa sieci wodociągowej na Os. Dworcowa III (projekt 6.)
Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej Os. Dworcowa III (projekt 7.)
Przebudowa sieci kanalizacji deszczowej na Os. Dworcowa III (projekt 8.)

↕

Budowa boiska rekreacyjnego ze sztuczną nawierzchnią przy ul. Wschodniej (projekt 5.1) ↔ Akcja Lato w Mieście (projekt 5.2)

Zagospodarowanie parku miejskiego wraz z terenami przykościelnymi (projekt 4.1.) ↔

Gry terenowe na Ziemi Mszczonowskiej – cykle gier terenowych dla całych rodzin (projekt 4.2.)
Cykl plenerowych seansów filmowych pod chmurką (projekt 4.3.)
Mszczonowiacy to jedna rodzina – sierpniowe spotkania biesiadne (projekt 4.4.)
Biesiada rodzinna „na dechach" (projekt 4.5.)
Teatr młodego widza (projekt 4.6.)
Karaoke po mszczonowsku (projekt 4.7.)
Obchody Międzynarodowego Dnia Osób Starszych (projekt 4.8.)
Piknik – powitanie wakacji / pożegnanie wakacji (projekt 4.9.)
Mszczonowski Festiwal Świętojański (projekt 4.10.)
Z pieśnią poprzez wojenny wrzesień (projekt 4.11.)

↕

Przebudowa ulicy Zarzecznej (projekt 7.)
Przebudowa Placu Piłsudskiego z częścią ul. Nowy Rynek (projekt 11.)
Przebudowa skrzyżowania ulic: Żyrardowskiej, Rawskiej, Nowy Rynek i Poniatowskiego (projekt 12.)

↕

Zagospodarowanie terenu Wspólnoty Mieszkaniowej KERAMZYT (projekt 2.)

65

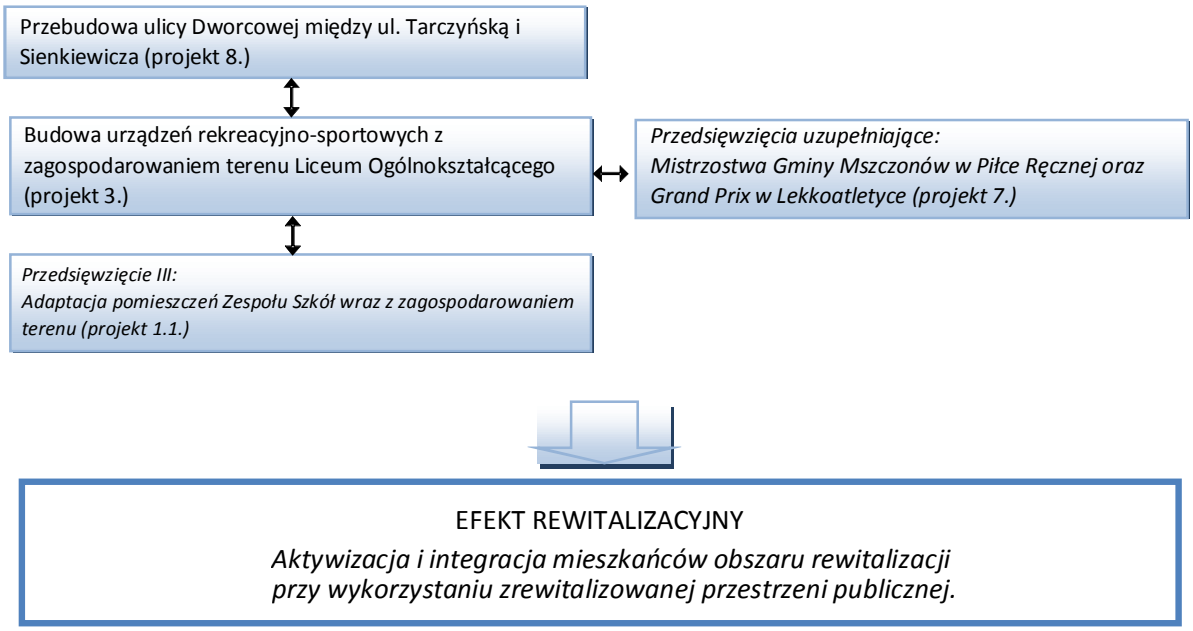

EFEKT REWITALIZACYJNY

Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji przy wykorzystaniu zrewitalizowanej przestrzeni publicznej.

PRZEDSIĘWZIĘCIE II: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA I DOSTĘPNOŚCI EDUKACYJNEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW REWITALIZACJI

Komplementarność na poziomie celów PRM 2016-2023

- Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców.
- Cel 2. Rozwój i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.
- Cel 3. Rozwój aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości.
- Cel 4. Poprawa stanu środowiska naturalnego i racjonalne korzystanie ze środowiska naturalnego przy jego poszanowaniu.

Komplementarność finansowa

Finansowanie EFRR, budżet gminy, inne źródła	Finansowanie EFS, budżet gminy, inne źródła
PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWWZIĘCIA	PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWZIĘCIA

Komplementarność na poziomie poszczególnych projektów

Adaptacja II piętra budynku Szkoły Podstawowej z placem zabaw (projekt 1.1.)	Zabawa uczy i doskonali (projekt 1.4.) Każde dziecko to potrafi (projekt 1.5.)
Budowa łącznika z ul. Szkolnej do ul. Sportowej (projekt 1.2.) Przebudowa ulicy Szkolnej (projekt 1.3.)	Lepszy start – pewna meta (projekt 12.) Pytaj, badaj, wnioskuj, działaj – rozwój kompetencji uczniów Gimnazjum w Mszczonowie (projekt 13.)
Adaptacja pomieszczeń hali sportowej przy ul. Szkolnej (projekt 3.1.)	Zajęcia korekcyjno-ruchowe dla dzieci (projekt 3.2.)
Rozbudowa i adaptacja budynku przy ul. Tarczyńskiej 31 (projekt 2.1)	Uruchomienie działalności Domu Dziennego Pobytu (projekt 2.2)
Adaptacja budynku przy ul. Sienkiewicza 60 (projekt 9.1.)	Uruchomienie działalności spółdzielni socjalnej (projekt 9.2)
Przedsięwzięcie V: *Dostosowanie budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych (projekt 6.)*	Podróże na emeryturze – Podróż zwana życiem (projekt 14.)
Adaptacja budynku przy ul. Warszawskiej 23 (projekt 5.)	Światowy dzień walki z cukrzycą (projekt 15.) W zdrowym ciele zdrowy duch - Mszczonowski Dzień walki z cholesterolem (projekt 16.)
Zainstalowanie nowego sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego oraz klimatyzacji w budynku Mszczonowskiego Ośrodka Kultury (projekt 11.1.) *Przedsięwzięcie IV:* *Termomodernizacja budynku Mszczonowskiego Ośrodka Kultury (projekt 11)*	Pozostań aktywny z uśmiechem! – zajęcia animacyjne (projekt 11.2.) Robotyka – laboratorium kreatywnej zabawy (projekt 11.3.) *Przedsięwzięcia uzupełniające:* *Czas na zabawę! – zajęcia z elementami sensoplastyki (projekt 13.)*
Przebudowa sieci wodociągowej na Os. Dworcowa III (projekt 6.) Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej Os. Dworcowa III (projekt 7.) Przebudowa sieci kanalizacji deszczowej na Os. Dworcowa III (projekt 8.)	
Przedsięwzięcie I: (projekty 1.1., 6., 9., 10.) *Przedsięwzięcia uzupełniające:* *Przebudowa ulicy Malinowej (projekt 1.)*	

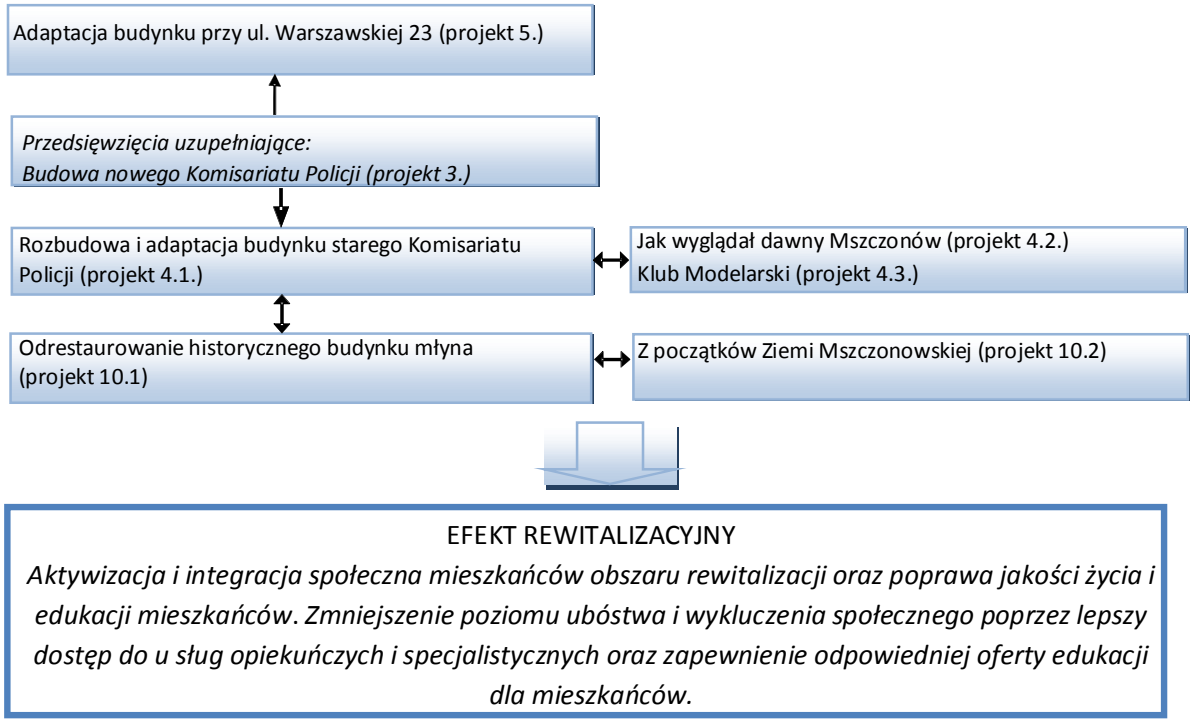

EFEKT REWITALIZACYJNY

Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawa jakości życia i edukacji mieszkańców. Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez lepszy dostęp do u sług opiekuńczych i specjalistycznych oraz zapewnienie odpowiedniej oferty edukacji dla mieszkańców.

PRZEDSIĘWZIĘCIE III: WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO I AKTYWIZACJA GOSPODARCZA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW REWITALIZACJI

Komplementarność na poziomie celów PRM 2016-2023

Cel 3. Rozwój aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców

Cel 2. Rozwój i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

Komplementarność finansowa

Finansowanie EFRR, budżet gminy, inne źródła

Finansowanie EFS, budżet gminy, inne źródła

PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWWZIĘCIA

PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWZIĘCIA

Komplementarność na poziomie poszczególnych projektów

Adaptacja pomieszczeń Zespołu Szkół wraz z zagospodarowaniem terenu (projekt 1.1.)

Wiedza i praktyka drogą do sukcesu (projekt 1.2.)

Przedsięwzięcie I:
Budowa urządzeń rekreacyjno-sportowych z zagospodarowaniem terenu Liceum Ogólnokształcącego (projekt 3.)
Przedsięwzięcie IV:
Wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach Zespołu Szkół i Liceum Ogólnokształcącego (projekt 4.)

Promocja gminnych terenów inwestycyjnych (projekt 17.)

Uzbrojenie gminnych terenów inwestycyjnych (projekt 2)

Twórczy i kompetentni, czyli lik na TIK w powiecie żyrardowski (projekt 4.)
Mszczonowskie Targi Pracy (projekt 5.)
Obsługa komputera dla osób 50+ (projekt 6.)
Pierwszy krok w biznesie (projekt 7.)
Kurs tworzenia stron www z elementami grafiki komputerowej oraz tworzenia filmów (projekt 8.)
Symfonia – program księgowy (projekt 9.)
Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo (projekt 10.)
Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród dorosłych (projekt 11.)
Doskonalenie zawodowe (projekt 12.)
Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy (projekt 13.)
Droga do kariery (projekt 14.)
Samotny rodzic – silny rodzic (projekt 15.)

Budowa Centrum Edukacyjno-Dydaktycznego Energetyki Odnawialnej przy ul. Tarczyńskiej (projekt 3.)

Przedsięwzięcia uzupełniające:
Budowa centrum hotelowo-usługowego przy ul. Warszawskiej i ul. Północnej (projekt 3.)
Budowa Parku Wodnego we Wręczy (projekt 4.)
Budowa rozlewni wody mineralnej geotermalnej przy ul. Tysiąclecia (projekt 5.)

Przedsięwzięcie II:
Adaptacja II piętra budynku Szkoły Podstawowej z placem zabaw (projekt 1.1.)
Przedsięwzięcie V:
Dostosowanie budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych (projekt 6.)

A jak będę dorosły – czyli z dziećmi o przyszłości (projekt 16.)

EFEKT REWITALIZACYJNY

Poprawa atrakcyjności terenów inwestycyjnych, a w szczególności przyciągniecie nowych inwestorów poprawa sytuacji ekonomicznej mieszkańców obszaru zdegradowanego i wzrost kompetencji i podnoszeniu kwalifikacji mieszkańców, które są kluczowe na rynku pracy

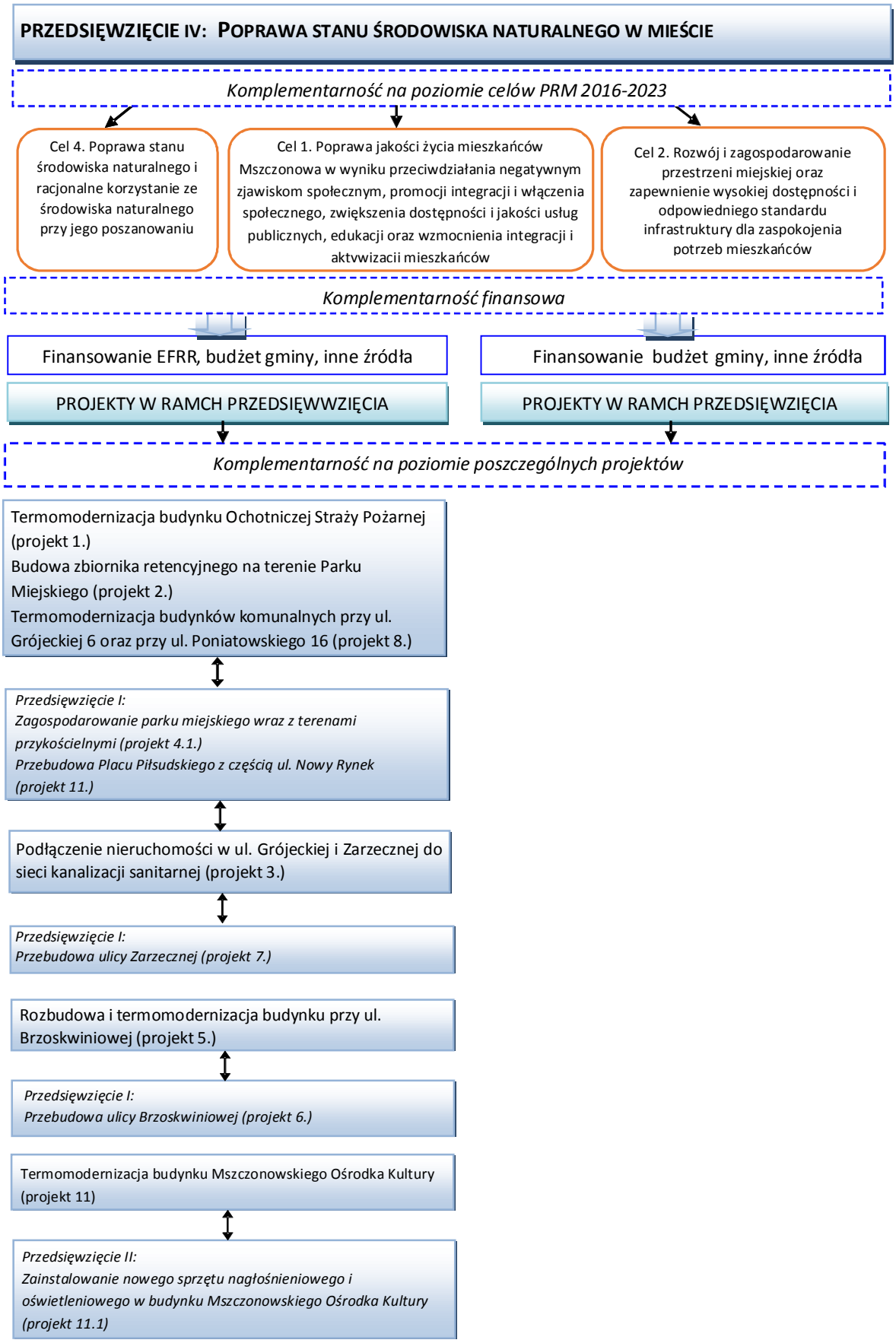
PRZEDSIĘWZIĘCIE IV: POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO W MIEŚCIE
Komplementarność na poziomie celów PRM 2016-2023
Cel 4. Poprawa stanu środowiska naturalnego i racjonalne korzystanie ze środowiska naturalnego przy jego poszanowaniu
Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców
Cel 2. Rozwój i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców
Komplementarność finansowa
Finansowanie EFRR, budżet gminy, inne źródła
Finansowanie budżet gminy, inne źródła
PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWWZIĘCIA
PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWZIĘCIA
Komplementarność na poziomie poszczególnych projektów
Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej (projekt 1.)
Budowa zbiornika retencyjnego na terenie Parku Miejskiego (projekt 2.)
Termomodernizacja budynków komunalnych przy ul. Grójeckiej 6 oraz przy ul. Poniatowskiego 16 (projekt 8.)
Przedsięwzięcie I:
Zagospodarowanie parku miejskiego wraz z terenami przykościelnymi (projekt 4.1.)
Przebudowa Placu Piłsudskiego z częścią ul. Nowy Rynek (projekt 11.)
Podłączenie nieruchomości w ul. Grójeckiej i Zarzecznej do sieci kanalizacji sanitarnej (projekt 3.)
Przedsięwzięcie I:
Przebudowa ulicy Zarzecznej (projekt 7.)
Rozbudowa i termomodernizacja budynku przy ul. Brzoskwiniowej (projekt 5.)
Przedsięwzięcie I:
Przebudowa ulicy Brzoskwiniowej (projekt 6.)
Termomodernizacja budynku Mszczonowskiego Ośrodka Kultury (projekt 11)
Przedsięwzięcie II:
Zainstalowanie nowego sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego w budynku Mszczonowskiego Ośrodka Kultury (projekt 11.1)

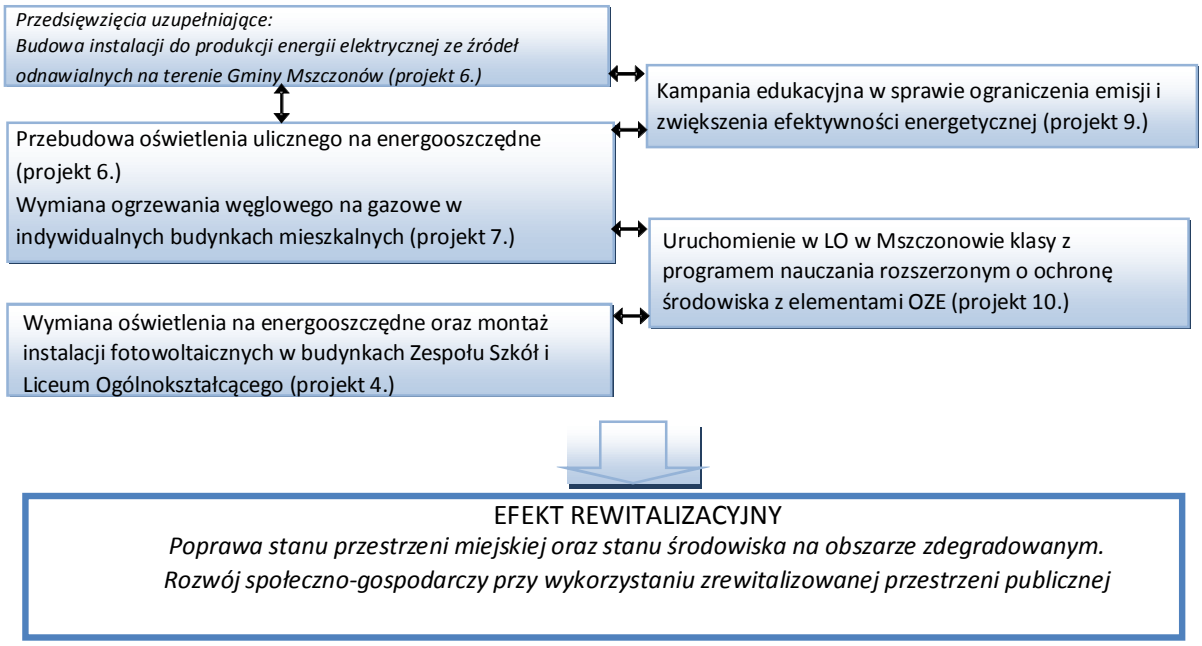
Przedsięwzięcia uzupełniające:
Budowa instalacji do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Mszczonów (projekt 6.)
Kampania edukacyjna w sprawie ograniczenia emisji i zwiększenia efektywności energetycznej (projekt 9.)
Przebudowa oświetlenia ulicznego na energooszczędne (projekt 6.)
Wymiana ogrzewania węglowego na gazowe w indywidualnych budynkach mieszkalnych (projekt 7.)
Uruchomienie w LO w Mszczonowie klasy z programem nauczania rozszerzonym o ochronę środowiska z elementami OZE (projekt 10.)
Wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach Zespołu Szkół i Liceum Ogólnokształcącego (projekt 4.)
EFEKT REWITALIZACYJNY
Poprawa stanu przestrzeni miejskiej oraz stanu środowiska na obszarze zdegradowanym.
Rozwój społeczno-gospodarczy przy wykorzystaniu zrewitalizowanej przestrzeni publicznej

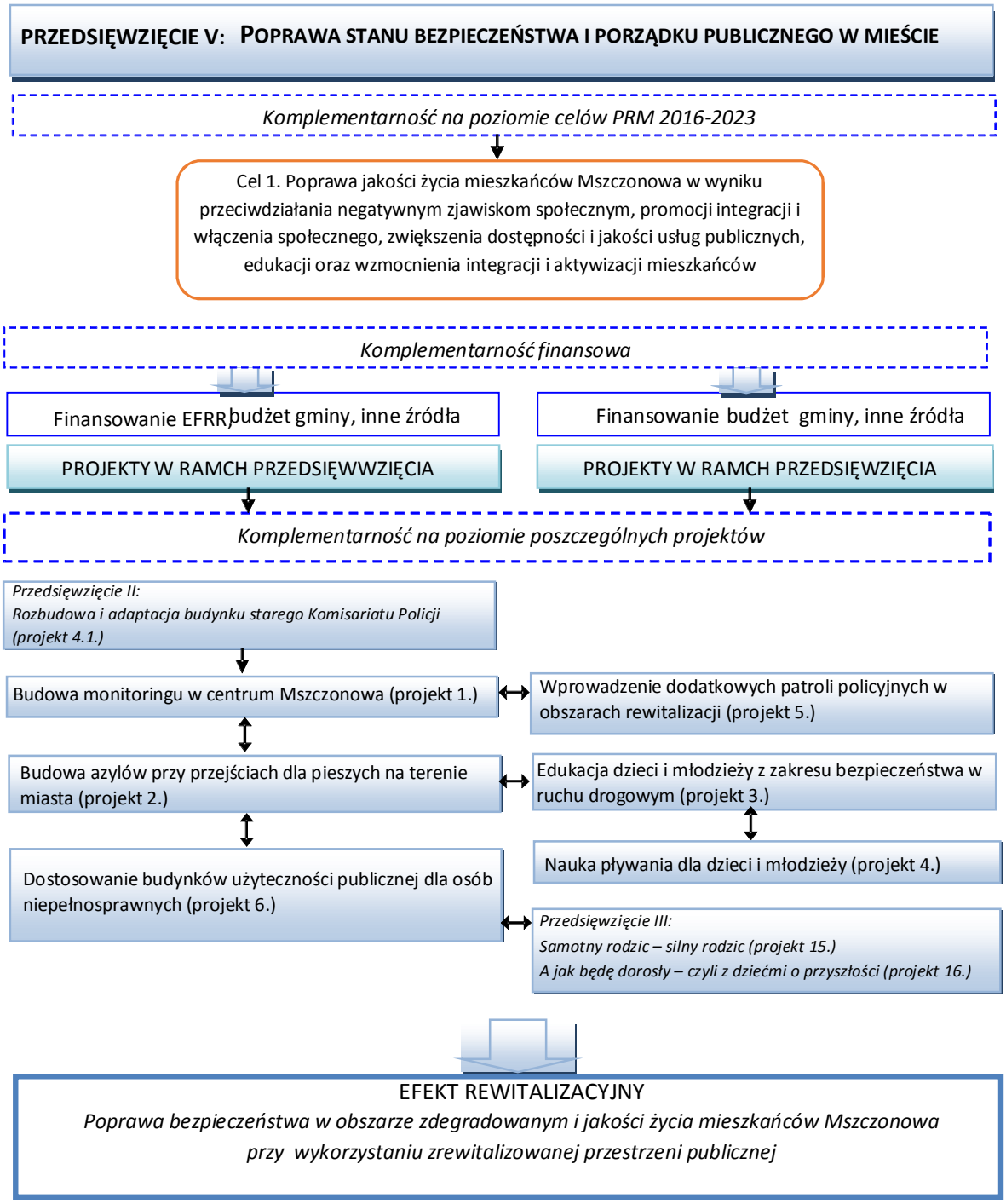
PRZEDSIĘWZIĘCIE V: POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W MIEŚCIE
Komplementarność na poziomie celów PRM 2016-2023
Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców
Komplementarność finansowa
Finansowanie EFRR, budżet gminy, inne źródła
Finansowanie budżet gminy, inne źródła
PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWWZIĘCIA
PROJEKTY W RAMCH PRZEDSIĘWZIĘCIA
Komplementarność na poziomie poszczególnych projektów
Przedsięwzięcie II:
Rozbudowa i adaptacja budynku starego Komisariatu Policji (projekt 4.1.)
Budowa monitoringu w centrum Mszczonowa (projekt 1.)
Wprowadzenie dodatkowych patroli policyjnych w obszarach rewitalizacji (projekt 5.)
Budowa azylów przy przejściach dla pieszych na terenie miasta (projekt 2.)
Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym (projekt 3.)
Nauka pływania dla dzieci i młodzieży (projekt 4.)
Dostosowanie budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych (projekt 6.)
Przedsięwzięcie III:
Samotny rodzic – silny rodzic (projekt 15.)
A jak będę dorosły – czyli z dziećmi o przyszłości (projekt 16.)
EFEKT REWITALIZACYJNY
Poprawa bezpieczeństwa w obszarze zdegradowanym i jakości życia mieszkańców Mszczonowa przy wykorzystaniu zrewitalizowanej przestrzeni publicznej

8.4. Partnerstwo i partycypacja społeczna

Zasada partnerstwa społecznego to formuła, która została przyjęta w całym procesie przygotowania i realizacji PRM. Wyrazem tej zasady były między innymi przeprowadzone konsultacje społeczne projektu Diagnozy oraz przygotowywanego projektu PRM.
Konsultacje społeczne Diagnozy zostały rozpoczęte ogłoszeniem Obwieszczenia Burmistrza Mszczonowa w dniu 19.04.2016r. i trwały do dnia 20.05.2016r. Obwieszczenie zostało umieszczone na stronach internetowych www.bip.mszczonow.pl oraz www.mszczonow.pl również z projektem Diagnozy, zaś wersje papierowe udostępnione zostały w pokoju Nr 21 Urzędu Miejskiego. Zostały wykonane plakaty z pełną wersją Obwieszczenia i wywieszone na terenie miasta w miejscach często uczęszczanych przez mieszkańców.
Również w dniu 19.04.2016r. na w/w stronach internetowych Burmistrz umieścił apel do mieszkańców Mszczonowa o aktywny udział w prowadzonych konsultacjach.
W tym samym dniu Burmistrz wystąpił pisemnie do 21 instytucji i stowarzyszeń działających na terenie miasta z załączoną płytą CD zawierającą Obwieszczenie, projekt Diagnozy i wzór ankiety do wypełnienia z jednoczesnym zaproszeniem na spotkanie w dniu 27.04.2016r.
W Obwieszczeniu zostały ustalone trzy formy prowadzenia konsultacji:

1) Zbieranie uwag i wniosków do projektu Diagnozy zarówno w postaci elektronicznej jak i papierowej;
2) Wypełnienie ankiety, której wzór został udostępniony zarówno w wersji elektronicznej jak i papierowej. Udostępniono w wersji papierowej tysiąc ankiet w Urzędzie Miejskim, w szkołach gminnych i powiatowych na terenie miasta;
3) Spotkania z interesariuszami rewitalizacji, które odbyły się odpowiednio:

- 27.04.2016r. o godz. 19.00 w MOK dla wszystkich mieszkańców miasta,
- 12.05.2016r. o godz. 18.00 w MOK dla mieszkańców osiedli Dworcowa I, II i III,
- 17.05.2016r. o godz. 17.00 w Sali Ochotniczej Straży Pożarnej dla mieszkańców okolic placu Piłsudskiego i ul. Nowy Rynek.

Wyznaczony został na dzień 20.05.2016r. nieprzekraczalny termin składania uwag, wniosków i wypełnionych ankiet.
Burmistrz Mszczonowa rozpatrzył złożone uwagi i wnioski wynikające z ankiet oraz w dniu 17.06.2016r. umieścił informację o rozpatrzeniu uwag na w/w stronach internetowych, zaś w wersji papierowej w pokoju Nr 21 Urzędu Miejskiego.
Powyższa informacja stanowi załącznik nr 2 do PRM.

Uwzględniając zgłoszone uwagi, wnioski i propozycje, Zespół, powołany Zarządzeniem Burmistrza Nr 3/16 z dnia 27.01.2016r., opracował wstępną propozycję przedsięwzięć do realizacji w PRM. Burmistrz Mszczonowa w dniu 13.07.2016r. pisemnie zaprosił przedstawicieli instytucji i stowarzyszeń do udziału w pracach poszerzonego Zespołu.
Do udziału w pracach, poza już funkcjonującymi członkami Zespołu, zostali zgłoszeni przedstawiciele:

a) Rady Miejskiej w Mszczonowie
b) Cechu Rzemiosła i Przedsiębiorczości
c) Parafii p.w. św. Jana Chrzciciela w Mszczonowie
d) Klubu Sportowego „Mszczonowianka”
e) Spółdzielni Mieszkaniowej w Mszczonowie
f) Wspólnoty Mieszkaniowej „Poniatowskiego”
g) Wspólnoty Mieszkaniowej „Keramzyt”
h) Klubu Seniora „Złota Jesień”
i) Mszczonowskiego Stowarzyszenia Historycznego

j) Powiatu Żyrardowskiego
k) Stowarzyszenia Dzieci i Opiekunów Osób Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka”
l) Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów
m) Związku Harcerstwa Polskiego

Uczestnictwo w pracach poszerzonego Zespołu będzie obejmowało doradztwo i wyrażanie opinii na etapie przygotowania, realizacji i oceny PRM. Pierwsze spotkanie członków poszerzonego Zespołu odbyło się w dniu 22.07.2016r. o godz. 9.00 w Urzędzie Miejskim. Nowym członkom Zespołu została udostępniona Diagnoza, wstępna lista przedsięwzięć do realizacji w opracowywanym PRM oraz Informacja o rozpatrzeniu przez Burmistrza uwag w celu zapoznania się i wyrażenia opinii. Drugie spotkanie odbyło się w dniu 01.09.2016r. o godz. 13.00 w Urzędzie Miejskim. W trakcie dyskusji zgłoszono propozycję aby na terenie rekreacyjnym osiedla Dworcowa III zrealizować budowę szaletu publicznego obsługującego jednocześnie osoby przebywające na terenie rekreacyjnym, jak i osoby przebywające na targowisku miejskim. Propozycja ta została przez Zespół przyjęta. Zespół zaakceptował przekazaną listę przedsięwzięć do realizacji w PRM.

W międzyczasie pracownicy Urzędu Miejskiego wspólnie z ekspertami NBO-LED opracowywali wstępna wersję PRM. Wstępna wersja po opracowaniu została przekazana do konsultacji wszystkim członkom poszerzonego Zespołu w dniu 14.11.2016r. W tym samym dniu ukazało się obwieszczenie Burmistrza o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu PRM. Spotkanie z interesariuszami zostało ustalone na dzień 21.11.2016r. o godz. 18.30 w Sali Kinowej MOK. Wyznaczony został na dzień 15.12.2016r. nieprzekraczalny termin składania uwag i wniosków do projektu PRM. Burmistrz Mszczonowa powiadomił również mieszkańców o kolejnych spotkaniach, a mianowicie:

- w dniu 30.11.2016r. o godz. 18.30 w MOKu dla mieszkańców osiedli Dworcowa I, II i III,
- w dniu 06.12.2016r. w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego dla mieszkańców centrum Mszczonowa.

W dniu 24.11.2016r. odbyło się spotkanie poszerzonego Zespołu. Omówiona i zaakceptowana została sprawa włączenia do projektów PRM zadania pn. „Termomodernizacja budynku MOK”. Przedstawicielka Wspólnoty Mieszkaniowej KERAMZYT wnioskowała o wykreślenie z PRM projektu pn. „Wieczór z Halloween”. Zdania pozostałych członków Zespołu były podzielone w tej sprawie. Dyskutowano również nad poprawą bezpieczeństwa układu komunikacyjnego przy budynkach Szkoły Podstawowej i Gimnazjum. Członkowie Zespołu jednogłośnie zaopiniowali pozytywnie projekt PRM.

Burmistrz Mszczonowa rozpatrzył złożone uwagi i wnioski do projektu PRM oraz w dniu 23.12.2016r. umieścił informację o rozpatrzeniu uwag na stronach internetowych Gminy, a w wersji papierowej w pokoju nr 21 Urzędu Miejskiego.

Powyższa informacja stanowi załącznik nr 4 do PRM.

IX. Ramy finansowe

W ramach PRM przewiduje się realizację 5 głównych przedsięwzięć i wielu różnych głównych projektów rewitalizacyjnych o łącznej szacunkowej wartości 58.461.400,00 zł.

Na tę wartość składa się:

- dofinansowanie z EFRR w kwocie 35.061.600,00 zł
- dofinansowanie z EFS w kwocie 4.067.200,00 zł
- dofinansowanie z budżetu państwa w kwocie 6.517.770,00 zł
- środki z budżetu Gminy w kwocie 4.699.680,00 zł
- środki z budżetu Powiatu 292.500,00 zł
- środki prywatne w kwocie 2.422.650,00 zł
- finansowanie w ramach PPP w kwocie 5.400.000,00 zł

X. System realizacji (struktura organizacyjna)

Wdrażanie PRM wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja PRM wiązać się będzie z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania, a także monitoring i ocenę PRM. Głównym zadaniem organów Gminy Mszczonów w zarządzaniu PRM jest jego ukierunkowanie, uchwalenie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia lokalnej strategii rozwoju. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji PRM dla sprawnego współdziałania z pozostałymi instrumentami rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

We wdrożenie PRM będą zaangażowane następujące podmioty:

- Urząd Miejski w Mszczonowie,
- Jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Mszczonowie,
- Mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- Przedsiębiorstwa działające w obszarze rewitalizacji
- Organizacje pozarządowe ora inne podmioty prowadzące działalności o charakterze społecznym,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa i wspólnoty mieszkaniowe,
- Instytucje kultury
- Starostwo Powiatowe w Żyrardowie

Wdrożeniem i realizacją PRM będzie Zespół powołany Zarządzeniem Burmistrza Mszczonowa Nr 3/16 z dnia 27 stycznia 2016r., w skład którego wchodzą przedstawiciele Urzędu Miejskiego oraz dyrektorzy/kierownicy gminnych jednostek organizacyjnych i instytucji kultury. Do prac w Zespole zostali zaproszeni przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców i wspólnot mieszkaniowych. Poszerzony Zespół będzie odpowiedzialny za ocenę postępu realizacji oraz wdrażania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Obsługę administracyjną Zespołu zapewni Wydział Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego. Włączenie pracowników w/w komórki organizacyjnej w struktury Zespołu związane jest z faktem, iż Wydział ten będzie zaangażowany w realizację wielu projektów rewitalizacyjnych. Do jego zadań należą sprawy związane z realizacją projektów inwestycyjnych, planowaniem przestrzennym oraz gospodarką nieruchomościami.

Nadzór nad realizacją projektów, dla których instytucją wdrażającą jest Urząd Miasta lub jego jednostki organizacyjne sprawuje Burmistrz Miasta. Nadzór nad kwestiami finansowymi w tych projektach sprawuje Skarbnik, który kontrasygnuje wszystkie dokumenty. System wdrażania osadzony będzie w strukturze Urzędu Miasta. Osobami odpowiedzialnymi za realizację zadań będą naczelnicy odpowiednich wydziałów lub dyrektorzy/kierownicy gminnych jednostek organizacyjnych.

PRM podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej przez Burmistrza

Aktualizacja PRM może być dokonywana:

- w odniesieniu do przedsięwzięć i projektów przewidzianych do realizacji w okresie programowania – raz do roku (z aktualizacją WPF w razie potrzeby),
- w odniesieniu do diagnozy stanu obszaru przeznaczonego do rewitalizacji –nie rzadziej niż raz na 4 lata,
- w zakresie pozostałych planowanych działań – w zależności od potrzeb.

Aktualizację PRM zatwierdza Rada Miasta na wniosek Burmistrza. Zmiana PRM następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany.

Harmonogram działań podejmowanych w ramach wdrożenia PRM będzie przedstawiał się następująco:

1) Opracowanie i uchwalenie PRM – 2016r.,
2) Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych – 2016 – 2023r.,

3) Monitoring i ocena stopnia realizacji PRM – 2018-2024r. (ocena będzie następowała corocznie w I kwartale kolejnego roku i będzie obejmowała zarówno całość działań wykonanych w roku poprzednim jak również od początku wdrażania PRM),
4) Aktualizacje PRM - 2018 -2023
5) Ewaluacja pośrednia wdrożenia PRM – 2020r,
6) Ewaluacja końcowa wdrożenia PRM – 2024r.

XI. Monitoring

W celu zapewnienia prawidłowości realizacji PRM konieczne jest zastosowanie systemu monitorowania postępów. Monitorowanie polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Analiza danych ilościowych i jakościowych umożliwi odpowiednio wczesne wykrywania niezgodności, a także umożliwi prewencję możliwych do przewidzenia komplikacji.
Monitoring PRM rewitalizacji będzie dokonywany co do zasady raz w roku. Jednostką odpowiedzialną za ten proces będzie Wydział Rozwoju Gospodarczego funkcjonujący w strukturach Urzędu Miejskiego w Mszczonowie i będzie odbywał się przy ścisłej współpracy z Zespołem . Kontrola poprawności procesu rewitalizacji będzie odbywać się poprzez monitorowanie efektów i celów założonych we wdrażanych projektach. Zespół będzie odpowiedzialny za przygotowanie rocznego sprawozdania z monitoringu PRM. Wszystkie podmioty, których propozycje projektów rewitalizacyjnych, zostały wpisane do PRM, będą zobligowane do dostarczenia w określonym terminie informacji nt. stanu realizacji zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych oraz uzyskanych efektów.
System monitoringu PRM ukierunkowany jest na realizację celu społeczno-gospodarczego rewitalizacji Mszczonowa i wzrostu pozycji gospodarczej i znaczenia Mszczonowa, jako coraz bardziej nowoczesnego i funkcjonalnego ośrodka miejskiego. Podstawowym narzędziem monitorowania realizacji *PRM* będą wskaźniki rewitalizacji. Dla wszystkich wskaźników odnoszących się do analizy obszarów rewitalizacji przyjęto sposób pomiaru zakładający roczną częstotliwość pomiaru, określenie wartości bazowej (wyjściowej) oraz docelowej. Ponadto wskazano źródło danych dla każdego ze wskaźników. Monitoring dotyczyć będzie postępu jakościowego i ilościowego oraz ograniczenia rozmiarów zidentyfikowanych problemów społecznych.

Do potrzeb monitorowania stanu realizacji PRM przyjęto poniższe wskaźniki, które będą badane w ujęciu rocznym:

Wskaźnik	Jedn. miary	Wartość bazowa 2016 r.	Wartość docelowa 2023 r.	Źródło danych
Liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystających z pomocy społecznej przypadających na 100 mieszkańców	os.	9,71	9	MOPS
Liczba przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji przypadających na 100 mieszkańców	liczba	1,53	1,4	Policja
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym z obszaru rewitalizacji przypadających na 100 mieszkańców	os.	22,94	22	Urząd Miejski Wydz. SO
Liczba osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji przypadających na 100 mieszkańców	os.	4,6	4,3	PUP

Tabela 1. Wskaźniki realizacji PRM w sferze społecznej

Sfera	Cel rewitalizacji	Przedsięwzięcie realizujące cel	Wskaźniki na poziomie projektów	Numery przedsięwzięć i projektów	Jedn. miary	Wartość bazowa 2016 r.	Wartość docelowa 2023 r.	Źródło danych
Społeczna	**Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców.**	PRZEDSIĘWZIĘCIE I PRZEDSIĘWZIECIE II PRZEDSIĘWZIĘCIE III PRZEDSIĘWZIĘCIE IV PRZEDSIĘWZIĘCIE V	Powierzchnia zrewitalizowanych przestrzeni publicznych	I 1.1. / I 2. / I 3. / I 4.1. / I 5.1. / I 11. /	ha	0	6,0127	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, Wspólnota Keramzyt
			Liczba zmodernizowanych budynków w ramach rewitalizacji	II 1.1. / II 2.1. / II 3.1. / II 4.1. / II 5. / II 9.1. / II 10.1. / II 11.1 / III 1.1 / IV 5. / V 6. /	szt.	0	12	Urząd Miejski
			Liczba projektów społecznych	I 1.2 / I 4.2. / I 4.3. / I 4.4. / I 4.5. / I 4.6. / I 4.7. / I 4.8. / I 4.9. / I 4.10. / I 4.11. / I 5.2. / II 1.4. / II 1.5. / II 2.2. / II 3.2. / II 4.2. / II 4.3. / II 9.2. / II 10.2. / II 11.2. / II 11.3. / II 12. / II 13. / II 14. / II 15. / II 16. / III 1.2. / III 4. / III 6. / III 7. / III 8. / III 9. / III 10. / III 11. / III 12. / III 14. / III 15. / III 16. / IV 10. / V 3. /	szt.	0	43	Urząd Miejski, GCI, MOK, OSiR, Przedszkole Miejskie, Szkoła Podstawowa, MOPS, Gimnazjum, Miejska Biblioteka Publiczna, Starostwo Powiatowe

				V 4. / V 5. /				
			Długość przebudowanych dróg	I 6. / I 7. / I 8. / I 9. / I 10. / II 1.2. / II 1.3. /	km	0	2,32	Urząd Miejski
			Długość zmodernizowanych sieci	II 6. / II 7. / II 8. /	km	0	2,9	Urząd Miejski
			Liczba zamontowanych kamer do monitoringu	V 1. /	szt.	0	10	Urząd Miejski
			Liczba utworzonych nowych miejsc przedszkolnych	II 1.1. /	liczba	0	100	Urząd Miejski
			Liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystających z pomocy społecznej przypadających na 100 mieszkańców	Nd.	os.	9,71	9	MOPS
			Liczba przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji przypadających na 100 mieszkańców	Nd.	liczba	1,53	1,4	Policja
			Liczba osób w wieku poprodukcyjnym z obszaru rewitalizacji przypadających na 100 mieszkańców	Nd.	os.	22,94	22	Urząd Miejski Wydz. SO

Tabela 2. Wskaźniki realizacji PRM w sferze funkcjonalno-przestrzennej

Sfera	Cel rewitalizacji	Przedsięwzięcie realizujące cel	Wskaźniki na poziomie projektów	Numery przedsięwzięć i projektów	Jedn. miary	Wartość bazowa 2016 r.	Wartość docelowa 2023 r.	Źródło danych
Funkcjonalno -przestrzenna	**Cel 2. Rozwój i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.**	PRZEDSIĘWZIĘCIE I PRZEDSIĘWZIECIE II PRZEDSIĘWZIĘCIE III PRZEDSIĘWZIĘCIE IV	Powierzchnia zrewitalizowanych przestrzeni publicznych	I 1.1. / I 2. / I 3. / I 4.1. / I 5.1. / I 11. /	ha	0	6,0127	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, Wspólnota Keramzyt
			Liczba zmodernizowanych budynków w ramach rewitalizacji	II 1.1. / II 2.1. / II 3.1. / II 4.1. / II 5. / II 9.1. / II 10.1. / II 11.1 / III 1.1 / IV 1. / IV 5. / IV 8. / IV 11. / V 6. /	szt.	0	16	Urząd Miejski
			Długość przebudowanych dróg	I 6. / I 7. / I 8. / I 9. / I 10. / II 1.2. / II 1.3. /	km	0	2,32	Urząd Miejski
			Długość zmodernizowanych sieci	II 6. / II 7. / II 8. /	km	0	2,9	Urząd Miejski

Tabela 3. Wskaźniki realizacji PRM w sferze gospodarczej

Sfera	Cel rewitalizacji	Przedsięwzięcie realizujące cel	Wskaźniki na poziomie projektów	Numery przedsięwzięć i projektów	Jedn. miary	Wartość bazowa 2016 r.	Wartość docelowa 2023r .	Źródło danych
Gospodarcza	**Cel 3. Rozwój aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości.**	PRZEDSIĘWZIECIE II PRZEDSIĘWZIĘCIE III	Powierzchnia zrewitalizowanych przestrzeni publicznych	III 2. /	ha	0	18,5	Urząd Miejski
			Liczba zmodernizowanych budynków w ramach rewitalizacji	II 9.1. / III 1.1 /	szt.	0	2	Urząd Miejski
			Liczba projektów społecznych	II 9.2. / III 1.2. / III 4. / III 5. / III 6. / III 7. / III 8. / III 9. / III 10. / III 11. / III 12. / III 15. / III 17. /	szt.	0	13	MOPS, Starostwo Powiatowe, GCI, Urząd Miejski
			Liczba osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji przypadających na 100 mieszkańców	Nd.	os.	4,6	4,3	PUP
			Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw	Nd.	szt.	0	3	Urząd Miejski

Tabela 4. Wskaźniki realizacji PRM w sferze środowiskowej

Sfera	Cel rewitalizacji	Przedsięwzięcie realizujące cel	Wskaźniki na poziomie projektów	Numery przedsięwzięć i projektów	Jedn. miary	Wartość bazowa 2016 r.	Wartość docelowa 2023 r.	Źródło danych
Środowisko-wa	**Cel 4. Poprawa stanu środowiska naturalnego i racjonalne korzystanie ze środowiska naturalnego przy jego poszanowaniu.**	PRZEDSIĘWZIECIE II PRZEDSIĘWZIĘCIE IV	Długość zmodernizowanych sieci	II 7. / II 8. /	km	0	1,9	Urząd Miejski
			Liczba zmodernizowanych budynków w ramach rewitalizacji	IV 1. / IV 5. / IV 8. / IV 11. /	szt.	0	5	Urząd Miejski
			Liczba projektów społecznych	IV 9. / IV 10. /	szt.	0	2	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe
			Liczba zamontowanych instalacji fotowoltaicznych w obszarze rewitalizacja	IV 1. / IV 4. /	kpl.	0	3	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe
			Liczba wymienionych opraw oświetleniowych na energooszczędne w obszarze rewitalizacji	IV 6. /	szt.	0	56	Urząd Miejski Wydz. GG
			Liczba zlikwidowanych pieców węglowych	IV 7. /	szt.	0	50	Urząd Miejski Wydz. GG

XII. Zakończenie

Dla PRM przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Obwieszczeniem z dnia 26.02.2016r. Burmistrz Mszczonowa poinformował o przystąpieniu do jej przeprowadzenia oraz pismami z dnia 26.02.2016r. wystąpił do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o ustalenie zakresu i stopnia szczegółowości opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko dla PRM. Prognoza wraz z projektem PRM została przekazana w dniu 14.11.2016r. do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w celu uzyskania opinii.
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 01.12.2016r. pozytywnie zaopiniował przedstawiony projekt PRM wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 28.11.2016r. pozytywnie zaopiniował przedstawione dokumenty.
W związku z powyższym, obwieszczeniem z dnia 02.12.2016r. Burmistrz Mszczonowa poinformował o wyłożeniu Projektu PRM wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu w terminie do dnia 28.12.2016r. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły uwagi ani wnioski do wydłożonych dokumentów.

XIII. Załączniki

1. Diagnoza sytuacji w Mszczonowie opracowana na potrzeby Programu Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023
2. Informacja podsumowująca przebieg konsultacji społecznych projektu Diagnozy
3. Mapa z zaznaczonymi obszarami wskazanymi do rewitalizacji
4. Informacja podsumowująca przebieg konsultacji społecznych projektu PRM

Załącznik nr 1
do Programu Rewitalizacji Mszczonowa

Diagnoza sytuacji w Mszczonowie opracowana na potrzeby Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023

Mszczonów, maj 2016 r.

Spis treści

WSTĘP 3

I. ANALIZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH W GMINIE MSZCZONÓW 5

1. SFERA SPOŁECZNA 5

1.1. Struktura demograficzna 5

1.2. Główne zjawiska społeczne 7

1.3. Główne problemy zidentyfikowane w sferze społecznej 18

2. SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA 18

2.1. Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego 18

2.2. Zasoby infrastruktury 19

2.3. Główne problemy zidentyfikowane w sferze funkcjonalno-przestrzennej 23

3. SFERA GOSPODARCZA 23

3.1. Przedsiębiorczość 23

3.2. Atrakcyjność inwestycyjna 24

3.3. Turystyka 25

3.4. Główne problemy zidentyfikowane w sferze gospodarczej 27

4. SFERA ŚRODOWISKOWA 27

4.1. Surowce naturalne 27

4.2. Jakość powietrza 27

4.3. Ochrona środowiska 28

4.4. Główne problemy zidentyfikowane w sferze środowiskowej 28

5. WYNIKI ANALIZY ZJAWISK KRYZYSOWYCH W GMINIE MSZCZONÓW 28

II. WYZNACZENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH NA TERENIE MIASTA 30

1. Wyznaczenie jednostek urbanistycznych 30

2. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych 34

III. WYZNACZENIE PODOBSZARÓW WSKAZANAYCH DO REWITALIZACJI 47

WSTĘP

Gmina Mszczonów jest gminą miejsko-wiejską. Gminę zamieszkuje 11.335 mieszkańców, w tym 6.289 zamieszkuje na obszarze miasta, a 5.046 na obszarach wiejskich. Gmina jest położona w centralnej Polsce w województwie mazowieckim, w powiecie żyrardowskim. Siedzibą tej miejsko-wiejskiej gminy jest miasto Mszczonów. Mszczonów graniczy z następującymi gminami: Puszcza Mariańska, Radziejowice, Żabia Wola, Pniewy, Błędów, Biała Rawska i Kowiesy.
Gmina Mszczonów zajmuje powierzchnię 151,9 km^2, z czego obszar miasta zajmuje powierzchnię 8,56 km^2, zaś obszary wiejskie 143,34 km^2. Obszary wiejskie obejmują 67 wsi skupionych w 34 sołectwach.
Mszczonów jest położony na skrzyżowaniu drogi ekspresowej S8 (część trasy europejskiej E67) z drogą krajową nr 50, ok 18 km od autostrady A2.
Przez teren gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne:

- drogowe: Warszawa – Katowice, droga ekspresowa S8, stanowiąca część trasy północ-południe oraz droga krajowa nr 50, szlak tranzytowy wschód-zachód (trasa międzynarodowa),
- kolejowe: Centralna Magistrala Kolejowa stanowiąca część trasy północ-południe oraz trasa kolei towarowej wschód – zachód CE 20 (Słubice – Terespol).
- lotnicze: odległość ok. 40 km od lotniska Chopina w Warszawie (Warszawa-Okęcie)

Geograficznie teren miasta i gminy leży na Nizinie Mazowieckiej w Kotlinie Warszawskiej.
Na obszarze gminy biorą swój początek następujące rzeczki: Okrzesza, Pisia - Gągolina, Jeziorka, Korabiewka.
Gmina Mszczonów położona jest między Łodzią, a Warszawą. Od Warszawy dzielą ją ok. 45 km, natomiast od Łodzi ok. 90 km. Gmina Mszczonów, z ośrodkiem gminnym w Mszczonowie położona jest około 70 km na południowy wschód od geograficznego środka Polski w obrębie tzw. DUO – POLIS, czyli aglomeracji warszawsko-łódzkiej. Administracyjnie należy do powiatu Żyrardowskiego i województwa mazowieckiego, leżąc przy jego zachodnio-południowych granicach. Gmina graniczy bezpośrednio z województwem łódzkim. Mszczonów na mapie regionu jest ważnym węzłem komunikacyjnym i znajduje się na 57 miejscu w regionie pod względem liczby mieszkańców (na 86 wszystkich miast w woj. mazowieckim - stan na 31 grudnia 2014). Mszczonów należy do grupy miast z liczbą ludności od 5 do 10 tysięcy. Jest to grupa polskich miast stanowiąca jedną trzecią wszystkich miast w kraju. Miasto Mszczonów jest dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem logistyczno-przemysłowym, ale również turystycznym. Na rozwój tego potencjału wpływa korzystna lokalizacja gminy, szczególnie bliska odległość i bardzo dobre skomunikowanie z aglomeracją warszawską. Położenie, ale również walory środowiskowe, wpływają na atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Mapa 1. Gmina Mszczonów: Miasto Mszczonów i tereny wiejskie

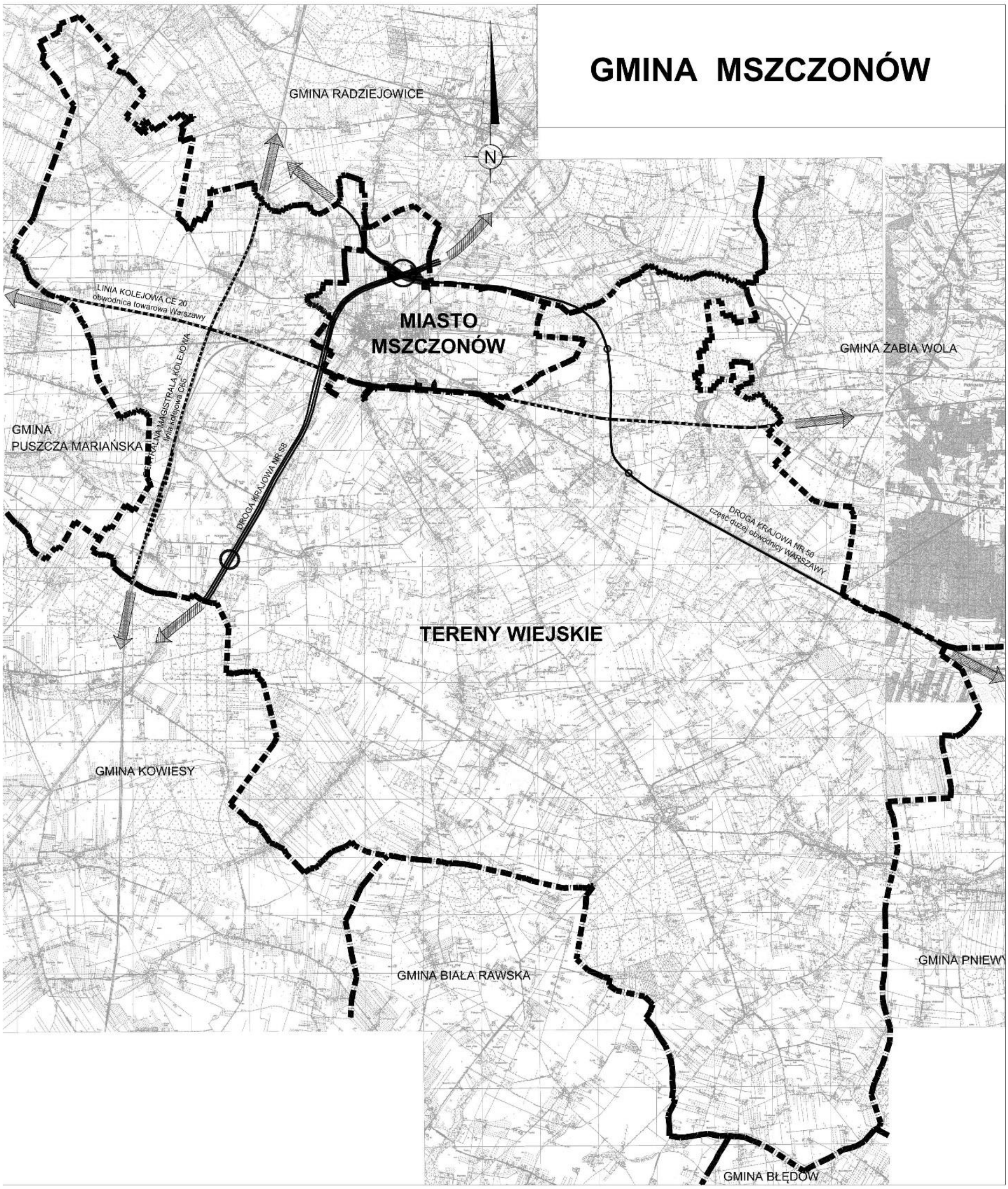

I. ANALIZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH W GMINIE MSZCZONÓW

W Gminie Mszczonów, jako gminie miejsko-wiejskiej można wyróżnić 2 jednostki przestrzenne: Miasto Mszczonów i obszar wiejski, który obejmuje 67 wsi. Powierzchnia gminy charakteryzuje się dużą koncentracją ludności w mieście oraz dużym rozproszeniem na obszarze wiejskim. Uwzględniając powierzchnie obydwu jednostek oraz ludność zamieszkującą te jednostki można stwierdzić, że gęstość zaludnienia na obszarze miasta wynosi 734,7 osób na 1 km 2, zaś na obszarze wiejskim 35,2 osób na 1 km^2. Obszar wiejski zajmuje 94,4% obszaru całej gminy, a zamieszkuje go zaledwie 44,5% ogółu mieszkańców.
Analizą zostało objęte występowanie zjawisk problemowych w sferze społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej w obydwu ww. jednostkach przestrzennych.

1. SFERA SPOŁECZNA

1.1. Struktura demograficzna

Według danych Urzędu Miejskiego w Mszczonowie, na koniec 2015 roku, gminę zamieszkiwało 11 335 osób (w tym miasto 6289 osób, natomiast obszary wiejskie 5046 osób). W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek liczby mieszkańców o 26 osób, w tym w mieście o 21 osób, a na terenach wiejskich tylko o 5 osób. Powolny spadek liczby ludności obserwuje się od kliku lat. Analizując dane dotyczące liczby ludności gminy na przestrzeni ostatnich lat należy założyć, że liczba mieszkańców gminy w najbliższych latach nie ulegnie większym wahaniom. Na stabilizację liczby ludności ma wpływ przede wszystkim bliskość Warszawy oraz aktywna polityka władz gminy w zakresie przyciągania do Mszczonowa nowych inwestorów. Tereny całej gminy stają się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania i migracji ludności. Tendencja ta pozwala założyć, że w prognozowanym okresie liczba mieszkańców gminy nie ulegnie znacznemu zmniejszeniu.
Porównując liczbę ludności miasta do jego powierzchni widzimy, że zagęszczenie ludności wynosi 734,7 os/km^2, zaś na terenach wiejskich tylko 35,2 os/km^2.
Należy również zauważyć, że na 67 miejscowości wiejskich w gminie tylko jedna miejscowość – Osuchów miała 343 mieszkańców, 3 miejscowości zamieszkiwane były przez powyżej 200 mieszkańców, 12 miejscowości z liczbą mieszkańców od 100 do 200, a aż 51 miejscowości miało poniżej 100 mieszkańców, w tym 37 poniżej 55 mieszkańców. Świadczy to o wysokim rozproszeniu mieszkańców na dużym obszarze wiejskim.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w gminie Mszczonów w latach 2010-2015 wg wieku

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba mieszkańców					
ogółem	11429	11463	11384	11361	11335
miasto	6345	6370	6332	6310	6289
wieś	5084	5093	5052	5051	5046
Wiek 0-2					
ogółem	417	398	376	371	358
miasto	220	220	211	193	185
wieś	197	178	165	178	173
Wiek 3-6					
ogółem	458	506	514	547	544
miasto	237	265	261	288	289
wieś	221	241	253	259	255
Wiek 7-18					
ogółem	1621	1569	1508	1447	1430
miasto	810	778	762	731	727
wieś	811	791	746	716	703

Wiek 19-60 kobiety, 19-65 mężczyźni					
ogółem	7193	7171	7114	7081	7049
miasto	4138	4101	4037	3990	3946
wieś	3055	3070	3077	3091	3103
Wiek powyżej 60 kobiety, powyżej 65 mężczyźni					
ogółem	1740	1819	1872	1915	1954
miasto	940	1006	1061	1108	1142
wieś	800	813	811	807	812

Źródło: Dane z Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Mszczonowie

Warto również zauważyć, że zmienia się struktura wiekowa mieszkańców. Przybywa osób w wieku poprodukcyjnym. Obecnie gminę zamieszkuje prawie 17,24% osób w wieku poprodukcyjnym, w tym 10,08% na terenie miasta Mszczonowa, a 7,16% na terenach wiejskich. W ciągu ostatnich 5 lat liczba osób w wieku poprodukcyjnym w mieście Mszczonowie wzrosła o ponad 21,49%, a na terenach wiejskich tylko o 1,5%. Udział w mieście tych osób w ich ogólnej liczbie w gminie wynosi 58,4%. W mieście wzrasta liczba osób, które będą wymagały opieki. Z taką tendencją mamy do czynienia w całym kraju. W planowaniu strategicznym należy przewidzieć zbudowanie portfela usług dla tej grupy osób.

Rysunek 1. Mieszkańcy gminy Mszczonów wg wieku (stan na 31.12.2015)

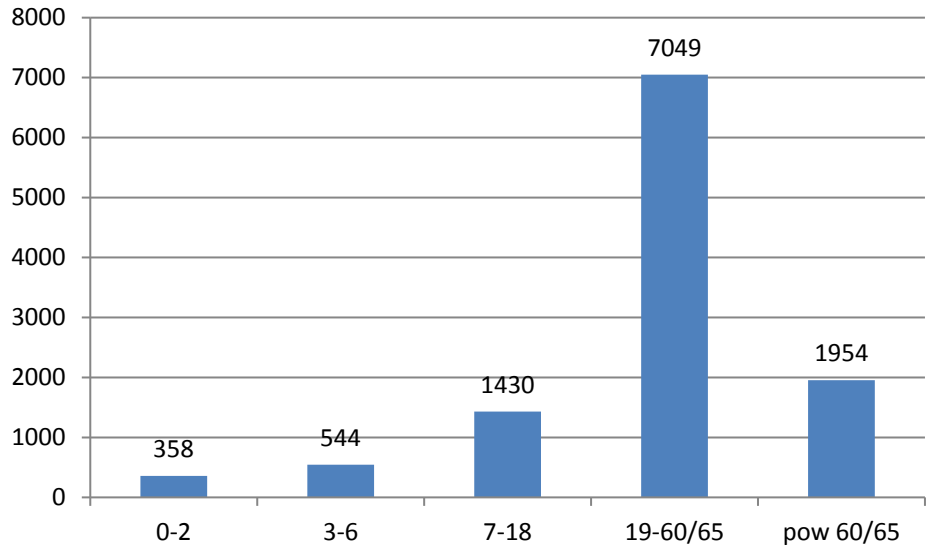

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Mszczonowie

Skutki starzejącego się społeczeństwa odczuwalne będą w wielu dziedzinach życia społecznego i gospodarczego miasta i gminy. Pod względem procesu starzenia się społeczeństwa w Mszczonowie obserwujemy te same trendy, co w powiecie żyrardowskim i kraju. Wraz ze wzrostem liczby osób w wieku 60/65+ rośnie zapotrzebowanie na usługi związane z opieką nad osobami starszymi, w tym na usługi zdrowotne/rehabilitacyjne. Z drugiej jednak strony wzrost zapotrzebowania na usługi rehabilitacyjne może być szansą dla dynamicznego rozwoju np. turystyki zdrowotnej na terenie gminy[1]. Warto podkreślić, że miasto ma potencjał do tego, aby zbudować ofertę w tym zakresie, skierowaną do seniora z terenu gminy, kraju i UE.

[1]Źródło: Prognoza ludności dla województwa mazowieckiego na lata 2014–2050, GUS, http://warszawa.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/ludnosc/prognoza-ludnosci-dla-wojewodztwa-mazowieckiego-na-lata-20142050,6,1.html

Tabela 2. Urodzenia i zgony w gminie Mszczonów w latach 2010-2015

	urodzenia	zgony
2010	154	134
2011	142	129
2012	145	95
2013	117	134
2014	144	147
2015	113	118

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Tabela 3. Urodzenia i zgony w podziale na miasto i wieś w 2015 roku

Rok 2015		
	urodzenia	zgony
miasto	61	62
wieś	52	56
razem	113	118

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

W 2015 roku w gminie Mszczonów odnotowano 113 urodzeń, o 31 mniej niż rok wcześniej. Do 2012 roku gmina mogła się pochwalić dodatnim przyrostem naturalnym. Od 3 lat z uwagi na dużą liczbę zgonów odnotowuje się ujemny przyrost naturalny, przy w miarę stabilnej liczbie urodzeń. Według danych
z Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Mszczonowie w 2015 roku odnotowano po raz kolejny ujemny przyrost naturalny (Tabela 3). Według prognoz demograficznych GUS (do 2035 roku) liczba mieszkańców w całym powiecie w wieku produkcyjnym będzie stopniowo spadać. Utrzymujące się negatywne tendencje demograficzne (wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym) przełożą się na wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego.

1.2. Główne zjawiska społeczne

1.2.1. Bezrobocie

Bezrobocie to dla każdej jednostki samorządu terytorialnego jeden z najtrudniejszych do rozwiązania problemów społeczno-gospodarczych. W dłuższej perspektywie czasu szczególnie dotkliwe mogą być jego skutki społeczne. W związku z powyższym działania mające na celu ograniczenie skali bezrobocia powinny stanowić jeden z głównych priorytetów jednostek samorządowych. Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie liczba bezrobotnych w gminie Mszczonów zarejestrowanych na dzień 31.12.2015r. wyniosła 434 osób i była niższa o 52 osoby od liczby zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2014 r. Na koniec 2015r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim wyniosło 8,4%, w powiecie Żyrardowskim 14%[2]. Średnia w tym samym okresie dla Polski to 9,8%. W gminie Mszczonów w 2015 roku mieszkało 11,65 % wszystkich bezrobotnych z terenu powiatu (w powiecie 3724 bezrobotnych).
W grudniu 2015 roku w odniesieniu do poprzedniego miesiąca największy wzrost bezrobocia odnotowano w gminie Mszczonów (9,0%). Wzrost liczby bezrobotnych spowodowany był większym napływem do bezrobocia (13,4%), niż odpływem z bezrobocia (10,9%)[3]. 52,5% wszystkich osób bezrobotnych stanowią mieszkańcy miasta Mszczonowa.
Do podejmowania efektywnych działań służących skutecznej promocji zatrudnienia, niezbędna jest obserwacja procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy, w tym prowadzenie listy zawodów

[2]Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie, http://bip.pup-zyrardow.pl/ oraz http://warszawa.stat.gov.pl/
[3] Źródło: www.pup-zyrardow.pl

deficytowych i nadwyżkowych, a także bieżący monitoring potrzeb kadrowych lokalnych pracodawców. Gmina od wielu lat prowadzi aktywną politykę w zakresie walki z bezrobociem. Na jej terenie działa Gminne Centrum Informacji (GCI), którego jednym z głównych zadań jest zapobieganie bezrobociu poprzez informację zawodową i aktualną analizę rynku pracy. GCI realizuje w tym zakresie wiele zadań, do których najważniejsze należą:

- analiza struktury bezrobotnych
- przyjmowanie ofert pracy od pracodawców
- przekazywanie aplikacji personalnych
- konsultacje nt. rynku pracy, przeglądanie ofert pracy, weryfikację aktualności ofert
- przygotowanie aplikacji personalnych.

Tabela 4. Bezrobocie w gminie Mszczonów w latach 2010-2015

obszar	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Mszczonów	413	395	446	522	486	434
w tym: długotrwale bezrobotni	186	176	204	239	262	245

Źródło danych: Opracowanie własne na postawie danych PUP w Żyrardowie

Rysunek 2. Liczba bezrobotnych w gminie Mszczonów w poszczególnych miesiącach lata 2013 - 2015

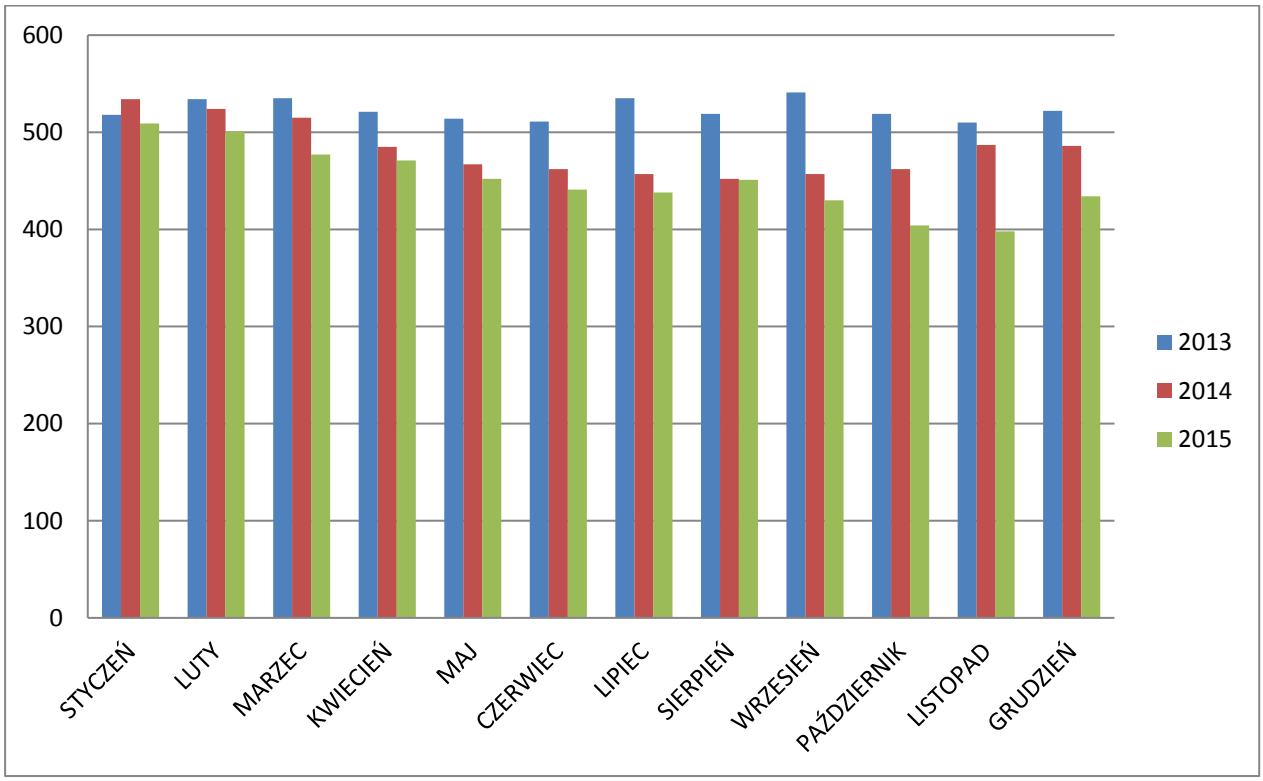

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie / PUP w Żyrardowie

Tabela 5. Bezrobotni w podziale na wiek oraz płeć (stan na 31.12.2015)

obszar	Ogólna liczba bezrobotnych	Długotrwale	Wiek do-30	Wiek 31 – 50	Wiek 50 +	płeć	
						K	M
Ogółem Gmina	434	245	142	191	101	221	213
miasto Mszczonów	228	118	61	135	32	119	109
wieś	206	127	81	56	69	102	104

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie

Jak wynika z Tabeli 5 udział liczby bezrobotnych w mieście w stosunku do ogólnej ich liczby w gminie wynosi 52,5%. Udział długotrwale bezrobotnych jest większy na terenach wiejskich i wynosi 51,8%. Również większym udziałem oznaczeni są bezrobotni na wsiach w wieku do 30 lat (57%) i w wieku powyżej 50 lat (68,3%). Jednak bezrobotni w wieku 31-50 lat przeważają znacząco w mieście udziałem 70,7%.

Tabela 6. Bezrobotni w podziale na wykształcenie w latach 2013-2015

wyszczególnienie	LATA								
	2013			2014			2015		
	Gmina	miasto	wieś	Gmina	miasto	wieś	Gmina	miasto	wieś
wyższe	33	24	9	41	33	8	27	17	10
policealne i średnie zawodowe	103	57	46	89	48	41	84	49	35
ogólnokształcące	78	51	27	66	42	24	53	33	20
zasadnicze zawodowe	125	69	56	111	65	46	113	62	51
gimnazjalne i poniżej	183	93	90	179	82	97	157	67	90
RAZEM	522	294	228	486	270	216	434	228	206

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie

Jak wynika z Tabeli 6 udział bezrobotnych na wsi z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wynosi 57,3% w ogólnej liczbie tej grupy. W pozostałych grupach wykształcenia udział bezrobotnych w mieście kształtuje się pomiędzy 54,9% a 63%.

Tabela 7. Liczba bezrobotnych w gminie Mszczonów w poszczególnych miesiącach w latach 2013-2016

OGÓLNA LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE MSZCZONÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH				
	2013	**2014**	**2015**	**2016**
STYCZEŃ	518	534	509	471
LUTY	534	524	501	
MARZEC	535	515	477	
KWIECIEŃ	521	485	471	
MAJ	514	467	452	
CZERWIEC	511	462	441	
LIPIEC	535	457	438	
SIERPIEŃ	519	452	451	
WRZESIEŃ	541	457	430	
PAŹDZIERNIK	519	462	404	
LISTOPAD	510	487	398	
GRUDZIEŃ	522	486	434	

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie / PUP w Żyrardowie

Analiza danych dotyczących bezrobocia w gminie wskazuje na wzrost liczby osób bezrobotnych w miesiącach zimowych – od listopada/grudnia do marca i spadek w miesiącach letnich kwiecień – październik. Ta tendencja wiąże się z okresowymi zmianami liczby dostępnych miejsc pracy oraz aktywnością osób bezrobotnych na rynku pracy, jaką obserwuje Gminne Centrum Informacji. Wraz ze spadkiem bezrobocia zmniejsza się liczba osób zainteresowanych działaniami w kierunku znalezienia zatrudnienia podejmowanymi przez Gminne Centrum Informacji.
Dane PUP w Żyrardowie pokazują, że największy udział wśród bezrobotnych w gminie Mszczonów stanowią kobiety (50,9% ogółu bezrobotnych). Jest to ważny wskaźnik, który należy uwzględniać w planowaniu działań zmierzających do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Należy podkreślić, że spośród wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP zamieszkujących gminę Mszczonów, aż 85,2% (370 osób) pozostawała bez prawa do zasiłku[4]. Najtrudniejszą sytuacje mają osoby z wykształceniem podstawowym i średnim. Jak wskazują dane zamieszczone w Tabeli 7 obserwuje się wzrost bezrobocia na początku roku. W okresie prac sezonowych liczba bezrobotnych ulega zmniejszeniu.

[4] Źródło danych: PUP w Żyrardowie, stan na 31.12.2015r.

Rysunek 3. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Mszczonów na koniec 2013, 2014, 2015 roku

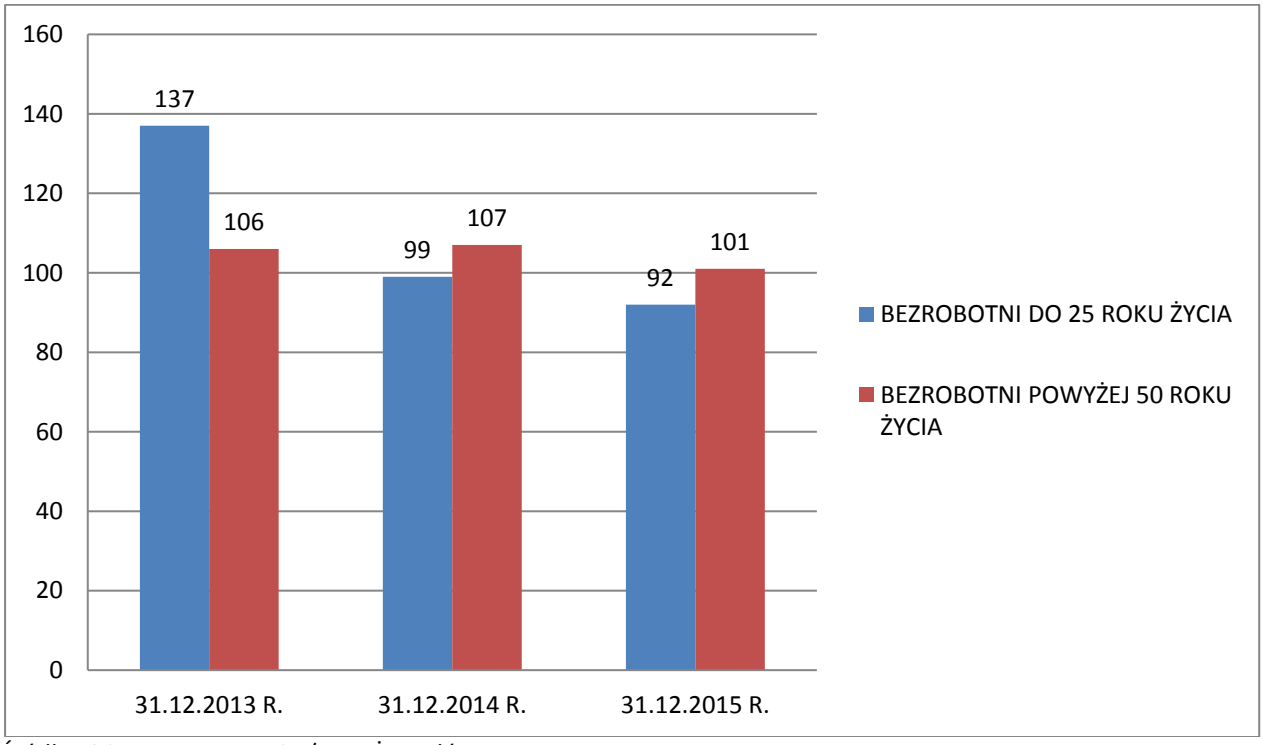

Źródło: GCI w Mszczonowie / PUP Żyrardów

Od kilku lat GCI prowadzi programy wsparcia, które mają przeciwdziałać bezrobociu na terenie gminy. Udziela wsparcia osobom młodym w wejściu na rynek pracy, koordynuje popyt i podaż na rynku pracy poprzez bezpłatne kojarzenie ofert osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia z ofertami pracy przedsiębiorców, prowadzi wsparcie dydaktyczne, doradcze i społeczne.
Dzięki aktywnym działaniom władz gminy obserwuje się spadek liczby bezrobotnych i coraz większą stabilizację na rynku pracy. Niemniej jednak należy podkreślić, że liczba osób bezrobotnych w grupie wiekowej 50+, od dwóch lat pozostaje niemalże na tym samym poziomie. Zjawisko to powinno się uwzględnić przy planowaniu działań związanych z aktywizacją zawodową osób zagrożonych wykluczeniem. Ponadto obserwujemy nieznaczny spadek liczby osób bezrobotnych wśród ludzi młodych w ciągu trzech ostatnich lat. Przyczynę tej tendencji należy upatrywać w mobilności tej grupy osób (emigracja zarobkowa do dużych miast). Zatem kolejnym celem działań w najbliższych latach powinno być także stworzenie atrakcyjnych ofert pracy na lokalnym rynku dla młodych osób, aby zatrzymać ich odpływ do większych aglomeracji.

1.2.2. Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Mszczonów funkcjonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), który zajmuje się udzielaniem wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. Zgodnie ze statutem MOPS celem jego działalności jest:
„rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin wymagających pomocy, organizowanie wynikających z tego rozpoznania zadań, a także inspirowanie działalności innych sił społecznych, działających w sferze pomocy społecznej w celu doprowadzenia do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”[5].
Świadczona pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny, w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb i usamodzielnienia. Analizując dane GUS dotyczące zarówno udzielonego

[5] Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszczonowie, http://www.mops.mszczonow.pl/

wsparcia, jak również liczby osób z niego korzystających widać, iż od 2010 roku wzrasta liczba gospodarstw domowych i osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 8. Pomoc społeczna w gminie Mszczonów

Świadczenia pomocy społecznej	jednostka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej							
gospodarstwa domowe korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	rodzina	406	412	449	453	455	453
osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	osoba	1220	1203	1539	1537	1533	1455
w tym liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej:							
w mieście	rodzina	185	202	207	201	195	194
na terenach wiejskich	rodzina	221	210	242	252	260	259

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszczonowie

Jak wynika z Tabeli 8 nastąpił wzrost zarówno liczby rodzin jak i liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w stosunku do roku 2010.
Rozpatrując gospodarstwa domowe w podziale na miasto i tereny wiejskie widać, że ich wzrost na terenach wiejskich w stosunku do roku 2010 wyniósł 17,19%, zaś na terenie miasta 4,86%. W 2015 roku liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w mieście Mszczonów wyniosła 581 osób, zaś na terenach wiejskich 874 osoby i stanowił 60% w ogólnej liczbie osób. Dane liczbowe wskazują na większy stopień występowania tego zjawiska na terenach wiejskich, niż w mieście. Ale uwzględniając zagęszczenie ludności na tych terenach można stwierdzić, że na terenie miasta 67,87 osób na 1 km^2 korzysta ze świadczeń pomocy społecznej, zaś na terenach wiejskich korzysta tylko 6,1 osób na 1 km^2.

Tabela 9. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Mszczonów w latach 2010-2015

Świadczenia pomocy społecznej	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	144	120	132	153	165	141
Bezrobocie	114	109	112	124	127	116
Niepełnosprawność	93	81	89	98	92	84
Długotrwała lub ciężka choroba	170	145	165	145	126	117
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	69	48	161	48	49	34
Alkoholizm	61	62	75	86	80	59
Narkomania	0	0	1	0	0	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	9	20	27	25	20
Wielodzietność	26	28	36	35	33	38
Bezdomność	4	4	7	6	6	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	5	7	4	7	0
Zdarzenia losowe	7	5	5	8	8	5
Przemoc w rodzinie	2	2	17	11	13	20

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszczonowie

Z powyższych tabel wynika, iż największymi wyzwaniami dla Gminy Mszczonów jest walka z ubóstwem, długotrwałą lub ciężką chorobą i bezrobociem. Główną przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest ubóstwo. Dawniej było ono spowodowane głównie przez niedostatek oraz niski poziom świadczeń społecznych zwłaszcza rent i emerytur. Obecnie ubóstwo jest spowodowane niedoborem dochodów z pracy. Brak możliwości zatrudnienia jest obok ubóstwa drugą najważniejszą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i występuje najczęściej łącznie z ubóstwem.
Analizując katalog przyczyn korzystania z pomocy społecznej z perspektywy samorządu lokalnego, należałoby każdą z tych przyczyn potraktować jako ważne zadanie dla władz samorządowych oraz jako potencjalną przyczynę wykluczenia społecznego.

1.2.3. Bezpieczeństwo

Podmiotami odpowiedzialnymi za utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta i gminy jest Komisariat Policji w Mszczonowie, Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żyrardowie oraz jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie gminy Mszczonów działa 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które są zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Ochotnicza Straż Pożarna w Mszczonowie jest włączona w strukturę Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Posiada wyposażenie umożliwiające podejmowanie działań przy: zwalczaniu np. pożarów wewnętrznych (sprzęt ochrony dróg oddechowych), niesieniu kwalifikowanej pierwszej pomocy i zwalczaniu skutków miejscowych zagrożeń (wypadków drogowych) dzięki zestawom hydraulicznym do ratownictwa technicznego. Ponadto w jednostkach jest 5 młodzieżowych drużyn pożarniczych. W 2015 roku jednostki straży pożarnej z terenu gminy uczestniczyły w 279 akcjach, z czego aż w 184 jednostka zlokalizowana w mieście Mszczonów[6].
Komisariat Policji w Mszczonowie mieści się w starym budynku niedostosowanym do potrzeb komisariatu wymagającym dużych nakładów remontowych. W związku z tym Komenda Wojewódzka wspólnie z Gminą Mszczonów podjęła decyzję o budowie nowego komisariatu na działce gminnej.
Obecnie występują braki w etatach policyjnych z uwagi na przechodzenie policjantów do lepiej płatnej pracy w garnizonie warszawskim. Gmina od wielu lat przekazuje środki finansowe na dodatkowe patrole policyjne oraz współfinansuje zakup samochodów dla potrzeb policji.
Według danych policji (obejmujących łączne statystyki wydarzeń z terenu gminy) wynika, iż nastąpił wzrost ogólnej liczby popełnianych przestępstw i wykroczeń w stosunku do lat 2010-2011. W 2015 roku odnotowano w mieście Mszczonów niewielki spadek liczby przestępstw i wykroczeń w stosunku do roku poprzedniego, przy jednoczesnym wzroście liczby zdarzeń drogowych.

Tabela 10. Przestępstwa i wykroczenia odnotowane w latach 2010-2015

rok	miasto					tereny wiejskie					gmina
	mienie	życie i zdrowie	drogowe	pozostałe	razem	mienie	życie i zdrowie	drogowe	pozostałe	razem	
2010	101	8	65	72	**246**	109	3	60	26	**198**	**444**
2011	112	4	80	32	**228**	130	5	62	27	**224**	**452**
2012	157	11	96	105	**369**	111	3	59	33	**206**	**575**
2013	159	4	110	95	**368**	129	7	69	44	**249**	**617**
2014	143	6	93	99	**341**	103	1	73	96	**273**	**614**
2015	88	3	101	101	**293**	93	2	64	74	**233**	**526**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Mszczonowie

Jak wynika z Tabeli 10 liczba ogółem przestępstw i wykroczeń w mieście w latach 2010-2015 przewyższała w każdym roku tę liczbę na terenach wiejskich. W roku 2015 udział tych przestępstw wynosił 55,7 ogólnej ich liczby.

[6] Dane: Urząd Miejski w Mszczonowie

Z uwagi na fakt, iż przestępstwa i wykroczenia drogowe i pozostałe są rozproszone po terenie miasta, do dalszych analiz wzięto tylko pod uwagę przestępstwa i wykroczenia przeciwko mieniu, życiu i zdrowiu, jako najbardziej uciążliwe dla mieszkańców. 55,7% wszystkich przestępstw i wykroczeń zostało popełnione w mieście Mszczonów.

1.2.4. Edukacja

Gmina Mszczonów prowadzi:
1) jedno przedszkole na terenie miasta i cztery punkty przedszkolne na terenach wiejskich;
2) sześć szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi;
3) dwa gimnazja.

Obsługę ekonomiczno-administracyjną gminnych jednostek oświatowych zapewnia Zespół Obsługi Placówek Oświatowych w Mszczonowie.

Edukacja Przedszkolna

W roku szkolnym, 2015/2016, na terenie gminy, z różnych form edukacji przedszkolnej w placówkach publicznych i niepublicznych korzysta 461 dzieci. Z tej liczby, w gminnych placówkach przedszkolnych – 386 (w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – 154, w gminnym przedszkolu – 150, w punktach przedszkolnych – 82).

Miejską ofertę przedszkolną uzupełniają dwa ośrodki wychowania przedszkolnego prowadzone przez osoby fizyczne. W bieżącym roku szkolnym, gmina zapewniła miejsca przedszkolne dla wszystkich zgłoszonych w rekrutacji dzieci w wieku 4-5 lat, dzieci starszych z odroczonym obowiązkiem szkolnym oraz części trzylatków.

Aktualna sieć placówek przedszkolnych zlokalizowanych na terenach wiejskich jest na chwilę obecną wystarczająca. Edukację przedszkolną na obszarach wiejskich przedstawia Tabela 12.

W mieście, od roku szkolnego 2012/2013 liczba dzieci uczestniczących w rekrutacji do gminnego przedszkola przewyższa liczbę dostępnych miejsc.

Tabela 11. Edukacja przedszkolna w placówkach prowadzonych przez gminę Mszczonów zlokalizowanych na terenie miasta (stan na 30 września)

Rok szkolny	Miejskie przedszkole Nr 1 w Mszczonowie		Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Mszczonowie		Razem	
	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
2011/2012	6	149	4	88	10	237
2012/2013	6	159	3	78	9	237
2013/2014	6	150	4	100	10	250
2014/2015	6	150	6	130	12	280
2015/2016	6	150	4	87	10	237

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Tabela 12. Edukacja przedszkolna w placówkach prowadzonych przez gminę Mszczonów zlokalizowanych na terenach wiejskich (stan na 30 września)

Rok szkolny	Lutkówka	Bobrowce	Osuchów	Piekary	Wręcza	Razem
	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
2011/2012	31	26	20	38	27	142
2012/2013	35	34	0	41	34	144
2013/2014	45	35	0	48	32	160
2014/2015	36	25	20	45	38	164
2015/2016	40	20	20	39	30	149

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Przyczyną takiego stanu, jest odnotowywany w ostatnich latach zwiększająca się liczba dzieci w wieku przedszkolnym zamieszkałych na terenie miasta, rosnąca świadomość rodziców i docenianie znaczenia edukacji przedszkolnej a także zmiany prawa oświatowego. Zapewnienie wystarczającej liczby miejsc przedszkolnych jest od kilku lat priorytetowym zadaniem władz lokalnych. Z analizy danych demograficznych wynika, że po okresowym spadku mającym miejsce w latach 2003 - 2007, odnotowuje się ponowny wzrost liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Prognozując zapotrzebowanie na miejsca edukacji przedszkolnej, należy też uwzględnić: migrację ludności, liczbę młodych osób zamieszkałych
(ale nie zameldowanych na terenie gminy), rosnące oczekiwania mieszkańców oraz powrót od 1 września 2016 r. do obowiązku rocznego wychowania przedszkolnego dla sześciolatków.
Dlatego przewiduje się, że, w najbliższych latach znacząco wzrośnie w Mszczonowie zapotrzebowanie na miejsca edukacji przedszkolnej w przedszkolach publicznych.

Tabela 13. Prognozowane zapotrzebowanie na miejsca edukacji przedszkolnej w mieście w latach 2016-2019

Rok szkolny	Rok urodzenia						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
2016/2017	79	102	86	78	x	x	345
2017/2018	x	102	86	78	79	x	345
2018/2019	x	x	86	78	79	73	316

Źródło danych: Urząd Miejski w Mszczonowie

Powyższe dane dotyczą dzieci zameldowanych w obwodzie szkoły podstawowej w Mszczonowie przy założeniu, że wszystkie uprawnione dzieci w wieku 3-6 lat rozpoczną edukację przedszkolną. W danych tych nie uwzględniono dzieci nie zameldowanych, ale zamieszkałych w mieście. Nie uwzględniono również dzieci w wieku 2,5 roku, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą dyrektora przedszkola mogą uczestniczyć w edukacji przedszkolnej. W sytuacji braku w mieście samorządowego żłobka, należy się spodziewać w najbliższym czasie zwiększonego zainteresowania młodych rodziców skorzystaniem z tej możliwości.
Obecnie, w mieście jest łącznie 265 miejsc przedszkolnych w publicznych placówkach. Z tej liczby, tylko 175 miejsc dostosowanych jest do przyjęcia dzieci w wieku od trzeciego roku życia.

Tabela 14. Miejsca przedszkolne w mieście w publicznych jednostkach oświatowych

Nazwa	Organ prowadzący	Liczba miejsc przedszkolnych	Dostosowanie do wieku
Miejskie Przedszkole Nr 1	Gmina Mszczonów	150	3-6 lat
Publiczne Przedszkole „Bajkowa Kraina”	Osoba fizyczna	25	3-6 lat
Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. 25 Pułku Artylerii Pancernej w Mszczonowie	Gmina Mszczonów	90	5-6 lat
Razem	x	265	x

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Od 1 września 2017 r., wszystkie dzieci w wieku od 3 do 6 lat zgłoszone w rekrutacji, będą musiały mieć zapewnione miejsca realizacji wychowania przedszkolnego. Z dniem 1 września 2019 r., oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zostaną przekształcone z mocy prawa w przedszkola. W związku z tym, organy prowadzące będą musiały w najbliższych latach dostosować je do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej. Aby zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pobytu maluchów, konieczne będą nakłady inwestycyjne na remonty, modernizacje, adaptacje istniejącej bazy i wyposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne oraz wybudowanie placu zabaw.
W ostatnich latach, obserwuje się w mieście wzrost liczby dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz duże zainteresowanie rodziców posyłaniem ich do przedszkola. Dlatego kolejnym wyzwaniem na najbliższe lata jest dostosowanie istniejących w szkole podstawowej oddziałów wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci niepełnosprawnych. Jednocześnie, ze zmianami organizacyjnymi, niezbędne będzie podejmowanie działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz doskonaleniu kompetencji zawodowych nauczycieli do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły średnie
Aktualna sieć i struktura organizacyjna szkół jest wynikiem przeprowadzonej w 2012 r. reorganizacji i zabezpiecza potrzeby gminy w tym zakresie. W roku szkolnym 2015/2016, w szkołach podstawowych i gimnazjach uczy się łącznie 1311 uczniów. W szkołach podstawowych – 877, w gimnazjach - 434. W Mszczonowie działają dwie szkoły: szkoła podstawowa i gimnazjum. Zajęcia odbywają się w systemie jednozmianowym. Uczniowie obydwu szkół mają do dyspozycji: świetlicę, bibliotekę, pracownie informatyczne). Uczniowie gimnazjum korzystają z wielofunkcyjnej auli, pracowni geograficznej, fizycznej, chemicznej, biologicznej. Zajęcia wychowania fizycznego prowadzone są na hali sportowej OSiR-u, "Orliku", a moduł pływanie - na "Termach Mszczonów". Uczniowie szkoły podstawowej mają również do dyspozycji małą salę gimnastyczną. Obwód szkolny szkoły podstawowej i gimnazjum obejmuje miasto i przylegające do Mszczonowa wsie. Uczniowie zamieszkali na terenach wiejskich stanowią 36,9 % wszystkich uczniów gimnazjum mszczonowskiego. Na obszarze wiejskim zlokalizowanych jest 5 szkół podstawowych z 22 oddziałami, w których uczy się 301 uczniów oraz 1 gimnazjum z 5 oddziałami, w których uczy się 118 uczniów. Uczniowie z terenów wiejskich mają zapewniony przez gminę dowóz szkolny.
W bieżącym roku szkolnym, w szkole podstawowej w Mszczonowie uczy się 574 uczniów w 25 oddziałach klas I – VI. Liczba uczniów w szkole podstawowej w ostatnich latach nie zmieniała się znacznie. Liczba uczniów gimnazjum w Mszczonowie w ostatnich dwóch latach nieznacznie wzrosła i w roku szkolnym 2015/2016 osiągnęła liczbę 316 uczniów uczących się w 13 oddziałach.
Szkoły wspierają uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W tym celu, w szkole podstawowej i gimnazjum zatrudnieni są: logopedzi, psychologowie, pedagodzy, terapeuci i inni specjaliści - w zależności od potrzeb wynikających z bieżącej diagnozy. Budynek gimnazjum dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (winda, podjazd, szerokie drzwi do wszystkich pomieszczeń w szkole). W budynku szkoły podstawowej istnieją jeszcze bariery architektoniczne utrudniające organizację nauki osób niepełnosprawnych ruchowo. Jedną z pilniejszych potrzeb jest zainstalowanie w budynku windy. W ostatnich pięciu latach, organizacja szkół miejskich nie ulegała znaczącym zmianom.
Osiągany w gminnych szkołach wysoki poziom kształcenia, to efekt prowadzonej od kilku lat polityki kadrowej i znacznych nakładów na edukację. Dobre wyniki kształcenia w gminnych szkołach potwierdzają liczne osiągnięcia uczniów uzyskiwane w konkursach i zawodach. Efekty kształcenia daje się zauważyć również w dobrych wynikach uzyskiwanych na sprawdzianach i egzaminach zewnętrznych. Należy podjąć działania w celu zwiększania kompetencji językowych uczniów (język angielski i rosyjski) oraz kompetencji matematyczno-przyrodniczych. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stwierdza się, że istnieje konieczność rozszerzenia w szkołach oferty edukacyjnej o dodatkowe zajęcia dla uczniów.

Inwentaryzacja zasobów szkół wskazuje na potrzeby wyposażenia pracowni przedmiotów ścisłych oraz pracowni informatycznych w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne, bez których nie jest możliwe wprowadzenie innowacyjnych i różnorodnych metod nauczania w realizacji podstawy programowej, zajęć specjalistycznych i dodatkowych służących wyrównywaniu szans edukacyjnych i rozwijaniu zainteresowań uczniów.
Diagnoza potrzeb wykazała też, iż niezbędne jest wsparcie nauczycieli w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych do pracy z uczniami, w tym stosowania technik motywowania uczniów oraz aktywizujących metod nauczania, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych
i komputerowych w procesie dydaktycznym. Rekomendowane do realizacji działania służyć będą m.in. kształtowaniu umiejętności i postaw przydatnych i ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy oraz stanowiących podstawę i kształtujących nawyki uczenia się przez całe życie.
Na terenie Mszczonowa zlokalizowane są trzy szkoły ponadgimnazjalne. Zespół Szkół w Mszczonowie z liczbą294 uczniów i Liceum Ogólnokształcące im. Szarych Szeregów w Mszczonowie z liczba 96 uczniów (prowadzone przez powiat żyrardowski) oraz Liceum Ogólnokształcące Niepubliczne dla Dorosłych Nr 1 z liczba 32 uczniów. Liceum Ogólnokształcące im. Szarych Szeregów kształci uczniów w kierunkach: humanistycznym, matematycznym, ratownictwo medyczne i edukacja celna, a od nowego roku szkolnego, zaczynając od klas pierwszych, będzie odbywało się kształcenie uczniów, w kierunkach związanych z energią odnawialną i ochroną środowiska. Zespół Szkół w Mszczonowie kształci
w zawodach: cukiernik, fryzjer, kucharz, mechanik poj. samochodowych, mechanik – monter maszyn i urządzeń, monter sieci instalacji i urządzeń sanitarnych, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, piekarz, sprzedawca, stolarz, ogrodnik, technik architektury krajobrazu, technik spedytor, technik ogrodnik, technik hotelarstwa z innowacją animator czasu wolnego w hotelu oraz technik ekonomista z innowacją edukacja prawno-policyjna. Duży udział w kształceniu zawodowym uczniów (zarówno w formach szkolnych jak i pozaszkolnych) mają pracodawcy. Pracodawcy powinni podejmować współpracę z organami prowadzącymi szkoły ponadgimnazjalne mającą na celu dopasowywanie kierunków kształcenia do specyfiki obszaru gminy i uwzględniającą zidentyfikowane wśród lokalnych inwestorów i przedsiębiorców potrzeby. Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego, dopasowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy odbywać się powinno głównie przez wzmacnianie doradztwa edukacyjno-zawodowego prowadzonego również w gminnych gimnazjach.
Ofertę edukacyjną miasta uzupełnia Prywatna Szkoła Muzyczna. Zajęcia odbywają się w pomieszczeniach budynku mszczonowskiej szkoły podstawowej. Ponadto, od lutego 2015 r. w budynku Izby Pamięci Rodziny Maklakiewiczów odbywają się bezpłatne, indywidualne zajęcia umuzykalniające dla mieszkańców Gminy Mszczonów. Lekcje są prowadzone przez profesjonalnych instruktorów, którzy uczą grać na pianinie, keyboardzie, perkusji, gitarze, saksofonie i akordeonie. Łącznie w zajęciach umuzykalniających uczestniczą 52 osoby w wieku od 4 do 72 lat (w tym 16 dorosłych). Kształceniem ustawicznym dorosłych zajmuje się Gminne Centrum Informacji, które prowadzi dla mieszkańców Gminy Mszczonów kursy i szkolenia podnoszące ich kwalifikacje i umiejętności. Udział mieszkańców w oferowanych kursach i warsztatach przyczynia się do nabywania przez nich nowych kompetencji zawodowych niezbędnych na rynku pracy. Bogatą ofertę zajęć, umożliwiających wszechstronny rozwój oferuje mieszkańcom Mszczonowski Ośrodku Kultury. Dla najmłodszych prowadzone są zajęcia rytmiczno-plastyczne. Dzieci i młodzież w wieku szkolnym mają do wyboru: zajęcia wokalne, taneczne, plastyczne, zajęcia terapii zajęciowej dla dzieci niepełnosprawnych, naukę gry na instrumentach (gitara, trąbka). Osoby w wieku dojrzałym, w ramach działalności Mszczonowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku uczestniczą w różnorodnych wykładach. Uczęszczają na zajęcia z języka angielskiego, plastyki, wokalu, nauki gry na gitarze, promocji zdrowia i zdrowego trybu życia, gimnastyki rehabilitacyjnej i nauki tańca. Uniwersytet powstał w 2011 roku i przez dwa lata skupiał 95 słuchaczy. Od 2014 roku liczba słuchaczy wzrosła do 134 i utrzymuje się na tym poziomie do dnia dzisiejszego.

1.2.5. Ochrona zdrowia

W ramach służby zdrowia w gminie w 2015 roku funkcjonowały 3 zakłady opieki zdrowotnej, 3 centra rehabilitacyjne, 12 poradni specjalistycznych. Oferta w zakresie ochrony zdrowia, zwłaszcza w zakresie prywatnych gabinetów lekarskich, w ostatnich latach uległa poprawie. Mieszkańcy gminy korzystają również z prywatnych gabinetów lekarskich różnych specjalizacji zlokalizowanych w Żyrardowie oraz Grodzisku Mazowieckim. Najbliżej położony szpital znajduje się w Żyrardowie w odległości 12 km od Mszczonowa, mieszkańcy korzystają również ze szpitala w Grodzisku Mazowieckim. W ramach działań związanych z promocją zdrowia i profilaktyką na terenie gminy przeprowadzane są akcje edukacyjne i programy przesiewowe z zakresu różnych chorób (raka, osteoporozy, profilaktyka stomatologiczna). Mieszkańcy miasta mają dostęp do następujących programów badań przesiewowych prowadzonych na terenie powiatu żyrardowskiego.

- program badań prenatalnych
- program profilaktyki chorób odtytoniowych
- program profilaktyki chorób układu krążenia
- program profilaktyki gruźlicy
- program profilaktyki raka piersi
- program profilaktyki raka szyjki macicy
- program wczesnego wykrywania raka jelita grubego
- strefa na zdrowie - badanie kardiologiczne
- strefa na zdrowie - badania okulistyczne.

Tabela 15. Liczba placówek ochrony zdrowia

Obszar	Przychodnie lekarskie	Liczba placówek rehabilitacji	Poradnie specjalistyczne
Ogółem gmina	3	3	12
Miasto Mszczonów	2	2	12
Obszary wiejskie	1	1	0

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych Urzędu Miejskiego w Mszczonowie

1.3. Główne problemy zidentyfikowane w sferze społecznej

Biorąc pod uwagę przedstawioną sferę społeczną można określić następujące problemy:

- Utrzymująca się stosunkowo duża liczba bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych
- Wysoka liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej
- Starzenie się społeczności lokalnej
- Brak wystarczającej liczby miejsc przedszkolnych w placówkach publicznych
- Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń
- Niewystarczające lub ograniczone kwalifikacje oraz niskie wykształcenie osób bezrobotnych.

2. SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

2.1. Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego

Kierunki przestrzennego rozwoju Gminy Mszczonów określono w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mszczonów z 2013 roku. W dokumencie tym została również zdefiniowana polityka przestrzenna gminy, która polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej gminy w zakresie:

- podstawowych elementów sieci osadniczej,
- rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej,

- wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przyjmując ład przestrzenny i rozwój zrównoważony za podstawę tych działań.

W dokumencie tym czytamy: *"W celu stworzenia ram przestrzennych dla zrównoważonego rozwoju niezwykle istotne jest wdrożenie pro środowiskowych reguł. Zastosowanie się do tych reguł pozwoli uniknąć lub w istotny sposób ograniczyć potencjalne niekorzystne oddziaływania z punktu widzenia środowiskowego. Odpowiednie zastosowanie pro środowiskowych zasad może także prowadzić do wzmocnienia istniejących struktur przyrodniczych i polepszenia jakości środowiska w perspektywie długofalowej. Docelowa poprawa dostępności mieszkańców do usług i dóbr publicznych oraz podnoszenie ich jakości spowoduje poprawę jakość życia na obszarach, gdzie usług tych nie było lub ich poziom był niski"*[7].

W Studium wyznaczono kierunki zagospodarowania przestrzennego w gminie i ramy do późniejszego przeznaczenia terenów do pełnienia określonych funkcji, uwzględniając potencjały Gminy Mszczonów. Polityka przestrzenna dotycząca Gminy Mszczonów wyrażona w Studium uwzględnia kontekst krajowy jak i wojewódzki określony w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.

Na terenie gminy zlokalizowane są cztery zorganizowane dzielnice przemysłowe, z czego na terenie miasta trzy, głównie przeznaczone pod budownictwo przemysłowe i usługi oraz składy.

Miasto Mszczonów, pokryte jest w 100% obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego, zaś tereny wiejskie pokryte są planami zagospodarowania w 25%.

Mszczonów jest lokalnym ośrodkiem rozwoju i pełni funkcje obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mszczonów zakłada:

- W ścisłym centrum Mszczonowa utrzymanie i porządkowanie istniejącego układu urbanistycznego ze szczególną dbałością o formę architektoniczną układu rynku.
- Zachowanie i modernizacja oraz zagospodarowanie parku i terenów zielonych wzdłuż rzeki Okrzeszy. Utrzymanie i wprowadzanie nowych terenów zieleni miejskiej.
- Utrzymanie istniejących stref oraz zachowanie podziału w lokalizacji zabudowy produkcyjno-magazynowej i zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem ich wzajemnego oddziaływania.
- Forma architektoniczna obiektów użyteczności publicznej i obiektów sakralnych powinna pozwalać na ich łatwą identyfikację.
- Dominację zabudowy mieszkaniowej zarówno w formie zabudowy wolnostojącej jak i szeregowej. W ścisłym centrum miasta zabudowa w ukształtowanych pierzejach ulic. Egzekwowanie estetycznych form zabudowy.

Dla realizacji strategicznych celów rozwoju gminy wyodrębniono strefy funkcjonalno-przestrzenne, o zróżnicowanym przeznaczeniu i warunkach przyszłego zagospodarowania. W poszczególnych strefach wyznaczono obszary o zróżnicowanych sposobach zagospodarowania oraz preferowanych wiodących funkcjach i przyporządkowanym im określonych kierunkach zagospodarowania. Powierzchnia miasta to 8,56 km^2. Na jego obszarze znajdują się następujące tereny:

- MU – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o łącznej powierzchni ok. 3,53 km^2,
- MWU – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o łącznej powierzchni ok. 0,16 km^2,
- UP – tereny zabudowy usługowej, usługowo-produkcyjnej i produkcyjnej o powierzchni 3,31 km^2,
- Pozostałe to m.in. drogi, cmentarze, tereny zielone.

2.2. Zasoby infrastruktury

Infrastruktura techniczna gminy oraz zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkającej na tym terenie ludności. Wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną w sensie jej struktury, lokalizacji, jakości i dostępności ma silny wpływ na rozwój jednostki samorządu oraz stanowi jeden z podstawowych czynników kształtujących jej atrakcyjność i konkurencyjność. Przesądza również o kosztach inwestycyjnych rewitalizacji danego obszaru. Im wyższy jest stopień

[7] Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mszczonów, Czerwiec 2013

rozwoju infrastruktury technicznej, tym lepsze są warunki do przeprowadzenia zaplanowanych w jej zakresie zadań.

2.2.1. Drogi

Przez teren gminy Mszczonów przebiega 21,7km dróg krajowych, w tym dwa ważne szlaki transportowe: DK50 i DK8.
Funkcjonuje jedna droga wojewódzka 779 o długości 0,965km (ulica Dworcowa w Mszczonowie na odcinku od ul. Grójeckiej do stacji kolejowej).
Łączna długość dróg powiatowych wynosi 68,1km z czego 6,1km na terenie miasta (drogi o nawierzchni bitumicznej) i 62 km (59,989km drogi o nawierzchni bitumicznej, 2,060km drogi o nawierzchni gruntowej) na terenach wiejskich.
Na terenie gminy Mszczonów funkcjonuje łącznie 355,17km dróg utrzymywanych i zarządzanych przez Gminę, z czego drogi o łącznej długości 172,37km posiadają kategorię dróg gminnych zaś 182,8km dróg wewnętrznych oraz drogi dojazdowe do pól.
Na terenie miasta istnieje 31,92km dróg z czego 22,92km to drogi o nawierzchni bitumicznej. Na terenach wiejskich funkcjonuje 323,25km dróg z czego 79,1 to drogi o nawierzchni bitumicznej, 68,8km o drogi o nawierzchni tłuczniowej i 175,35km to drogi o nawierzchni gruntowej.
Stan dróg na obszarach wiejskich z roku na rok ulega poprawie. W 2015r. zwiększyła się długość dróg o nawierzchni bitumicznej o 3,2km i tłuczniowej o 4,7km.
Miasto Mszczonów zlokalizowane jest na przecięciu głównych szlaków komunikacyjnych DK 8 (przystosowanej na terenie gminy do parametrów drogi ekspresowej S8) i DK 50 (z wybudowaną obwodnicą Mszczonowa). Połączenie tych dróg węzłem drogowym „Mszczonów Północ" pozwala na dobrą obsługę komunikacyjną miasta a przede wszystkim dzielnicy przemysłowej. System komunikacyjny uzupełnia przebiegająca przez gminę Centralna Magistrala Kolejowa stanowiąca część trasy północ-południe oraz szlak kolei towarowej wschód-zachód CE 20 (Słubice-Terespol). Miasto Mszczonów nie posiada własnej komunikacji publicznej, ale posiada dobre połączenia komunikacji publicznej z okolicznymi miejscowościami i regionalnymi ośrodkami.

2.2.2. Gospodarka wodna i ściekowa

W mieście potrzeby bytowo-gospodarcze, jak i przemysłowe w zakresie dostępu do wody zaspokajane są z ujęć wód podziemnych. Eksploatacją ujęć podziemnych zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej gminy Mszczonów.
Mszczonów posiada dwa ujęcia wody: przy ul. Pogorzałki i przy ul. Tysiąclecia. W roku 1999 zmodernizowane zostało ujęcie przy ul. Tysiąclecia i dostosowane do współpracy z Zakładem Geotermalnym, co umożliwia skierowanie części wody geotermalnej (po odebraniu ciepła) do wodociągu miejskiego. Miasto zwodociągowane jest obecnie w ponad 90%. Pomimo zwiększenia ilości odbiorców indywidualnych zmniejszyła się ilość sprzedawanej wody socjalnej, co jest wynikiem wprowadzenia mierników zużycia wody.
Według danych Urzędu Miejskiego w Mszczonowie w 2015 roku długość czynnej sieci wodociągowej na terenie miasta Mszczonów wynosiła 34,6 km. Na koniec 2015 roku na korzystanie z wodociągu podpisane były 852 umowy w mieście (2202 w całej gminie). Na terenach wiejskich występuje 5 ujęć wody w miejscowościach: Osuchów, Piekary, Marków Towarzystwo, Badowo Dańki i Lindów. Długość sieci wodociągowej na tych terenach wynosi 173,2 km i obsługuje 4.509 mieszkańców. Stan sieci wodociągowej oceniany jest jako dobry, za wyjątkiem sieci w ulicy Jeżynowej na os. Dworcowa III, a jakość dostarczanej wody spełnia wymagania rozporządzenia w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi.
Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków w Grabcach Józefpolskich, zmodernizowana w 2015 roku. Gmina Mszczonów posiada sieć kanalizacyjną o długości 38,8km, w tym na terenie miasta Mszczonowa 25,1 km, a 13,7 km na terenach wiejskich. Liczba wszystkich przyłączy kanalizacyjnych

wynosi 779 sztuk. Miasto skanalizowane jest w 95% (gmina w 53%).Z sieci kanalizacyjnej korzystają mieszkańcy miasta Mszczonów oraz miejscowości wiejskich: Grabce Józefpolskie, Wymysłów, Kamionka, Sosnowica, Adamówek i Badowo Dańki – ogółem 6 025 osób Stan techniczny sieci kanalizacyjnej oceniany jest jako dobry. Na koniec 2015 roku podpisanych było 972 umów na odbiór ścieków, z czego 832 w mieście i 140 w ww. miejscowościach. Niektóre fragmenty sieci wymagają remontów lub uzupełnień, a w szczególności na os. Dworcowa III.
Z uwagi na duże odległości od istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej miejscowości wiejskich i w większości miejscowości małą liczbą mieszkańców, gmina w 2012 roku wprowadziła dofinansowanie z własnych środków do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Do końca 2015r. zainstalowano 26 szt. takich oczyszczalni na terenach wiejskich.
Kanalizacja deszczowa na terenie Mszczonowa wykonana jest fragmentarycznie. Jedynie osiedla mieszkaniowe oraz kilka ulic miasta Mszczonowa posiada kanalizację deszczową o średnicy od ø 300 do ø 600. Większość kanalizacji deszczowej przeznaczona jest do remontu lub wymiany, głównie na terenie osiedla budynków wielorodzinnych przy ul. Północnej. Znaczna jest także potrzeba budowy nowych odcinków kanalizacji deszczowej, zwłaszcza w ulicy Tarczyńskiej i Brzoskwiniowej w Mszczonowie.

2.2.3. Sieć energetyczna, ciepłownicza i gazowa

Na terenie miasta i gminy Mszczonów zlokalizowane są 173 stacje elektroenergetyczne i jeden główny punkt zasilania (GPZ). Głównym punktem zasilania (tzw. GPZ) gminy Mszczonów jest stacja elektroenergetyczna 110/15 kV „Mszczonów", zlokalizowana przy ul. Towarowej w Mszczonowie. Stacja 110/15 kV „Mszczonów" połączona jest z systemem elektroenergetycznym 110 kV liniami 110 kV:

- „Żyrardów - Mszczonów",
- „Mszczonów - Huta Zawadzka",
- „Huta Zawadzka - Kaleń".

Na terenie miasta zlokalizowanych jest 1019 opraw oświetlenia ulicznego, w zdecydowanej większości (69%) to oprawy sodowe o mocy 70W. W roku 2012 zrealizowano projekt pilotażowy - poprawa efektywności energetycznej, polegający na wymianie 20 szt. opraw na oprawy LED. Analizując zużycie energii elektrycznej na zmodernizowanym obwodzie stwierdzono, że przed modernizacją zużycie roczne energii elektrycznej wynosiło 12.719 kW a po modernizacji zużycie roczne wyniosło 4.341 kW. Kompleksowa modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie miasta Mszczonów polegająca na wymianie opraw na oprawy oświetleniowe LED, planowana jest w latach 2021-2022. Nowe inwestycje w zakresie budowy oświetlenia ulicznego projektowane są na oprawach energooszczędnych LED.
System zasilania gminy Mszczonów zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby elektroenergetyczne jej rozwoju, przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju i standardowych przerw w dostarczaniu energii elektrycznej. Na terenie miasta dominują linie napowietrzne SN i NN, zmiana tych linii na kablowe wymaga bardzo dużych nakładów inwestycyjnych, rozłożenia realizacji na lata oraz przeprowadzenia długiego procesu formalno-prawnego ze względu na przebieg istniejących linii przez grunty prywatne. W głównym punkcie zasilania (GPZ Mszczonów) oraz w rejonie nowych osiedli mieszkaniowych występują rezerwy mocy pozwalające na przyłączenie odbiorców zarówno prywatnych jak i przyłączenie nowych firm produkcyjnych i usługowych.
Strefę ochronną napowietrznych linii 110 kV, w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, stanowi pas o szerokości 36 m.[8]. W ostatnich latach zmodernizowana została miejska sieć energetyczna. Przewidywana jest modernizacja pozostałych linii z zachowaniem obecnych tras. Modernizacja obejmie wymianę słupów i przewodów ze zwiększeniem ilości przewodów napowietrznych tzw. linie dwutorowe. Całą siecią zarządza Polska Grupa Energetyczna (PGE). Z sieci średniego napięcia zasilane są głównie zakłady przemysłowe.

[8] Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mszczonów, www.mszczonow.pl

Z sieci niskiego napięcia zasilane są przede wszystkim gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz mniejsi odbiorcy przemysłowi. Gmina Mszczonów jest obecnie zgazyfikowana w ponad 40% - w 2013 roku 46,5% ogólnej liczby mieszkańców gminy korzystało z sieci gazowej. Odsetek ten systematycznie rośnie. W 2012 roku stanowił 46,4 a 2010 41,5%[9].Gaz dostarczany jest dla celów komunalno-bytowych i ogrzewania mieszkań w budownictwie jednorodzinnym, oraz na potrzeby drobnego przemysłu i usług.
Sieć gazowa obecnie istnieje głównie na terenie miasta Mszczonowa, w którym mieszka zdecydowana większość odbiorców gazu. W 2013 roku w gminie z gazociągu skorzystało 5393 osób, z czego 5354 w mieście Mszczonów. Źródłem zaopatrzenia w energię cieplną dla mieszkańców Mszczonowa są również indywidualne systemy grzewcze zaspokajające potrzeby własne domu lub mieszkania oraz Geotermia Mazowiecka S.A. w Mszczonowie. Największy udział w ogrzewaniu mieszkań na terenie gminy Mszczonów w 2013 roku posiadały indywidualne źródła ogrzewania[10]. Nieruchomości nie podłączone do ciepłowni ogrzewane są przede wszystkim węglem. Energię cieplną dostarcza do budynków wielorodzinnych i budynków użyteczności publicznej Zakład Geotermalny w Mszczonowie, który powstał jako trzeci w Polsce.
Wydobywana w nim od 2000 roku woda geotermalna wykorzystywana jest do celów ciepłowniczych, rekreacyjnych oraz co jest ewenementem na skalę europejską- do celów pitnych. Ciepłownia geotermalna, która jest zlokalizowana w Mszczonowie przy ulicy Sienkiewicza zastąpiła przestarzałe trzy miejskie kotłownie węglowe Eksploatacja gorących podziemnych źródeł zapewnia społeczności Mszczonowa stabilny system grzewczy przy jednoczesnym ograniczaniu negatywnych skutków oddziaływania na środowisko samego procesu produkcji ciepła. Ciepłownia gazowo-geotermalna w Mszczonowie została oddana do użytku w 2000r. Wybudowana była w ramach projektu celowego. Całkowita moc ciepłowni wynosi około 7,5 MW, w tym około 2,7 MW pochodzi z absorpcyjnej pompy ciepła wykorzystującej wodę geotermalną. Produkcja ciepła wynosi około 55.000 GJ/rok, przy czym w sezonie grzewczym około 40% ciepła dostarczanego odbiorcom pochodzi z wody geotermalnej. Schłodzona w części ciepłowniczej woda geotermalna po przejściu przez zespół odżelaziaczy jest kierowana do miejskiej sieci wodociągowej jako woda pitna wysokiej jakości[11].

2.2.4. Mieszkalnictwo

W Mszczonowa funkcjonują dwie wspólnoty mieszkaniowe: „Wspólnota Mieszkaniowa Poniatowskiego" i „Wspólnota Mieszkaniowa Keramzyt", które zarządzają dziewięcioma budynkami mieszkalnymi o łącznej liczbie 132 lokalach mieszkalnych. Na terenie miasta funkcjonuje również spółdzielnia mieszkaniowa. Dysponuje ona 31 budynkami mieszkalnymi z łączną ilością 1250 lokali mieszkalnych. W skład mieszkaniowego zasobu gminy wchodzi 49 lokali mieszkalnych o powierzchni 1446,0 m^2. W Mszczonowie znajdują się 4 budynki komunalne, będące w 100% własnością Gminy Mszczonów z 13 lokalami mieszkalnymi (o powierzchni 306,30m^2). Są to budynki przedwojenne w złym stanie technicznym, wymagające przeprowadzenia remontu kapitalnego oraz termomodernizacji. Ponadto w Mszczonowie Gmina posiada 3 lokale mieszkalne (o pow. 113m^2) w zasobach Mszczonowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, 5 lokali mieszkalnych (o pow. 195,5 m^2) w zasobach Wspólnoty Mieszkaniowej Poniatowskiego, 3 lokale mieszkalne (o pow. 130,8 m^2) w zasobach Wspólnoty Mieszkaniowej Keramzyt.
Poza budynkami wielorodzinnymi w mieście występuje zabudowa jednorodzinna. Również ten typ zabudowy występuje w miejscowościach na terenach wiejskich.

9 GUS, Bank Danych Lokalnych
10 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mszczonów na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020, Załącznik do Uchwały Nr XLII/337/14, Rady Miejskiej w Mszczonowie, z dnia 30 stycznia 2014r.
11 Źródło: http://www.geotermia.com.pl/

2.2.5. Urządzenia przestrzeni publicznej

Zlokalizowana w Mszczonowie ogólnodostępna infrastruktura publiczna w znacznej części znajduje się w stanie, który nie pozwala na ich pełne wykorzystanie i cechuje się niską estetyką. W mieście brakuje miejsc parkingowych, placów zabaw i obiektów rekreacyjno-sportowych. Również stan parku miejskiego należy określić jako wymagający interwencji. Budynki użyteczności publicznej (komisariat policji, siedziba ochotniczej straży pożarnej, szkoła podstawowa, budynek weterynarii, liceum ogólnokształcące) wymagają inwestycji, dzięki którym zostanie podniesiona ich efektywność energetyczna, estetyka i dostępność dla osób niepełnosprawnych.
Na terenach wiejskich gmina z dofinansowaniem unijnym z PROW dokonała odnowienia 4 centrów wsi budując place zabaw i urządzenia rekreacyjno-sportowe z urządzeniem zieleni, chodnikami i nową jezdnią. Budynki szkół oraz remizy OSP są w stanie dobrym (poza remizami w Zbiroży i Grabcach Towarzystwo). Przygotowana jest dokumentacja na termomodernizację 3 szkół i 1 budynku komunalnego na tych terenach.

2.3. Główne problemy zidentyfikowane w sferze funkcjonalno-przestrzennej

Analizując sferę funkcjonalno-przestrzenną, można zidentyfikować następujące problemy:

- Niedostateczna estetyka zabudowy
- Zły stan techniczny części dróg oraz sieci wod.-kan.
- Niski stan techniczny lub brak ogólnodostępnych terenów użyteczności publicznej,
- Niski stan techniczny niektórych obiektów użyteczności publicznej

3. SFERA GOSPODARCZA

3.1. Przedsiębiorczość

Analizując strukturę działalności gospodarczej prowadzonej na terenie gminy obserwuje się pewną stabilizację. Wg danych GUS na terenie gminy zarejestrowanych jest 944 podmiotów gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne):w tym to911 podmioty prywatne i 30 z sektora publicznego. Na terenie gminy zlokalizowane są 2 duże przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 250 osób. Największą grupę podmiotów stanowią przedsiębiorstwa małe zatrudniające do 9 osób[12]. Wahania w liczbie podmiotów odnotowuje się głównie wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Sektor prywatny to96,5% wszystkich działających sektorów na terenie gminy.

Tabela 16. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru regon

Podmioty wg sektorów własnościowych	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina ogółem	931	909	939	947	927	944
w tym						
Sektor publiczny	26	26	30	30	30	30
Sektor prywatny	905	883	909	917	897	911
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	753	727	746	748	721	735

Źródło danych: Opracowanie własne na postawie danych GUS

[12] Źródło: GUS, Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON, stan na 31.12.2015

Tabela 17. Podmioty wg struktury własnościowej w mieście Mszczonów

Podmioty wg sektorów własnościowych	2010	2011	2012	2013	2014	2015
podmioty gospodarki narodowej ogółem	655	623	641	643	632	641
w tym						
sektor publiczny	19	19	19	19	19	19
sektor prywatny	636	604	622	624	613	620
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	536	502	514	516	499	507

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 18. Podmioty wg struktury własnościowej w obszarach wiejskich

Podmioty wg sektorów własnościowych	2010	2011	2012	2013	2014	2015
podmioty gospodarki narodowej ogółem	276	286	298	304	295	303
w tym						
sektor publiczny	7	7	11	11	11	11
sektor prywatny	269	279	287	293	284	291
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	217	225	232	232	222	228

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ogólna liczba podmiotów gospodarczych w gminie w ostatnich 5 latach wg danych GUS uległa nieznacznemu zmniejszeniu na terenie miasta, zaś na obszarze wiejskim wystąpił niewielki wzrost liczby tych podmiotów. Spadek ten dotyczy głównie liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Poziom rozwoju gospodarczego, potencjał gospodarczy oraz stan edukacji przekłada się na lokalny rynek pracy, jak również społeczno-ekonomiczne aspekty życia mieszkańców.
Warto zauważyć, że w badanym okresie wzrosło zainteresowanie miastem wśród średnich przedsiębiorstw i inwestorów zagranicznych. Gmina od lat prowadzi aktywną politykę gospodarczą, co przynosi efekty w postaci nowych inwestycji na jej terenie. W Mszczonowie zlokalizowana jest ponad 300-hektarową dzielnicą przemysłową, określaną jako Wschodnia Dzielnica Przemysłowa. Od 1998 roku zaczęła pod Mszczonowem powstawać druga (południowa) dzielnica przemysłowa. Na przemysłowych terenach znajduje się kilkanaście firm z kapitałem zagranicznym.

3.2. Atrakcyjność inwestycyjna

Miasto Mszczonów zalicza się do grona miast o strategicznej lokalizacji i potencjale, zlokalizowanych pomiędzy Warszawą, a ośrodkami o znaczeniu regionalnym i subregionalnym. Mszczonów to jednocześnie rozwijający się ośrodek turystyki zdrowotnej wykorzystującej lecznicze i relaksacyjne właściwości wód geotermalnych oraz jedno z najważniejszych miast posiadających na swym terenie centra logistyczne. Gmina wdrożyła również, jako jedna z pierwszych, system wykorzystujący odnawialne źródła energii (ciepłownia i termy). Na terenie miasta znajduje się jedno z dwóch w Polsce eksploatowanych złóż surowców ilastych wykorzystywanych do produkcji kruszywa lekkiego.
Potencjał gminy i Mszczonowa wynika również z jej położenia. Na jej terenie zlokalizowane są ważne z punktu widzenia województwa linie energetyczne 110 kV, gazociąg DN 400 do Rafinerii PKN Orlen, drogi o statusie GP. Przez teren gminy odbywa się przejazd pociągów towarowych na kierunku wschód-zachód (odgałęzienie linii E20 od Łowicza przez Skierniewice, linia Skierniewice – Łuków CE–20 ze stacją przeładunkową). Przez zachodnią część gminy przebiega również Centralna Magistrala Kolejowa łącząca Warszawę ze Śląskiem, która jest częścią trasy kolejowej północ – południe. Zgodnie z podpisanymi umowami międzynarodowymi AGC i AGTC, w celu integracji z systemem europejskim i

dla uzyskiwania wyższych prędkości (160 km/h dla ruchu pasażerskiego i 120 km/h dla ruchu towarowego i nośności nawierzchni 225 kN/oś), polityka transportowa państwa zakłada modernizacje linii magistralnych. Na terenie miasta funkcjonują również instytucje około biznesowe, takie jak: banki, firmy ubezpieczeniowe, agencje zajmujące się obrotem nieruchomościami, czy doradztwem gospodarczym i prawnym. Dużą rolę w zakresie wsparcia przedsiębiorczości odgrywa Gminne Centrum Informacji, które od 2004 r. prowadzi kursy i szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe i specjalistyczne osób pracujących na terenie gminy Mszczonów. W ramach budowy potencjału gospodarczego gminy w okresie 2006-2014 realizowanych było wiele projektów współfinansowanych z środków dostępnych w ramach funduszy UE, których celem było pobudzenie przedsiębiorczości oraz przyciągnięcie inwestorów. Liczne wyróżnienia i certyfikaty to wyraz uznania nie tylko dla władzy lokalnej za jej działania na rzecz rozwoju gospodarczego gminy, ale również potwierdzenie samego potencjału gminy i jej roli w rozwoju całego regionu. Gmina pozyskuje kolejne tereny inwestycyjne na swoim terenie i tym samym przyciąga nowych inwestorów. Na jej terenie zrealizowano inwestycje na kwotę ponad 1 mld EURO. Gmina przygotowała nowe tereny inwestycyjne o powierzchni 18,5 ha, zlokalizowane na skrzyżowaniu DK: 8 i 50 w odległości 15 km od autostrady A2 i 40 km od lotniska im. Chopina w Warszawie. Tereny te jednak nie są uzbrojone i wymagają nakładów inwestycyjnych w tym zakresie.
Szczególnie istotnym elementem rozwoju gospodarczego mogą być źródła geotermalne, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem. 28 stycznia 2016r. została wydana „Ocena i kwalifikacja rodzajowa wody z odwiertu IG-1 w miejscowości Mszczonów" przez Zakład Tworzyw Uzdrowiskowych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego w Poznaniu. Końcowa sentencja tej oceny brzmi następująco: „W wodzie z odwiertu Mszczonów IG-1 nie stwierdzono składników naturalnego pochodzenia potencjalnie toksycznych w stężeniach uznanych za szkodliwe dla zdrowia. Przedstawione wyżej dane pozwalają na uznanie, że woda z odwiertu Mszczonów IG-1 spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 31.03.2011 (Dz. U. Nr 865 poz. 466) dla naturalnych wód mineralnych przeznaczonych do udostępnienia w opakowaniach jednostkowych." Ta opinia stwarza możliwość wykorzystania mszczonowskich zasobów wody geotermalnej do uruchomienia nowej działalności gospodarczej.

3.3. Turystyka

Gmina Mszczonów z uwagi na swoje korzystne położenie oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe jest atrakcyjnym miejscem pod względem turystyki wypoczynkowej i rekreacyjnej.
Największą atrakcją Mszczonowa od kilku lat jest Kompleks Basenów Termalnych w Mszczonowie. Jest to kompleks wykorzystujący wodę termalną wydobywaną z głębokości 1714 m. Temperatura wody termalnej mierzona na powierzchni wynosi 42,5°C.
W skład kompleksu wchodzą m.in. dwa baseny całoroczne z surową wodą termalną połączone kanałem (w tym jeden basen zewnętrzny), basen rekreacyjny z uzdatnioną wodą termalną z dwoma zjeżdżalniami, sztuczną rzeką, masażami i leżankami, basen sportowy o wymiarach 25x12,5m, brodzik dziecięcy, antypoślizgowa fontanna chłodząca, zewnętrzna sauna, grota solna oraz całoroczne wanny z hydromasażem wypełnione surową wodą geotermalną. Ponadto kompleks posiada dwurzędową trybunę dla widzów, plażę trawiastą z placami zabaw, siłownią zewnętrzną i boiskami do siatkówki plażowej oraz zadaszone sztuczne lodowisko[13].
Gmina w 2010 wykreowała produkt turystyczny „Weekend z Termami Mszczonów", który integruje ofertę Kompleksu Basenów Termalnych z ofertą aktywnego wypoczynku. W ramach tego produktu zostały zawarte porozumienia partnerskie z gminami: Puszcza Mariańska, Radziejowice i Żabia Wola oraz z miastem Żyrardów. Zostały wyznaczone i oznakowane 3 trasy piesze o długościach od 4,5km do 13,6km, 8 tras rowerowych o łącznej długości 216 km i 2 trasy do narciarstwa biegowego o łącznej długości 4,6km. Uruchomione trasy przebiegają przez 5 rezerwatów przyrody, 2 obszary Natura 2000 oraz pozwalają zapoznać się z wieloma obiektami zabytkowymi. W ramach produktu funkcjonują

[13] Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie oraz http://www.turystycznemazowsze.pl/

również bezpłatne wypożyczalnie rowerów, kijków nordic-walking oraz nart biegowych. Opracowane zostały przewodniki, mapy, materiały promocyjne oraz na obiekcie Term uruchomiono Punkt Informacji Turystycznej.
Analizując dane statystyczne GUS[14] dotyczące rozwoju turystyki w gminie, widać niestety spadek zarówno liczby osób korzystających z noclegów, jak również liczby udzielonych noclegów.
W ciągu siedmiu lat (2007-2014) liczba osób korzystających z dostępnych form zakwaterowania spadła o ok. jedną trzecią, zaś ogólna liczba udzielonych noclegów zmniejszyła się o 30%. Baza turystyczno-noclegowa w gminie Mszczonów jest słabo rozwinięta. Obecnie stanowią ją:

- Hotel „Panorama" w Mszczonowie z terenem rekreacyjnym w Zbiroży;
- hotel i restauracja „Karczma u Wodnika" w Mszczonowie;
- Centralny Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ZUS w Osuchowie
- Pokoje hotelowe Viva.pl w Mszczonowie.

Według danych GUS na terenie Mszczonowa w 2014 roku funkcjonował 1 obiekt turystyczny noclegowy[15] posiadający 10 i więcej miejsc noclegowych. Przyczyn spadku należy doszukiwać się właśnie w braku odpowiedniej bazy noclegowej oraz zmianach w nawykach turystów. Coraz popularniejsze są pobyty krótkie (jednodniowe).

Tabela 19. Korzystający z obiektów noclegowych w Mszczonowie

Kategoria danych	jedn.	2010	2011	2012	2013	2014
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	8249	11174	9210	9363	8058
korzystający z noclegów turyści zagraniczni I-XII	osoba	303	271	292	311	346
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych	liczba	6723	9283	8130	7889	7134
turystyczne obiekty noclegowe	liczba	1	1	1	1	1
udzielone noclegi ogółem I-XII	liczba	10311	14757	12506	11798	10021
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	liczba	457	536	496	560	516

Źródło: Opracowanie własne na postawie danych GUS

Powyższe dane wskazują, iż przyjąć należy stałą tendencję spadku liczby osób korzystających z bazy noclegowej Mszczonowa. Dogodna lokalizacja miasta (między Łodzią a Warszawą), a tym samym bliskość dużych aglomeracji miejskich oraz dobre warunki dojazdu wpływają na wzrost liczby turystów korzystających z możliwości wyjazdów głównie jednodniowych, bez noclegu. Potwierdzeniem tego faktu jest chociażby wysoka, roczna liczba odwiedzających Kompleks Basenów Termalnych, który w 2012 roku odwiedziło ponad 128 tys. osób, a w 2015 ponad 182 tys. osób[16]. Bez wątpienia wpływ na krótkoterminowość wizyt turystów ma niewystarczająca oraz nieróżnorodna oferta noclegowa. Zwłaszcza widoczny jest brak obiektów oferujących standard usług i ceny, będące w zasięgu średniozamożnego klienta indywidualnego.
Wraz z odnotowanym wzrostem zainteresowania turystyką wypoczynkową i rekreacyjną, a także wyjazdami o charakterze zdrowotnym i rehabilitacyjnym stanowić to może, biorąc pod uwagę dostępność źródeł wód geotermalnych szansę na rozwój usług o tym charakterze. Na zwiększenie atrakcyjności turystycznej Mszczonowa w przyszłości będą mieć wpływ działania podejmowane w celu rozwoju oferty turystycznej poprzez wykorzystanie potencjału wód geotermalnych.

[14] GUS, Bank Danych Lokalnych
[15] GUS, Bank Danych Lokalnych
[16] Źródło: Kompleks Basenów Termalnych Termy Mszczonów, www.weekendztermami.eu

3.4. Główne problemy zidentyfikowane w sferze gospodarczej

- Spadek liczby podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne
- Niewystarczający rozwój sfery w zakresie usług turystycznych
- Niewykorzystane walory występujących wód geotermalnych
- Niewystarczająca infrastruktura techniczna na nowych terenach inwestycyjnych.

4. SFERA ŚRODOWISKOWA

4.1. Surowce naturalne

Gmina Mszczonów na tle sąsiednich gmin jest zasobna w surowce mineralne. Na obszarze miasta występują gliny zwałowe, które mogą być wykorzystywane do produkcji materiałów budowlanych.
W Mszczonowie występują duże zasoby wód geotermalnych. Jest to jedyne miejsce w Polsce, a drugie w Europie, gdzie kredowe wody geotermalne, po wydobyciu i odebraniu naturalnego ciepła (do celów grzewczych), są następnie tłoczone (po uzdatnieniu na stacji SUW) do miejskiej sieci wodociągowej i wykorzystywane bezpośrednio do celów pitnych Temperatura wydobywanej wody geotermalnej wynosi 42,5°C Mineralizacja wody geotermalnej nie przekracza 0,5 g/dm3. Woda ma jakość wody pitnej i jest eksploatowana z otworu Mszczonów IG-1. Wody geotermalne wykorzystywane są również do celów rekreacyjnych. Kompleks basenowy z wykorzystaniem źródeł termalnych w Mszczonowie – TERMY MSZCZONÓW – został oddany do użytku 29 czerwca 2008r.

4.2. Jakość powietrza

Na terenie powiatu żyrardowskiego, w tym również gminy Mszczonów, zanieczyszczenia do powietrza wprowadzane są, przez źródła przemysłowe energetyczne i technologiczne, kotłownie lokalne osiedli mieszkaniowych i obiektów użyteczności publicznej oraz kotłownie indywidualne budynków mieszkalnych. Zanieczyszczenia do powietrza wprowadzane są również przez komunikację samochodową.
Głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza na terenie Mszczonowa jest emisja szkodliwych gazów, związana ze stosowaniem paliw o niskiej jakości oraz z działalnością małych zakładów, nie podlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na emisję do powietrza gazów i pyłów. Dla Mszczonowa jej uciążliwość wynika głównie z rozproszenia źródeł emisji (emisja niska z palenisk domowych). W znacznej części są to źródła opalane węglem. Istotnym czynnikiem zanieczyszczenia powietrza w Mszczonowie jest palenie w przydomowych kotłowniach niekonwencjonalnym paliwem.
Na terenie gminy nie prowadzi się monitoringu powietrza. Najbliższy punkt pomiarowy zlokalizowany jest w Żyrardowie przy ul. Roosevelta. W 2014 r. odnotowano przekroczenia średniodobowych wartości stężeń pyłu zawieszonego PM10. Według danych WIOŚ w Warszawie w powiecie żyrardowskim w 2014 roku odnotowano przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu - O3-8h oraz poziomu celu długoterminowego AOT40.
W pierwszym kwartale 2016 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe dotyczące rodzaju paliwa, wykorzystywanego do ogrzewania budynków jednorodzinnych. Odpowiedzi udzieliło 599 właścicieli nieruchomości. Z uzyskanych danych wynika , iż: 392 budynki jednorodzinne ogrzewane są węglem, 192 budynki ogrzewane są gazem, 7 budynków ogrzewanych jest drewnem , 4 budynki ogrzewane są olejem opałowym.

4.3. Ochrona środowiska

Polityka Gminy w zakresie ochrony środowiska oraz działania podejmowane w celu jej realizacji określone zostały w Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mszczonów na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020[17]. Główne cele strategiczne tego dokumentu to:

- I. Dalsza poprawa stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;
- II. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych;
- III. Świadomość ekologiczna mieszkańców.

Plan działań na najbliższe lata zakłada kontynuację już podjętych oraz inicjowanie nowych inwestycji w zakresie poprawy infrastruktury ochrony środowiska.
Działania inwestycyjne poprawiające stan środowiska naturalnego na terenie gminy realizowane są w większości przez samorząd oraz inne instytucje (w szczególności inwestycje związane z infrastrukturą techniczną). Działania organizacyjne realizowane będą dodatkowo we współpracy z instytucjami funkcjonującymi w sektorze gospodarki komunalnej, a także z organizacjami pozarządowymi. Ze względu na fakt, że możliwości inwestycyjne są silnie uzależnione od sytuacji finansowej jednostek samorządowych, ważne będą działania związane z pozyskiwaniem środków zewnętrznych w celu dofinansowania realizacji planowanych inwestycji. W zakresie gospodarki niskoemisyjnej gmina posiada opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej pozytywnie zaopiniowany przez NFOŚiGW. W dokumencie tym zostały wyznaczone cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, podniesienia efektywności energetycznej. Istotą planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, płynących z działań zmniejszających emisję gazów cieplarnianych.
W PGN określono zakres działań mających na celu ograniczenie zużycia energii finalnej, a co za tym idzie ograniczenie emisji CO2 we wszystkich sektorach[18].

4.4. Główne problemy zidentyfikowane w sferze środowiskowej

- Duży udział gospodarstw domowych z ogrzewaniem węglowym
- Niedostateczna efektywność energetyczna niektórych obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.

5. WYNIKI ANALIZY ZJAWISK KRYZYSOWYCH W GMINIE MSZCZONÓW

Przeprowadzona w Rozdziale I analiza obejmowała problemy występujące w poszczególnych sferach zarówno na obszarze miasta , jak i na obszarze wiejskim. W szczególności uwaga została zwrócona na zjawiska problemowe występujące w sferze społecznej. Analizując poszczególne stwierdzone problemy w tej sferze można stwierdzić, że:

a) Liczba bezrobotnych na terenie miasta stanowi 52,5% liczby ogółem w gminie, ale udział długotrwale bezrobotnych jest wyższy na obszarze wiejskim i wynosi 51,8% liczby ogółem. Analizując grupy wiekowe bezrobotnych można stwierdzić, że na obszarze wiejskim występuje wyższy procent bezrobotnych w wieku do 30 lat i w wieku powyżej 50 lat, zaś na obszarze miasta występuje znacząco wyższy procent bezrobotnych w wieku 31-50 lat.
Uwzględniając stopień zagęszczenia ludności na dwóch badanych obszarach można stwierdzić, że na obszarze miasta 26,6 osób bezrobotnych przypada na 1 km^2, zaś na obszarze wiejskim tylko 1,4 osób bezrobotnych na 1 km^2.

[17] Załącznik do Uchwały Nr XLII/337/14, Rady Miejskiej w Mszczonowie, z dnia 30 stycznia 2014r.
[18] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mszczonów, Załącznik do Uchwały Nr XVI/103/15Rady Miejskiej w Mszczonowie z dnia18 listopada 2015r.

b) Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jest znacząco wyższa na obszarze wiejskim niż na obszarze miasta. W roku 2015 udział osób korzystających z pomowcy na obszarze wiejskim wyniósł 60% w ogólnej liczbie 1.455 osób.
   Uwzględniając jednak stopień zagęszczenia ludności na tych dwóch obszarach można stwierdzić, że na terenie miasta 67,87 osób na 1 km^2 korzysta z tych świadczeń, zaś na obszarze wiejskim tylko 6,1 osób na 1 km^2.
c) Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze miasta stanowi 58,4% ogólnej liczby. W 2015 roku liczba tych osób w mieście wyniosła 1.142 osoby i w stosunku do roku 2011 wzrosła o 21,48%, zaś na obszarze wiejskim wynosiła 812 osób i w stosunku do roku 2011 wzrosła tylko o 1,5%.
d) Aktualna sieć gminnych placówek przedszkolnych na obszarze wiejskim jest na chwilę obecną wystarczająca. Na obszarze miasta liczba dostępnych miejsc przedszkolnych w placówkach publicznych wykazuje niedobór w stosunku do prognozowanych potrzeb na lata 2016-2019. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w 2015 roku w mieście stanowiła 53,1% ogólnej liczby w gminie.
e) Analizując ogólną liczbę przestępstw i wykroczeń można stwierdzić, że w 2015r. 55,7% wszystkich przestępstw i wykroczeń zostało popełnione na obszarze miasta. Począwszy od roku 2010 ogólna liczba na obszarze miasta corocznie przekraczała ogólną liczbę na obszarze wiejskim.
f) Na obszarze wiejskim w 2015r. osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowią 57,3% ogólnej liczby tej grupy. Problem ograniczonych i niewystarczających kwalifikacji dotyczy bezrobotnych zarówno na obszarze miasta, jak i na obszarze wiejskim.
   Ważną rolę w tym problemie będzie odgrywać Gminne Centrum Informacji w Mszczonowie poprzez prowadzenie kursów i szkoleń dla mieszkańców gminy przygotowujących do zatrudnienia w nowych przedsięwzięciach realizowanych przez inwestorów zewnętrznych.

Problemy zidentyfikowane w sferze funkcjonalno-przestrzennej i w sferze gospodarczej w przeważającym stopniu dotykają obszaru miasta. Jedynie problem złego stan technicznego dróg na obszarze wiejskim występuje w przewadze w stosunku do obszaru miasta z uwagi na znaczącą liczbę kilometrów tych dróg. Gmina corocznie przeznacza duże środki z budżetu na poprawę stanu technicznego dróg na obszarze wiejskim.
W sferze środowiskowej problem ogrzewania węglowego w budownictwie mieszkaniowym jednorodzinnym występuje zarówno na obszarze miasta, jak i na obszarze wiejskim. Problem ten w znaczącym stopniu dotyka obszar miasta z uwagi na znaczne zagęszczenie zabudowy jednorodzinnej, w szczególności w centrum Mszczonowa.
Przeprowadzona analiza występowania zjawisk kryzysowych na obszarze gminy wskazuje na znacznie wyższy stopień ich występowania na obszarze miasta niż na obszarze wiejskim. Powyższe uzasadnia przeprowadzenie procesu rewitalizacji w mieście Mszczonów. Należy również podkreślić, iż przystąpienie do opracowania Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023 będzie kontynuacją uchwalonego i realizowanego w latach 2007-2015 Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa.

II. WYZNACZENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH NA TERENIE MIASTA

1. Wyznaczenie jednostek urbanistycznych

Miasto zostało podzielone na jednostki w oparciu o ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mszczonowa. Zgodnie z załączoną Mapą Nr 2 zostało wyznaczonych 11 jednostek urbanistycznych:

1) **Obszar UP/K/1** zajmuje powierzchnię 1,75km^2. Na obszarze tym zamieszkuje 51 osób.
   Zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego są to tereny:
- inwestycyjne z terenami komunikacji o ogólnej powierzchni 1,59km^2 z czego 0,84km^2 zostało zagospodarowane oraz 0,75km^2 stanowi rezerwę do zagospodarowania. Z głównych inwestycji zlokalizowanych na tym obszarze to Przedsiębiorstwo Kruszyw Lekkich utworzone w latach 1950-1960 będące obecnie w likwidacji oraz firmy lokalizowane po 2000r.
- zabudowy mieszkaniowej o pow. 0,16km^2 z istniejącą zabudową jednorodzinną, w której zamieszkuje 51 osób z czego 1 osoba jest bezrobotna, 19 osób korzysta ze świadczeń pomocy społecznej i 9 osób jest w wieku poprodukcyjnym. Budynki mieszkalne zlokalizowane w tym obszarze to obiekty powstałe przed 1990r., nie ocieplone opalane węglem lub innym opałem nie ekologicznym.

2) **Obszar UP/K/2** obejmuje obszar o powierzchni 2,08km^2 i obejmuje tereny zabudowy usługowo – produkcyjnej wraz z komunikacją o powierzchni 1,88km^2 oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,2km^2.
   Na terenach produkcyjno-usługowych tereny zagospodarowane zajmują powierzchnię 0,64km^2, na których zlokalizowanych jest od 1995r 10 dużych firm, jak i rezerwa terenów do zainwestowania o powierzchni 1,24km^2. Obszar ten stanowi główną dzielnicę przemysłową miasta.
   Na terenach zabudowy mieszkaniowej zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Obszar ten wg danych na dzień 31 grudnia 2015r. zamieszkują 64 osoby z czego 3 osoby są bezrobotne, 12 osób korzysta ze świadczeń pomocy społecznej i 8 osób jest w wieku poprodukcyjnym. Zlokalizowane budynki mieszkalne są ogrzewane węglem lub innym opałem nie ekologicznym w większości nieocieplone.

3) **Obszar MU/K/1** zajmuje teren o powierzchni 1,50km^2 i zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego są to obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami oraz tereny komunikacji i obejmuje zarówno tereny już zabudowane o pow. 0,4 km^2 oraz rezerwę terenów o pow. 1,1 km^2.
   Obszar zabudowany to tereny w większości w pełni uzbrojone w sieci wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, energetyczne oraz wybudowane drogi wewnętrzne. Na nowo tworzonych osiedlach uzbrojenie realizowane jest w miarę powstawania nowych obiektów mieszkaniowych. Do ogrzewania budynków mieszkalnych mieszkańcy wykorzystują zarówno gaz jak i pozostałe nie ekologiczne źródła energii. Na obszarze tym znajdują się budynki użyteczności publicznej – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Gminy Mszczonów pobudowane w latach 70-tych XX wieku nie ocieplone.
   Wg danych na dzień 31 grudnia 2015r. obszar ten zamieszkiwało 780 osób z czego 15 osób bezrobotnych, 58 korzystających z pomocy społecznej oraz 105 w wieku poprodukcyjnym. Na obszarze tym brak jest terenów użyteczności publicznej.

4) **Obszar MU/K/2** zajmuje powierzchnię 0,65km^2 obejmuje obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami i komunikacją, położony w północnej części miasta ograniczonej od zachodu i północy drogą krajową nr 8 i drogą krajową nr 50, od wschodu ul. Warszawską, od południa ul. Szkolną, rowem melioracyjnym i ul. Żyrardowską. Obszar ten obejmuje tereny już zabudowane jak i rezerwy terenów do zabudowy. Obszary zabudowane są uzbrojone (gaz, woda, kanalizacja, drogi, energia). Zabudowa mieszkaniowa w niewielkiej części zdegradowana, powyżej 50% to budynki powstałe po 1990r., w których większość ogrzewana jest gazem. W obszarze tym

znajduje się obiekt publiczny- Mszczonowski ośrodek Kultury wybudowany w 2006r. w dobrym stanie technicznym. Brak jest terenów użyteczności publicznej.
Wg stanu na dzień 31 grudnia 2015r. obszar zamieszkiwało 319 osób, z czego 11 bezrobotnych, 25 korzystających z pomocy społecznej i 29 w wieku poprodukcyjnym

5) **Obszar MU/K/3** zajmuje powierzchnię 0,71km^2, obejmuje obszar zabudowy jednorodzinnej z usługami i komunikacją, ograniczony od północy ul. Warszawską i terenami osiedla wielorodzinnego „Dworcowa III" od wschodu ul. Wschodnią częściowo ul. Grójecką i dalej wzdłuż zachodniej i północnej granicy działki nr ew 943 i 948 do dz. 419 i wzdłuż granicy tej działki i dz. 968 do torów kolejowych, od południa tory kolejowe, od zachodu ul. Dworcową i ul. Maklakiewicza do granic działek 1111/1, 1111/2 do ul. Ługowej następnie wzdłuż granicy działek 1112/2, 1112/3 i 1068/2, 1067/2, 1067/1 i 1066 do ul. Tarczyńskiej, dalej ul. Tarczyńską do ul. Warszawskiej. Tereny zabudowane stanowią ok. 70% obszaru, które są w pełni uzbrojone. Zabudowa mieszkaniowa jest w niewielkiej części zdegradowana szczególnie wzdłuż ul. Tarczyńskiej, na pozostałym obszarze są to budynki powstałe w większości po 1990r., z których większość ogrzewana jest gazem.
W obszarze tym znajduje się obiekt publiczny w złym stanie technicznym przy ul. Tarczyńskiej 31. Jest to budynek z lat 50-tych XX wieku, nie modernizowany, w którym mieści się m.in. świetlica dla dzieci z rodzin wykluczonych. Brak jest terenów użyteczności publicznej.
Wg stanu na dzień 31 grudnia 2015r. obszar zamieszkiwało 700 osób z czego 18 było bezrobotnych, 62 korzystało ze świadczeń pomocy społecznej i 105 w wieku poprodukcyjnym.

6) **Obszar MU/K/4** zajmuje powierzchnię 1,20km^2, obejmuje obszar południowo zachodniej części miasta ograniczony od strony południowej i zachodniej granica miasta od strony północnej ul. Fabryczną, ul. Żyrardowską, rowem melioracyjnym, rzeką Okrzeszą, ul. Kościelną, ul. Józefpolską i Zarzeczną, następnie rowem melioracyjnym do ul. Dworcowej i od strony wschodniej ul. Dworcową. Tereny zabudowane stanowią ok. 60% obszaru. Są one w większości uzbrojone. Zabudowa mieszkaniowa wzdłuż ul. Józefpolskiej, Zarzecznej, Rawskiej i Piekarskiej w większości powstała w połowie XX wieku, w pozostałej części zabudowa powstała po 1990r. Ogrzewanie budynków mieszkalnych z częściowo z wykorzystaniem gazu częściowo z wykorzystaniem węgla.
W obszarze tym na dzień 31 grudnia 2015r. zamieszkiwało 767 osób z czego 13 bezrobotnych, 52 korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i 94 osoby w wieku poprodukcyjnym. W obszarze tym brak terenów publicznych przestrzeni zielonych i rekreacyjnych.

7) **Obszar MU/K/5** zajmuje powierzchnię 0,35km^2 stanowi centralną najstarszą część miasta. Ograniczony jest od północy obszarem MU/K/2 od wschodu obszarem MU/K/3 i od południa i zachodu obszarem MU/K/4. Teren zabudowany w 90%, uzbrojony. W obszarze tym zachowała się jeszcze część zabudowy mieszkaniowej sprzed okresu II wojny światowej. Znajduje się tu duża ilość budynków wymagających modernizacji, które opalane są węglem lub innym opałem nie ekologicznym.
Na dzień 31 grudnia 2015r. obszar zamieszkiwało 681 osób z czego 40 bezrobotnych, 134 korzystające ze świadczeń pomocy społecznej i 122 w wieku poprodukcyjnym.
W obszarze tym znajdują się również obiekty użyteczności publicznej, takie jak: Ratusz, Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Hala Sportowa, Dom Maklakiewicza, budynek „Izby Pamięci Ziemi Mszczonowskiej", budynek administracyjny przy ul. Grójeckiej, które są w dobrym stanie technicznym oraz budynek OSP, budynek Policji oraz II piętro wschodniego skrzydła Szkoły Podstawowej wymagające pilnej interwencji.
W obszarze tym występują ulice Zarzeczna i Szkolna, które są w złym stanie technicznym i wymagają pilnej interwencji.
W obszarze tym znajdują się tereny użyteczności publicznej o ogólnej powierzchni 3,46 ha, które są w większości niskiej jakości -nieurządzone. Urządzone tereny rekreacyjne znajdują się przy Szkole Podstawowej o powierzchni 0,5 ha., zaś urządzone tereny zielone to skwerek przy ul. Narutowicza o powierzchni 0,3 ha.

8) **Obszar MWU/K/1** zajmuje powierzchnię 0,20km^2 i obejmuje teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (teren osiedla mieszkaniowego „Dworcowa III") stanowiącej ok. 50% obszaru oraz tereny zabudowy usługowej na których zlokalizowany jest obiekt „Termy Mszczonów". Obszar

ograniczony od północnego – zachodu ul. Warszawską, od wschodu ul. Wschodnia zaś strona południowa i zachodnia to granica osiedla „Dworcowa III". Tereny zagospodarowane w 70% w pełni uzbrojone. Stan ulic osiedla mieszkaniowego (ul. Północna, Brzoskwiniowa, Jeżynowa i Malinowa) oraz części sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wymagają pilnej interwencji. Budynki wielorodzinne jak również obiekt „Term" podłączone do sieci ciepłowniczej dostarczanej przez Geotermię Mazowiecką. Budynki wielorodzinne wybudowane po 1990 roku poddano termomodernizacji.

Obszar ten na dzień 31 grudnia 2015r. zamieszkiwało 1488 osób z czego 69 bezrobotnych, 96 korzystających z pomocy społecznej i 238 w wieku poprodukcyjnym.

W obszarze znajduje się boisko Klubu Sportowego „Mszczonowianka" oraz niskiej jakości teren rekreacyjny o ogólnej powierzchni 0,5 ha – brak placów zabaw, obiektów zewnętrznej rekreacji dla dorosłych, miejsc odpoczynku dla dzieci i dorosłych.

9) **Obszar MWU/K/2** zajmuje powierzchnię 0,10km^2 i obejmuje teren osiedla mieszkaniowego „Dworcowa I" i „Dworcowa II", teren cmentarza przy ul. Maklakiewicza, Zespołu Szkół i LO, Przychodni lekarskiej przy ul. Maklakiewicza oraz przedszkola miejskiego i ujęcia wody ze stacją uzdatniania wody. Obszar zagospodarowany w 90% w pełni uzbrojony. Budynki znajdujące się w obszarze ogrzewane są z miejskiej sieci ciepłowniczej, poddane w latach 2005-2016 termomodernizacji.

   Obszar ten na dzień 31 grudnia 2015r. zamieszkiwało 1177 osób z czego 48 bezrobotnych, 102 korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, 353 w wieku poprodukcyjnym.

   W obszarze znajduje się na Osiedlu „Dworcowa II" urządzony skwerek zielni o powierzchni 0,15 ha oraz niskiej jakości tereny przy Zespole Szkół i LO o pow. 0,6 ha.

   Istniejący przy ul. Sienkiewicza budynek po byłym magazynie opału wymaga pilnej interwencji.

10) **Obszar MWU/K/3** zajmuje powierzchnię 0,01km^2 i jest to teren osiedla mieszkaniowego Wspólnoty Mieszkaniowej „Keramzyt". Na osiedlu znajdują się bloki wielorodzinne pobudowane w latach 1955-1960 nieocieplone, podłączone do sieci ciepłowniczej „Geotermii Mazowieckiej". Niewielki teren zielony z placem zabaw dla dzieci jest niskiej jakości- zabawki stare, w niewielkiej ilości, brak terenu zielonego dla dorosłych.

    Obszar ten wg stanu na dzień 31 grudnia 2015r. zamieszkiwały 153 osoby, w tym 9 bezrobotnych, 14 korzystających z pomocy społecznej i 49 w wieku poprodukcyjnym.

11) **Obszar MWU/K/4** zajmuje powierzchnię 0,01km^2 i jest to teren osiedla mieszkaniowego wspólnoty „Poniatowskiego". Znajdujące się w obszarze budynki wielorodzinne były pobudowane w latach 60-tych XX wieku i po 2000r. zostały poddane termomodernizacji. Mieszkańcy osiedla wykorzystują do ogrzewania mieszkań gaz miejski.

    Obszar ten na dzień 31 grudnia 2015r. zamieszkiwało 109 osób, z czego 3 bezrobotni, 7 korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i 30 w wieku poprodukcyjnym.

    Niewielki teren zielony z placem zabaw dla dzieci o pow. 0,04ha jest niskiej jakości- zabawki stare, w niewielkiej ilości, brak terenu zielonego dla dorosłych.

Mapa 2. Podział miasta na jednostki urbanistyczne

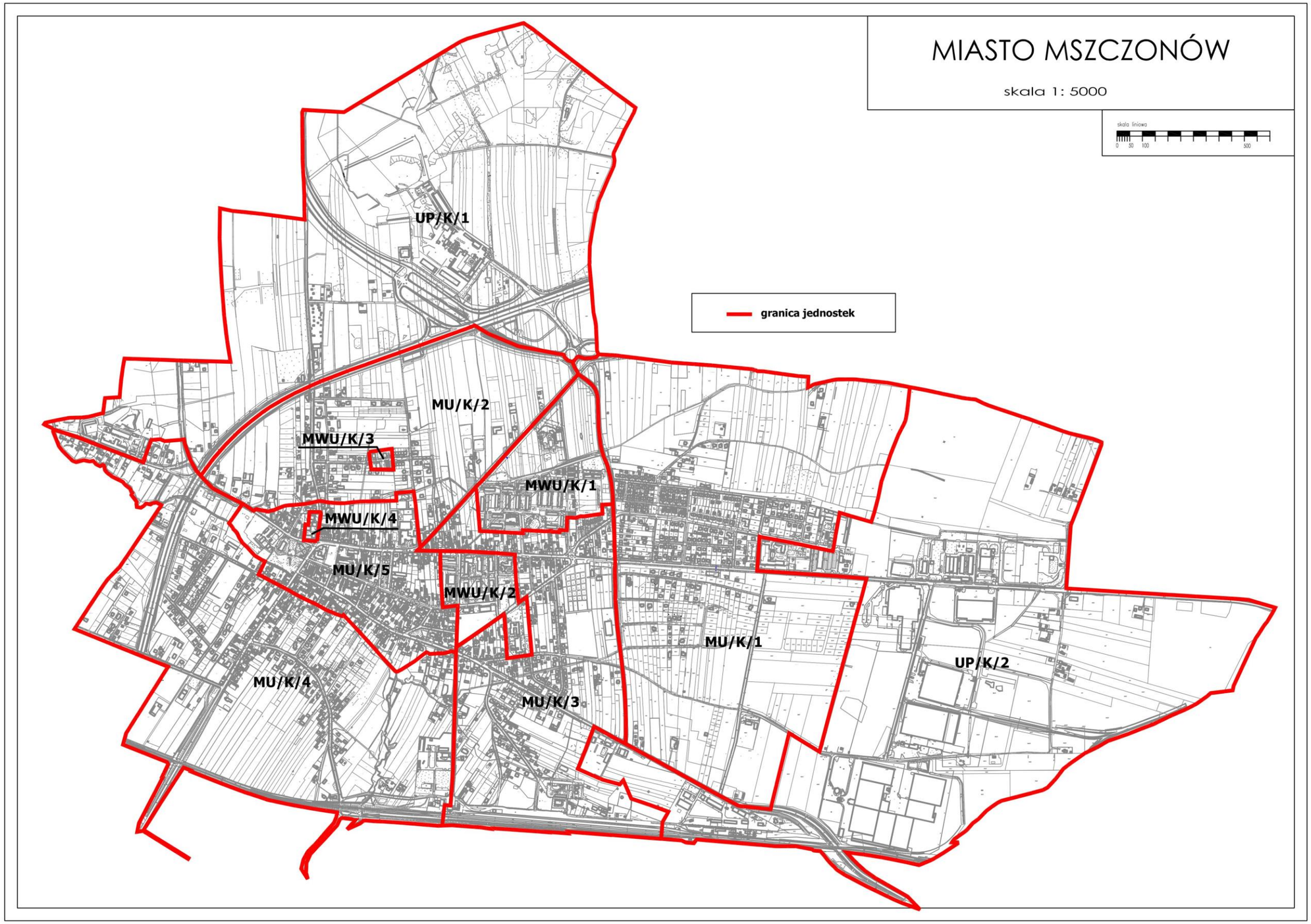

Opracowanie własne

2. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych

Obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy charakteryzujący się koncentracją negatywnych zjawisk występujących w sferze społecznej wraz z współwystępowaniem negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

Analizą została objęta koncentracja negatywnych zjawisk w sferach w poszczególnych wyznaczonych jednostkach obejmujących zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodzinną, a mianowicie:

- w sferze społecznej:
  - liczba bezrobotnych,
  - liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
  - liczba osób w wieku poprodukcyjnym,
  - liczba przestępstw i wykroczeń
- w sferze funkcjonalno-przestrzennej:
  - niska jakość terenów użyteczności publicznej,
- w sferze środowiskowej:
  - liczba gospodarstw domowych z ogrzewaniem węglowym.

W Tabeli 20 zostały przedstawione wskaźniki występowania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach w porównaniu do wskaźników dla całego miasta. Dodatkowo na mapach 3-6 oznaczono kolorami występowanie zjawisk społecznych w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. Kolorami, począwszy od zielonego poprzez żółty, pomarańczowy do czerwonego, oznaczono rosnący stopień koncentracji zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach. Kolor czerwony oznacza stopień koncentracji przekraczający wskaźnik występowania danego zjawiska dla całego miasta.

W Tabeli Nr 21 zostały przedstawione wskaźniki ze sfery funkcjonalno-przestrzennej – tj. niska jakość terenów użyteczności publicznej. Niska jakość terenów publicznych rozumiana jest jako obszar publiczny, który jest nieurządzony, bark alejek, oświetlenia, ławeczek, monitoringu, placów zabaw dla dzieci lub placów zabaw na których są zabawki ale nieatrakcyjne i podniszczone jak również brak miejsc urządzonej rekreacji dla dorosłych (np. siłownie zewnętrzne).

Na Mapie Nr 7 Oznaczono występowanie negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno-przestrzennej.

Tabela Nr 22 przedstawia wskaźniki ze sfery środowiskowej tj. liczbę gospodarstw z ogrzewaniem węglowym na 1km^2. Na Mapie Nr 8 kolorami od zielonego do czerwonego przedstawiono rosnąco stopień koncentracji w poszczególnych jednostkach urbanistycznych.

Wymienione powyżej mapy oraz tabela umożliwiły uzasadnić współwystępowanie negatywnych zjawisk w sferze społecznej z negatywnymi zjawiskami w sferze funkcjonalno-przestrzennej lub środowiskowej.

Przeprowadzona analiza występowania negatywnych zjawisk w sferze społecznej, funkcjonalno-przestrzennej i środowiskowej pozwoliła na postawienie następujących wniosków:

1) Jednostka MWU/K/1 charakteryzuje się stosunkowo wysoką koncentracją negatywnych zjawisk społecznych w szczególności dotyczącej wskaźnika liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców. W tej jednostce należy uwzględnić współwystępowanie zjawiska niskiej jakości terenów użyteczności publicznej w postaci lokalizacji dużego terenu o przeznaczeniu wypoczynkowo-rekreacyjnym, który wymaga interwencji. Z powyższego wynika, że jednostkę MWU/K/1 należy uznać za obszar zdegradowany.

2) Jednostka MWU/K/2 charakteryzuje się wysoką koncentracją negatywnych zjawisk społecznych w szczególności dotyczącej wskaźnika liczby osób bezrobotnych i osób w wieku poprodukcyjnym. W tej jednostce należy uwzględnić współwystępowanie zjawiska niskiej jakości terenów użyteczności publicznej w postaci terenów Liceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół, które wymagają interwencji. Uwzględniając powyższe, należy uznać jednostkę MWU/K/2 za obszar zdegradowany.
3) Jednostka MWU/K/3 charakteryzuje się wysoką koncentracją negatywnych zjawisk społecznych w szczególności dotyczącej wskaźnika liczby osób bezrobotnych i osób w wieku poprodukcyjnym. W tej jednostce należy uwzględnić współwystępowanie zjawiska niskiej jakości terenów użyteczności publicznej w postaci terenu wypoczynkowo –rekreacyjnego, który wymaga interwencji. Wobec powyższego należy uznać jednostkę MWU/K/3 za obszar zdegradowany.
4) Jednostka MWU/K/4 charakteryzuje się wysoką koncentracją negatywnych zjawisk społecznych w szczególności dotyczącej wskaźnika liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W tej jednostce należy uwzględnić współwystępowanie zjawiska niskiej jakości terenów użyteczności publicznej w postaci terenu wypoczynkowo –rekreacyjnego, który wymaga interwencji. Uwzględniając powyższe należy uznać jednostkę MWU/K/4 za obszar zdegradowany.
5) Jednostka MU/K/1 charakteryzuje się niską koncentracją negatywnych zjawisk społecznych i pomimo współwystępowania zjawiska dużego udziału gospodarstw z ogrzewaniem węglowym, nie można uznać tej jednostki za obszar zdegradowany.
6) Jednostka MU/K/2 charakteryzuje się niską koncentracją negatywnych zjawisk społecznych i pomimo współwystępowania zjawiska stosunkowo niskiego udziału gospodarstw domowych z ogrzewaniem węglowym, nie można uznać tej jednostki za obszar zdegradowany.
7) Jednostka MU/K/3 charakteryzuje się niską koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. W tej jednostce wskaźnik przestępstw i wykroczeń przewyższa wskaźnik dla miasta, jednak biorąc pod uwagę fakt, iż połowa z nich (6 z 12) to zdarzenia w jedynym istniejącym w mieście centrum handlowym przy ul. Wschodniej sklep „Biedronka" to wówczas wskaźnik dla terenów zamieszkałych otrzymuje wartość poniżej 1 przy średniej dla miasta 1,45. Pomimo współwystępowania zjawiska stosunkowo dużego udziału gospodarstw z ogrzewaniem węglowym, nie można uznać tej jednostki za obszar zdegradowany.
8) Jednostka MU/K/4 charakteryzuje się bardzo niską koncentracją negatywnych zjawisk społecznych i pomimo współwystępowania zjawiska stosunkowo dużego udziału gospodarstw z ogrzewaniem węglowym, nie można uznać tej jednostki za obszar zdegradowany.
9) Jednostka MU/K/5 charakteryzuje się najwyższą koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. W tej jednostce należy uwzględnić współwystępowanie zjawiska niskiej jakości terenów użyteczności publicznej w postaci bardzo dużego terenu wypoczynkowo-rekreacyjnego parku , placu przed Ratuszem i terenu przy Szkole Podstawowej, które wymaga interwencji oraz zjawiska najwyższego udziału gospodarstw domowych z ogrzewaniem węglowym. Wobec powyższego jednostkę MU/K/5 należy uznać za obszar zdegradowany.
10) Jednostka UP/K/1 charakteryzuje się dużą koncentracją negatywnych zjawisk społecznych dotyczącą wskaźników liczby osób korzystających z pomocy społecznej i liczby przestępstw. Należy jednak uwzględnić fakt, iż wysokość tych wskaźników została spowodowana tylko i wyłącznie niewielką liczbą mieszkańców w tej jednostce. Poza występowaniem negatywnych zjawisk społecznych nie występują negatywne zjawiska ani w sferze funkcjonalno-przestrzennej ani w sferze środowiskowej. Z tego też powodu jednostka ta nie została uznana za zdegradowaną.
11) Jednostka UP/K/2 charakteryzuje się dużą koncentracją negatywnych zjawisk społecznych dotyczącą wskaźników osób bezrobotnych, osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczby przestępstw. Mając jednak na uwadze fakt, iż obszar ten zamieszkuje niewielka liczba osób (64 osoby) oraz nie występują tam negatywne zjawiska ani w sferze funkcjonalno- przestrzennej ani w sferze środowiskowej jednostka ta nie została uznana za zdegradowaną.

Na Mapie Nr 9 zostało oznaczonych 5 obszarów zdegradowanych. Są to obszary, na których współwystępują zarówno negatywne zjawiska ze sfery społecznej, jak też ze środowiskowej czy też funkcjonalno-przestrzennej. Są to obszary oznaczone symbolem MWU/K/1, MWU/K/2, MWU/K/3, MWU/K/4, MU/K/5. Na tych obszarach łącznie zamieszkuje 169 osób bezrobotnych, co stanowi 74,1% ogólnej liczby w mieście, 353 osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, co stanowi 60,8% ogólnej liczby, 792 osoby w wieku poprodukcyjnym, co stanowi 69,4% ogólnej liczby, zaś na tych obszarach doszło do 61 przestępstw i wykroczeń, co stanowi 67% ich ogólnej liczby w mieście.

Tabela 20. Wskaźniki zjawisk kryzysowych w wyznaczonych jednostkach urbanistycznych

Jednostki urbanistyczne	Liczba ludności	Liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik na 100 osób	Liczba osób korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej	Wskaźnik na 100 osób	Liczba przestępstw i wykroczeń na mieniu, życiu i zdrowiu	Wskaźnik na 100 osób	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Wskaźnik na 100 osób
MIASTO	6289	228	3,63	581	9,24	91	1,45	1142	18,16
MWU/K/1	1488	69	4,64	96	6,45	21	1,41	238	15,99
MWU/K/2	1177	48	4,08	102	8,67	12	1,02	353	29,99
MWU/K/3	153	9	5,88	14	9,15	0	0	49	32,03
MWU/K/4	109	3	2,75	7	6,42	1	0,92	30	27,52
MU/K/1	780	13	1,67	58	7,44	4	0,51	105	13,46
MU/K/2	319	11	3,45	25	7,84	2	0,63	29	9,09
MU/K/3	700	18	2,57	62	8,86	12	1,71	105	15
MU/K/4	767	13	1,69	52	6,78	2	0,26	94	12,26
MU/K/5	681	40	5,87	134	19,68	27	3,96	122	17,91
UP/K/1	51	1	1,96	19	37,25	3	5,88	9	17,65
UP/K/2	64	3	4,69	12	18,75	7	10,94	8	12,5

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych z: Urząd Miejski w Mszczonowie, PUP, Komisariat Policji w Mszczonowie, MOPS

Mapa 3. Liczba osób bezrobotnych

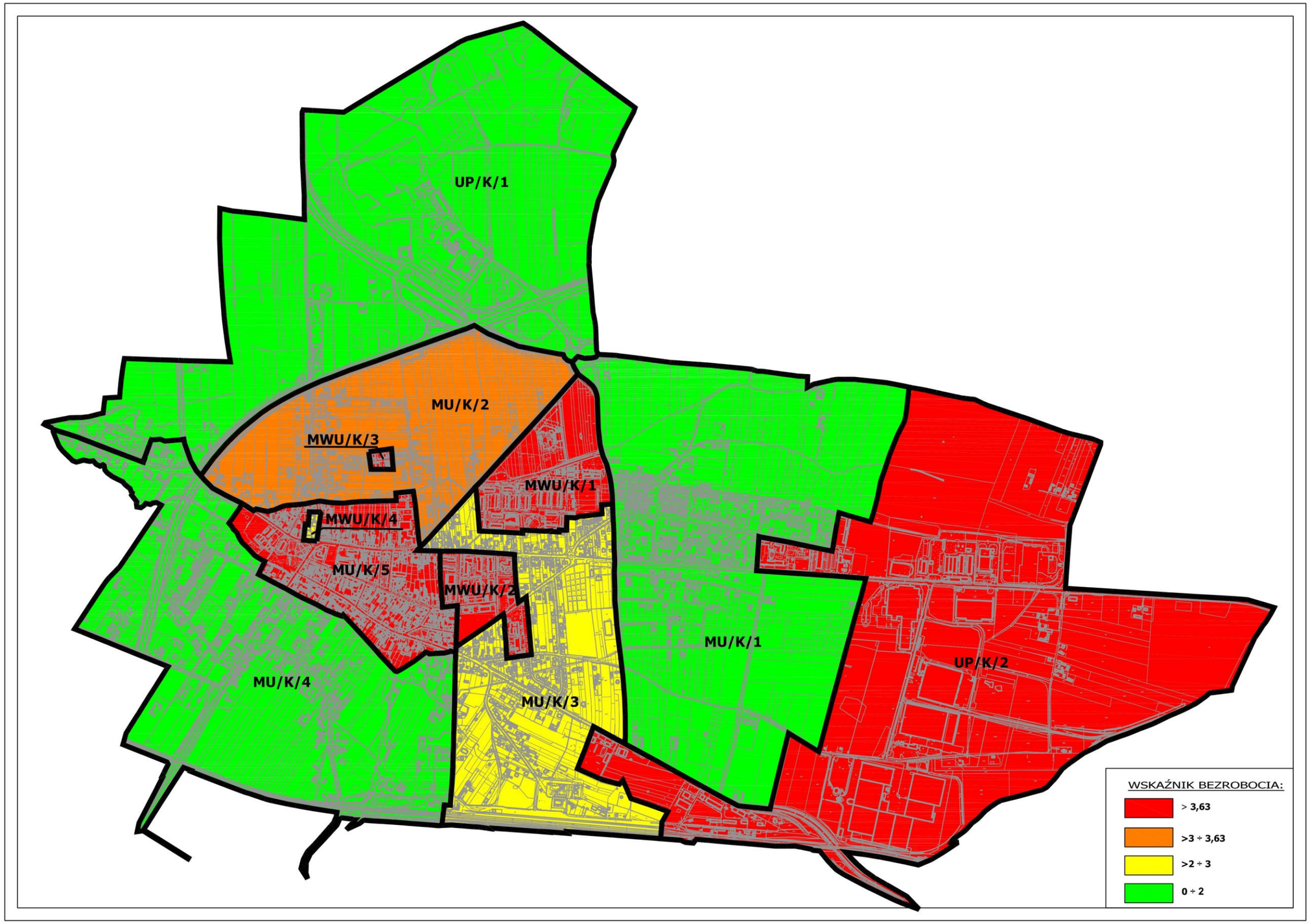

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Mapa 4. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

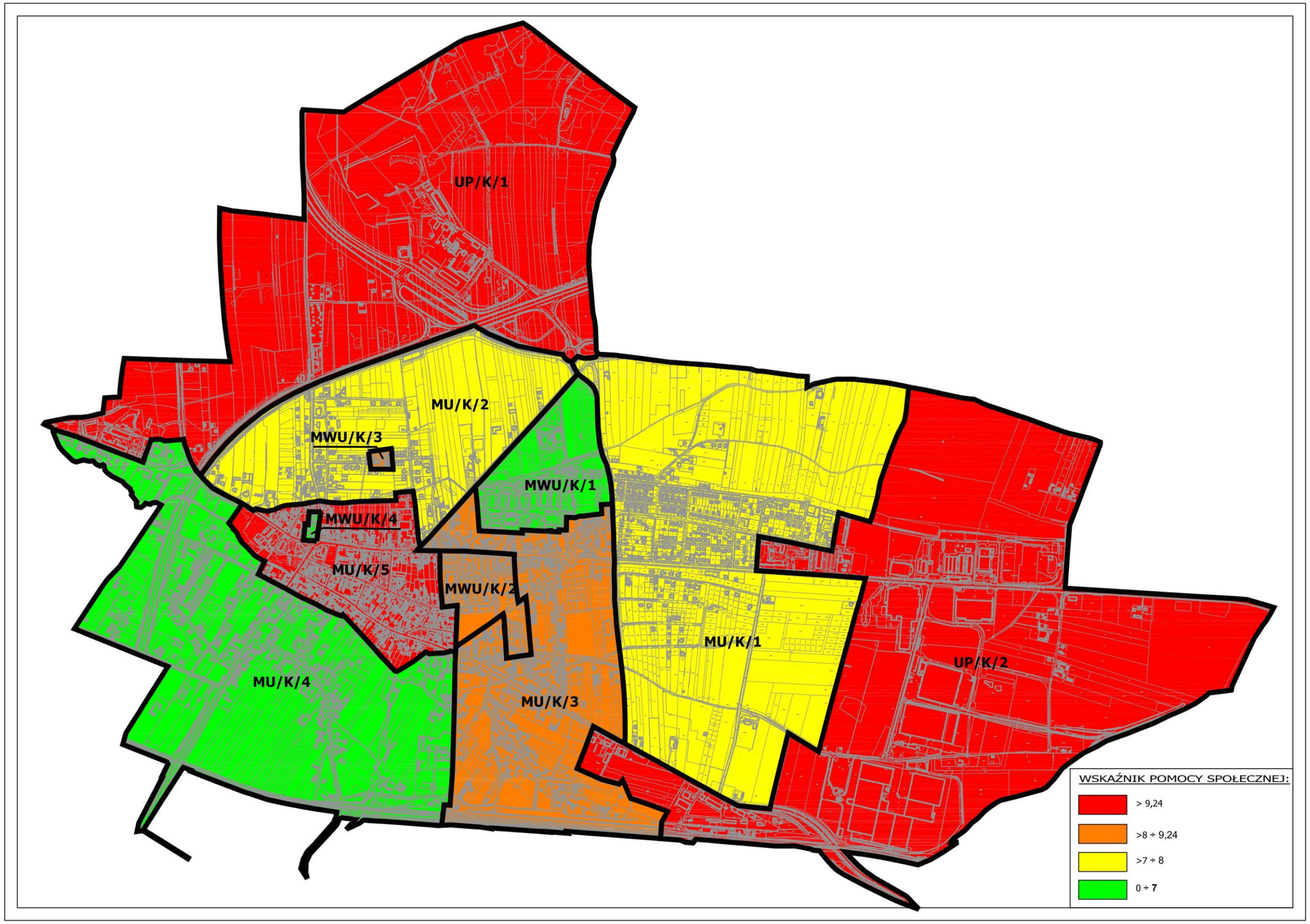

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Mapa 5. Liczba przestępstw i wykroczeń przeciwko mieniu, życiu i zdrowiu

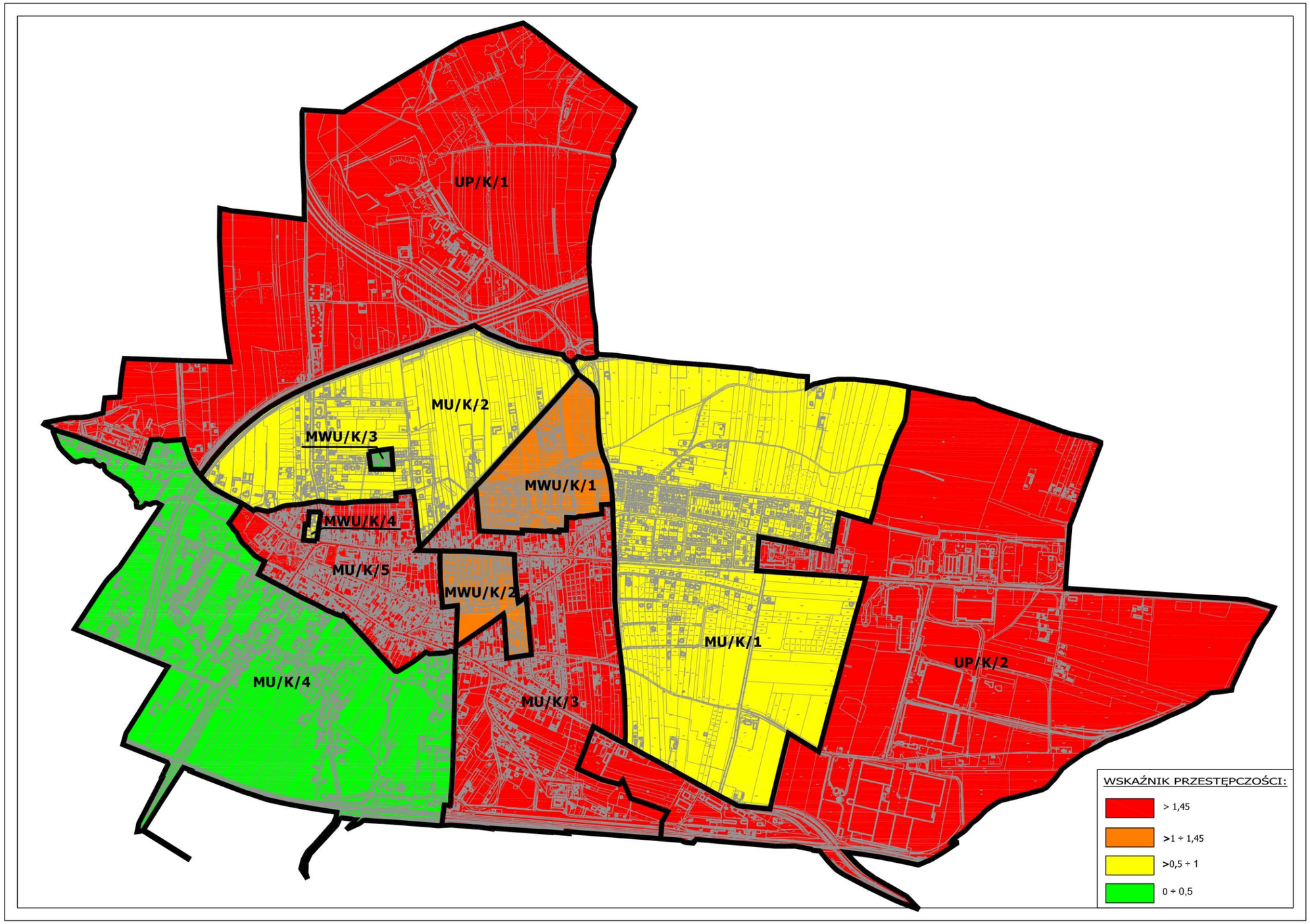

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonów

Mapa 6. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym

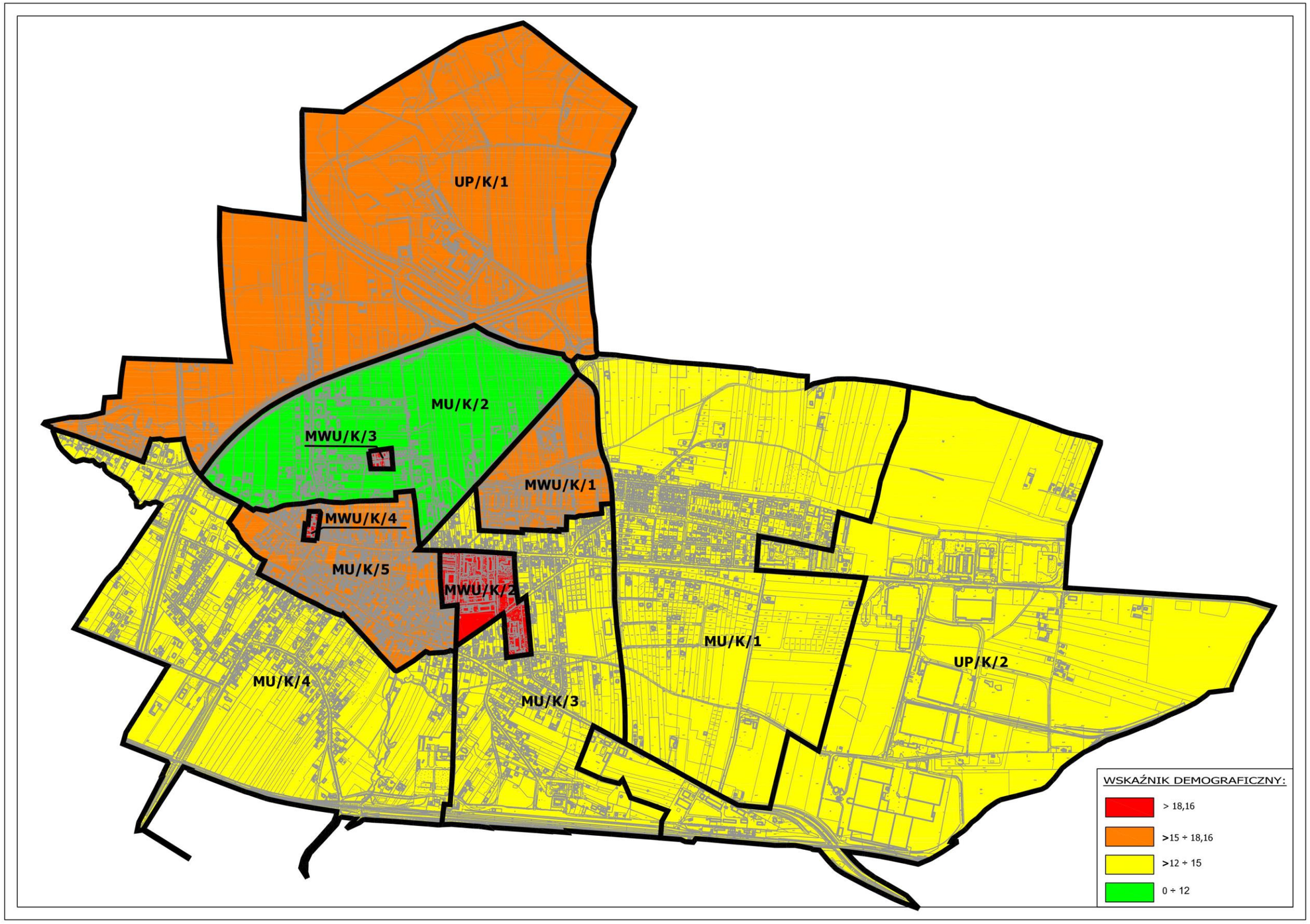

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonów

Tabela 21. Niskiej jakości tereny użyteczności publicznej

Jednostki urbanistyczne	Miasto	MWU/K/1	MWU/K/2	MWU/K/3	MWU/K/4	MU/K/1	MU/K/2	MU/K/3	MU/K/4	MU/K/5	UP/K/1	UP/K/2
Łączna powierzchnia terenów publicznych (ha)	4,85	0,5	0,75	0,1	0,04	0	0	0	0	3,6	0	0
Powierzchnia niskiej jakości terenów publicznych (ha)	3,9	0,5	0,6	0,1	0,04	0	0	0	0	2,8	0	0
Wskaźnik niskiej jakości do łącznej powierzchni terenów publicznych	80,41	100	80	100	100	-	-	-	-	77,78	-	-

Mapa 7. Niskiej jakości tereny użyteczności publicznej

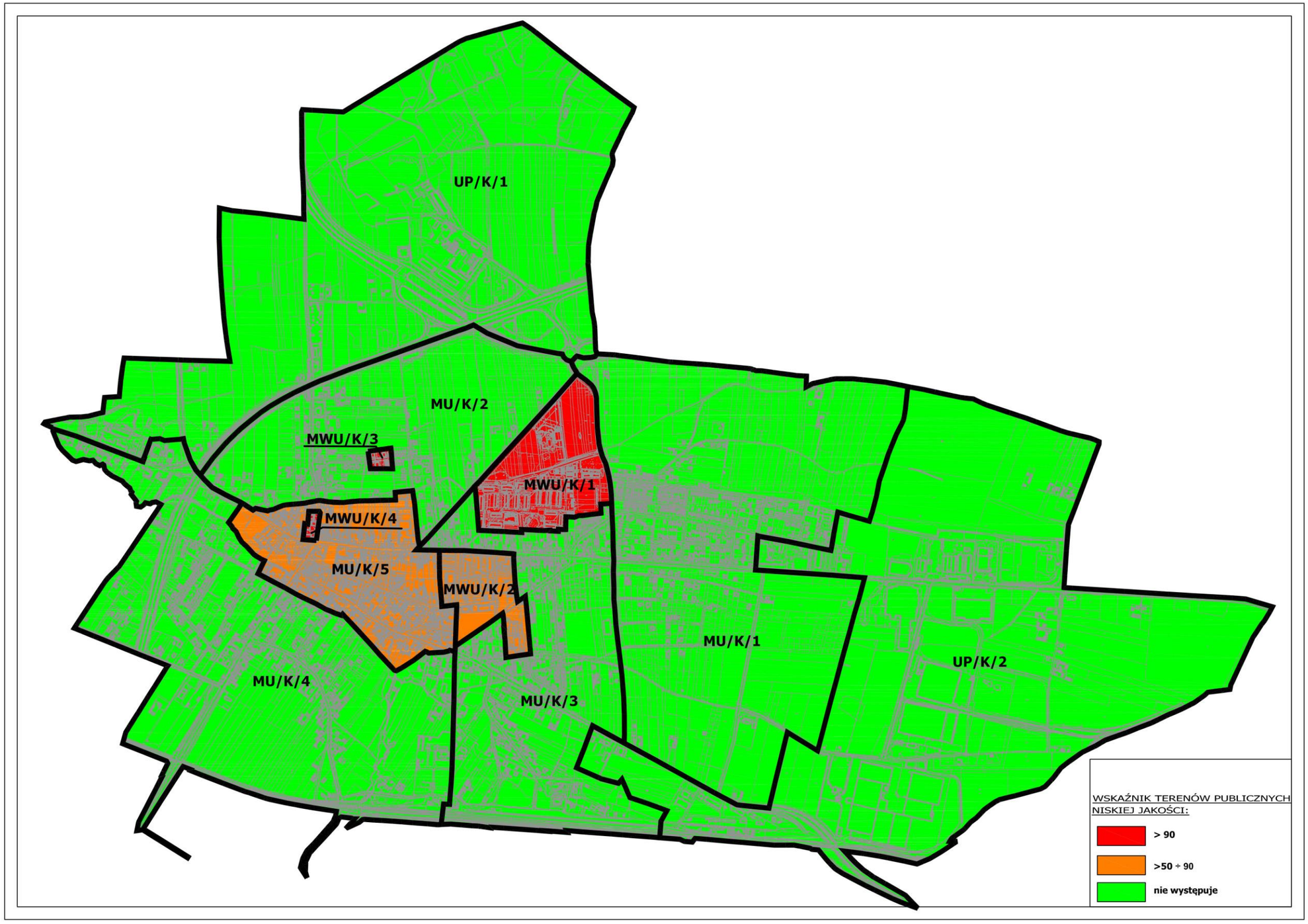

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Tabela 22. Liczba gospodarstw domowych z ogrzewaniem węglowym

Jednostki urbanistyczne	**Miasto**	**MWU/K/1**	**MWU/K/2**	**MWU/K/3**	**MWU/K/4**	**MU/K/1**	**MU/K/2**	**MU/K/3**	**MU/K/4**	**MU/K/5**	**UP/K/1**	**UP/K/2**
Powierzchnia (km^2)	8,56	0,2	0,1	0,01	0,01	1,5	0,65	0,71	1,2	0,35	1,75	2,08
Liczba gospodarstw z ogrzewaniem węglowym	392	0	0	0	0	105	27	60	96	92	7	5
Liczba gospodarstw z ogrzewaniem węglowym na 1 km^2	45,79	0	0	0	0	70	41,54	84,51	80	262,86	4	2,4

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych z: Urząd Miejski w Mszczonowie

Mapa 8. Liczba gospodarstw z ogrzewaniem węglowym

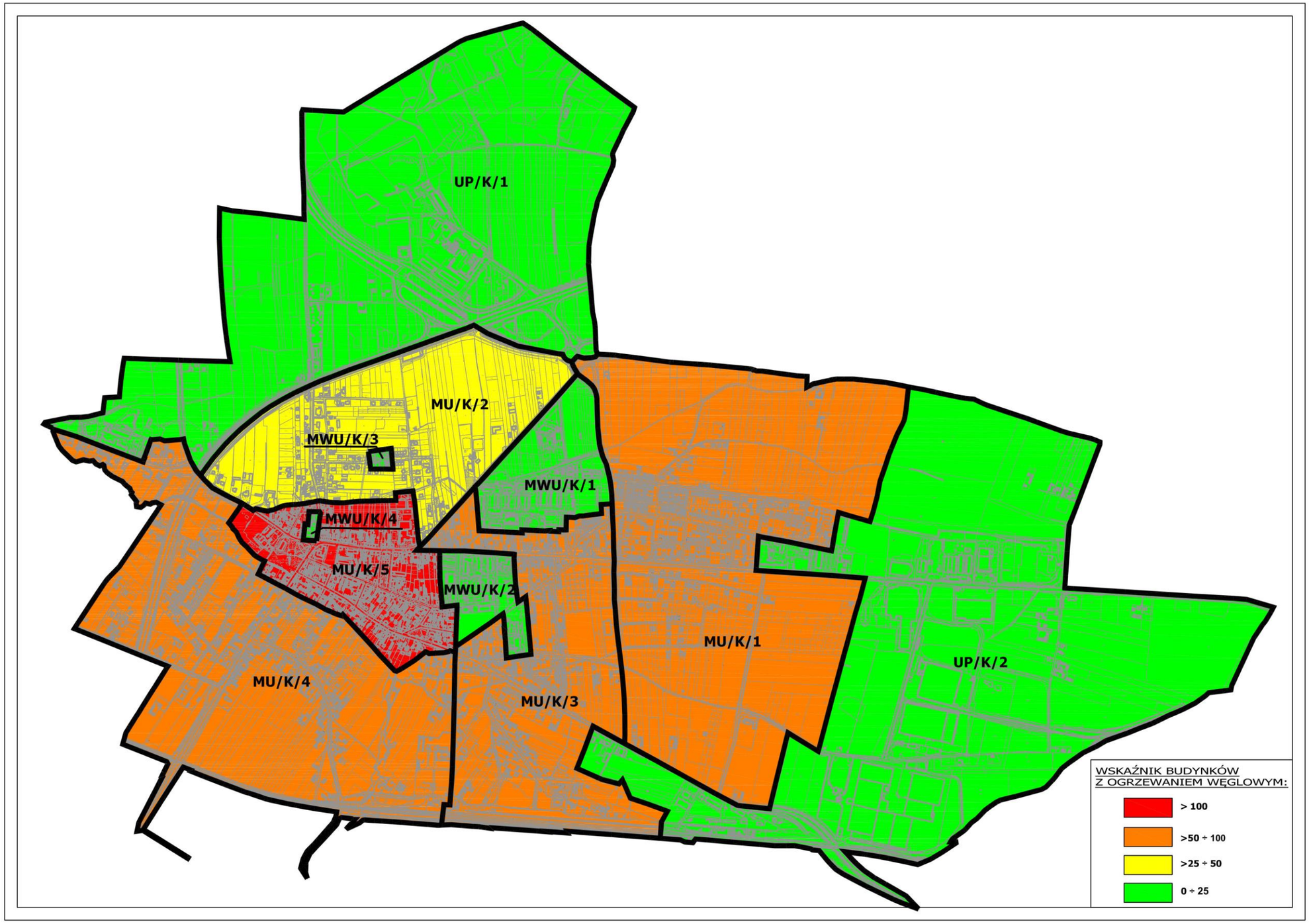

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Mapa 9. Obszar zdegradowany w Mszczonowie

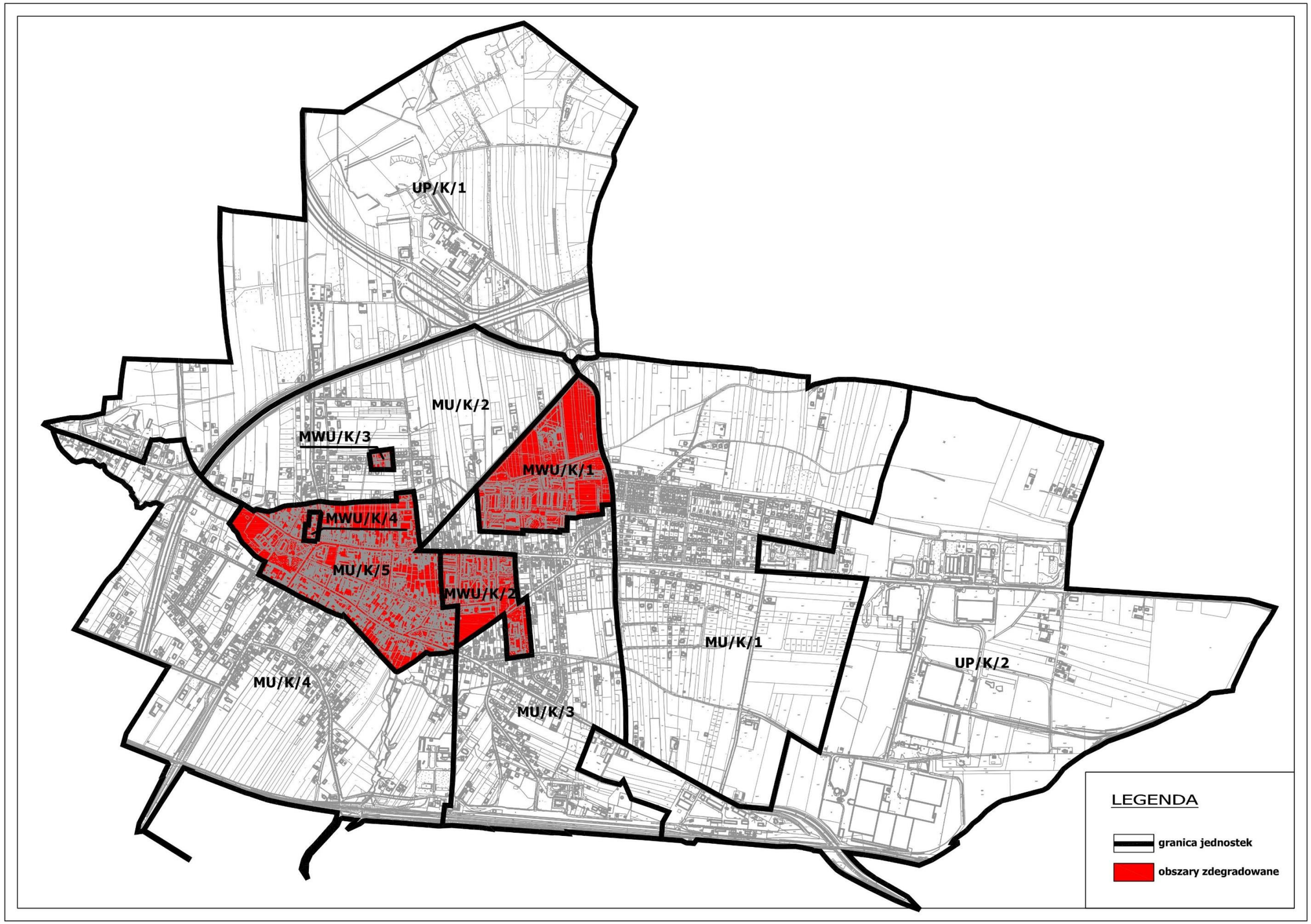

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

III. WYZNACZENIE PODOBSZARÓW WSKAZANAYCH DO REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.
Opisane w Rozdziale II obszary zdegradowane pokazują koncentrację negatywnych zjawisk występujących w poszczególnych sferach na wyznaczonych jednostkach urbanistycznych w mieście.
Przy wyznaczaniu podobszarów rewitalizacji w ramach obszarów zdegradowanych uwzględniona została możliwość prowadzenia na tych podobszarach działań, które:

- umożliwią ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk w szczególności w sferze społecznej,
- będą istotne dla rozwoju miasta,
- będą oddziaływać korzystnie zarówno na podobszary rewitalizacji i obszar zdegradowany, jak i obszar całego miasta,
- wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców.

Wyznaczone zostały 4 podobszary rewitalizacji niepołączone ze sobą. Podobszary te zostały przedstawione na Mapie Nr 10.

Łącznie 4 wyznaczone podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię wielkości 0,2547km^2, co stanowi 0,17% powierzchni gminy, zaś podobszary te zamieszkuje 3130 osób, co stanowi 27,61% ogółu mieszkańców gminy.
W Tabeli 23 zostały przedstawione dane dotyczące powierzchni oraz liczby mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji, zaś w Tabelach od nr 24 do nr 27 wskaźniki nasilenia występowania negatywnych zjawisk ze sfery społecznej w tych podobszarach. Wskaźniki przedstawione w tych tabelach wskazują, iż negatywne zjawiska bezrobocia, pomocy społecznej i osób w wieku poprodukcyjnym występują w podobszarach rewitalizacji w większym zakresie niż na terenie całego miasta. Jedynie na podobszarze III wystąpił niższy wskaźnik w liczbie osób w wieku poprodukcyjnym i w osobach korzystających z pomocy społecznej, ale uwzględniając zagęszczenie ludności na tym podobszarze, należy uznać duże nasilenie tych zjawisk. Również występują niższe niż w mieście wskaźniki w liczbie przestępstw i wykroczeń w podobszarach II i III, ale z uwagi na uciążliwość tego zjawiska dla mieszkańców należy uznać jego negatywny wpływ na tych podobszarach.

Tabela 23. Zestawienie powierzchni oraz liczby ludności obszaru wskazanego do rewitalizacji miasta Mszczonowa

Lp.	Wyszczególnienie obszaru	Powierzchnia w km^2	Liczba ludności
1.	podobszar nr I	0,1016	381
2.	podobszar nr II	0,0712	1177
3.	podobszar nr III	0,0752	1419
4.	podobszar nr IV	0,0067	153
	RAZEM obszar	**0,2547**	**3130**

Źródło danych: Urząd Miejski w Mszczonowie

Tabela 24. Wskaźniki dotyczące liczby osób bezrobotnych na dzień 31.12.2015r.

	liczba ludności	liczba osób bezrobotnych	liczba osób bezrobotnych przypadających na 100 mieszkańców
MIASTO	6289	228	**3,63**
Obszar wskazany do rewitalizacji	3130	158	**5,05**
w tym:			
podobszar I	381	32	**8,4**
podobszar II	1177	48	**4,08**
podobszar III	1419	69	**4,86**
podobszar IV	153	9	**5,88**

Źródło danych: Urząd Miejski w Mszczonowie

Tabela 25. Wskaźniki dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej na dzień 31.12.2015r.

	liczba ludności	liczba osób korzystających z pomocy społecznej	liczba osób korzystających z pomocy społecznej przypadających na 100 mieszkańców
MIASTO	6289	581	**9,24**
Obszar wskazany do rewitalizacji	3130	304	**9,71**
w tym:			
podobszar I	381	97	**25,46**
podobszar II	1177	102	**8,67**
podobszar III	1419	91	**6,41**
podobszar IV	153	14	**9,15**

Źródło danych: Urząd Miejski w Mszczonowie

Tabela 26. Wskaźniki dotyczące liczby przestępstw i wykroczeń przeciwko mieniu, życiu i zdrowiu na dzień 31.12.2015r.

	liczba ludności	liczba przestępstw i wykroczeń	liczba przestępstw i wykroczeń przypadających na 100 mieszkańców
MIASTO	6289	91	**1,45**
Obszar wskazany do rewitalizacji	3130	48	**1,53**
w tym:			
podobszar I	381	18	**4,72**
podobszar II	1177	12	**1,02**
podobszar III	1419	18	**1,27**
podobszar IV	153	0	**0**

Źródło danych: Urząd Miejski w Mszczonowie

Tabela 27. Wskaźniki dotyczące liczby osób wieku poprodukcyjnym na dzień 31.12.2015r.

	liczba ludności	liczba osób w wieku poprodukcyjnym	liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 mieszkańców
MIASTO	6289	1142	**18,16**
Obszar wskazany do rewitalizacji	3130	718	**22,94**
w tym:			
podobszar I	381	82	**21,52**
podobszar II	1177	353	**29,99**
podobszar III	1419	234	**16,49**
podobszar IV	153	49	**32,03**

Źródło danych: Urząd Miejski w Mszczonowie

Mapa 10. Podobszary wskazane do rewitalizacji

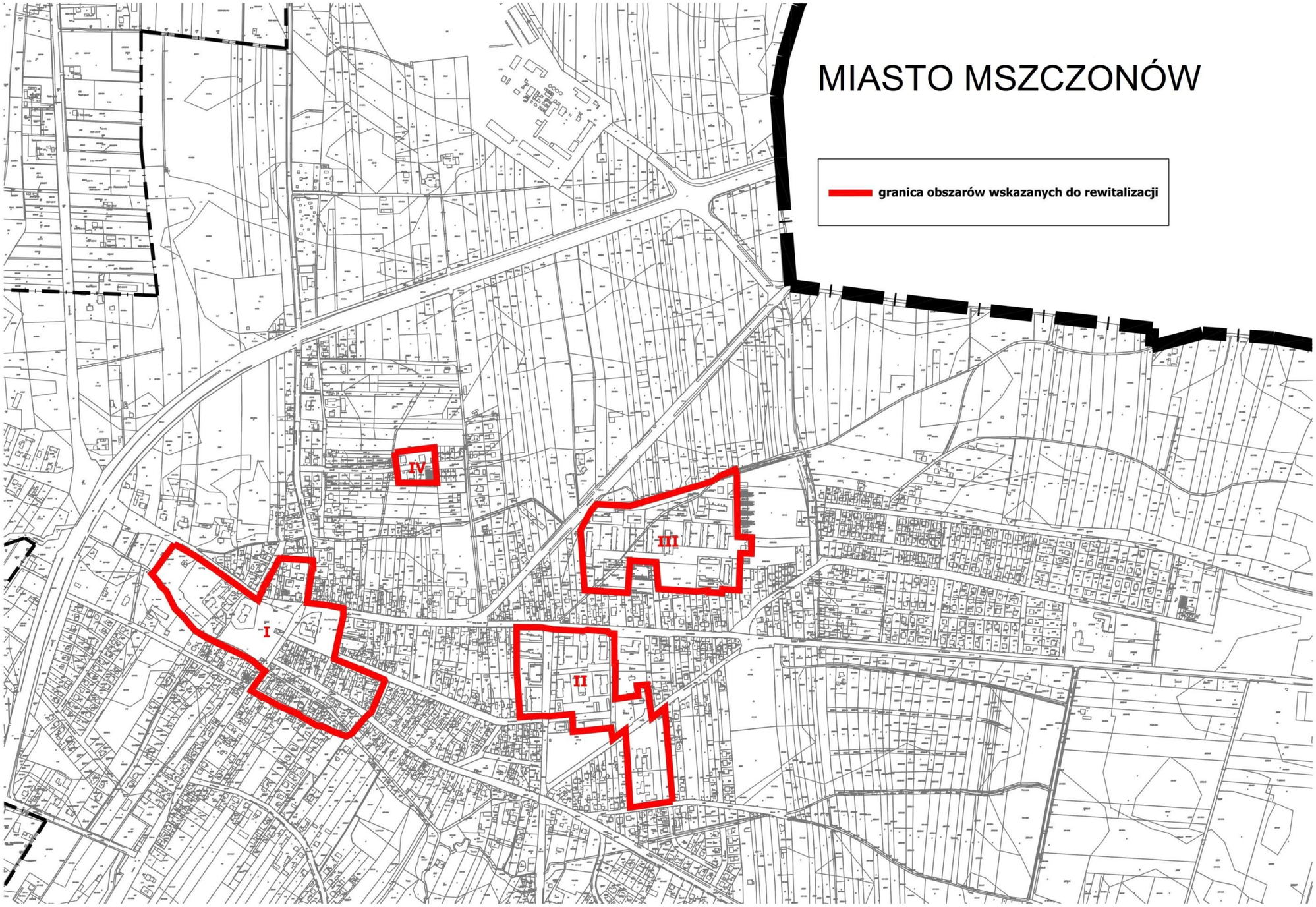

Źródło: Urząd Miejski w Mszczonowie

Granice i opis podobszarów wskazanych do rewitalizacji

Wyznaczone granice podobszarów wskazanych do rewitalizacji kształtują się następująco:

Podobszar I: od zachodu i południowego zachodu: błonia wokół kościoła ograniczone rzeką Okrzeszą oraz rowem melioracyjnym; od strony południowej: ul. Rawska do ul. Zarzecznej, dalej ul Zarzeczna, ul. Grójecka do ul. Traugutta; od strony wschodniej: ul. Traugutta, ul. Sienkiewicza do ul. Traugutta, ul. Nowy Rynek; od strony północnej: Nowy Rynek, ul. Poniatowskiego do rowu melioracyjnego, dalej ul. Kościuszki i ul. Żyrardowską do rowu melioracyjnego na błoniach.

Podobszar II: tereny osiedli: Dworcowa I i II ograniczone ulicami Tarczyńską, Tysiąclecia, Sienkiewicza, wraz
z wszystkimi budynkami wielorodzinnymi (w tym po obu stronach ul. Dworcowej), terenem Liceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół oraz terenami niezagospodarowanymi u zbiegu ulic: Tysiąclecia, Sienkiewicza i Maklakiewicza.

Podobszar III: teren osiedla Dworcowa III ograniczony ulicami: Północną, Brzoskwiniową, terenami targowiska miejskiego wraz z wszystkimi budynkami wielorodzinnymi pomiędzy ulicą Warszawską i ulicą Brzoskwiniową wraz z terenem rekreacyjnym.

Podobszar IV: teren osiedla Wspólnoty Mieszkaniowej KERAMZYT przy ul. Spokojnej wraz z wszystkimi budynkami wielorodzinnymi i terenem rekreacyjnym.

Opis podobszarów rewitalizacji:

Podobszar I: obejmuje część jednostki MU/K/5 oraz jednostkę MWU/K/4 o łącznej powierzchni 0,1016km^2 i liczbie ludności 381 osób. Podobszar ten charakteryzuje się najwyższym w mieście wskaźnikiem liczby osób bezrobotnych (wskaźnik 8,4), osób korzystających z pomocy społecznej (25,46) i liczby przestępstw i wykroczeń (wskaźnik 4,72)przypadających na 100 mieszkańców. Również w tym podobszarze występuje wyższy niż średni w mieście wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym (wskaźnik 21,52) przypadających na 100 mieszkańców. Na tym podobszarze zlokalizowane są budynki i tereny użyteczności publicznej wymagające interwencji z uwagi na ich stan techniczny. Również na tym podobszarze znajduje się duża liczba gospodarstw z ogrzewaniem węglowym.
Po wyodrębnieniu z jednostki MU/K/5 podobszaru I, pozostała część obszaru zdegradowanego obejmuje powierzchnię 0,2484km^2 z liczbą ludności 409 osób, w tym 11 osób bezrobotnych (wskaźnik 2,69), 44 osoby korzystające z pomocy społecznej (wskaźnik 10,76), 70 osób w wieku poprodukcyjnym (wskaźnik 17,11) i z liczbą 10 przestępstw i wykroczeń (wskaźnik 2,44). Jak z powyższego wynika na tej pozostałej części obszaru zdegradowanego wskaźniki poszczególnych zjawisk kryzysowych kształtują się o wiele poniżej wskaźników w Podobszarze I, co wskazuje na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk właśnie w Podobszarze I.

Podobszar II: obejmuje część jednostki MWU/K/2 o powierzchni 0,0712km^2 z liczbą ludności 1177 osób. Podobszar II charakteryzuje się wskaźnikami przekraczającymi średni wskaźnik dla całego miasta w liczbie osób bezrobotnych (wskaźnik 4,08) i osób w wieku poprodukcyjnym (wskaźnik 29,99) przypadających na 100 mieszkańców. Wskaźniki liczby osób korzystających z pomocy społecznej (wskaźnik 8,67) i liczby przestępstw i wykroczeń (wskaźnik 1,02) ukształtowały się niewiele poniżej średniego wskaźnika w mieście. Podobszar ten obejmuje w swoich granicach obiekty i tereny użyteczności wymagające interwencji, jak budynek byłego składu węglowego, budynek Liceum Ogólnokształcącego, tereny niezagospodarowane przy ul. Maklakiewicza, tereny Liceum

Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół do zagospodarowania oraz odcinek ul. Dworcowej pomiędzy ul. Tarczyńską i ul. Sienkiewicza.
Po wydzieleniu Podobszaru II z jednostki MWU/K/2, pozostała część obszaru zdegradowanego jest niezamieszkała i zajmuje powierzchnię 0,0288km^2. W tej pozostałej części zlokalizowane są obiekty nie wymagające interwencji, a mianowicie Przedszkole Miejskie, Ujęcie wody ze stacją uzdatniania oraz cmentarz.

Podobszar III: obejmuje część jednostki MWU/K/1 o powierzchni 0,0752km^2 z liczbą ludności 1419 osób. Podobszar III charakteryzuje się wskaźnikiem przekraczającym średni wskaźnik dla miasta w liczbie osób bezrobotnych (wskaźnik 4,86), zaś wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym (wskaźnik 16,49) i liczby przestępstw i wykroczeń (wskaźnik 1,27) kształtują się niewiele poniżej średniej w mieście. Jedynie wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej jest wyraźnie niższy (wskaźnik 6,41). W tym podobszarze zlokalizowany jest duży teren z przeznaczeniem wypoczynkowo- rekreacyjnym wymagający interwencji, jak również ulice Północna, Brzoskwiniowa, Jeżynowa i Malinowa, których stan techniczny jest zły.
Po wydzieleniu Podobszaru III z jednostki MWU/K/1, pozostała część obszaru zdegradowanego zajmuje powierzchnię 0,1248 km^2 i jest zamieszkała przez 69 mieszkańców w 2 budynkach wielorodzinnych. Budynki te oraz 2 budynki handlowo-usługowe w tej samej lokalizacji zostały wybudowane i oddane do użytku w roku 2008. Wśród tych mieszkańców nie występują osoby bezrobotne, a są 4 osoby w wieku poprodukcyjnym (wskaźnik 5,80), 5 osób korzysta z pomocy społecznej (wskaźnik 7,25) i zaistniały 3 przestępstwa i wykroczenia (wskaźnik 4,35). Wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym jest o wiele niższy od wskaźnika dla Podobszaru III, zaś wskaźniki osób korzystających z pomocy społecznej i liczby przestępstw i wykroczeń ukształtowały się powyżej wskaźników dla Podobszaru III. Jednak uwzględniając fakt niewielkiego udziału (4,63%) osób zamieszkujących tą pozostałą część do liczby ogółem osób zamieszkujących jednostkę MWU/K/1 (1488 osób), należy uznać wyższy stopień koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w Podobszarze III. W pozostałej części zlokalizowany jest teren Klubu Sportowego „Mszczonowianka" oraz teren pomiędzy ulicami Warszawską, Północną i Wschodnią o powierzchni 8ha, na którym poza uruchomionymi w 2008r. „Termami Mszczonów" są niezagospodarowane tereny przeznaczone w planie zagospodarowania pod usługi turystyczne.

Podobszar IV: obejmuje cały obszar zdegradowany stanowiący jednostkę MWU/K/3 o powierzchni 0,0067km^2 i liczbie ludności 153 osoby. Obszarem zarządza Wspólnota Mieszkaniowa „Keramzyt", w której udziałowcem jest Gmina Mszczonów.

Wyznaczone obszary zdegradowane oraz wskazane w ich ramach 4 podobszary rewitalizacji dysponują dużym potencjałem umożliwiającym prowadzenie wielu działań w procesie rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono zbiorcze podsumowanie głównych cech i czynników rzutujących na proces rewitalizacji Mszczonowa w ujęciu analizy SWOT:

Tabela 28. Analiza SWOT

Szanse	Zagrożenia
• Wzrost zainteresowania inwestowaniem w Mieście wśród inwestorów zewnętrznych; • Bliskość terenów atrakcyjnych przyrodniczo; • Wzrost poziomu dostępnych funduszy zewnętrznych; • Rozwój sektora ekonomii społecznej;	• Bliskość aglomeracji Warszawskiej (migracje mieszkańców); • Duża konkurencja w pozyskiwaniu środków zewnętrznych; • Ograniczone środki budżetowe; • Odpływ wykształconych mieszkańców;

Szanse	Zagrożenia
• Wzrost zainteresowania wykorzystaniem OZE oraz termomodernizacji; • Rosnąca popularności turystyki zdrowotnej; • Ograniczona liczba obiektów geotermalnych z funkcjami rehabilitacyjnymi na terenie Polski centralnej; • Rozwój bazy turystycznej, w tym hotelowej w ramach prywatnych inwestycji;	• Starzejące się społeczeństwo / pogłębiająca się niekorzystna sytuacja demograficzna; • Zmniejszająca się liczba mieszkańców;
Mocne strony	**Słabe strony**
• dogodne położenie w Polsce i województwie (bliskość większych aglomeracji); • Atrakcyjność turystyczna, • Zasoby wód geotermalnych; • Istnienie potencjału inwestycyjnego w obszar turystyki wypoczynkowej; • Aktywna polityka społeczna w tym prorodzinna; • Doświadczenie w wykorzystywaniu środków zewnętrznych; • Obszary inwestycyjne dobrze skomunikowane z drogami krajowymi (oferta inwestycyjna); • Aktywność inwestycyjna władz lokalnych; • Ośrodek logistyczny o silnej pozycji w regionie i kraju;	• Migracja osób wykształconych (wykształcenie wyższe); • Brak wystarczającej liczby miejsc noclegowych dla średniozamożnych turystów; • Niewystarczająca liczba miejsc przedszkolnych w placówkach publicznych na terenie Mszczonowa; • Brak nowoczesnej infrastruktury naukowo-dydaktycznej w szkołach; • Niski poziom estetyki zabudowy części Mszczonowa; • Zanieczyszczenie powietrza w Mszczonowie; • Utrzymujące się stosunkowo wysokie bezrobocie; • Duża liczba osób korzystających w pomocy społecznej; • Zły stan techniczny nawierzchni części dróg • Niewystarczająca efektywność energetyczna niektórych obiektów użyteczności publicznej;

Informacja podsumowująca przebieg konsultacji społecznych projektu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Mszczonowa

Zgodnie z Obwieszczeniem Burmistrza Mszczonowa z dnia 19 kwietnia 2016 roku uwagi i wnioski dotyczące projektu diagnozy oraz wypełnione ankiety należało złożyć w wersji elektronicznej na adres e-mail urzad.miejski@mszczonow.pl lub w wersji papierowej w biurze podawczym Urzędu, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 maja 2016 roku do godz. 1500.
Złożone w terminie uwagi i wnioski zostały rozpatrzone przez Burmistrza Mszczonowa.
Informacja o sposobie rozpatrzenia uwag oraz przebiegu konsultacji jest opublikowana na stronach internetowych www.bip.mszczonow.pl oraz www.mszczonow.pl i na żądanie osób zainteresowanych jest dostępna w siedzibie Urzędu w pok. 21.

Poniżej przedstawiono podsumowanie konsultacji społecznych projektu diagnozy.

Złożono w formie elektronicznej oraz papierowej 257 ankiet

1. Czy potrzebny PR?	TAK	241	NIE	14
2. Czy poza problemami w diagnozie widzi Pan(i) inne?	TAK	52	NIE	196

Metryczka	
Płeć:	
Kobieta	121
Mężczyzna	131
Wiek:	
do 18 lat	76
od 19 lat do 30 lat	69
od 31 do 50 lat	87
powyżej 50 lat	24
Wykształcenie:	
podstawowe	43
gimnazjalne	39
średnie	114
wyższe	53

„Proszę ocenić poszczególne elementy związane z jakością życia w Mszczonowie, zaznaczając znakiem x”

	źle	średnio	dobrze	suma	źle	średnio	dobrze
Sfera społeczna						%	
Poziom rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i jej dostępność dla mieszkańców	53	123	81	257	**21**	**48**	**32**
Poziom rozwoju infrastruktury kulturalnej i jej dostępność dla mieszkańców	42	119	77	238	**18**	**50**	**32**
Dostępność do edukacji przedszkolnej	31	111	111	253	**12**	**44**	**44**
Funkcjonowanie placówek edukacyjnych i ich warunki lokalowe	35	116	104	255	**14**	**45**	**41**
Bezpieczeństwo	27	112	118	257	**11**	**44**	**46**
Lokalny rynek pracy	49	137	71	257	**19**	**53**	**28**
Sfera przestrzenno-funkcjonalna							
Jakość i dostępność terenów rekreacyjnych	53	126	75	254	**21**	**50**	**30**
Estetyka otoczenia	17	154	85	256	**7**	**60**	**33**
Organizacja zieleni i zagospodarowanie terenów zielonych	25	120	111	256	**10**	**47**	**43**
Zagospodarowanie centrum miasta	29	134	94	257	**11**	**52**	**37**
Poziom rozwoju sieci wodociągowej	12	103	138	253	**5**	**41**	**55**
Poziom rozwoju sieci kanalizacyjnej	26	118	112	256	**10**	**46**	**44**
Jakość dróg	65	133	59	257	**25**	**52**	**23**
Gospodarka odpadami	27	116	113	256	**11**	**45**	**44**
Stan oświetlenia ulicznego	18	103	136	257	**7**	**40**	**53**
Sfera gospodarcza							
Dostępność terenów inwestycyjnych	15	137	97	249	**6**	**55**	**39**
Poziom rozwoju bazy turystyczno-wypoczynkowej	57	136	55	248	**23**	**55**	**22**
Wykorzystanie walorów miasta do rozwoju turystyki, promocja miasta	57	131	66	254	**22**	**52**	**26**
Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	35	142	73	250	**14**	**57**	**29**
Sfera środowiskowa							
Zanieczyszczenie powietrza	59	146	51	256	**23**	**57**	**20**
Stan środowiska naturalnego	22	155	78	255	**9**	**61**	**31**

„Proszę wskazać, które kierunki działań powinny zostać uznane za priorytetowe w procesie rewitalizacji Mszczonowa (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź)”

Poprawa estetyki i funkcjonalności terenów miejskich	81
Modernizacja ulic	116
Ochrona źródeł wody pitnej	79
Wzrost dostępności terenów inwestycyjnych	41
Rozwój i poprawa stanu infrastruktury technicznej	64
Rozwój i podniesienie dostępności infrastruktury rekreacyjno-sportowej	168
Rozwój infrastruktury kulturalno-rozrywkowej	150
Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej	100
Aktywizacja życia społecznego	139
Wzrost dostępności w zakresie edukacji przedszkolnej	71

PROBLEMY

Lp.	Dziedzina	Główne problemy / uwagi		Komentarz / wyjaśnienia Gminy
		Związane z Programem Rewitalizacji	Niezwiązane z Programem Rewitalizacji	
1.	Aktywizacja społeczna	• rozwój miejsc spotkań dla młodzieży, organizowanie wydarzeń, kluby młodzieżowe • kawiarenka dla młodzieży • zbyt wielkie oczekiwania ludności w stosunku do jej zaangażowania się w działalność społeczną • brak miejsc dla młodzieży poza ośrodkami sportowymi, mały rozwój wolontariatu, integracji między mieszkańcami • integracyjne spotkania niepełnosprawnych ludzi ze zdrowymi	• bardzo mała organizacja w działaniu organizacji projektów wspólnych dla mieszkańców	MOK prowadzi stronę internetową, gdzie można napisać o swoich oczekiwaniach i jeżeli będą możliwe to zostaną zrealizowane. W poprzednich latach odbyło się spotkanie MOK z młodymi, którzy zgłosili swoje propozycje. Zostały one zrealizowane, ale po 2 miesiącach zajęcia zostały przerwane ze względu na brak uczestników. W MOK funkcjonuje Klub Młodzieżowy, gdzie można przyjść i zagrać w bilard, piłkarzyki, rzutki, czy napić się kawy. Projekt parku przewiduje wiele atrakcji dla różnych grup wiekowych, w tym budowę amfiteatru, co umożliwi organizowanie różnych wydarzeń dla mieszkańców. W Mszczonowskim Ośrodku Kultury odbywają się już od kilku lat cykliczne zajęcia (dwa razy w miesiącu) dla dzieci niepełnosprawnych z fundacji „Uśmiech Dziecka”. Oprócz tego w każdej planowanej akcji zimowej i letniej organizowane są tak wydarzenia, aby te dzieci (zarówno młodsze jak i starsze) mogły w nich uczestniczyć dodatkowo, oprócz zajęć realizowanych tylko dla nich.
2.	Bezpieczeństwo	• więcej patroli policyjnych w godzinach wieczornych • monitoring miasta		W Programie Rewitalizacji przewidziana jest budowa monitoringu.

		• monitoring • monitoring		
3.	Edukacja	• przedszkola • języki obce dostępne dla każdego • budowa nowego przedszkola • za mało miejsc w przedszkolu • rozbudowa przedszkola • Brak dostosowania szkół do zmieniających się potrzeb uczniów. Oprócz słabo wyposażonych sal dydaktycznych, od lat nie zmieniono oferty nauczania języków - od 20 lat, a może dłużej - ograniczony wybór języków rosyjski i niemiecki (pomijając oczywiście angielski, który jest i będzie niezbędny na rynku pracy). Bądźmy gminą nowoczesną i dajmy naszym dzieciakom wybór nauki języków, takich jak hiszpański, japoński albo inny. Przystosujmy nasze szkoły do zmieniających się trendów • Edukacja. Dobre wykształcenie to podstawa. Wysoko notowane placówki gimnazjalne i średnie przyciągają uwagę głównie rodziców, którzy są w stanie migrować ze swoimi dziećmi w poszukiwaniu dobrej edukacji. Jak na razie to widzę znajomych, którzy wożą swoje pociechy z Mszczonowa do Żyrardowa lub nawet do Warszawy w szkołach miejskich - niewystarczająca liczba miejsc i środków przekazywana na nowy sprzęt		Gmina posiada projekt adaptacji II piętra Szkoły Podstawowej w Mszczonowie na przedszkole. Będzie tam wygospodarowanych dodatkowych 100 miejsc przedszkolnych. Inwestycja jest w planie budżetu na rok 2016. W ramach Programu Rewitalizacji Gmina będzie się ubiegać o dofinansowanie Unii Europejskiej na realizację projektów obejmujących: 1) organizację zajęć dodatkowych (m.in.: warsztatów, laboratoriów, kółek zainteresowań,) językowych, z przedmiotów przyrodniczych oraz techniczno-informatycznych. 2) tworzenie i realizację zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych, 3) realizację zajęć organizowanych poza szkołą, w tym wyjazdów edukacyjnych rozwijających kompetencje uczniów, 4) poprawę warunków do nauczania metodą eksperymentu - doposażenie szkolnych pracowni językowych, matematycznych, przyrodniczych oraz informatycznych, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej, 5) doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia różnych form terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby innych języków (np. hiszpańskiego, czy japońskiego) dzieci uczyły się dodatkowo uczestnicząc w różnych formach pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Zawsze będzie grupa rodziców, którzy będą swoje dzieci wozić do szkół w Żyrardowie lub Warszawie.
4.	Bezrobocie	• nowe miejsca pracy • brak nowych miejsc pracy • za mało miejsc pracy i małe zarobki • brak pracy – niskie zarobki • słabo rozwinięta baza rynku pracy • mało miejsc pracy dla ludzi pow. 50 roku życia • więcej miejsc pracy	• w magazynach na terenie przemysłowym pracuje coraz więcej Ukraińców przez co mieszkańcy gminy trudniej tę pracę znajdują • Ukraińcy w magazynach-większe lokalne bezrobocie • zakłady pracy zatrudniające mszczonowian • słabe zarządzanie zasobami ludzkimi, głównie ludzi młodych i wykształconych; zbyt duża "prywata"	Gmina posiada 18,5 ha terenów Za „Keramzytem” z przeznaczeniem dla inwestorów zewnętrznych i uruchomienie ich działalności stworzy wiele nowych miejsc pracy. Obecnie trwają procedury środowiskowe dla kilku inwestorów. Władze samorządowe nie są w stanie regulować wysokości zarobków w poszczególnych firmach, gdyż stanowią to wewnętrzne ustalenia wynikające z wielu skorelowanych

		• wprowadzić program stażowy w firmach dla mszczonowian z gwarancją zatrudnienia	• Nadal potrzebna jest większa konkurencja miedzy pracodawcami korzystna dla pracowników	czynników, wpływających na zatrudnienie (rentowność, zwrot kapitału, wydajność, zysk etc.). Władze gminy nie mają również wpływu na strukturę zatrudnienia. Z wiedzy Gminnego Centrum Informacji wynika, że pracownicy z Ukrainy są coraz chętniej zatrudniani, gdyż ich zaangażowanie w pracę jest dużo większe, niż wielu pracowników z Polski, co daje wymierne korzyści firmie. Ponadto pracownicy z Ukrainy podejmują wiele czynności, jakich nie chcą wykonywać Polacy oraz częściej i chętniej niż Polacy korzystają z ofert pracy tymczasowej, charakteryzującej się dużą sezonowością. Sytuacja na rynku pracy osób pow. 50 r.ż. jest szczególnie trudna, gdyż w Polsce, jeszcze w bardzo małym stopniu działają programy krajowe dla osób w tym wieku, uwzględniające np. urlopy stażowe, możliwość pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy i w dogodnych godzinach, pracę zdalną czy dodatkową profilaktykę zdrowotną. Ponadto zagrożeniem dla zatrudnienia pracowników 50+ stanowi również system wynagrodzeń przewidujący dodatki stażowe za lata wykonywanej pracy, które w ogóle nie są powiązane z efektywnością. Obecnie przedsiębiorcy w głównej mierze ukierunkowują się właśnie na wydajność i efektywność, wprowadzanie innowacji czy bardzo wysoką jakość pracy, czemu bardzo często osoby 50+ i w wieku okołoemerytalnym nie potrafią sprostać. Wszystkie powyższe elementy składają się na niewielkie zainteresowanie osobami 50+, jako potencjalnymi pracownikami. Taka sytuacja będzie miała prawdopodobnie miejsce do chwili, w której nie zaczną w Polsce funkcjonować programy wspierające pracodawców zatrudniających osoby starsze. A będzie to z kolei możliwe wówczas, gdy rynek pracy zostanie odpowiednio ustabilizowany dla ludzi młodych. Program stażowy od kilku lat prowadzi Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie. Natomiast Gminne Centrum Informacji podpisało list intencyjny w sprawie współpracy z Krajowym Centrum Edukacji (KCE). Jeśli projekt złożony przez KCE, jako lidera otrzyma dofinansowanie ze środków UE, wówczas program stażowy z gwarancją zatrudnienia będzie realizowany bezpośrednio w Mszczonowie przez GCI.
5.	Działalność gospodarcza	• GCI może spokojnie dołożyć do swoich obowiązków promocję i wsparcie dla drobnego biznesu. Tego w Mszczonowie nie brakuje i wielu już pokazało iż może działać szerzej niż tylko lokalnie. Tym firmom przyda się	• galeria handlowa • galeria handlowa • kluby, kawiarnie, restaurację • brak klubu disco • brak księgarni i innych sklepów	GCI od 15 lat wspiera już działających i przyszłych przedsiębiorców używając szerokiej gamy sposobów i narzędzi, jakie są dostępne instytucjom publicznym. Współpracujemy z funduszami pożyczkowymi i poręczeniowymi, dzięki czemu przedsiębiorcy z

		wsparcie i promocja, aby mogli zwiększać zasięg swojego działania lub zakres wykonywanych usług	• słabo dostępna sfera sklepów sieciowych • zbyt mało tanich miejsc noclegowych • Nie wiem czy można podpisać to pod strefę gospodarcza ale we Mszczonowie nie ma wsparcia dla lokali gastronomiczne barowych. Nie ma gdzie wyjść ze znajomymi na piwo czy w niedziele na obiad • koszmarne warunki prowadzenia działalności gospodarczej m.in. przez przymusowe ubezpieczenia społeczne, podatki i sanepid • większa liczba marketów i galerii handlowych • nie ograniczać powstawania sklepów wielko powierzchniowych • brak sieciowych sklepów młodzieżowych	Mszczonowa mogą zaciągać pożyczki na działalność gospodarczą i poręczać je na bardzo preferencyjnych warunkach (znacznie niższe oprocentowanie niż w bankach). Zrealizowaliśmy kilka projektów partnerskich w ramach których prowadziliśmy doradztwo i konsultacje dla osób prowadzących firmy lub chcących założyć prywatną działalność. W miarę możliwości będziemy taką współpracę wznawiać. W każdym nowym okresie programowania unijnego organizujemy spotkania dla przedsiębiorców zapoznając ich z możliwościami dofinansowania i rozwoju własnej firmy przy pomocy środków krajowych oraz UE. Ponadto w oficjalnym serwisie Mszczonowa znajduje się zakładka przeznaczona dla przedsiębiorców pn. „Podmioty gospodarcze”, zawierająca takie informacje, jak: „Firmy w Gminie Mszczonów”, „Informacje dla Przedsiębiorców”, „Jak założyć firmę”, „Prawo dla przedsiębiorców”, gdzie są zamieszczane wszelkie informacje mogące zainteresować właścicieli firm, jak również osoby poszukujące danych adresowych lokalnych przedsiębiorstw. Na stałe współpracujemy z Cechem Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Mszczonowie oraz z wieloma firmami niezrzeszonymi w ww. stowarzyszeniu. Od 2001r. GCI zbiera, aktualizuje i publikuje oferty pracy lokalnych przedsiębiorstw, jak również wyszukuje i dostarcza firmom aplikacje osób poszukujących zatrudnienia, korelując wymagania pracodawców z kwalifikacjami potencjalnych pracowników. W Gminnym Biuletynie Informacyjnym „Merkuriusz Mszczonowski” (MM), który jest miesięcznikiem, zamieszczamy informacje o ważniejszych programach, jakie są przeznaczone dla przedsiębiorców oraz wskazujemy adresy internetowe stron, jakie każdy przedsiębiorca powinien odwiedzić. Jeśli zaś chodzi o bezpośrednią, bezpłatną promocję i reklamę firm w MM bądź na oficjalnych serwisach miejskich, jest to niemożliwe, gdyż może to zostać uznane za pomoc publiczną, jaka jest niedozwolona w przypadku instytucji publicznych. Jeśli chodzi o przymusowe ubezpieczenie, podatki czy sanepid to są to uregulowania na poziomie krajowym a nie samorządowym, Gmina nie ma na to wpływu. Klub disco, sklepy sieciowe czy młodzieżowe mogą powstać. Powstanie zależy tylko i włącznie od dyspozycji prywatnego inwestora lub lokalnych przedsiębiorców.

				Plan zagospodarowania przestrzennego Mszczonowa umożliwia budowę obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży do 200m2. takie ograniczenie wprowadzone zostało na wnioski lokalnych przedsiębiorców prowadzących na terenie miasta działalność handlową.
6.	Rekreacja / wypoczynek / sport / kultura	• park z miejscem spotkań dla osób starszych, matek z dziećmi i młodzieży chcących poćwiczyć na urządzeniach • miejsca typu skate park itp. • większa dostępność do terenów rekreacyjno-sportowych • brak miejsc rozrywki kulturalnej dla młodzieży np., kursy w miejskim domu kultury, • Myślę ze miasto za mało oferuje mieszkańcom jeżeli chodzi o kulturę. Powinno być więcej imprez małych niż jedna taka jak " bitwa mszczonowska" która jest bardzo kosztowna • brak koncertów z wyższej półki np. muzyki klasycznej • budowa – organizacja terenu do wypoczynku i rekreacji za starym kościołem • mało miejsc do spędzania czasu na świeżym powietrzu • zagospodarowanie terenów zielonych w parki, budowa placu zabaw jaki jest w Grodzisku Mazowieckim • brak placów zabaw dla dzieci, brak boisk dla najmłodszych • brak malowanych miejsc rekreacyjnych • brakuje orlików • zbyt mała i mało urozmaicona liczba miejsc do uprawiania aktywnego wypoczynku i szkolenia dzieci i młodzieży w stosunku do potrzeb (obiekty rekreacyjno-sportowe są "ubogo" wyposażone i dostosowane do swojego przeznaczenia; place zabaw - przestarzałe i mało bezpieczne i ciekawe dla dzieci • Brakuje miejsc gdzie latem można by na zewnątrz usiąść z przyjaciółmi-swoisty deptak, za tym uciekamy do innych miast • Myślę ze w naszym mieście brakuje konkretnego placu zabaw dla dzieci. Jest parę małych ale nie oferują one ze dużo dla maluchów • place zabaw poza osiedlania mało miejsc spotkań • brak parków służących w celach rekreacji i odpoczynku • za mało roślinności na terenie miasta rozwinąć turystykę	• kosztowny w utrzymaniu niefunkcjonalny zespół pseudo-basenów dumnie nazywany termami, a całorocznego basenu brak, • wyprawa na termy dla 3 osób to zbyt duży koszt • rozbudowa term (kryte baseny na porę zimową) • kryty basen: nie wydawać pieniędzy podatków na dodatkowe obiekty deficytowe • Brak szacunku dla mieszkańców dla młodego pokolenia piłkarzy w k.s. Mszczonowiance bandyci zarządzanie • niefunkcjonalne „Termy Mszczonów" – powinien to być obiekt z basenami całorocznymi • miejsce do grillowania rodzinnego • rozwój basenów i strefy fitness • brak stref wypoczynkowych na obrzeżach miasta	W ramach Programu rewitalizacji przewidziano projekt Zagospodarowania Parku Miejskiego z terenami przykościelnymi. Obejmuje on budowę m.in. następujących obiektów: duży plac zabaw dla dzieci i młodzieży z urządzeniami dla różnych grup wiekowych, wielofunkcyjne boisko sportowe, pumptrack do jazdy na rolkach, rowerach itp., siłownię zewnętrzną, amfiteatr. gastronomię oraz drobne elementy architektury jak altanki, fontanny, ścieżki do spacerowania. W szczególności amfiteatr umożliwi realizację wielu atrakcyjnych wydarzeń dla mieszkańców. Również w Programie Rewitalizacji Gmina ujęła budowę placu zabaw z urządzeniami rekreacyjnymi na os. Dworcowa III, budowę boiska za stadionem KS Mszczonowianka, zaś Powiat planuje budowę 2 boisk wielofunkcyjnych, 100-metrową bieżnię, siłownię zewnętrzną na terenie Liceum. Te urządzenia będą dostępne dla mieszkańców. Ponadto będą również modernizowane istniejące place zabaw. Jak można mówić o Termach że są niefunkcjonalne i są pseudo basenami. Odpowiedzią jest 140-tysięczna coroczna liczba klientów Term, a w 2015r. ta liczba przekroczyła 180 tys. Budowa basenów krytych to dodatkowe koszt eksploatacji w wysokości około 1 mln zł na rok, nie licząc kilku mln na budowę. Na taką inwestycję nie dostaniemy dofinansowania z żadnego programu. Ceny biletów wstępu na Termy pozostają na niezmienionym poziomie od 2014 roku. Ponadto aby oferta była bardziej przystępna dla mieszkańców gminy Mszczonów Kompleks oferuje cykliczne promocje sezonowe: - w okresie od maja do września w dni powszednie w godz. 18:00 – 22:00 wprowadzono bilet mieszkaniec (normalny 8 zł/h i ulgowy 6 zł/h), który jest tańszy o blisko 50%; - w okresie od lipca do sierpnia w ramach akcji lato w mieście wszystkie dzieci i młodzież z terenu gminy mogą korzystać z obiektu w cenie 2 zł/h w dni powszednie w godz. 8:30 – 13:00 - w okresie od października do marca bilet wstępu dla emerytów, rencistów oraz rolników w dni powszednie

		• zdegradowania terenów zielonych za kościołem Jana Chrzciciela • brak parków • sport-rekreacja		wynosi 5 zł/h. Rodziny posiadające karty 3+ mogą korzystać z oferty z 50% rabatem. Oprócz tego wszystkie dzieci z terenu Gminy do 10 roku życia mogą korzystać z oferty bezpłatnie. Osoby często korzystające z obiektu mogą również wykupić karnet z 20% rabatem. Kompleks honoruje także karty programów motywacyjnych tj., Benefit czy FitProfit, dzięki którym pracownicy lokalnych firm mogą korzystać z dodatkowych ulg. Członkowie Uniwersytetu 3-go wieku korzystają bezpłatnie dwa razy w tygodniu (po 1,5h) z oferty basenów.
7.	Infrastruktura techniczna	• poprawa jakości dróg • słupy energetyczne w mieście • brak oświetlenia przy przedszkolu • dziury w drogach • Drogi na osiedlach są wprost do wymiany • Brak parkingów przy ośrodku zdrowia • uporządkować dojazd do Sz.P. • problem z jakością dróg wśród miasta • latarnie przy bloku Dworcowa 8. Latarnie są blisko okien i oprócz chodnika świecą do mieszkania • kanalizacja, oświetlenie ulic, zła nawierzchnia dróg lub ich brak • Zrezygnować z usługi podgrzewania wody przez geotermię, od kiedy ta zaczęła swoja działalność, ceny za ogrzewanie i ciepłą wodę podniosły się czterokrotnie • modernizacja, kanalizacja, wodociągi • brak regulacji wód opadowych	• poprawa stanu dróg gminnych • fatalna droga w kierunku Puszczy Mariańskiej • brak dróg poza terenem Mszczonowa, szczególnie na małych wioskach • brak pełnej infrastruktury ścieżek rowerowych w mieście jak również poza miastem • dość faworyzacji ! Pierwszeństwo dla Vipów ! np., chodniki w strefie przemysłowej dla kogo ? • Poprawić estetykę ulicy Tarczyńskiej i Warszawskiej (np. na wzór zrewitalizowanej ulicy Sienkiewicza) - większość osób odwiedzających Mszczonów porusza się właśnie tym ciągiem ulicznym i to on powinien być wizytówką naszego miasta • brak chodnika na osiedlu Józefpolska	W Programie Rewitalizacji przewidziana jest przebudowa ul. Brzoskwiniowej, Jeżynowej, Północnej, Malinowej, Zarzecznej i Szkolnej z łącznikiem do ul. Sportowej. Gmina będzie również przebudowywać chodniki oraz budować nowe miejsca parkingowe (ul. Dworcowa). W tych ulicach będzie też modernizowane oświetlenie oraz sieci wod.-kan. i kanalizacja deszczowa, również w ul. Tarczyńskiej. Chodniki w strefie przemysłowej są dla mieszkańców pracujących w tej strefie, VIPy jeżdżą samochodami. Nie ma możliwości zrezygnowania z ogrzewania z odnawialnego źródła energii jakim jest Geotermia. Nie można mówić o pełnej infrastrukturze ścieżek rowerowych. Istniejąca zabudowa oraz szerokość pasów drogowych w większości przypadków uniemożliwia ich realizację. Poza miastem zostały wyznaczone i oznakowane trasy rowerowe, zaś ścieżki nie będą budowane.
8.	Przestrzeń publiczna	• problem z wolnym obszarem koło Ośrodka Zdrowia naprzeciwko liceum • Zlikwidujcie tą paskudną poczekalnię która jest wyrazem pogardy władz w stosunku do mieszkańców. Razi to szczególnie że budynki stoją naprzeciwko siebie. Urzędnik to lepszy gatunek a zwykły obywatel to kto ????? Wstyd, wstyd i jeszcze raz wstyd • zlikwidować budę służącą za poczekalnię • ławki tam gdzie jest to możliwe przy szerokich chodnikach • brak koszy na śmieci na głównych ulicach, nie mówiąc o bocznych • brak koszy na śmieci na osiedlu przy blokach • zorganizowanie i zobowiązanie właścicieli zwierząt do sprzątania odchodów po swoich pupilach	• jako miasto jest zadbane, ale obrzeża i wsie są zaniedbane • rozszerzenie miasta o treny położone za torami kolejowymi	Obszar przy Ośrodku Zdrowia będzie wystawiony do sprzedaży w celu uruchomienia nowych usług i utworzenia dodatkowych miejsc pracy. Kosze w ciągach ulic będą systematycznie uzupełniane, zaś uwaga dotycząca koszy przy blokach zostanie przekazana do Spółdzielni Mieszkaniowej. Zostanie dokonana próba ustawienia stosownych koszy z torebkami w celu sprzątnięcia odchodów zwierząt przez ich właścicieli. Poczekalnia została zrealizowana nie jako wyraz pogardy władz dla mieszkańców, ale na wyraźne zapotrzebowanie mieszkańców. Jest to jedyna krytyczna uwaga do tej pory.

9.	Środowisko	• brak jakiejkolwiek walki ze spalaniem śmieci w kotłach domowych jak i niski poziom uświadamiania ludzi o tym problemie jak i karania za ten proceder • ograniczenie kotłowni przydomowych wykorzystujących kotły stałopalne, spalające miał, koks, śmieci • pomagać w przejściu na ogrzewanie gazem lub wodą geotermalną • brak reakcji ochrony środowiska, śmieci palone w piecach grzewczych • Brak wykorzystania oze • Tygrys Mazowsza powinien mieć duże aspiracje i jeszcze większe ambicje. Koniec z piecami opalanymi węglem i śmieciami. Gaz i energia elektryczna. Zrobić pierwszą w Polsce gminę wolną od CO2. To by było duże HALO! • Spalaniem przez mieszkańców w domowych piecach śmieci zwłaszcza butelek typu PET • zanieczyszczenie powietrza, wpłynąć na ludzi • centrum miasta bez gazu, kolektora, oświetlenia ulicy	• A po co pytacie o jakość powietrza ??? Jak inwestor wybuduje spalarnię to na pewno znacząco się poprawi. Idiotyczne pytanie. • nieszczelne szamba • Potrzebne jest ściganie za nielegalne wyrzucanie śmieci • brak własnej utylizacji odpadów dla potrzeb gminy • A po co pytacie o jakość powietrza ??? Jak inwestor wybuduje spalarnię to na pewno znacząco się poprawi. Idiotyczne pytanie • infradźwięki przez wiatraki • Tutaj konkretna sprawa środowiskowa. Chodzi tu o ekrany dźwiękopochłaniające przy nowo powstającym osiedlu przy ulicy Racławickiej. Trasa S8 jest odsłonięta w takim stopniu ze naprawdę jest bardzo głośno. Idąc do urzędu gminy we Mszczonowie nie uzyskałem żadnej pomocy tylko numer do Warszawy. Myślę ze raczej mam nikłe szanse jako indywidualna jednostka • hałas! w całym mieście jest hałas z DK50 i S8, wpłynąć na ekrany • bardzo słaba jakość wody pitnej, jej cena jest za wysoka w stosunku do jakości • nie dla linii 400kv	Pytanie o jakość powietrza nie jest idiotyczne, o czym świadczą wpisy innych osób wypełniających ankietę. Temat spalarni umarł śmiercią naturalną wiele lat temu, nie trzeba do tego powracać. W sprawie ekranów będzie wystąpienie do Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad o ich zainstalowanie. Gmina nie posiada żadnych narzędzi do kontroli i karania za spalanie odpadów. Jedynie możemy prowadzić uświadamianie mieszkańców, co zostało rozpoczęte w ubiegłym roku. Burmistrz Mszczonowa na początku sezonu grzewczego, wystąpił z apelem do mieszkańców, o nie spalanie odpadów w kotłowniach domowych. W apelu zawarta była informacja o bardzo negatywnych skutkach na środowisko oraz zdrowie ludzi, powodowanych spalaniem odpadów w paleniskach domowych. Ponadto zarówno Gmina jak i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska będzie dofinansowywać wymianę ogrzewania węglowego na gazowe lub inne ekologiczne. Gmina w najbliższym czasie będzie realizować inwestycje w zakresie montażu odnawialnych źródeł energii (oze) na budynkach użyteczności publicznej, jeżeli uzyska dofinansowanie. Ponadto będzie prowadzone badanie ankietowe dotyczące zapotrzebowania na inwestycje oze przez osoby fizyczne. Jakość wody odpowiada wymogom i jest stale kontrolowana przez Sanepid. Cena wody należy do jednej z najniższych.
10.	Inne	• Miasto jest nie przystosowane dla młodego pokolenia. Nie zachęca w żaden sposób do osiedlania się we Mszczonowie. Nasze miasto jest miastem ludzi 45+ i niestety to źle rzutuje na przyszłość tego miasta	• lepszy dostęp do lekarzy specjalistów w gminie Mszczonów, • przychodnia - do której trzeba, są długo zapisy, pobieranie krwi zostaje zakończone ok. 10 min, przed czasem • Ograniczenie w dostępie do służby zdrowia w naszym Ośrodku zarówno czasowe jak i ilościowe • Busy nie załatwią problemu komunikacyjnego w Mszczonowie. Mszczonów będzie się rozwijał tylko wtedy jeśli będzie miał bezpośrednie i szybkie połączenie z Warszawą. Bez tego, będzie skazany na powolny rozwój w cieniu smętnego Żyrardowa • komunikacja z Warszawą oparta na jednym składzie komunikacji • Brak mieszkań i działek pod budowę domków które można by kupić w dobrej cenie od miasta • zła pomoc w obsłudze petentów w urzędach • nie otrzymałam diagnozy więc nie wiem	Nie jest tak źle. Mieszkańcy 45+ to ok. 40% ludności w wmieście. 60% mieszkańców jest w wieku poniżej 45 roku życia, w tym grupa 18-44 stanowi 40% udział w mieście. Władze miasta zabiegają o lokalizację nowych firm, aby dać szansę na zatrudnienie ludzi młodych i wykształconych. Przewidziana jest również strefa usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem, urządzenie przestrzeni publicznej, place zabaw, boiska itp., oraz opieki nad dziećmi (tworzenie nowych miejsc przedszkolnych). Zostanie zorganizowane spotkanie z kierownikami Przychodni w celu wyeliminowania występujących problemów. W sprawie połączenia kolejowego z Warszawą Gmina wystąpiła z dwoma propozycjami. Wystąpiliśmy o uruchomienie linii kolejowej Mszczonów – Warszawa Okęcie na trasie Mszczonów-Czachówek linia nr 12 oraz Czachówek-Warszawa linia nr 8. Ta linia wymaga

			• źle • kto zredagował tą ankietę ? – jak się odnieść ?! czy wam naprawdę zależy żeby cokolwiek zrobić, jest dużo do zrobienia	modernizacji w celu dostosowania jej do ruchu pasażerskiego gdyż obecnie jest na niej tylko ruch towarowy. Druga opcja związana jest z Parkiem Rozrywki. W przypadku jego powstania wystąpiliśmy o budowę piątego toru oraz stacji do obsługi ruchu pasażerskiego we wsi Szeligi na trasie CMK – szlak Korytów-Biała Rawska. Ankieta została dobrze zredagowana, o czym świadczy duża liczba zgłoszonych problemów i propozycji. Z tego widać, że nam i wielu mieszkańcom zależy żeby cokolwiek zrobić, poza jedną osobą. Gmina nie ma możliwości budowy mieszkań na wynajem ze względu na zbyt mały budżet. Obecny Rząd planuje uruchomienie takiego programu i na pewno włączymy się w jego realizację.

PRZEDSIĘWZIĘCIA

Lp.	Dziedzina	Zaproponowane przedsięwzięcia		Komentarz / wyjaśnienia Gminy (większość odp. udzielono już w tabeli: „PROBLEMY)
		Związane z Programem Rewitalizacji	Niezwiązane z Programem Rewitalizacji	
1.	Aktywizacja społeczna	• propagowanie aktywności społecznej i angażowania się w jej rozwój (venty, wydarzenia kulturalne i sportowe, regularne aktywności) • zorganizowanie centrów aktywności lokalnej • rozwój wolontariatu, utworzenie domu seniora	• założenie placówek typu pensjonat, który byłby prowadzony przez osoby starsze / niepełnosprawne / bezrobotne	Jednym z planowanych projektów jest stworzenie w budynku przy ul. Tarczyńskiej Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych, zakładu rehabilitacji dla mieszkańców oraz nowych pomieszczeń dla dzieci niepełnosprawnych. Zawarte w Programie Rewitalizacji projekty Parku i boisk sportowych umożliwi realizację wielu wydarzeń kulturalnych i sportowych.
2.	Bezpieczeństwo	• monitoring miasta, i placów zabaw • monitoring w parkach miejskich • zwiększenie bezpieczeństwa w mieście • potrzeba założenia kamer w parkach i przy placach zabaw • poprawa jakości pracy lokalnej policji i służb miejskich- to nie łaska, że pomagają i są dla ludności - a ich obowiązek		Planuje się wykonanie monitoringu w centralnych punktach miasta oraz w parku przy kościele. Również budowa nowego komisariatu policji przyczyni się do poprawy jakości pracy policji oraz zapewnienia pełnej obsady na komisariacie.
3.	Edukacja	• więcej miejsc na darmowych zajęciach muzycznych • edukacja w zakresie języków obcych, • przedszkola, • Aktywacja uczniów do prac i zajęć poza lekcyjnych	• budowa centrum edukacji dla dzieci – możliwość rozwoju • żłobek • Zatrudnienie lepszych wykładowców w Gimnazjum.	Punkt opieki nad najmłodszymi znajduje się w naszym mieście. Wyjaśnienie innych przedsięwzięć ujęto w tabeli „Problemy” w Edukacji.

4.	Bezrobocie	• rynek pracy • nowe miejsca pracy • urozmaicenie rynku pracy nowymi inwestycjami, miejscami pracy • zagospodarowanie zasobów ludzkich objętych bezrobociem – spółdzielnie socjalne • miejsca pracy • miejsca pracy • spółdzielnia socjalna •	• zmienić politykę finansowania "bezrobotnych", którym często najzwyczajniej nie chce się iść do pracy;	Gmina posiada tereny inwestycyjne, które zamierza uzbroić i zaoferować inwestorom, co przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy. Trwają prace nad uruchomieniem działania Spółdzielni Socjalnej. W Programie Rewitalizacji jest projekt adaptacji obiektu przy ul. Sienkiewicza na ten cel. Gmina nie ma wpływu na politykę finansowania bezrobotnych.
5.	Działalność gospodarcza	• zachęcanie nowych przedsiębiorców do inwestycji w mieście	• centrum handlowe • supermarket, , sklepy z odzieżą markową • więcej sklepów z odzieżą • kolejny supermarket • więcej marketów • centrum handlowe obok Term • Pomoc inwestora gastronomiczne barowym • centrum handlowe • kręgielnia • kręgielnia • klub • cluby, miejsca rozrywkowo – kulturowe • kluby nocne w centrum miasta • Kafejka internetowa w okolicach MOK-u • nowe zakłady pracy • pobudzanie mieszkańców do korzystania z lokalnych usługodawców i innych przedsiębiorców, wspieranie i promowanie lokalnych przedsiębiorców • Wybudować Park of Poland a wtedy z problemami gmina poradzi sobie szybciej • zachęcić duże sieci handlowe do budowy sklepów wielkopowierzchniowych - takie sklepy działają jak magnes dla młodych ludzi • brak marketów centrum handlowego • stworzyć dogodne warunki dla budownictwa jednorodzinnego - zachęcić inwestorów do budowy ładnych ale niedrogich domków • kręgielnia	Plan zagospodarowania przestrzennego Mszczonowa umożliwia budowę obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży do 200m2. takie ograniczenie wprowadzone zostało na wnioski lokalnych przedsiębiorców prowadzących na terenie miasta działalność handlową. Miasto nie może wyręczyć przedsiębiorców w prowadzeniu działalności rozrywkowej typu kręgielnia czy kluby nocne. Działalność ta opiera się na opłacalności finansowej. Aby zachęcić nowych inwestorów do inwestowania prowadzone jest przez GCI promocja miasta, jak również prowadzone są działania do pozyskania funduszy zewnętrznych do uzbrojenia nowych terenów inwestycyjnych.

6.	Rekreacja / wypoczynek / sport / kultura	• place zabaw, skate park dla młodzieży, ścieżki zdrowia, zagospodarowanie parku, kawiarenki itp., • duży plac zabaw • Park Sasa • poprawa zagospodarowania placów zabaw w mieście • odnowa terenów zielonych – parki • większa jakość placów zabaw w postaci większej ilości bujawek itp • ścieżka zdrowia • ścieżka zdrowia • ścieżka zdrowia • np.; rower, bieżnia, wypożyczalnia kajaków, strefy wypoczynkowe • odnowa biologiczna parków mszczonowskich • rozbudowa parków i powiększenie obszarów terenów zielonych • park zabaw dla dzieci • poprawa wizerunków zwiększenie ilości terenów zielonych • , park dla ludzi • zadbanie o tereny zielone, • siłownia na świeżym powietrzu • siłownie, , parki zieleni • zwiększenie ilości zieleni • Konkretny plac zabaw dla dzieci • Zbudowanie strefy rekreacji zarówno dla dzieci jak i dorosłych • park miejski, plac zabaw na os. dworcowa III • rekreacja • plac zabaw dla dzieci młodszych i starszych organizacja wydarzeń kulturalno-rozrywkowych przyciągających młodych ludzi • Mszczonowski Ośrodek kultury powinien dawać seanse również w wakacje • budowa boiska typu Orlik • rozbudowa budynku klubu (KS) o szatnie i natryski • budowa boiska ze sztuczną murawą z piłko chwytami i oświetleniem za trybunami boiska Mszczonowianka • budowa boiska ze sztuczną nawierzchnią typu Orlik z oświetleniem przy boisku Mszczonowianka • poprawa dostępności boisk sportowych – wiecznie trenuje Mszczonowianka	• rozbudowa basenów i strefy rekreacji • ulepszenie Term Mszczonów • budowa basenu krytego • kąpielisko takie jak jest w Białej Rawskiej • Otwarcie kulturalne dla ludzi 18+ , a nie jak w tym momencie jest 45+ • automatyczne nawadnianie boiska (KS) • odnowienie hali sportowej • park dla psów • kryty całoroczny basen • tańsze wejście na termy • może warto przemyśleć utworzenie arboretum w bliskim sąsiedztwie term celem zwiększenia atrakcyjności tego terenu i rozwoju turystki a także wypełnienia założeń Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. W dokumencie tym czytamy: ”W celu stworzenia ram przestrzennych dla zrównoważonego rozwoju niezwykle istotne jest wdrożenie pro środowiskowych reguł. Zastosowanie się do tych reguł pozwoli uniknąć lub w istotny sposób ograniczyć potencjalne niekorzystne oddziaływania z punktu widzenia środowiskowego. Odpowiednie zastosowanie pro środowiskowych zasad może także prowadzić do wzmocnienia istniejących struktur przyrodniczych i polepszenia jakości środowiska w perspektywie długofalowej. Docelowa poprawa dostępności mieszkańców do usług i dóbr publicznych oraz podnoszenie ich jakości spowoduje poprawę jakość życia na obszarach, gdzie usług tych nie było lub ich poziom był niski” Aby zachęcić młodych ludzi do osiedlania się w Mszczonowie należy: • rozbudować infrastrukturę rekreacyjną - ścieżki rowerowe, piesze najlepiej na terenach leśnych i atrakcyjnych krajobrazowo • większa dostępność do hali, ponieważ nie można na niej grać bo ciągle jest zajęta, • budowa nowej hali, która będzie dostępna dla dzieci z gminy, gdyż obecna hala jest już mało wydajna, • Wiejski dom kultury w Zimnicach, Kowiesach • kino czynne w wakacje	W ramach Programu rewitalizacji przewidziano projekt Zagospodarowania Parku Miejskiego z terenami przykościelnymi. Obejmuje on budowę m.in. następujących obiektów: duży plac zabaw dla dzieci i młodzieży, wielofunkcyjne boisko sportowe, pumptrack do jazdy na rolkach, rowerach itp., siłownię zewnętrzną, amfiteatr. gastronomię oraz drobne elementy architektury jak altanki, fontanny, ścieżki do spacerowania. Budowa basenu krytego całorocznego związana będzie ze wzrostem kosztów jego utrzymania na co Gminę w chwili obecnej nie stać. Ponadto jak powstanie park rozrywki we Wręczy to wówczas nasz kryty basen całoroczny będzie świecił pustkami. Centrum miasta tj. Plac Piłsudskiego zostanie uporządkowany poprzez przebudowę nawierzchni, wykonanie miejsc parkingowych oraz zmianę organizacji ruchu. Nie istnieje możliwość wprowadzenia zakazu dla ruchu samochodowego w centrum miasta. Historyczna studnia będzie odrestaurowana w ramach projektu parku miejskiego. W okresie od maja drastycznie spada frekwencja na seansach, w związku z tym koszty wyświetlania filmów w okresie letnim byłyby bardzo duże. Nie można mówić o pełnej infrastrukturze ścieżek rowerowych. Istniejąca zabudowa oraz szerokość pasów drogowych w większości przypadków uniemożliwia ich realizację. Poza miastem zostały wyznaczone i oznakowane trasy rowerowe, zaś ścieżki nie będą budowane.

		• budowa boisk piłkarskich (naturalna trawa)zwiększenie ilości miejsc spotkań • miejsce spotkań dla młodzieży • właściwe rozdzielanie środków na szkolenie dzieci i młodzieży w zależności od potrzeb klubów, stowarzyszeń etc. • - stwarzanie dzieciom i młodzieży miejsc, w których będą mogły się szkolić (ilość sal, obiektów zamkniętych całorocznych, wyposażenia) • Więcej miejsc przyjaznym młodym rodzinom • teren do wyczynowej jazdy na rowerach, rolkach • lepsze place zabaw i więcej ich, więcej zieleni • rozbudowanie placów zabaw dla dzieci • więcej placów zabaw dla dzieci i młodzieży • budowa siłowni napowietrznych • boisko lekkoatletyczne (bieżnia, skocznia w dal – przy zespole szkół • zagospodarowanie centrum miasta – zakaz ruchu aut, zieleń, historyczna studnia, fontanna, latem system fontann, zraszaczy		
7.	Infrastruktura techniczna	• utwardzenie kostką brukową z wyznaczonymi miejscami parkingowymi i chodnikami (przed KS) • poprawa warunków dróg • naprawa ulic • naprawa ulicy szkolnej • odnowienie ulicy szkolnej • remont dróg • latarnie (oświetlenie), drogi • porządnie załatać dziury w drogach • poprawienie jakości dróg, poprawa sieci studzienek kanalizacyjnych • • więcej miejsc parkingowych • poprawa jakości zużytych dróg lokalnych • poprawa jakości dróg, • lepsze oświetlenie • zwiększenie jakości oświetlenia na obszarach, które tego potrzebują, • rozporządzenie miejscami parkingowymi w sposób rozsądny • poprawa jakości asfaltu, chodników • wymiana nawierzchni bitumicznej na zniszczonych odcinkach	• doprowadzenie kanalizacji, budowa mostku z ul. Wschodniej do ul. Gen. Maczka, doprowadzenie gazu do każdej posesji • poprawić stan ulic, ścieżki rowerowe i chodniki w terenach podmiejskich • ścieżki rowerowe poza miastem • nadać charakter ulicy (nie drogi) Grójeckiej od strony Grójca, zmodernizować oświetlenie i zamontować wieszaki do flagi państwowej, zbudować chodnik + ścieżkę dla rowerów • przegląd stanu (naprawa, oczyszczenie) ścieżek rowerowych • rozwój sieci kanalizacyjnej • kolej • trasy rowerowe • budowa ul. Zachodniej w Zdzieszynie • ścieżki rowerowe i miejsca wyznaczone do Nordic Walking • przede wszystkim drogi gminne i wiejskie • poprawa dróg na niektórych wsiach, oświetlenie • uliczne • budowa drogi na Zimnicach, Budowa drogi na Kowiesach • oświetlenie uliczne w Zimnicach i Kowiesach, • trasy rowerowe	W Programie Rewitalizacji przewidziana jest przebudowa ul. Brzoskwiniowej, Jeżynowej, Północnej, Malinowej, Zarzecznej i Szkolnej z łącznikiem do ul. Sportowej. Gmina będzie również przebudowywać chodniki oraz budować nowe miejsca parkingowe (ul. Dworcowa). W tych ulicach będzie też modernizowane oświetlenie oraz sieci wod.-kan. i kanalizacja deszczowa, również w ul. Tarczyńskiej. Kanalizacja na os. Tarczyńska II - będzie wykonany projekt kanalizacji, realizacja w kolejności ulic z największą liczbą budynków. Nie można mówić o pełnej infrastrukturze ścieżek rowerowych. Istniejąca zabudowa oraz szerokość pasów drogowych w większości przypadków uniemożliwia ich realizację. Poza miastem zostały wyznaczone i oznakowane trasy rowerowe, zaś ścieżki nie będą budowane. Na terenie miasta i gminy zostały wyznaczone oraz oznakowane 3 trasy piesze, 8 tras rowerowych. Stan dróg na terenie gminy będzie systematycznie poprawiany.

		• chodniki • poprawa stanu dróg • , zadbanie o większe bezpieczeństwo • poprawa ulic, oświetlenie ulic • miejsca parkingowe przy ul. Dworcowej • Jakość dróg • polepszenie stanu dróg • modernizacja dróg • poprawienie jakości oświetlenia	• Zbudowanie ścieżki rowerowej która prowadziłaby z Mszczonowa do Grzegorzewic i dalej. Miła trasa jednakże z powodu dzielenia trasy z samochodami nie jest bezpieczna • kanalizacja na os. tarczyńska II • zadbać o połączenia drogowe przyszłych osiedli z obecną infrastrukturą	
8.	Przestrzeń publiczna	• planowanie nowej zabudowy i wkomponowywanie w już istniejącą • więcej otwartych przestrzeni • odnowienie budynków, które wyraźnie tego potrzebują • przebudowa rynku wraz z estetyzacją elewacji przyległych budynków, rewitalizacja budynku straży pożarnej • odnowa budynków • poprawa estetyki miasta (brak koszy na śmieci) • więcej koszy na śmieci • odnowienie liceum • rozbudowa i odnowa pomieszczeń OSP • zagospodarowanie budynków zabytkowych	• remont wieży ciśnień (może inne wykorzystanie budynku) • Dalsza praca nad poprawą wyglądu ulicy Sienkiewicza, elewacje budynków są tragiczne, przeznaczenie lokali usługowych wymaga zmian • Więcej nowych mieszkań	W celu zachęcenia mieszkańców do poprawy estetyki elewacji, już w 2004 roku, Rada Miejska w Mszczonowie podjęła uchwałę o zwolnieniu od podatku od nieruchomości za poprawę elewacji budynków. Gmina planuje w ramach rewitalizacji stworzenie parku miejskiego na terenach przykościelnych oraz poprawę elewacji obiektów będących własnością Gminy. Prowadzone były i są rozmowy z PKP odnośnie przejęcia wieży ciśnień.
9.	Środowisko	• Większa kontrola gospodarstw domowych pod kątem oddawania śmieci, pobieranie próbek z pieców, nakładanie kar	• ładowanie telefonu własną energią • rozmyśleniu i pomocy nad ekranami przy ulicy Racławickiej • sprzątanie śmieci w rowach, na obrzeżach miasta, • ekrany dźwiękochłonne	W sprawie ekranów będzie wystąpienie do Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad o ich zainstalowanie. Gmina nie posiada żadnych narzędzi do kontroli i karania za spalanie odpadów. Jedynie możemy prowadzić uświadamianie mieszkańców, co zostało rozpoczęte w ubiegłym roku. Burmistrz Mszczonowa na początku sezonu grzewczego, wystąpił z apelem do mieszkańców, o nie spalanie odpadów w kotłowniach domowych. W apelu zawarta była informacja o bardzo negatywnych skutkach na środowisko oraz zdrowie ludzi, powodowanych spalaniem odpadów w paleniskach domowych. Ponadto zarówno Gmina jak i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska będzie dofinansowywać wymianę ogrzewania węglowego na gazowe lub inne ekologiczne. Gmina w najbliższym czasie będzie realizować inwestycje w zakresie montażu odnawialnych źródeł energii (oze) na budynkach użyteczności publicznej, jeżeli uzyska dofinansowanie. Ponadto będzie prowadzone badanie ankietowe dotyczące zapotrzebowania na inwestycje oze przez osoby fizyczne.

10.	Inne	• Podejmowanie działań, by zatrzymać i utrzymać ludzi młodych, dobrze wykształconych adekwatnie do posiadanych kompetencji zawodowych • Największym problemem jest odpływ młodych i wykształconych ludzi do Warszawy. Z drugiej strony Mszczonów leży stosunkowo blisko Warszawy i jest to szansa na wykorzystanie Mszczonowa w roli "sypialni" Warszawy (taką strategię realizuje np. Grodzisk Mazowiecki). Mszczonów posiada na tyle dobrą infrastrukturę (szkoły, przedszkola, media), że może być atrakcyjny dla młodych rodzin	• lepsza dostępność do służby zdrowia, lekarzy • poprawa jakości usług Ośrodka Zdrowia • Brak alternatywy na rozwój w 3 strefach miasta • klimatyzacja • Oczywiście problemem jest spora odległość i brak linii kolejowej do Warszawy, ale w najbliższych latach zostanie wybudowana trasa S8 - umożliwiająca bardzo szybkie połączenie samochodowe. Czas dojazdu skróci się do około 30 minut, co w porównaniu z Piasecznem (który leży znacznie bliżej Warszawy) będzie wynikiem bardzo dobrym. Wspomniane Piaseczno przyciągnęło tysiące młodych mieszkańców przyczyniając się do olbrzymiego rozwoju miasta. • rewitalizacja w szerszym dostępie i zakresie, • schronisko dla zwierząt na obszarach miasta • Przedsięwzięcia w wyznaczonym obszarze do mnie nie przemawiają	Nie będzie schroniska dla zwierząt w naszym mieście. Mszczonów nigdy nie będzie konkurencją dla Warszawy. Zostały opracowane plany zagospodarowania przestrzennego, w których duża powierzchnia terenów przeznaczona została pod zabudowę mieszkaniową. Te tereny nie są własnością Gminy.

Zaznacza się, że wskazane przedsięwzięcia będą możliwe do realizacji w przypadku uzyskania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.
Realizacja problemów, uwag i przedsięwzięć niezwiązanych z Programem Rewitalizacji będzie rozpatrywana przez Burmistrza i Radnych w terminie późniejszym.

W dniach 27.04.2016r. i 12.05.2016r. w MOKu oraz w dniu 17.05.2016r. w OSP Mszczonów odbyły się spotkania konsultacyjne z mieszkańcami Mszczonowa, w których uczestniczyli Burmistrzowie oraz członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji. Na tych spotkaniach Burmistrz przekazał mieszkańcom wstępne propozycje zadań do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji oraz udzielił odpowiedzi na zadawane pytania, które pokrywały się z problemami poruszanymi przez mieszkańców w ankietach.

Mszczonów, dn. 16.06.2016 r.

Burmistrz Mszczonowa

Józef Grzegorz Kurek

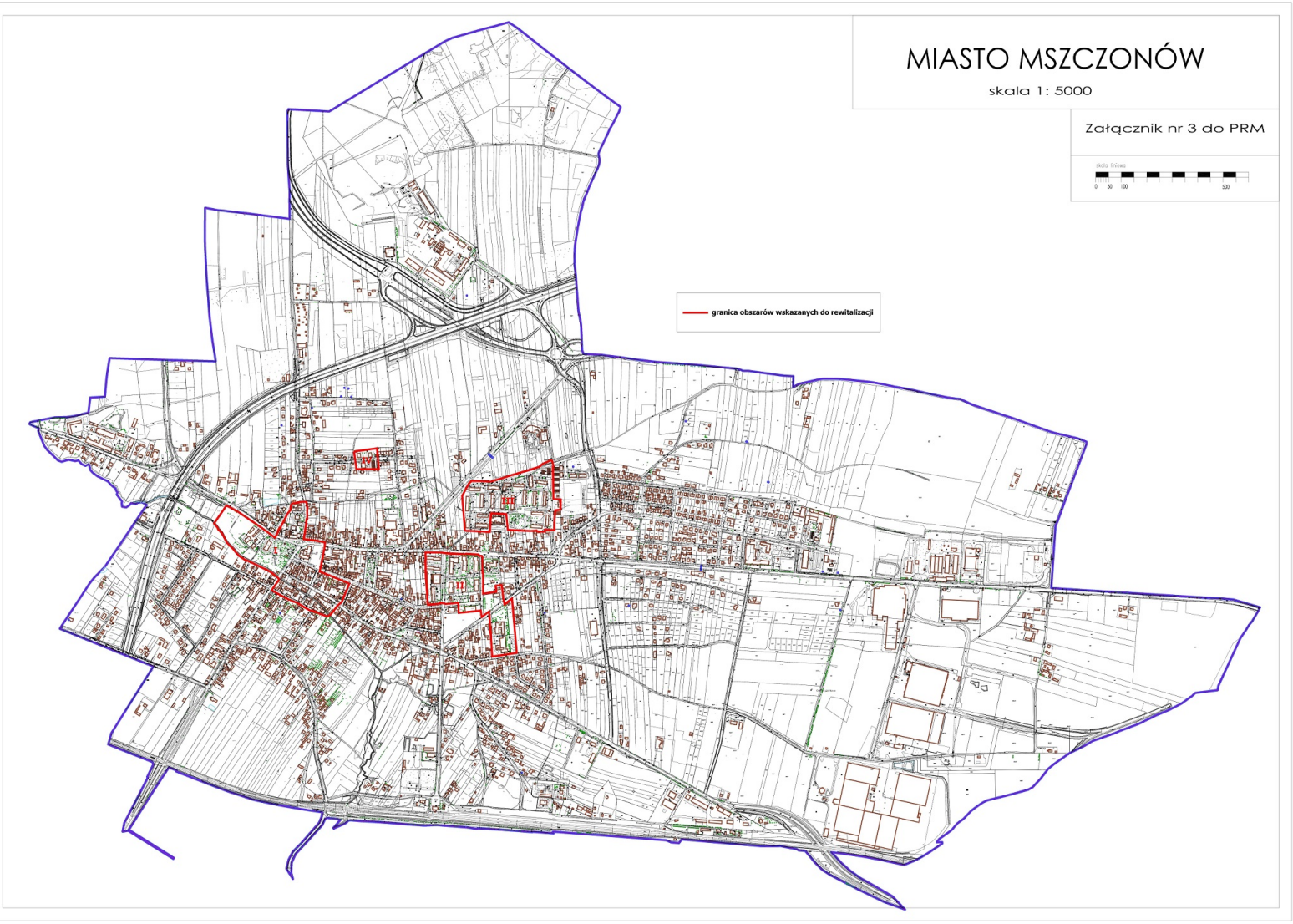
MIASTO MSZCZONÓW
skala 1: 5000
Załącznik nr 3 do PRM
skala liniowa
0 50 100 500
granica obszarów wskazanych do rewitalizacji

Informacja podsumowująca przebieg konsultacji społecznych projektu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023.

Zgodnie z Obwieszczeniem Burmistrza Mszczonowa z dnia 14 listopada 2016 roku uwagi i wnioski do projektu Programu Rewitalizacji należało złożyć w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 grudnia 2016 roku.

W dniach 21.11.2016 r. i 30.11.2016 r. w sali kinowej MOK-u oraz w dniu 06.12.2016 r. w Sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego odbyły się spotkania konsultacyjne z mieszkańcami Mszczonowa, w których uczestniczyli Burmistrzowie, Radni oraz członkowie Zespołu ds. Opracowania Programu Rewitalizacji. Na tych spotkaniach Burmistrz przekazał mieszkańcom informacje dotyczące zawartości Programu Rewitalizacji oraz omówił najważniejsze projekty rewitalizacyjne. Również udzielał odpowiedzi na zadawane pytania.

Na spotkaniu w dniu 21.11.2016 r. zostały zgłoszone następujące uwagi:

1. W projektach przebudowy ulic należy zwrócić uwagę na wygospodarowanie maksymalnej ilości miejsc parkingowych.
2. Przedstawicielka Wspólnoty Mieszkaniowej „Keramzyt" wniosła o wyeliminowanie z Programu Rewitalizacji projektu pn.: „Wieczór z Halloween", jako niezgodnego z polską tradycją.
3. Mieszkańcy wskazywali na złą jakość powietrza w mieście.
4. Padło pytanie o Park Miejski. Naczelnik Wydziału Rozwoju Gospodarczego przedstawiła założenia zagospodarowania Parku.
5. Został zgłoszony brak jednolitego kalendarza wydarzeń organizowanych w mieście przez różne jednostki.

Na spotkaniu w dniu 30.11.2016 r. zostały zgłoszone następujące uwagi:

1. Wnioskowano, aby przy przebudowie budynku na ul. Tarczyńskiej przewidziano miejsce dla emerytów i rencistów.
2. Zgłoszono uwagę dotyczącą zagospodarowania opuszczonej posesji przy ul. Brzoskwiniowej.
3. Jeden z mieszkańców wyraził sprzeciw wobec dodatkowych parkingów przy przebudowie ul. Dworcowej.

4. Wywiązała się dyskusja w sprawie adaptacji budynku przy ul. Sienkiewicza na Spółdzielnię Socjalną, jadłodajnie, łaźnię i pralnię. Mieszkańcy wyrazili obawę przed napływem na ten teren tzw. „marginesu społecznego".
5. Zgłoszono potrzebę rozwiązania problemu wód opadowych w ul. Tarczyńskiej.
6. Zgłoszono konieczność budowy szaletu publicznego na styku Targowiska Miejskiego i terenu rekreacyjnego na os. Dworcowa III.

Na spotkaniu w dniu 06.12.2016 r. zgłoszone zostały następujące uwagi:

1. Zgłoszono problem Tirów przejeżdżających ul. Zarzeczną.
2. Wnioskowano o doświetlenie ul. Racławickiej.
3. Wyrażona została obawa o stan bezpieczeństwa w centrum miasta.
4. Mieszkańcy zwrócili uwagę na złą jakość powietrza w mieście.
5. Padło pytanie czy w Programie Rewitalizacji wyznaczono specjalną Strefę Rewitalizacji.

W okresie prowadzonych konsultacji zostały zgłoszone w formie elektronicznej 2 uwagi:

1. Ocena Programu Rewitalizacji jako dobry pomysł. Zadano pytanie o organizację Jarmarku Mszczonowskiego na terenie Parku.
2. Negatywna ocena projektu „Wieczór Halloween" .

oraz w wersji papierowej dwa wystąpienia:

1. Jedna z mieszkanek wyraziła swoją opinię:
   a) Program przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.
   b) Mszczonów nie ma zdrowego powietrza.
   c) Pozytywny wpływ drzew na jakość powietrza:
      - wycinać tylko chore i zagrażające bezpieczeństwu,
      - nie przycinać mocno koron dużych drzew,
      - sadzić jak najwięcej nowych drzew,
      - przy wykonywanych parkingach oszczędzać istniejące drzewa.
   d) Więcej ławeczek na chodnikach dla osób starszych (ul. Warszawska)
   e) Pomyśleć o zorganizowaniu tzw. „szlaku rzemiosła".
2. W swoim wystąpieniu jedna z mieszkanek zakwestionowała ujęcie w Programie Rewitalizacji projektu „Wieczór z Halloween".

Rozpatrzenie przez Burmistrza Mszczonowa uwag i wniosków do projektu Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa.

1. Koncepcje przebudowy ulic ujętych w Programie Rewitalizacji będą konsultowane z mieszkańcami tych ulic.
2. Projekt pn. „Wieczór z Halloween" zostaje wycofany z Programu Rewitalizacji.
3. Sprawa poprawy jakości powietrza w Mszczonowie i w całej Polsce wymaga regulacji na poziomie krajowym. Gmina w budżecie zabezpiecza środki na dotacje dla mieszkańców na wymianę ogrzewania węglowego na ogrzewanie ekologiczne, lecz zainteresowanie mieszkańców tą formą jest niewielkie - konieczne są systemowe zachęty rządowe.
4. Zostanie wprowadzony jednolity kalendarz wydarzeń organizowanych w naszym mieście.
5. W Programie Rewitalizacji dla emerytów i rencistów jest przeznaczony budynek przy ul. Warszawskiej, a nie przy ul. Tarczyńskiej.
6. Opuszczona posesja przy ul. Brzoskwiniowej jest własnością prywatną, w którą gmina nie może ingerować. Aktualnie obiekt wystawiony jest na licytację.
7. Adaptacji budynku przy ul. Sienkiewicza na potrzeby socjalne mieszkańców z obszarów rewitalizacji o niskich dochodach, bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej nie można wiązać z napływem tzw. „marginesu społecznego". Stworzenie dla tych ludzi miejsc pracy w Spółdzielni Socjalnej spowoduje przede wszystkim ograniczenie ich wykluczenia społecznego.
8. Sprawa wód opadowych w ul. Tarczyńskiej będzie rozwiązywana wspólnie z Powiatem (jest to droga powiatowa). Obecnie jest realizowane uregulowanie gospodarki wodnej wzdłuż rowu w północnej części miasta, którego końcowym etapem będzie przyszłoroczna budowa zbiornika retencyjnego na terenie Parku.
9. Budowa szaletu publicznego obsługującego Targowisko Miejskie i teren rekreacyjny na os. Dworcowa III będzie realizowana w projekcie rewitalizacyjnym.
10. Przy projekcie przebudowy ul. Zarzecznej zostaną przyjęte rozwiązania projektowe uniemożliwiające przejazd Tirów tą ulicą.

11. W ramach modernizacji oświetlenia ulicznego zostanie uwzględniona ul. Racławicka dochodząca do obszaru rewitalizacji Nr I.
12. W Programie Rewitalizacji zostały ujęte środki na dodatkowe patrole policyjne w obszarach rewitalizacji oraz uruchomienie monitoringu miejskiego.
13. W Programie Rewitalizacji nie została wyznaczona Specjalna Strefa Rewitalizacji.
14. Nie przewidujemy organizowania Jarmarku na terenie odrestaurowanego Parku.
15. Ławeczki dla osób starszych będą w miarę wygospodarowanych środków realizowane.

Mszczonów, dn. 23.12.2016 r.

Burmistrz Mszczonowa

Józef Grzegorz Kurek

Uzasadnienie

W związku z koniecznością doprecyzowania zapisów Programu Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023 za zasadne uznaje się uchylenie Uchwały Nr XXXIII/240/17 Rady Miejskiej w Mszczonowie z dnia 4 stycznia 2017r. w sprawie przyjęcia ,,Programu Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023" i podjęcie nowej, która będzie uwzględniała wskazówki przekazane przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego.